

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK EL SANATALARI ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MİLLİ SARAYLAR BÜNYESİNDEKİ TARİHİ
MEKANLARDA BULUNAN EL DOKUMASI
HALILARIN RESTORASYONU PROJESİ VE
ONARIM AŞAMALARI**

Vildan ÖMÜR

Danışman
Prof. İsmail ÖZTÜRK

İzmir, 2006

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
GELENEKSEL TÜRK EL SANATALARI ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**MİLLİ SARAYLAR BÜNYESİNDEKİ TARİHİ
MEKANLARDA BULUNAN EL DOKUMASI
HALILARIN RESTORASYONU PROJESİ VE
ONARIM AŞAMALARI**

Vildan ÖMÜR

Danışman
Prof. İsmail ÖZTÜRK

İzmir, 2006

MİLLÎ SARAYLAR BÜNYESİNDEKİ TARİHİ MEKANLARDA BULUNAN EL DOKUMASI HALILARIN RESTORASYONU PROJESİ VE ONARIM AŞAMALARI

Vildan ÖMÜR

ÖZET

TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı, bünyesindeki tüm saray, köşk ve kasırlarda bulunan tarihi el halılarının onarılması kararını almıştır. Karar, tarihi halıların restorasyonu projesi kapsamında uygulamaya sunulmuştur. Proje için Milli Saraylar Daire Başkanlığınca, bugün müze-saray olarak işlevini sürdüren, Dolmabahçe Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Yıldız Sarayı-Şale Köşkü ve Küçüksu Kasrı olmak üzere dört tarihi mekandan öncelikli olarak onarılması gereken 61 halı belirlenmiştir. Halılardan 43' ü Dolmabahçe Sarayı' ndan, 6' sı Beylerbeyi Sarayı' ndan, 7' si Küçüksu Kasrı' ndan ve 5' i Yıldız Sarayı-Şale Köşkü' nden seçilmiştir.

Tez, Milli Saraylardaki el halılarına ilişkin restorasyon öncesi, restorasyon aşaması ve restorasyon sonrası yapılan çalışmaları içermektedir. Tarafımızdan yürütülen çalışmada proje kapsamına giren bu halılardan 21' nin yeni bilgi formları ve hasar tespit planları hazırlanmış, halılardan 7' sinin restitüsyon çalışmaları yapılmıştır.

Tarihi halıların teknik analizleri yapılırken, konu ile ilgili belgeler ve arşiv kayıtları taranmış, eksik görülen bilgiler tamamlanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda ele alınan halıların kimlik bilgilerini ve analiz sonuçlarını içeren yeni bilgi formları hazırlanarak, halılardaki mevcut hasarları tanımlayıcı hasar tespit planları ve restitüsyon çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışma ile proje kapsamında onarılan tarihi halıların belgelenmesi, durumlarının saptanması ve onarım aşamalarının kayda alınması amaçlanmıştır.

Üç bölümden oluşan tezin, birinci bölümünde proje için seçilen tarihi mekanlar, bu mekanlardaki tarihi el halılarının restorasyonu projesi ve proje kapsamına alınan halılar hakkında bilgi verilmektedir. İkinci bölüm, restorasyon projesi kapsamına alınan halıların katalog çalışması ve onarım aşamalarına ayrılmıştır. Üçüncü ve son bölüm, restorasyonları yapılan halıları ve restitüsyon çalışmalarını kapsamaktadır.

THE RESTORATION PROJECT AND THE RECOVERY STAGES OF THE HANDMADE CARPETS THAT ARE IN THE HISTORICAL PALACES IN THE CONSTITUTION OF NATIONAL PALACES

Vildan ÖMÜR

ABSTRACT

It has been decided to recover the historical handmade carpets that have been in the palaces, pavilions and castles which are in the constitution of The National Assembly of Turkey, National Palaces Department Presidency. The decision has been presented for application in the involvement of the restoration of the historical carpets project. For the project, 61 carpets which have to be recovered in priority have been determined from four historical places which are Dolmabahçe Palace, Beylerbeyi Palace, Yıldız Palace-Şale Pavilion and Küçüksu Castle. 43 of the carpets are chosen from Dolmabahçe Palace, 6 from Beylerbeyi Palace, 7 from Küçüksu Castle and 5 from Yıldız Palace-Şale Pavilion.

The thesis includes the works that have been carried out for the handmade carpets before, during and after the restoration. In the study that we carried out, for 21 of the carpets recent information forms and damage determination plans have been prepared and for 7 of them the restitution operations have been completed.

It has been aimed to review the documents and archives about the subject and to complete the information which seem lacking while the technical analyses of the historical carpets are being carried out. Therefore, recent information forms which include the identity information and the analyses results of the carpets have been prepared and the damage determination plans and restitution operations have been done to define the present damages of the carpets. The aim of this project is to document the historical carpets that are recovered, to determinate their state and to record the recovery stages.

In the thesis that is presented as three chapters, chapter one gives information about the selected places for the project and the restoration project of the carpets in these places. Chapter two is for the catalog study and recovery stages of the carpets. Third chapter includes the carpets which are restored and the restitution applications.

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “ Milli Saraylar Bünyesindeki Tarihi Mekanlarda Bulunan El Dokuması Halıların Restorasyonu Projesi ve Onarım Aşamaları” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Vildan Ömür

Vildan ÖMÜR

14 /06/ 2006

TUTANAK

Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü'nün 14...1.06.12006 tarih ve ..13... sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Öğretim Yönetmeliği'nin18.... maddesine göre Geleneksel Türk El Sanatları..... Anasanat Dalı Yüksek Lisans öğrencisi..... Yıldan ÖMÜR 'nin Milli Sanatlar Binyıldık: Panki, Nektarlar, Bulunan El Sanatları konulu tezini incelenmiş ve aday 06.1.07.2006 tarihinde, saat 10...30... da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra ...65... dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin ...başarılı... olduğuna oy ...birliği... ile karar verildi.

BAŞKAN

Prof. İsmail ÖZPİRKE

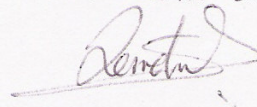
ÜYE

Doç. Elvan ANNIAC

ÜYE

Doç. Nevin ÖZLÜ

YÜKSEK ÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ FORMU

Tez No : Konu Kodu : Üniv. Kodu :

- Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır

Tez Yazarının

Soyadı : ÖMÜR

Adı : Vildan

Tezin Türkçe Adı : "Milli Saraylar Bünyesindeki Tarihi Mekanlarda Bulunan El Dokuması Halıların Restorasyonu Projesi ve Onarım Aşamaları"

Tezin Yabancı Dildeki Adı : "The Restoration Project and The Recovery Stages of the Handmade Carpets that are in the Historical Palaces in the Constitution of National Palaces"

Tezin Yapıldığı
Üniversite : D.E.Ü.

Enstitü : Güzel Sanatlar

Yıl : 2006

Diğer Kuruluşlar :

Tezin Türü :

Yüksek Lisans : ☒

Dili : Türkçe

Doktora : ☐

Sayfa Sayısı : 338

Tıpta Uzmanlık : ☐

Referans Sayısı : 8

Sanatta Yeterlilik : ☐

Tez Danışmanının

Ünvanı : Prof

Adı : İsmail

Soyadı : ÖZTÜRK

Türkçe Anahtar Kelimeler :

- 1) Restorasyon
- 2) Koruma
- 3) Onarım
- 4) Milli Saraylar
- 5) Halı

İngilizce Anahtar Kelimeler :

- 1) Restoration
- 2) Conservation
- 3) Recovery
- 4) National Palaces
- 5) Carpet

Tarih: 14/06/2006

İmza: Vildan Ömür

Tezimin Erişim Sayfasında Yayınlanmasını İstiyorum Evet ☒ Hayır ☐

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tezi olarak hazırlanan bu çalışma, bugün müze saray olarak işlevini sürdüren Milli Saraylar yapı grubu içine giren dört mekanda bulunan el dokuması halıların restorasyonu projesini ve proje kapsamında onarılan tarihi halıların belgelenmesi, durumlarının saptanması ve onarım aşamaları konularını içermektedir.

Maddi kültür varlıklarının yaşatılması için emek veren, çalışmayı yönlendiren, araştırmalarım süresince desteğini hiç eksik etmeyen değerli hocam ve tez danışmanım Prof. İsmail ÖZTÜRK' e, bana emeği geçen bölüm hocalarım Doç. Nuray YILMAZ'a, Doç.Elvan ANMAÇ'a, Yrd. Doç. Oya SİPAHİOĞLU'a, proje süresince Milli Saraylardaki çalışmalarına gerekli izinleri sağlayan TBMM Milli Saraylar Daire Başkanı Dr. Cemal ÖZTAŞ'a, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanı Kültür Tanıtım Yardımcısı Mehmet Kadri SAYILGAN'a, Dolmabahçe Sarayı Müdürü Dr. Kemal KAHRAMAN'a; onarım aşamalarının gözlenmesindeki yardımlarından dolayı Halı Seksiyon Sorumlusu Ayşe FAZLIOĞLU' a, saraydaki çalışmalarım sırasında gerekli her türlü belgeye ve bilgiye ulaşabilme olanağı sağlayan Milli Saraylar Daire Başkanlığı Mal Saymanlığı Şefi Talat SAKARYA'a, bilgilerine başvurduğum ve tarihi halıların incelenmesi sırasında yardımlarını esirgemeyen Dolmabahçe Sarayı koruma amirleri Halit KAYA' a, Turan YILDIRIM'a, Kaya SOZAL'a, Zeki TOKGÖZ'e, onarım aşamalarının belgelenmesinde fotoğraflarıyla çalışmama katkıda bulunan Suat ALKAN'a, onarım işlemlerine dair bilgi ve tecrübelerini benimle paylaşan Fahri SOLAK ve ailesine; çalışmam süresince büyük bir özveri göstererek, desteklerini eksik etmeyen babam Abdülkadir ÖMÜR' e, annem Kadriye ÖMÜR'e, kardeşim Ahmet Uygur ÖMÜR'e sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

VİLDAN ÖMÜR, 2006

MİLLÎ SARAYLAR BÜNYESİNDEKİ TARİHİ MEKANLARDA BULUNAN EL DOKUMASI HALILARIN RESTORASYONU PROJESİ VE ONARIM AŞAMALARI

Vildan ÖMÜR

ÖZET

TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı, bünyesindeki tüm saray, köşk ve kasırlarda bulunan tarihi el halılarının onarılması kararını almıştır. Karar, tarihi halıların restorasyonu projesi kapsamında uygulamaya sunulmuştur. Proje için Milli Saraylar Daire Başkanlığınca, bugün müze-saray olarak işlevini sürdüren, Dolmabahçe Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Yıldız Sarayı-Şale Köşkü ve Küçüksu Kasrı olmak üzere dört tarihi mekandan öncelikli olarak onarılması gereken 61 halı belirlenmiştir. Halılardan 43' ü Dolmabahçe Sarayı' ndan, 6' sı Beylerbeyi Sarayı' ndan, 7' si Küçüksu Kasrı' ndan ve 5' i Yıldız Sarayı-Şale Köşkü' nden seçilmiştir.

Tez, Milli Saraylardaki el halılarına ilişkin restorasyon öncesi, restorasyon aşaması ve restorasyon sonrası yapılan çalışmaları içermektedir. Tarafımızdan yürütülen çalışmada proje kapsamına giren bu halılardan 21' nin yeni bilgi formları ve hasar tespit planları hazırlanmış, halılardan 7' sinin restitüsyon çalışmaları yapılmıştır.

Tarihi halıların teknik analizleri yapılırken, konu ile ilgili belgeler ve arşiv kayıtları taranmış, eksik görülen bilgiler tamamlanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda ele alınan halıların kimlik bilgilerini ve analiz sonuçlarını içeren yeni bilgi formları hazırlanarak, halılardaki mevcut hasarları tanımlayıcı hasar tespit planları ve restitüsyon çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışma ile proje kapsamında onarılan tarihi halıların belgelenmesi, durumlarının saptanması ve onarım aşamalarının kayda alınması amaçlanmıştır.

Üç bölümden oluşan tezin, birinci bölümünde proje için seçilen tarihi mekanlar, bu mekanlardaki tarihi el halılarının restorasyonu projesi ve proje kapsamına alınan halılar hakkında bilgi verilmektedir. İkinci bölüm, restorasyon projesi kapsamına alınan halıların katalog çalışması ve onarım aşamalarına ayrılmıştır. Üçüncü ve son bölüm, restorasyonları yapılan halıları ve restitüsyon çalışmalarını kapsamaktadır.

THE RESTORATION PROJECT AND THE RECOVERY STAGES OF THE HANDMADE CARPETS THAT ARE IN THE HISTORICAL PALACES IN THE CONSTITUTION OF NATIONAL PALACES

Vildan ÖMÜR

ABSTRACT

It has been decided to recover the historical handmade carpets that have been in the palaces, pavilions and castles which are in the constitution of The National Assembly of Turkey, National Palaces Department Presidency. The decision has been presented for application in the involvement of the restoration of the historical carpets project. For the project, 61 carpets which have to be recovered in priority have been determined from four historical places which are Dolmabahçe Palace, Beylerbeyi Palace, Yıldız Palace-Şale Pavilion and Küçüksu Castle. 43 of the carpets are chosen from Dolmabahçe Palace, 6 from Beylerbeyi Palace, 7 from Küçüksu Castle and 5 from Yıldız Palace-Şale Pavilion.

The thesis includes the works that have been carried out for the handmade carpets before, during and after the restoration. In the study that we carried out, for 21 of the carpets recent information forms and damage determination plans have been prepared and for 7 of them the restitution operations have been completed.

It has been aimed to review the documents and archives about the subject and to complete the information which seem lacking while the technical analyses of the historical carpets are being carried out. Therefore, recent information forms which include the identity information and the analyses results of the carpets have been prepared and the damage determination plans and restitution operations have been done to define the present damages of the carpets. The aim of this project is to document the historical carpets that are recovered, to determinate their state and to record the recovery stages.

In the thesis that is presented as three chapters, chapter one gives information about the selected places for the project and the restoration project of the carpets in these places. Chapter two is for the catalog study and recovery stages of the carpets. Third chapter includes the carpets which are restored and the restitution applications.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
YEMİN METNİ	ii
TUTANAK	iii
Y.Ö.K. DOKÜMANTASYON MERKEZİ TEZ VERİ FORMU	iv
ÖNSÖZ	v
ÖZET	vi
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ	xiii
RESTİTÜSYOLAR LİSTESİ	xx
GİRİŞ	xxi

BİRİNCİ BÖLÜM

T.C. T.B.M.M. BAĞLI MİLLÎ SARAYLAR ve BU MEKANLARDAKİ HALILARIN RESTORASYON PROJESİ HAKKINDA BİLGİ ve PROJE KAPSAMINA ALINAN HALILAR

1.1. T.C. T.B.M.M. BAĞLI MİLLÎ SARAYLAR	
1.1.1. Dolmabahçe Sarayı	1
1.1.2. Beylerbeyi Sarayı	18
1.1.3. Yıldız Sarayı	20
1.1.4. Küçüksu Kasrı	23
1.2. SARAYLARDAKİ EL HALILARININ RESTORASYON PROJESİ	25
1.3. PROJE KAPSAMINA ALINAN HALILAR HAKKINDA BİLGİ	28

İKİNCİ BÖLÜM
RESTORASYON PROJESİ KAPSAMINA ALINAN HALILARIN
ONARIM AŞAMALARI

2.1. KATALOG ve ONARIMA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	151
2.2. KATALOG ÇALIŞMASI	152
2.3. HALILARIN ONARIM AŞAMALARI	258

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
MİLLİ SARAYLARDAKİ RESTORASYON PROJESİ KAPSAMINDA ONARILAN
HALILARDAN RESTİTÜSYONU YAPILAN HALILAR

	299
EK-1	324
SONUÇ	328
KAYNAKLAR	330
ÖZGEÇMİŞ	338

KISALTMALAR

M.Ö. : Milattan Önce
yy. : yüzyıl
TBMM : Türkiye Büyük Millet Meclisi
Prof. : Profesör
Doç. : Doçent
Dr. : Doktor
Yrd.Doç.: Yardımcı Doçent
s. : sayfa
m. : metre
cm : santimetre
dm² : desimetrekare
Mef. : Mefruşat
D.B.Mef.: Dolmabahçe Sarayı Mefruşat Dairesi
B.B.Mef.: Beylerbeyi Sarayı Mefruşat Dairesi
D.B. : Dolmabahçe Sarayı
D.Depo : Dolmabahçe Sarayı Depo
A.Ş. : Anonim Şirket
D.E.Ü. G.S.F. : Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi
T.C. : Türkiye Cumhuriyeti

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil- 1: 52/ 565 Envanter numaralı halının genel planı	155
Şekil- 2: 52/ 565 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	156
Şekil- 3: 14/ 2670 Envanter numaralı halının genel planı	160
Şekil- 4: 14/ 2670 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	161
Şekil- 5: 14/ 2671 Envanter numaralı halının genel planı	165
Şekil- 6: 14/ 2671 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	166
Şekil- 7: 32/ 545 Envanter numaralı halının genel planı	170
Şekil- 8: 32/ 545 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	171
Şekil- 9: 11/ 880 Envanter numaralı halının genel planı	175
Şekil- 10: 11/ 880 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	176
Şekil- 11: 11/ 852 Envanter numaralı halının genel planı	180
Şekil- 12: 11/ 852 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	181
Şekil- 13: 44/ 146 Envanter numaralı halının genel planı	185
Şekil- 14: 44/ 146 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	186
Şekil- 15: 32/ 433 Envanter numaralı halının genel planı	190
Şekil- 16: 32/ 433 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	191
Şekil- 17: 14/ 341 Envanter numaralı halının genel planı	195
Şekil- 18: 14/ 341 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	196
Şekil- 19: 32/ 633 Envanter numaralı halının genel planı	200
Şekil- 20: 32/ 633 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	201
Şekil- 21: 64/ 1881 Envanter numaralı halının genel planı	205
Şekil- 22: 64/ 1881 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	206
Şekil- 23: 13/ 375 Envanter numaralı halının genel planı	210
Şekil- 24: 13/ 375 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	211
Şekil- 25: 13/ 371 Envanter numaralı halının genel planı	215
Şekil- 26: 13/ 371 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	216
Şekil- 27: 43/ 2 Envanter numaralı halının genel planı	220
Şekil- 28: 43/ 2 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	221
Şekil- 29: 32/ 630 Envanter numaralı halının genel planı	225
Şekil- 30: 32/ 630 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	226
Şekil- 31: 11/ 1028 Envanter numaralı halının genel planı	230
Şekil- 32: 11/ 1028 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	231
Şekil- 33: 52/ 2785 Envanter numaralı halının genel planı	235
Şekil- 34: 52/ 2785 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	236

Şekil- 35: 52/ 2786 Envanter numaralı halının genel planı	241
Şekil- 36: 52/ 2786 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	242
Şekil- 37: 13/ 366 Envanter numaralı halının genel planı	246
Şekil- 38: 13/ 366 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	247
Şekil- 39: 42/ 1370 Envanter numaralı halının genel planı	251
Şekil- 40: 42/ 1370 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	252
Şekil- 41: 14/ 234 Envanter numaralı halının genel planı	256
Şekil- 42: 14/ 234 Envanter numaralı halının hasar tespit planı	257
Şekil- 43: Türk Düğümü	260
Şekil- 44 : Sağa Yatık İran Düğümü	260
Şekil- 45: Sola Yatık İran Düğümü	260
Şekil- 46: Kaytan Tekniği	261
Şekil- 47: Kilim Tekniği	261
Şekil- 48: Sarma Tekniği	261

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf- 1: Dolmabahçe Sarayı havadan genel görünüm	2
Fotoğraf- 2: Dolmabahçe Sarayı Kompleksi Vaziyet Planı	4
Fotoğraf- 3: Medhal Salonu kara tarafından genel görünüm	6
Fotoğraf- 4: Kristal Merdiven üst kat sofası	7
Fotoğraf- 5: Süfera Salonu genel görünüm	8
Fotoğraf- 6: Zülvecheyn Salonu' nun kara tarafından genel görünüm	8
Fotoğraf- 7: Abdülmecid Efendi Kütüphanesi' nden genel görünüm	9
Fotoğraf- 8: Selamlık' tan Harem'e geçişi sağlayan 57 koridor	10
Fotoğraf- 9: Kırmızı Oda'nın genel görünümü	11
Fotoğraf- 10: Mavi Salon' un genel görünümü	12
Fotoğraf- 11: Pembe Salon' dan genel görünüm	12
Fotoğraf- 12: Muayede Salonu' ndan genel görünüm	13
Fotoğraf- 13: Camlı Köşk sera bölümü	14
Fotoğraf- 14: Beylerbeyi Sarayı genel görünüm	18
Fotoğraf- 15: Şale genel görünüm	21
Fotoğraf- 16: Küçüksu Kasrı genel görünüm	23
Fotoğraf- 17 : Yıldız Sarayı İstabl-ı Amire Ferhan Yapıları genel görünümü	27
Fotoğraf- 18 : Onarım işlemlerinin yapıldığı atölyenin dışarıdan genel görünümü	27
Fotoğraf- 19: Onarım işlemlerinin yapıldığı atölyenin dışarıdan genel görünümü	27
Fotoğraf- 20: 14/ 3162 Envanter Numaralı halıdan genel görünüm	30
Fotoğraf- 21: 52/ 565 Envanter Numaralı halıdan genel görünüm	32
Fotoğraf- 22: 14/ 2670 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	34
Fotoğraf- 23: 14/ 2671 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	36
Fotoğraf- 24: 32/ 545 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	38
Fotoğraf- 25: 11/ 880 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	40
Fotoğraf- 26: 11/ 852 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	42
Fotoğraf- 27: 44/ 146 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	44
Fotoğraf- 28: 32/ 433 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	46
Fotoğraf- 29: 14/ 341 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	48
Fotoğraf- 30: 32/ 633 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	50
Fotoğraf- 31: 64/ 1881 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	52
Fotoğraf- 32: 11/ 1326 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	54

Fotoğraf- 33: 11/ 972 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	56
Fotoğraf- 34: 45/ 3 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	58
Fotoğraf- 35: 11/ 810 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	60
Fotoğraf- 36: 11/ 588 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	62
Fotoğraf- 37: 13/ 198 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	64
Fotoğraf- 38: 13/ 197 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	66
Fotoğraf- 39: 13/ 376 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	68
Fotoğraf- 40: 11/ 879 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	70
Fotoğraf- 41: 13/ 375 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	72
Fotoğraf- 42: 13/ 371 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	74
Fotoğraf- 43: 43/ 2 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	76
Fotoğraf- 44: 32/ 630 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	78
Fotoğraf- 45: 11/ 1028 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	80
Fotoğraf- 46: 52/ 2785 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	82
Fotoğraf- 47: 52/ 2786 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	84
Fotoğraf- 48: 13/ 366 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	86
Fotoğraf- 49: 14/ 234 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	88
Fotoğraf- 50: 42/ 1370 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	90
Fotoğraf- 51: 11/ 1070 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	92
Fotoğraf- 52: 11/ 1071 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	94
Fotoğraf- 53: 11/ 1169 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	96
Fotoğraf- 54: 13/ 370 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	98
Fotoğraf- 55: 14/ 2629 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	100
Fotoğraf- 56: 14/ 2759 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	102
Fotoğraf- 57: 14/ 2760 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	104
Fotoğraf- 58: 41/ 40 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	106
Fotoğraf- 59: 41/ 41 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	108
Fotoğraf- 60: 41/ 77 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	110
Fotoğraf- 61: 42/ 1332 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	112
Fotoğraf- 62: 43/ 1 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	114
Fotoğraf- 63: 52/ 253 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	116
Fotoğraf- 64: 3/ 471 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	118
Fotoğraf- 65: 3/ 472 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	120
Fotoğraf- 66: 32/ 581 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	122
Fotoğraf- 67: 32/ 548 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	124

Fotoğraf- 68: 4/ 328 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	126
Fotoğraf- 69: 3/ 672 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	128
Fotoğraf- 70: 13/ 290 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	130
Fotoğraf- 71: 14/ 235 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	132
Fotoğraf- 72: 14/ 1714 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	134
Fotoğraf- 73: 13/ 78 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	136
Fotoğraf- 74: 2/ 178 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	138
Fotoğraf- 75: 14/ 2821 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	140
Fotoğraf- 76: 13/ 793 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	142
Fotoğraf- 77: 13/ 710 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	144
Fotoğraf- 78: 1/ 40 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	146
Fotoğraf- 79: 13/ 794 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	148
Fotoğraf- 80: 14/ 2820 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	150
Fotoğraf- 81: 52/ 565 Envanter Numaralı halıdan genel görünüm	154
Fotoğraf- 82: 14/ 2670 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	159
Fotoğraf- 83: 14/ 2671 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	164
Fotoğraf- 84: 32/ 545 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	169
Fotoğraf- 85: 11/ 880 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	174
Fotoğraf- 86: 11/ 852 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	179
Fotoğraf- 87: 44/ 146 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	184
Fotoğraf- 88: 32/ 433 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	189
Fotoğraf- 89: 14/ 341 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	194
Fotoğraf- 90: 32/ 633 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	199
Fotoğraf- 91: 64/ 1881 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	204
Fotoğraf- 92: 13/ 375 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	209
Fotoğraf- 93: 13/ 371 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	214
Fotoğraf- 94: 43/ 2 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	219
Fotoğraf- 95: 32/ 630 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	224
Fotoğraf 96: 11/ 1028 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	229
Fotoğraf- 97: 52/ 2785 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	234
Fotoğraf- 98: 52/ 2786 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	240
Fotoğraf- 99: 13/ 366 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	245
Fotoğraf- 100: 14/ 234 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	250
Fotoğraf- 101: 42/ 1370 Envanter numaralı halıdan genel görünüm	255
Fotoğraf- 102 : Yıkanan halıların açık havada kurutulduğu düzenek	259

Fotoğraf- 103 : Tesviye işlemi	262
Fotoğraf- 104: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	263
Fotoğraf- 105: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	263
Fotoğraf- 106: Kenar örgüsünde yer alan hasardan genel görünüm	263
Fotoğraf- 107: Zemininde yer alan hasardan genel görünüm	264
Fotoğraf- 108: Tesviye işlemi öncesi zemindek hasarın görünümü	264
Fotoğraf- 109: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	264
Fotoğraf- 110: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	265
Fotoğraf- 111: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	265
Fotoğraf- 112: Yanma sonucu meydana gelen hasar	265
Fotoğraf- 113: Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı	265
Fotoğraf- 114: Onarılan bölgeden detay görünüm	266
Fotoğraf- 115: Onarım sonrası kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü	266
Fotoğraf- 116: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	266
Fotoğraf- 117: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	267
Fotoğraf- 118: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	267
Fotoğraf- 119: Güve yeniği sonucu oluşan hasar detayı	267
Fotoğraf- 120: Hav kaybı detayı	267
Fotoğraf- 121: Onarılan bölge detayı	268
Fotoğraf- 122: Tesviye işlemi sonrası detay	268
Fotoğraf- 123: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	268
Fotoğraf- 124: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	269
Fotoğraf- 125: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	269
Fotoğraf- 126: Hasar detayı	269
Fotoğraf- 127: Onarılan hasarlı bölge	269
Fotoğraf- 128: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	270
Fotoğraf- 129: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	270
Fotoğraf- 130: Takma saçak	270
Fotoğraf- 131: Hasar detayı	270
Fotoğraf- 132: Onarılan bölge detayı	271
Fotoğraf- 133: Onarılan bölge detayı	271
Fotoğraf- 134: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	271
Fotoğraf- 135: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	271
Fotoğraf- 136: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	271

Fotoğraf- 137: Hasar detayı	271
Fotoğraf- 138: Takma saçak	272
Fotoğraf- 139: Onarılan bölge detayı	272
Fotoğraf- 140: Tesviye işlemi	272
Fotoğraf- 141: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	273
Fotoğraf- 142: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	273
Fotoğraf- 143: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	273
Fotoğraf- 144: Takma saçak	273
Fotoğraf- 145: Onarılan bölge detayı	274
Fotoğraf- 146: Saçak onarımı	274
Fotoğraf- 147: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	275
Fotoğraf- 148: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	275
Fotoğraf- 149: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	275
Fotoğraf- 150: Hasar detayı	275
Fotoğraf- 151: Hasar detayı	276
Fotoğraf- 152: Hav atımı	276
Fotoğraf- 153: Onarılan bölge detayı	276
Fotoğraf- 154: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	277
Fotoğraf- 155: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	277
Fotoğraf- 156: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	277
Fotoğraf- 157: Hasarlı saçak, kilim örgüsü ve çiti örgüsü	277
Fotoğraf- 158: Hasarlı kenar örgüsü	278
Fotoğraf- 159: Hav kaybı olan bölgenin onarımı	278
Fotoğraf- 160: Onarılan bölgeden detay	278
Fotoğraf- 161: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	279
Fotoğraf- 162: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	279
Fotoğraf- 163: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	279
Fotoğraf- 164: Hasarlı saçak, kilim örgüsü ve çiti örgüsü	279
Fotoğraf- 165: Hasarlı kenar örgüsü	280
Fotoğraf- 166: Hav kaybı	280
Fotoğraf- 167: Hav kaybı olan bölgenin onarımı	280
Fotoğraf- 168: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	281
Fotoğraf- 169: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	281
Fotoğraf- 170: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	282
Fotoğraf- 171: Hasar detayı	282

Fotoğraf- 172: Zeminde yer alan lekeler	282
Fotoğraf- 173 : Onarım sonrası halıdan genel görünüm	283
Fotoğraf- 174: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	283
Fotoğraf- 175: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	284
Fotoğraf- 176: Orijinal saçak	284
Fotoğraf- 177: Halının dört kenarına dikilen takma saçak	284
Fotoğraf- 178: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	285
Fotoğraf- 179: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	285
Fotoğraf- 180: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	286
Fotoğraf- 181: Hasar detayı	286
Fotoğraf- 182: Hasarlı kenar örgüsü	286
Fotoğraf- 183: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	287
Fotoğraf- 184: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	287
Fotoğraf- 185: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	287
Fotoğraf- 186: Haliya sonradan eklenen yazı	288
Fotoğraf- 187: Takma saçak	288
Fotoğraf- 188: Hasarlı kenar örgüsü	288
Fotoğraf- 189: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	289
Fotoğraf- 190: Yıkama işlemi öncesi ön yüzünden görünümü	289
Fotoğraf- 191: Yıkama işlemi öncesi halının sırtından görünümü	289
Fotoğraf- 192: Hav kaybı	289
Fotoğraf- 193: Hasarlı kenar örgüsü	289
Fotoğraf- 194: Hasar detayı	289
Fotoğraf- 195: Hereke yazısı	290
Fotoğraf- 196: Yıkama işlemi öncesi ön yüzünden görünümü	290
Fotoğraf- 197: Yıkama işlemi öncesi halının sırtından görünümü	290
Fotoğraf- 198: Hereke yazısı	290
Fotoğraf- 199: Hasarlı saçak detayı	290
Fotoğraf- 200: Hasarlı kenar örgüsü	290
Fotoğraf- 201: Hasar detayı	291
Fotoğraf- 202: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	291
Fotoğraf- 203: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	292
Fotoğraf- 204: Hasarlı saçak detayı	292
Fotoğraf- 205: Hasar detayı	292
Fotoğraf- 206 : Onarım sonrası halıdan genel görünüm	293

Fotoğraf- 207: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	293
Fotoğraf- 208: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	293
Fotoğraf- 209: Hasarlı saçak, kilim örgüsü ve çiti örgüsü	293
Fotoğraf- 210: Hav kaybı	294
Fotoğraf- 211: Onarılan bölge detayı	294
Fotoğraf- 212: Onarılan bölge detayı	294
Fotoğraf- 213: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	295
Fotoğraf- 214: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	295
Fotoğraf- 215: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	295
Fotoğraf- 216: Hav kaybı	295
Fotoğraf- 217: Hasar detayı	296
Fotoğraf- 218: Onarılan bölge detayı	296
Fotoğraf- 219: Onarılan bölge detayı	296
Fotoğraf- 220: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	297
Fotoğraf- 221: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm	297
Fotoğraf- 222: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm	297
Fotoğraf- 223: Onarım sonrası halıdan genel görünüm	298
Fotoğraf- 224: 52/ 565 envanter numaralı halının restitüsyonu yapılan hasarlı bölgeleri	301
Fotoğraf- 225: 14/ 2670 envanter numaralı halının restitüsyonu yapılan hasarlı bölgeleri	304
Fotoğraf- 226: 14/ 2671 envanter numaralı halının restitüsyonu yapılan hasarlı bölgeleri	311
Fotoğraf- 227: 32/ 545 envanter numaralı halının restitüsyonu yapılan hasarlı bölgeleri	314
Fotoğraf- 228: 32/ 633 envanter numaralı halının restitüsyonu yapılan hasarlı bölgeleri	316
Fotoğraf- 229: 11/ 852 envanter numaralı halının restitüsyonu yapılan hasarlı bölgeleri	320
Fotoğraf- 230: 11/ 880 envanter numaralı halının restitüsyonu yapılan hasarlı bölgeleri	322

RESTITÜSYONLAR LİSTESİ

	Sayfa
Restitüsyon- 1: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu	302
Restitüsyon - 2: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu	303
Restitüsyon - 3: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu	305
Restitüsyon - 4: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu	306
Restitüsyon - 5: “3” numaralı bölgenin restitüsyonu	307
Restitüsyon - 6: “4” numaralı bölgenin restitüsyonu	308
Restitüsyon - 7: “5” numaralı bölgenin restitüsyonu	309
Restitüsyon - 8: “6” numaralı bölgenin restitüsyonu	310
Restitüsyon - 9: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu	312
Restitüsyon - 10: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu	313
Restitüsyon - 11: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu	315
Restitüsyon - 12: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu	317
Restitüsyon - 13: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu	318
Restitüsyon - 14: “3” numaralı bölgenin restitüsyonu	319
Restitüsyon - 15: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu	321
Restitüsyon - 16: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu	321
Restitüsyon - 17: “3” numaralı bölgenin restitüsyonu	321
Restitüsyon - 18: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu	323
Restitüsyon - 19: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu	323

GİRİŞ

Kültürel kimliğimizin oluşmasını sağlayan maddi kültür varlıklarının korunması, bugün insanlığın ortak sorunu olarak kabul edilen ve tüm dünyada amaçları, yöntemleri ve uygulamaları ile giderek gelişmekte olan bir olgudur. Ülkemizde maddi kültür varlıklarının korunması kavramının, bilimsel anlamda 20. yüzyıl sonlarında oluştuğu görülmektedir.

Koruma kültürü açısından çok önemli olan, tarihi geçmişi Antikçağ' a kadar uzanan İstanbul' da, çeşitli kültürlerle ait zengin bir yapılaşma bulunmaktadır. Günümüzde bu yapıların çoğu devlet destekli olmak üzere çeşitli kurumlar tarafından korunmaktadır. TBMM' e bağlı olarak görev yapan Milli Saraylar Daire Başkanlığı, kendi bünyesinde bulunan ve 19. yüzyıl saray, köşk ve kasırlarından oluşan Milli Saraylar' ın koruma ve onarımlarını gerçekleştirmektedir.

Cumhuriyet'in ilanından sonra, 3 Mart 1924 tarihinde çıkartılan 431 sayılı yasa ile Halifelik kaldırılmış, padişahın sarayları ve her türlü emlakı ile mefruşatı bu Yasa'nın 8., 9. ve 10. maddeleri ile millete devredilmiştir. 19 Ocak 1925 tarihli Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile de Dolmabahçe ve Beylerbeyi Sarayları, Milli Saraylar adı altında korunmak üzere, kurulacak Milli Saraylar Müdürlüğü yönetimine bırakılmıştır. Aynı yıl içinde Yıldız Sarayı-Şale Köşkü, Aynalıkavak ve Küçüksu Kasrı, 1930'da Yalova Atatürk Köşkleri, 1966'da Ihlamur Kasrı, 1981'de Maslak Kasırları bu Müdürlüğe bağlanmıştır. 2919 sayılı TBMM Genel Sekreterliği Teşkilat Yasası ile Daire Başkanlığı konumuna getirilen Milli Saraylar Daire Başkanlığı'na 1988 yılında Florya Atatürk Deniz Köşkü, 1991 yılında Filizli Köşk, 1994 yılında da Yıldız Porselen ve Hereke İpekli Dokuma Halı Fabrikaları bağlanmıştır.

19. yüzyılda yapılan, Osmanlı toplum yapısını, yönetim biçimini, sanat ve kültür ortamını yansıtan saray, köşk ve kasırlar günümüzde birer saray-müze olarak işlevini sürdürmektedir.

TBMM bağlı olarak faaliyet gösteren, tüm saray, köşk ve kasırlardan sorumlu olan Milli Saraylar Daire Başkanlığı, 2004 yılında bünyesinde bulunan tarihi mekanlarda yer alan el halılarının onarılması kararını almıştır. Karar, tamamen Milli Saraylar Daire Başkanlığınca uygulamaya sunulan ve yürütülen bir projeye dönüştürülmüştür.

14.09.2004 tarihli ve “Tarihi İmparatorluk Halıları Niğde Aksaray’ da Tamir Ediliyor” ¹ başlıklı haberde, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanı Dr. Cemal Öztaş’ın Dolmabahçe ve Beylerbeyi Sarayı ile Küçüksu Kasrı başta olmak üzere 11 tarihi mekandaki el dokuması halıların restorasyonuna ilişkin yürütmeyi planladıkları proje hakkında verdiği açıklamalar tarafımdan okunduktan sonra söz konusu proje, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk El Sanatları Bölüm Başkanı Prof. İsmail Öztürk’e yüksek lisans tez konusu olarak önerilmiştir. Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü yönetim kurulunun 22.04.2005 tarih ve 5 sayılı toplantısında, Geleneksel Türk El Sanatları Anasanat Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi Vildan Ömür’ ün ve danışman öğretim üyesi Prof. İsmail Öztürk’ ün dilekçesi okunarak, tez konusunun “Milli Saraylar Bünyesindeki Tarihi Mekanlarda Bulunan El Dokuması Halıların Restorasyonu Projesi ve Onarım Aşamaları” olarak kabulüne karar verilmiştir. Tez konusu kabul edildikten sonra projede çalışmak üzere tarafımdan Milli Saraylar Daire Başkanlığı’ ndan araştırma ve fotoğraf çekimi izni talep edilmiştir. Konu, “Milli Saraylar’ da Fotoğraf, Film, Video Çekimi ve Dijital Görüntü Yönetmeliği” ve “Milli Saraylar Dış Kuruluş ve Kişilerce Yapılacak Araştırma Yönetmeliği ve Yönergesi” dikkate alınarak değerlendirilmiş ve Daire Başkanlığı Kültür Tanıtım Yardımcılığı, A.010.0.GNS.0.15.00.03/695 sayılı yazı ile Milli Saraylara bağlı saray, köşk ve kasırlarda tarafımdan araştırma yapılmasına izin verilmiştir. Araştırmalarım süresince T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Türk ve İslam Eserleri Müzesi’ ndeki yetkili kişilerle görüşülmüş ve bilgi edinilmiştir.

Günümüzde kültürel mirasın korunması amacıyla yürütülen ulusal ve uluslar arası düzeydeki tüm çalışmalar göstermiştir ki, korumanın başarıya ulaşabilmesi, ancak kültürel varlıkların doğru tanımlanması ve belgelenmesi ile mümkündür. Yapılan bu çalışma ile restorasyon projesinin ve proje kapsamında onarılan halıların tanımlanması ve tanıtılması amaçlanmıştır. Projede onarıma ilişkin karar verme süreçlerinde hiçbir etkin rol üstlenilmemiş, projeye hazırlanan yeni bilgi formları, hasar tespit planları ve restitüsyon çalışmaları ile katkıda bulunulmaya çalışılmıştır. Tez, Milli Saraylardaki el halılarına ilişkin restorasyon öncesi, restorasyon aşaması ve restorasyon sonrası yapılan çalışmaları içermektedir.

¹ Bu haberin bulunduğu yer: Turkey İstanbul Congress-Turclas Travel İstanbul, <http://www.turkeyistanbul.com/html/modules.php?name=News&file=article&sid=343>

Araştırmada, görüşme ve gözlem teknikleri kullanılmıştır. Araştırma teknikleri ile elde edilen bulgu ve sonuçlar yapılan teknik analizler ile desteklenmiştir.

Proje için Milli Saraylar Daire Başkanlığınca, Milli Saraylar yapı grubu içine giren dört mekandan 61 halı seçilmiştir.² Seçilen tarihi halılar, açılan ihaleler kapsamında gruplar halinde onarılmıştır. Birinci ihalede onarılan 21 halının onarım işlemleri Yıldız Sarayı İstabl-ı Amire Ferhan yapılarında gerçekleştirilmiştir. Çoğu Hereke İpekli Dokuma ve Halı Fabrikası' nın ürünleri olan halıların onarımı Sultansaray Halı bünyesinde çalışan Aksaraylı ustalar tarafından yapılmıştır. Sultansaray Halı, Kemal Bozdağ, Ömer Bozdağ, Muhammed Solak, Fahri Solak ve Mustafa Solak adlı beş kardeşin ortaklığında 1980 tarihinden beri Aksaray' ın Sultanhanı kasabasında faaliyetlerini sürdürmektedir. Milli Saraylar bünyesindeki tarihi halıların onarım işlemlerini şirketin ortaklarından Fahri Solak üstlenmiştir. Onarılan halılar arasında, saraya hediye olarak sunulan halılar, Batı tarzı motiflerle tasarlanmış Avrupa halıları etkisinde yapılmış Hereke üretimi halılar, Hereke ürünü Gördeskari olarak adlandırılan rumi ve hatai grubu motiflerle bezemeli halılar, ve yine Hereke olarak adlandırılan yöresel halılar (Uşak, Gördes, Ladik halıları gibi), Feshane halıları ve İran halıları yer almaktadır.

Projede yer alan 61 halının, 21' i tez kapsamına alınmıştır. Bu 21 halının 11' i birinci ihalede, 10' u ikinci ihalede incelenen halılar arasında yer almaktadır. Tarafımdan incelenen halıların tamamı Dolmabahçe Sarayı' nda kayda alınmış ve yine Dolmabahçe Sarayı' nda teşhir edilen halılardır. İncelenen 21 halının genel planı, hasar tespit planı ve yeni bilgi formları hazırlanarak kapsamlı bir katalog çalışması yapılmıştır. Bu çalışma ile tez kapsamında ele alınan halıların belgelenmesi, durumlarının saptanması ve onarımları sırasında yürütülen çalışmaların kayda alınması amaçlanmıştır. Hazırlanan formlarda, tarihi objeyi tanımlayıcı temel verilere ve halılara uygulanan onarım işlemlerine ilişkin onarım bilgilerine yer verilmiştir.³ Ayrıca incelenen 21 halı arasından seçilen 7 adet halının tarafımdan restitüsyon çalışmaları yapılmıştır.⁴

² Detaylı bilgi için Bölüm 1.2. Saraydaki El Halılarının Restorasyonu Projesi' ne bakınız.

³ 52/ 565, 14/ 2670, 14/ 2671, 32/ 545, 11/ 880, 11/ 852, 44/ 146, 32/ 433, 14/ 341, 32/ 633, 64/ 1881, 13/ 375, 13/ 371, 43/ 2, 32/ 630, 11/ 1028, 52/ 2785, 52/ 2786, 13/ 366, 14/ 234, 42/ 1370 envanter numaralı halıların tarafımdan genel planı, hasar tespit planı ve yeni bilgi formları hazırlanmıştır.

⁴ 52/ 565, 14/ 2670, 14/ 2671, 32/ 545, 11/ 880, 11/ 852, 32/ 633, envanter numaralı halıların tarafımdan restitüsyon çalışmaları yapılmıştır.

Teknik analizler yapılırken konu ile ilgili belgeler ve arşiv kayıtları taranmış, eksik görülen bilgiler tamamlanmaya çalışılmıştır. Çalışmada mevcut birimlerde bulunan tarihi demirbaş eşyalara ait 1952 envanter bilgileri esas alınmıştır. Birer tespit envanteri niteliğinde olan 1952 envanter kayıtları, dönemine göre iyi sayılabilecek bir çalışma olsa da günümüz koşulları için bilimsel ve yeterli bir envanter kaydı değildir. 1952 yılından sonra buna benzer bir sayım çalışması yapılmamıştır. Zimmet sorununu kısmen de olsa çözmek için 1997 yılında Bilgi Sistem Projesi gerçekleştirilmiştir. Bu sistem, 1998 Ekim ayında kurulmuş ve çalışmaya başlamıştır. Sistem ile, esas defter olarak kabul edilen, 1952 envanter kayıtları birebir bilgisayar ortamına taşınmıştır. Bu sayede veri tabanı oluşturulmuş, verilere daha hızlı ulaşılması sağlanmıştır. Bu sistemde, bir ya da birden fazla anahtar kelime ile esas kayıtlarda yer alan bilgilere, eserin nakil, tasnif, bakım, onarım, koruma ve denetimine ait ek bilgilere ve objelere ait fotoğraflara kolaylıkla ulaşılabilmektedir.

Tarihi halıların onarımına yönelik yürütülen bu proje ile saray bünyesindeki halılara gerçek anlamda ilk defa onarım işlemi uygulanmaktadır. 1961 yılında küçük çaplı buna benzer bir girişimde bulunulmuş olsa da yapılan inceleme ve tespitler sonucunda bu onarım çalışmalarının oldukça bilinçsiz ve başarısız şekilde yapılmış olduğu görülmüştür. Yine arşiv kayıtlarından 1961 yılındaki bu girişim dışında 90' ılı yıllarda sarayda bulunan birkaç Hereke ipek halıya, saray bünyesindeki Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde, laboratuvar ortamında temizlik işlemi yapılmak istendiği ancak işlemlerin tamamlanamadığı anlaşılmaktadır. İncelenen halılardaki mevcut hasarlar, güve yeniği, yanma, kullanım sonucu eskime ve bozulma gibi sebeplerden oluştuğu tespit edilen kenar örgüsü, kilim örgüsü, çiti örgüsü, saçak ve hav kayıplarıdır. Seçilen 61 halının tamamına onarım işlemi gerekmemektedir. Onarım yapılmayacak olan halılara sadece temizlik işlemi, uygulanması planlanmaktadır. Tarafımdan incelenmeyen ve tez kapsamı dışında tutulan 40 halının Kültür Tanıtım Araştırma Birimince hazırlanan kültür envanteri olarak adlandırılan Milli Saraylar Bilgi Giriş Formunda yer alan bilgileri birebir aktarılmıştır.⁵ Saray içinde çeşitli nedenlerle obje nakilleri yapılabilmektedir. İncelenen halılara, daha önce yapılan nakil ve onarım işlemleri dipnotlarda açıklamalı olarak belirtilmiştir.

⁵ Detaylı bilgi için Bölüm 1.3. Proje Kapsamına Alınan Halılar' a bakınız.

Proje kapsamında onarılan halılar açılan ihalelerle gruplar halinde onarılmıştır. Birinci ihalede onarılan halılardan 13' ü onarıldıktan sonra koruma ve sergileme amacıyla beze dikilmiştir.⁶

Dolmabahçe Sarayı 150. Yıl kutlamaları kapsamında 22 Kasım 2006 tarihinde Dolmabahçe Sarayı, Muayede Salonu' nda "Osmanlı Saray Halıları, Düğümün Son Halkası" başlıklı sergide 20' si ipek toplam 55 parça halı sergilenecektir. Sergide projede onarılan halıların da yer alması planlanmaktadır.

Üç bölüm halinde sunulan tezin, birinci bölümünde proje için seçilen tarihi mekanlar, bu mekanlardaki tarihi el halılarının restorasyonu projesi ve proje kapsamına alınan halılar hakkında bilgi verilmektedir. İkinci bölüm, restorasyon projesi kapsamına alınan halıların katalog çalışması ve onarım aşamalarına ayrılmıştır. Üçüncü ve son bölüm, restitüsyonları yapılan halıları ve restitüsyon çalışmalarını kapsamaktadır.

⁶ 52/ 565, 14/ 2670, 64/ 1881, 11/ 880, 11/ 1326, 32/ 433, 45/ 3, 11/ 972, 32/ 633 ve 13/ 376 envanter numaralı halılar sergilenmek; 13/ 198, 11/ 852 ve 13/ 198 envanter numaralı halılar koruma amacıyla onarıldıktan sonra beze dikilmiştir.

1. BÖLÜM

T.C. T.B.M.M. BAĞLI MİLLÎ SARAYLAR ve BU MEKANLARDAKİ HALILARIN RESTORASYON PROJESİ HAKKINDA BİLGİ ve PROJE KAPSAMINA ALINAN HALILAR

1.1. T.C. T.B.M.M. BAĞLI MİLLÎ SARAYLAR

1.1.1.Dolmabahçe Sarayı

Osmanlı Dönemi içinde devletin yönetildiği merkez olan “saray”, ilk başkent Bursa’dan ikinci başkent Edirne’ye sonra da İstanbul’a taşınmıştır. İstanbul’da ise belirli aralıklarla bir mekandan başka bir mekana aktarılmıştır. Dolmabahçe Sarayı Sultan III.Ahmed (1673-1736) zamanında Beşiktaş Saray-ı Hümayun-u olarak anılan ahşap sarayın yerine, Sultan Abdülmecid (1839-1861) tarafından 1843-1856 yılları arasında yaptırılmıştır. Dolmabahçe Sarayı’nın tamamlanmasıyla yönetim buraya taşınmıştır. 1856 yılında tamamlanarak kullanılmaya başlanan ve Osmanlı sultanlarının İstanbul’daki üçüncü büyük sarayı olan Dolmabahçe Sarayı, dönemin kültürel yapısını, sosyal ve sanatsal etkilenmeleri, eğilimleri, saray örgütündeki değişimleri önemli ölçüde yansıtan mimari bir bütündür.

“Dolmabahçe Sarayı, Batı ile ilişkilerin yoğunlaştığı 19. yüzyılda, Boğaz girişinde bir prestij yapısı olarak inşa edilmiş ve hızla büyümekte olan kentin silüetini de değiştirmiştir.Burada Topkapı Sarayı’nda olduğu gibi zaman ve gereksinimlere bağlı olarak gelişen bir yapılar topluluğu yerine yeni bir anlayışla, önceden saptanan bir yapı tasarım programı gerçekleştirilmiştir.” ⁷

Dolmabahçe Sarayı’ nın inşa edildiği alan, kaptanpaşaların gemilerini demirledikleri, geleneksel veda törenlerini yaptıkları büyük bir körfezdır ve 17. yüzyıla kadar bu niteliğini korumuştur. Önceleri “Beşiktaş” semti ile sarayın bulunduğu çevre birlikte anılmış, ancak 17. yüzyıldan sonra, zamanla bataklık haline gelen bu körfez

⁷ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s.8

doldurularak daha sonraki yapılaşmalara zemin hazırlanmış ve elde edilen alan “Dolmabahçe” olarak anılmaya başlanmıştır. Topografyadaki bu değişiklikle, Beşiktaş’ taki Hasbahçe ve Karataş’ taki Karaabalı (Karabali) Bahçeleri birleştirilerek elde edilen bu geniş alan, uzun yıllar padişahların hasbahçesi olarak kullanıldıktan sonra köşk, kasır gibi yapıların inşasıyla yapılaşmaya açılmıştır.⁸ 1856-1924 yılları arasında Dolmabahçe Sarayı, Osmanlı hanedan üyeleri tarafından yönetim merkezi olarak dönüşümlü olarak kullanılmıştır. 1918’ de Sultan Reşad’ ın (1844-1918) ölümü ile tahta geçen VI.Mehmed Vahdettin (1918-1922) bir süre Dolmabahçe Sarayı’ nda kaldıktan sonra Yıldız Sarayı’ na geçmiş ve 1922’de Dolmabahçe rıhtımından ülkeyi terketmiştir. 18 Kasım 1922’ de Abdülmecid Efendi (1868-1944) halife olarak Dolmabahçe Sarayı’ na yerleşmiş, 3 Mart 1924’ te hilafetin kaldırılmasıyla o da hanedanla birlikte saraydan çıkarılmış ve ülkeyi terketmiştir. Atatürk’ün emriyle hazırlanan 431 sayılı yasa ile Osmanlı hanedanının malları, aralarında Dolmabahçe Sarayı’ nın da bulunduğu tüm saray, köşk ve kasırlar, “millete” intikal etmiştir.

“Saray, plan özelliği açısından sofa ve sofaya açılan odalardan oluşan Türk Evi plan tipindedir. Ana binada ayrı işlevlerdeki üç bölümün, tek çatı altında toplanmış olması, geleneksel Türk Saray Mimarisi’ nden farklı bir anlayışı gösterir. Tek çatı altında toplanan ve 14 595 m² lik bir alana kurulan yapı, 285 oda, 43 salon, 6 balkon, ve 6 hamamdan oluşur. Bu mekanlar 1427 pencere ve 25 değişik işlevli kapı ile kara ve deniz yönüne açılır.”⁹ (Fotoğraf-1)

Fotoğraf- 1: Dolmabahçe Sarayı havadan genel görünüm¹⁰

⁸ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s.10

⁹ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005,s. 19-20

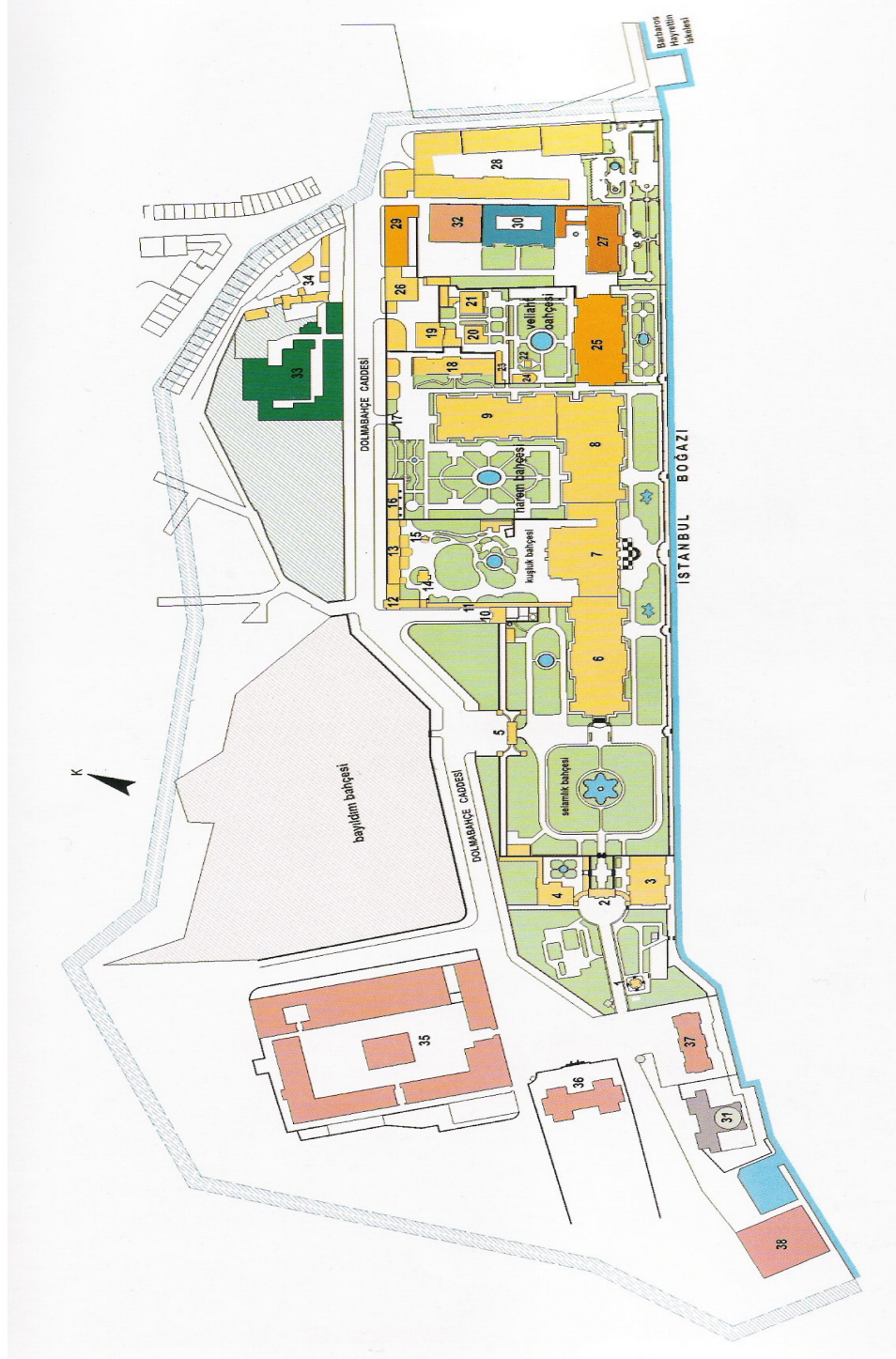
¹⁰ Resim-1-11,Resim-13-16 Milli Saraylar Dia Arşivi Sorumlusu Suat Alkan’ a aittir.

Dolmabahçe Sarayı, büyük bir ana kütleyle onu çevreleyen ve hem yönetim hem de hayati ihtiyaçları karşılamaya yönelik bir dizi yapıdan oluşmuş çok büyük bir yapılar grubu görünümündedir.

Ana yapı ve çevresi şu yapılardan oluşur:

1. Saat Kulesi	20. II. Hareket Köşkü
2. Hazine kapı	21. I. Hareket Köşkü
3. Hazine-i Hassa Dairesi	22. Sünnet Köşkü
4. Eski Mefruşat Dairesi	23. Sera
5. Saltanat Kapı	24. Sera Kafeterya
6. Resmi Daire (Selamlık)	25. Veliaht Dairesi
7. Muayede Salonu	26. Dokumahane
8. Harem Dairesi	27. Musahiban Dairesi
9. Cariyeler Dairesi	28. Matbah-ı Amire
10. Koltuk Kapı	29. Baltacılar Dairesi
11. Uzun Yol	30. Agavat Dairesi
12. Camlı Köşk	31. Bezm-i Alem Valide Sultan Camii
13. Kuşluk Binası	32. Bendegan Dairesi
14. Kuşluk Köşkü	33. Servis yapıları
15. Kuş Hastanesi	34. Atiyye-i Seniyye Binaları
16. İç Hazine Dairesi	35. İstabl-ı Amire
17. Valide Kapı	36. Tiyatro Binası
18. Gedikli Cariyeler Dairesi	37. Serasker Dairesi
19. Kızlarağası Dairesi	38. Hamlahane ¹¹

¹¹ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 28

Fotoğraf- 2: Dolmabahçe Sarayı Kompleksi Vaziyet Planı ¹²

¹² Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 29

“Kara tarafında, Hazine-i Hassa Dairesi ile Mefruşat Dairesi arasında bulunan Hazine Kapısı, dışta Bayıldım Bahçesi içte Hasbahçe’ ye açılan Saltanat Kapısı sarayın önemli kapılarından. Diğerleri ise Bendegan Kapısı, Kuşluk Kapısı, Valide Kapısı ve Harem Kapısı’ dır. Bunların dışında deniz cephesinde, rıhtıma merdivenlerle inilmesine imkan veren beş tane yalı kapısı vardır.”¹³

Hazine Kapısı’ ndan Hasbahçe’ ye girilerek sarayın ağırlık noktasını oluşturan ana yapıya ulaşılır. Ana Yapı, Mabeyn-i Hümayun ve Harem-i Hümayun adlarını alan iki büyük bölümle, onları birleştiren ve daha yüksek kütleli Muayede Salonu’ ndan oluşur. Günümüzde müze olarak kullanılan Dolmabahçe Sarayı şu önemli bölümlerden oluşmaktadır.

Mabeyn-i Hümayun

“Mabeyn-i Hümayun (Selamlık), zemin ve birinci katta, yapının ana eksenine üstüne ardarda yerleştirilmiş üç büyük salon ve bu salonlara açılan köşe odalarından oluşur. Mabeyn-i Hümayun, sultanın devlet işlerini yürüttüğü, devlet ricalini ve elçileri kabul ettiği Resmi Daire’ dir. Süfera Dairesi ve Hünkar Dairesi olarak iki bölümden oluşan Resmi Daire, devlet erkanı ile yabancı erkanın, imparatorluğun gücü ile görsel olarak ilk kez karşılaştığı mekandır. Yabancı konuk ve elçilerin kabul edildiği Süfera Salon, orta sofa ve dört köşede odalarla oluşturulan simetrik özelliktedir. İç Mabeyn de denen Hünkar Dairesi ise sultanın çalışma, dinlenme, kabul odalarını ve hamamını içeren ve Dış Mabeyn’ e kıyasla daha sade dekore edilmiş mekanlardır. Bugün yalnızca bodrum katı olarak tanımlanan ve herhangi bir hayati fonksiyona sahip olmayan katta, Sultan Abdülaziz döneminde esvapçıbaşı odası, kuşçubaşı odası, berberbaşı odası, ibrikdarbaşı odası, miralay beylerin odası, yaver binbaşının odası, İmam-ı Şehriyari odası gibi odaların bulunduğu ve saraydaki hizmet sektörünün bu katta yaşadığı son yıllarda yapılan araştırmalarla belgelenmiştir.”¹⁴

¹³ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 32

¹⁴ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 40

Medhal Salonu

“Dolmabahçe Sarayı’ nın Selamlık bölümünde, Hasbahçe’ den çıkılan merdivenlerin sonundaki Medhal (Giriş) Salonu, sarayın ana giriş mekanıdır. Saraya gelen önemli ziyaretçilerin ve protokolün kullandığı bu giriş ve çıkış mekanı sarayın kurulduğu günden bu yana işlevini korumuştur. Sarayda orijinal dekorasyonunu korumuş mekanlardandır.”¹⁵

Medhal Salonu’ nun iki yanında yer alan ve Osmanlı döneminde önemli makamlar olan sadrazam ve şeyhülislama başta olmak üzere saray ve devlet erkanına tahsis edilmiş odalar günümüzde ofis olarak kullanılmaktadır.”¹⁶

(Fotoğraf-3)

Fotoğraf- 3: Medhal Salonu kara tarafından genel görünüm

Yazı Dairesi

Medhal Salonu’ ndan sağ tarafa ilerlendiğinde , ikinci mekan Yazı Dairesi ya da Çinili Salon olarak bilinir. Bu bölümün iki yanında yer alan ve saray başkatibi ve katiplerin kullandıkları odalarda sarayın yazışmaları hazırlanırdı. Deniz tarafına kapalı bir balkonla açılan Çinili Salon bir çeşit bekleme mekanı olarak düzenlenmiştir.¹⁷

Selamlık Binek Salonu

“Sarayın protokol girişi dışında günlük giriş ve çıkışlarda kullanılan mekanları vardır. Selamlıkta ve Harem bölümünde en yaygın kullanılan ve karşılıklı olarak hem

¹⁵ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 42

¹⁶ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 44

¹⁷ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 46

deniz hem de kara tarafına kapıları açılan salonlar Binek Salonu olarak anılmaktadır. Deniz tarafına inilen kapılardan rıhtıma inilerek kayıklara, kara tarafına açılan kapılardan ise bahçeye çıkılarak arabalara binilirdi. Selamlık bölümünün Binek Salonu bir yandan da üst kata geçiş veren Barok tarzı Kristal Merdivenler'e açılmaktadır.”¹⁸

Kristal Merdiven

“Sarayın protokol girişinden üst kata çıkış bölümü, kristalden yapılan trabzan parmaklıkları sebebiyle Kristal Merdiven olarak anılır. Saltanat Merdiveni olarak da tanımlanan bu merdivenler, sarayın hizmet katını, devlet katına bağlar. Barok dönüşlerle hareketlenen ve hem Süfera Salonu' na hem de Zülvecheyn Salonu' na geçişi sağlayan bu merdivenlerin trabzanları kesme kristaldir.”¹⁹ **(Fotoğraf-4)**

Fotoğraf- 4: Kristal Merdiven üst kat sofası

Süfera Salonu

“ Süfera (Elçiler) Salonu, sarayın önemli protokol salonlarından biridir. Salon, sultana güven mektuplarını sunmaya gelen elçilerin maiyetlerinin bekletildiği bir mekandı.”²⁰ **(Fotoğraf-5)**

¹⁸ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 50

¹⁹ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 60

²⁰ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 64

Fotoğraf-5: Süfera Salonu genel görünüm

“Üst katın diğer önemli mekanları Zülvecheyn Salon, padişahın elçileri kabul ettiği Kırmızı Oda, elçilerin huzura çıkmadan önce bir süre dinlendikleri İntizar Odası, Mısır’dan getirilen mermerlerden yapılmış olan Hünkar Hamamı ve padişahlık lağvedildikten sonra yalnızca Halife sıfatıyla Saray’ ı belli bir süre kullanmasına izin verilen Abdülmecid Efendi’nin oluşturduğu Mecid Efendi Kitaplığı’dır.”²¹

Zülvecheyn Salonu

“Zülvecheyn, iki cepheli anlamına gelen bir kelimedir. Bu bölüm, Dolmabahçe Sarayı’ nda hem iç, hem de dış mabeyn ile bağlantı sağlanması nedeniyle Zülvecheyn Salonu şeklinde adlandırılmıştır. Padişahın çalışma ve kabul mekanı da olan bu salonun çoğunlukla dini törenlerde ve önemli günlerde kullandığı bilinir. Harem hanımlarının , Selamlık’ ta bulunabildikleri tek mekan burasıdır.”²²

(Fotoğraf-6)

Fotoğraf- 6: Zülvecheyn Salonu’nun kara tarafından genel görünüm

²¹ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2002

²² Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 86

Abdülmecid Efendi Kütüphanesi

“Zülvecheyn Salonu’ nun deniz tarafında birbirine bağlı üç oda bulunmaktadır. Bu odaların birine son halife, Abdülmecid Efendi’ nin zaman içinde oluşturduğu ve Dolmabahçe Sarayı’na taşınırken Veliht Dairesi’ nden getirdiği kütüphane yerleştirilmiştir. Bu kütüphane, Abdülmecid Efendi’ nin kendisinin topladığı kitap ve dergilerden başka Atatürk ve İnönü döneminde alınan ve hediye gelen kitap ve dergilerle daha zenginleştirilmiştir. Kütüphanede oğunluğu Osmanlıca ve Fransızca olmak üzere çeşitli dillerde ve konularda on binin üzerinde kitap ve dergi bulunmaktadır. Ayrıca Osmanlı Hanedanı’ na dış ülkelere ait albümler ve fotoğraflar zengin bir görsel arşiv oluşturmaktadır.”²³ **(Fotoğraf-7)**

Fotoğraf- 7: Abdülmecid Efendi Kütüphanesi’ nden genel görünüm

Harem-i Hümayun

“Dolmabahçe Sarayı’ nın Harem Dairesi, padişahların, padişah eşlerinin, haremde çeşitli görevleri olan kadınların, şehzade ve sultanların yatak odaları, çalışma ve dinlenme mekanlarından oluşmaktadır. Cumhuriyet döneminde İştambul’ da kaldığı zamanlarda Atatürk’ ün kullandığı odalar da sarayın Harem bölümündedir. Harem Bölümü’ ne ağır demir ve ahşap kapılarla bölünmüş uzun koridorlarla geçilir. Dolmabahçe Sarayı Haremi’ nin denize paralel uzanan kısmı, sultan ve Valide Sultan tarafından kullanılmakta ve Harem-i Hümayun olarak anılmaktadır. Harem kısmının kara tarafına dönerek denize dik uzanan kısmı ise tamamen farklı bir biçimde

²³ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İştambul 2005, s. 92

tasarlanmıştır. Bu bölüm, doğu-batı aksında uzanan iki koridor boyunca dizilmiş toplam sekiz daireden oluşmaktadır. Daireler, bodrumdan başlayarak zemin, birinci kat ve musandıra olarak adlandırılan tavan arası katlarına kadar kendi içinde merdivenlerle bağlı her katta tuvaletleri ve büyüklü küçüklü üç veya dört odası bulunan birimlerdir. Dört kattan oluşan her daire kendi içinde bir bütündür, her biri bağımsız bir ev düzeninde işlemekte ve sadece o dairede yaşayanlarca kullanılmaktadır. Her bir dairede, kadınefendilerin hizmetinde bulunan birden fazla kalfanın varlığı tespit edilmiş, orta kat olarak adlandırılan zemin katında kalfalara ait odaların varlığı belgelendirilmiştir. Orta ve üst katta ise daireyi kullanan kadınefendinin gündüzlük, yemek ve yatak odaları bulunurdu. Musandıra katları bir nevi yüklük olarak kullanılan geceleri serilip gündüz toplanan yatakların kaldırıldığı yer ve ayrıca dairenin acemi cariyelerinin kaldığı mekanlardır.”²⁴

Selamlık Koridorları

“Selamlık bölümünden Harem’e geçiş, sarayın Selamlık ve Harem bölümü arasında büyük bir hacim oluşturan Muayede Salonu’ nu deniz tarafında bir kuşak gibi çevreleyen, koridorlar ve sofalar yoluyla. Birbirine açılan altı koridor ve iki sofayı ikisi demir olan sekiz kapı ayırır. Osmanlı devrinde “nöbet mahalli” olarak bilinen koridorun Selamlık kısmında Musahipler, Harem tarafında Hazinedar Kalfa nöbet tutardı. Bayram günleri Valide Sultan ve kadınefendilerin gelebildiği bu koridorun pencerelerinden padişahın Muayede’ deki bayram törenleri kadınlar tarafından kimseye görünmeden izlenebilmiştir.”²⁵ (Fotoğraf-8)

Fotoğraf- 8: Selamlık’ tan Harem’e geçişi sağlayan 57 koridor

²⁴ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 108

²⁵ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 110

Kırmızı Oda

“ Dolmabahçe Sarayı Harem bölümündeki resmi kabullerin de yapıldığı “Has Oda (Kırmızı Oda)”, Selamlık’ ta olduğu gibi kırmızı rengin egemen olduğu dekorasyonu ile Harem’ in en görkemli odasıdır. Fransız dekoratör Sechan tarafından Sultan Abdülmecid ‘in isteği üzerine özel olarak tasarlanmış ve dekore edilmiştir. Harem-i Hümayun’ un en önemli mekanlarından olan Kabul Odası’nın bordo renkte ipek ve motifleri gümüş telle dokunmuş Hereke kumaşı ile kaplanmıştır. Bu oda, duvar kaplamasında kumaş kullanılmış olan tek oda olması ve kubbe biçiminde tasarlanmış tavanı ile sarayın tüm mekanlarından ayrılmaktadır. Muayede Salonu’ ndan başka saraydaki tek kubbeli mekan bu odadır.” ²⁶ (Fotoğraf-9)

Fotoğraf- 9: Kırmızı Oda’nın genel görünümü

Mavi Salon,

“Sultan’ın Muayede Salonu’ndaki bayramlaşmadan sonra Halife Merdiveni’nden çıkarak ulaştığı ve Harem halkının tebriklerini kabul ettiği “Mavi Salon”, Harem’ in tören salonudur. Sultan’ ın Harem’deki dairesinin merkezini oluşturan salon, dekorasyonunda kullanılmış olan mavi renkten dolayı , günümüzde Mavi Salon olarak tanımlanmıştır.” ²⁷ (Fotoğraf-10)

“Atatürk, Harem’ in üst katında, denize bakan cephede yanyana yer alan, 69 ve 71 numaralı odaları çalışma ve yatak odası olarak kullanmıştır. Mavi Salon’ a

²⁶ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 112

²⁷ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 116

açılan bir köşe odası niteliği taşıyan ve Atatürk' ün çalışma amacıyla kullandığı 69 numaralı oda ile hemen yanındaki yatak odası, sarayın geleneksel kullanım biçimi gözönüne alındığında, yalnızca padişahın kullanımına açık odalardır.

Fotoğraf-10: Mavi Salon' un genel görünümü

“Cumhuriyet’ in ilanından ölümüne kadar yaklaşık dört yılını İstanbul’ da geçiren Atatürk, bu süreçte Dolmabahçe Sarayı’ nı resmi ve özel çalışma mekanı olarak kullanmıştır.”²⁸

Pembe Salon

“Günümüzde Pembe Salon olarak tanımlanan bu mekan, Osmanlı döneminde “Valide Sultan Divanhanesi” ve “Balkonlu Sofa” olarak bilinmektedir. Valide Sultan ve kadınefendilerin özel konuklarını ağırladığı, bazılarında padişahın da katıldığı davetler, bu salonda gerçekleştirilmiştir.”²⁹

(Fotoğraf-11)

Fotoğraf-11: Pembe Salon' dan genel görünüm³⁰

²⁸ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 122

²⁹ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 142

³⁰ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2002

Muayede Salonu

“ Mabeyn-i Hümayun ile Harem-i Hümayun bölümleri arasında bulunan büyük salon, Dolmabahçe Sarayı’ nın en yüksek ve görkemli bölümüdür. Muayede’ nin kelime anlamı bayramlaşmadır. Salon padişahın, hanedanın erkek üyelerinin, vezir ve vekillerin, teşrifatçı memurların kutlamalarını kabul ettiği bir mekandır. Bu amaç dışında, çeşitli dönemlerde resmi kabuller ve toplantılar için de kullanılmıştır.

Salon içten yaklaşık 36 m. Yüksekliğinde bir kubbe, dıştan ise çatı ile örtülmüştür. 56 adet sütunun kullanıldığı orta mekana, köşe odaları açılır. Galeri katı ise dört yöndeki geniş kemerlerle orta mekana açılır. Galeri de kafesli localar ve müzisyenler için bir bölüm oluşturulmuştur. Salonun duvar bezemelerinde, birinci katta pastel renklerle beraber altınyaldız kullanılmış kubbe ise renkli kalem işinden Barok tarzı mimari kompozisyon ve çiçeklerle bezenmiştir. Muayede Salonu’ nda geçen önemli Resmi kabul ve tarihi olaylar arasında Sultan V.Murad’ın cülusu, Sultan Abdülmecid’ in 1856’ da Mareşel Pelissier onuruna verdiği ziyafet, Macaristan İmparatoru Fransız Joseph için yapılan resmi kabul, 1877’de Osmanlı Meclis-i Mebusan’ının açılışı sayılabilir. Cumhuriyet döneminde, 1937’ de İkinci Türk Tarih Kurultayı sırasında düzenlenen Tarih Sergisi de burada açılmıştır. 1938’ de Büyük Önder Atatürk’ ün naaşı bu salonda ziyaret edilmiştir.” ³¹ (Fotoğraf-12)

Fotoğraf-12: Muayede Salonu’ ndan genel görünüm ³²

³¹ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 202

³² Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2002

Birinci Değerli Eşyalar Sergi Salonu

“Saray içinde, müze kavramının gereği olarak düzenlenmi olan bu salonda, muhtelif tarihlerde kullanılmış değerli porselenler, altın ve gümüş sofr takımları ve değerli eşyalar sergilenmektedir.”³³

İkinci Değerli Eşyalar Sergi Salonu

“İkinci Değerli Eşyalar Sergi Salonu’ nda tarihi değeri büyük olan, sultanların ve yakın çevrelerinin kimi zaman günlük yaşamlarında ama daha çok özel günlerinde kullandıkları değerli objeler ziyaretçilere sunulmuştur. Bu bölümde seçkin porselenler ve kristallerin yanı sıra, altın ve gümüş sofr takımları, çay-kahve servisleri ve dekoratif eşyalar yer almaktadır.”³⁴

Camlı Köşk

“Dolmabahçe Sarayı’ nın dış dünyaya açılan penceresi Camlı Köşk’ tür. Geleneksel Osmanlı saray düzeni içindeki alay köşkünün Dolmabahçe Sarayı’ ndaki karşılığı olarak nitelendirilebilecek bu mekan, birbirine geçişli iki salon ve camekanlı bir seradan oluşmaktadır. Sarayın bütününden hem plan içindeki yeri hem de farklı işlevi ile ayrılan Camlı Köşk’ ün süslemeleri de sarayın diğer mekanlarından farklıdır. Camlı Köşk’ e adını veren camekanlı kısmın ortasında ise kristal fiskiyeli bir havuz bulunmaktadır.Camlı Köşk’ ü ana binaya bağlayan koridorda zaman zaman temalı sergiler açılmaktadır.”³⁵ (Fotoğraf-13)

Fotoğraf-13: Camlı Köşk sera bölümü

³³Dolmabahçe Sarayı,TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 210

³⁴Dolmabahçe Sarayı,TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 216

³⁵Dolmabahçe Sarayı,TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını,İstanbul 2005, s.222-224

Saat Müzesi

“Dolmabahçe Sarayı Harem Bahçesi içinde yer alan İç Hazine Binası, yeniden düzenlenmiş, saray koleksiyonundan saat atölyesinde tamir edilerek biraraya getirilen saatlerin sergilendiği ayrı bir müze mekanı olarak ziyaretçiye açılmıştır. Saat Müzesi’nde bulunan saatler birbirine geçişli üç mekan içinde sergilenmektedir.”³⁶

Saat Kulesi

“Dolmabahçe Saat Kulesi, Bezm-i Alem Valide Sultan Camii ile Hazine Kapı arasında kalan bahçe üzerinde 1890-1894 yılları arasında Sultan II.Abdülhamid tarafından yaptırılmıştır. Deniz ve kara tarafından kapı üstlerinde bulunan alınlıkların ortalarında Sultan Abdülhamid dönemi Osmanlı arması yer almaktadır.Dört köşesinde fiskiyeler bulunan, mermer bir platforma oturan dört katlı bu kulenin birinci katında, bir giriş kapısı ve üzerinde barometreler, son katta ise saatler bulunmaktadır. Saatlerin üçü bir, deniz tarafına bakan saat ise ayrı kurulmaktadır. Son saat bir balkonla başlayıp bir tepelikle son bulmaktadır. Süslemede eklektik anlayışla ele alınmış motifler, kapı ve pencereleri çevreleyen çifte sütunlar kullanılmıştır.”³⁷

Hazine-i Hassa ve Mefruşat Daireleri

“Hazine-i Hassa ve Mefruşat Daireleri, Hazine Kapısı’ nın iki yanında yer alan ve mimarileriyle, konukları girişe yönlendiren iki yapıdır. Hazine Kapısı’ nın iç bükey yan kanatlarındaki iki küçük kapıdan, iki iç avluya geçilir. Hazine-i Hassa Dairesi deniz tarafındaki avluya, Mefruşat Dairesi ise kara tarafındaki avluya açılır. Saray ve saraya ait yapıların döşenmesinde gerekli malzemenin tasarımı, depolanması ve bunların alım-satım işlemlerinin yürütülmesini sağlayan örgütün yerleşim mekanı olan Mefruşat Dairesi, günümüzde ofis olarak değerlendirilmiştir. Sarayın yapımında saray yaverlerinin karagahı olarak kullanılan ve Paşa Dairesi olarak tanımlanan, 1877’ de Hazine-i Hassa Nezareti’ ne tahsis edilen Hazine-i Hassa Dairesi, padişahın Hanedan-ı Al-i Osman’ ın (padişah ailesinin tümü, eski padişahların kadınları, çocukları) ve saray görevlilerinin her türlü giderleriyle ilgili işlemleri yürüten

³⁶ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 228

³⁷ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 232

idarenin yerleştiği mekandır. Bu bina da günümüzde TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı' nın idari ofisi olarak kullanılmaktadır.”³⁸

Veliahd Dairesi

“Dolmabahçe Sarayı Veliahd Dairesi, yapımından itibaren tahtın varisi olan veliahd şehzadeler tarafından kullanılmış, Dolmabahçe Sarayı' nın boş kaldığı 1877-1909 yılları arasındaki dönemde de veliahdın ikametgahı olmayı sürdürmüştür. Ana binanın Harem kanadının sürekliliğini görsel olarak südüren bu bağımsız bölüm, şehzadeler içinde padişahlığa aday olan veliahdın yaşamı için ayrılmıştır. Sarayla birlikte hizmete açılmış, sarayın genel duvarları içinde kendi duvarları ile çevrilmiş, ayrı girişleri ve bahçeleri olan bir dairedir.

Osmanlı tarihine tanıklık eden, önemli olaylara ve kişilere ev shipliği yapan Veliahd Dairesi, Atatürk' ün 1937 yılında verdiği bir emirle ikamet mekanı olmaktan çıkarak, tefrişli saray özelliğinden ayrılmış, modern Türkiye' nin yapılanması için öngörülen kültür ve sanat etkinliklerinin merkezi olmak üzere, Fotoğraf ve Heykel Müzesi' ne dönüştürülmüştür. Kuruluşunda saray koleksiyonundan da eserler verilerek oluşturulan ve çağdaş sanat eserleri eklenerek gelişen koleksiyonuyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Rektörlüğü' ne bağlı İstanbul Fotoğraf ve Heykel Müzesi, bugün de bu işlevini sürdürmektedir.”³⁹

Matbah-ı Amire

“Sarayın mutfaklarını oluşturan bu bölümde zaman zaman Fransız ve İtalyan aşçıların çalıştığı bilinmektedir. Yalnız sarayın değil yakın çevrenin de ihtiyaçlarını karşılayan bu mutfaklar günümüzde Dolmabahçe Kültür Merkezi adıyla kültürel ve sanatsal etkinliklerin yapıldığı bir yapıya dönüştürülmüştür.”⁴⁰

Hareket Köşkleri

“Kendine daire tahsisi gereken yaşa gelmiş şehzadelere ikamet olarak yaptırılmıştır. Veliahd Dairesi' nin kara tarafındaki bahçesinin, alçak duvarlarla ayrılmış bir bölümünde, Veliahd Reşad Efendi ve Veliahd Kemaleddin Efendi' nin daha güvenli bir ortamda ikameti için 1894' te Serkis Balyan 'a yaptırılan iki ahşap

³⁸ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 234

³⁹ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s.235-236

⁴⁰ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 236

köşke, Efendiler Dairesi de denilmektedir. Her iki köşk de, kırma çatı ve cepheleriyle Fransa ve İsviçre' nin dağ köşklerini çağrıştırmaktadır.”⁴¹

Musahiban Dairesi

“Beşiktaş yönüne doğru, kıyı boyunca ilerlendiğinde ana bina grubu ve Veliahd Dairesi’ nden sonraki yapılar grubunun ilki, dikdörtgen planlı, denize cepheli ve müstakil bahçeli yapı Musahiban Dairesi’ dir. Musahipler, padişahın devlet işleri dışında yanına çağırıp, fikir alışverişinde bulunduğu, sanatkar veya ilim erbabı kişiler arasından seçilmiş kimselerdir.”⁴²

Bendegan ve Agavat Daireleri

“Musahiban Dairesi’ nin arkasına inşa edilmiş olan bina iki katlıdır. Harem’ de hizmetle görevlendirilen ağaların kullanımına verilmiş binanın büyük bir iç avlusu bulunmaktadır. Yapı dikdörtgen pencerelere ve düz hatlardan oluşan gösterişsiz bir mimariye sahiptir.”⁴³

Baltacılar Dairesi

“Sarayın Beşiktaş yönünde, Agavat Dairesi’ ne bitişik olarak, cadde üzerinde inşa edilmiş yapı, sarayın korunması ve güvenliğinden sorumlu Baltacılar’ ın ikametine ayrılmıştır. Üç katlı olan bina, kilit taşlı pencereleri ile Ampir üslubunun etkilerini taşır. Günümüzde Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuvarı tarafından kullanılmaktadır.”⁴⁴

⁴¹ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 236

⁴² Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 236

⁴³ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 237

⁴⁴ Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, s. 237

1.1.2. Beylerbeyi Sarayı

Beylerbeyi Sarayı' nın bulunduğu bölgenin Osmanlı İmparatorluğu döneminde sultanların kullandığı hasbahçelerden biri olduğu bilinmektedir. Bölge "Beylerbeyi" adını Sultan III. Murat Döneminde (1574-1595) Rumeli Beylerbeyi olan Mehmet Paşa' nın buradaki yalısından almaktadır. Bugünkü Beylerbeyi Sarayı, Sultan Abdülaziz (1830-1876) tarafından 1861-1865 yılları arasında, dönemin mimarı Serkis Balyan'a yaptırılmıştır. 1851 yılındaki yangında büyük hasar gören II. Mahmud'un (1808-1839) ahşap Sahil Sarayı yıktırılarak yerine bugünkü Beylerbeyi Sarayı inşa edilmiştir. Eski saray tümüyle yıktırılmış ancak Mermer Köşk olduğu gibi bırakılmıştır. Sultan Abdülaziz' in yaptırdığı yeni saray İstanbul' daki diğer büyük saray kompleksleri kadar olmasa da geriye doğru oldukça geniş bir alana yayılmıştır. Saray genellikle yaz aylarında, özellikle de yabancı devlet başkanlarının ağırlandığında kullanılmıştır. **(Fotoğraf-14)**

Fotoğraf- 14: Beylerbeyi Sarayı genel görünüm

Bir 19. yüzyıl yapısı olan Beylerbeyi Sarayı, Osmanlı mimarlığındaki Batı etkilerini belirgin biçimde sergileyen özgün bir örnektir. Beylerbeyi Sarayı' nın ana yapısı, bodrumuyla birlikte üç katlı olarak yapılmıştır. 24 oda ve 6 salondan oluşan iç mekan, Türk evi plan anlayışına uygun biçimde bölümlenmiş, dış süslemedeki batı kaynaklı motifler, yerlerini iç süslemede, geleneksel motiflerden türetilmiş süslemelere bırakmıştır.

Yapı , Harem ve Mabeyn olarak iki ana bölüme ayrılmış ve bu iki bölümün girişleri birbirinden ayrı tutulmuştur. Mabeyn ve Harem bölümlerini alt katta

birbirinden havuzlu bir salon ayırmaktadır. Halat motifinin kullanıldığı mobilya biçiminden dolayı Kaptan Paşa Odası olarak anılan oda, Havuzlu Salon'a Mabeyn' den açılan mekanlardan biridir. Mabeyn' de üst kata çıkış, biri giriş salonundan, öteki Havuzlu Salon' dan barok anlayışta tasarlanmış iki merdivenle sağlanmıştır. Havuzlu Salon' dan Mavi Salon' a merdivenlerle çıkılmaktadır. Mavi Salon, ismini sütunlarının renginden almaktadır. İkinci katta, Selamlık Salonu ve Kabul Odası bulunmaktadır. Mabeyn' den Harem' e geçişte son mekanı sultanın resmi işlerini yürüttüğü Resm-i Kabul Odası oluşturmaktadır.

Beylerbeyi Saray' ında yer alan yapılar araziye, birbirlerinden bağımsız ve simetrik olmayan bir biçimde yerleştirilmiştir. Ana yapı kıyıda yer almış, diğer yapılar kıyıdan başlayarak yukarıya doğru setler biçiminde yükselen ve bu yüzden "Set Bahçeleri" adıyla anılan bahçelere dağıtılmışlardır. Bunlardan Sarı Köşk ve bir av köşkü olarak yapılmış olan Mermer Köşk, yukarıda büyük havuzun çevresinde yer almaktadır. Sarı Köşk, sarayın Harem bölümüyle aynı doğrultuda, dördüncü bahçe seti üstünde, Boğaziçi'ni, Çamlıca'yı ve Marmara Denizi' ni gören bir noktada yapılmıştır. Adını kullanılan taşın ve badananın renginden almaktadır. Set Bahçeleri'nin Marmara Denizi yönünde, Mermer Köşk' ün ilerisinde saltanat atlarını barındırmak amacıyla inşa edilen Ahır Köşk ise, saray arazisinin güneyine yapılmıştır. Set Bahçeleri'nin altında, üst set bahçesindeki büyük havuz ve Mermer Köşk gibi II. Mahmud Dönemi'nden (1808-1839) kalan tarihsel bir tünel yer almaktadır. Bu tünel, kıyı yolunun işlevini sürdürmesini sağlarken, aynı zamanda yüksek duvarların ötesi ile bahçelerin bağlantısını da kurmaktadır. Paşa Dairesi, Muzıka Dairesi, Geyiklik, Tavukluk ve Aslanhane gibi yapılar ise günümüze ulaşamayan, varlıklarını belgelerden öğrendiğimiz yapılardır.

1984 yılında yapılan "Milli Saraylar Sempozyumu" ardından 5 Temmuz 1985 'de, Set Bahçeleri, onarımı tamamlanan Mermer Köşk, Ahır Köşk ve son olarak da Sarı Köşk ziyarete açılmıştır. Beylerbeyi Sarayı, günümüzde Milli Saraylar' a bağlı diğer saray, köşk ve kasırlar gibi bir müze-saray olarak işlevini sürdürmektedir.⁴⁵

⁴⁵ Beylerbeyi Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 1993, 85 s.

1.1.3. Yıldız Sarayı- Şale Köşkü

Yıldız, Beşiktaş ilçesinde, Beşiktaş ile Ortaköy arasında bütün yamacı kaplayan, Boğaziçi' ne hakim bir tepe üzerinde yaklaşık 500 000 m² yüzölçümü olan koruluk bir arazidir.

Sultan III. Selim' in (1789-1807), annesi Mihrişah Sultan için yaptırdığı Köşk'le yapılaşmaya açılan ve adını, Sultan II.Mahmut' un (1808-1839) yaptırdığı Yıldız Köşkü' nden alan Yıldız çevresi, bir süre sonra İstanbul' da yönetim merkezi görevini de yapan ve tarihi gelişim içinde Eski Saray, Topkapı Sarayı ve Dolmabahçe Sarayı' ndan sonra dördüncü yeri alan, Yıldız Sarayı yapılar grubunun bulunduğu bir alan haline gelmiştir.

Sultan II. Abdülhamid' in (1876-1909) tahta çıkması ve bir süre sonra Yıldız Sarayı'na yerleşmesiyle birlikte Sultan Abdülmecid (1839-1861) ve Sultan Abdülaziz (1861-1876) döneminde yaptırılan yapılara yenileri eklenmiş, bahçe düzenlemeleriyle, havuz, sera ve limonlukların yapımıyla saray bugünkü görünümünü almıştır.

Yıldız Sarayı, üç avlu çevresine yerleşen yapılardan oluşmaktadır. Birinci avluda resmi daire ve hizmet yapıları bulunmaktadır. Bu yapılar Büyük Mabeyn, Çit Kasrı, Yaveran Dairesi ve Silahhane Köşkü' dür. Birinci avlunun güneyinde sarayın kütüphane, rasathane ve bir ara saray eczanesi olarak da kullanılan Güvercinlik Köşkü yer almaktadır. Saltanat Kapısı' yla geçilen ve içten ikinci bir duvarla çevrili ikinci avluda harem ve sultana ait daireler yer alır. Sultan ve ailesinin kullanımına ayrılan bu bölüm, Özel Bölüm olarak da adlandırılır.Bu avluda Küçük Mabeyn, bugün mevcut olmayan Hususi Daire, kadın efendilerin , hanım sultanların, şehzade ve cariyelerin oturdukları köşklerle, Yıldız Tiyatrosu bulunuyordu. Bu yapılardan 1900 yılında inşa edilen Küçük Mabeyn, sultanın büro olarak kullandığı yapıdır. Yıldız Sarayı' nın Dış Bahçe ya da Üçüncü Avlu olarak bilinen bölümünde, bugün sarayın en iyi korunmuş, etrafı duvarlarla çevrili Şale (Merasim Köşkü) ,Malta, Çadır ve Cihannüma Köşkleri gibi yapılar yer almaktadır. Aynı bölümde bulunan Acem, Talimhane, Yeni Köşk, Av ve Bahçıvanbaşı Köşkleri ise günümüze ulaşamamış yapılardır.Yıldız Sarayı yapılar topluluğu içinde ayrıca Tamirhane-i Hümayun denilen marangozhane, bıçkılıhane, kilithane, dökümhane, böcek ve kuş müzesi gibi yapılar

da yer almaktaydı. Yıldız Sarayı' nın en önemli yapılarından biri de 1896 yılında kurulan Yıldız Çini Fabrikası' dır. Tüm bu yapıları çevreleyen duvarların dışında da girişte Hamidiye Camisi, Saat Kulesi, Kiler-i Hümayun ve Agavat Dairesi yer almaktadır. Sarayın etrafı yüksek duvarlarla çevrilmiş, giriş ve çıkışlar dört büyük dış kapıyla sağlanmıştır. Bunlar Koltuk, Saltanat, Valide ve Mecidiye kapılarıdır.

Yıldız Sarayı' nı oluşturan yapılar topluluğu arasında Şale' nin özel bir yeri ve önemi vardır. Şale, 19. yüzyıl Osmanlı sivil mimarlık yapılarından biridir. Yüksek duvarlarla çevrili bir bahçe içinde, farklı tarihlerde inşa edilen, bitişik iki ana yapıdan oluşmuştur. Birinci bölümün 1889, Merasim Köşkü adıyla da ikinci bölümün ise 1898 yıllarında tamamlandığı bilinmektedir. Her iki bölüm de, Alman İmparatoru II. Wilhelm' in İstanbul' a gelişinde konaklaması için yapılmışlardır. Bodrumuyla birlikte üç katlı ve yarı ahşap, yarı kagir olarak yapılan köşk, "Şale (Chalet)" adını İsviçre ve Fransa' da görülen dağ evlerine benzer dış görünümünden almaktadır. Osmanlı konut geleneğine uygun olarak Harem ve Selamlık gibi de kullanılabilecek bölümlerden oluşan, yedi kapısı ve ahşap panjurlu pencereleri olan Şale' nin katları arasındaki bağlantı ahşap merdivenlerle sağlanmaktadır. Elliden fazla oda ve salonuyla bir köşkün boyutlarını büyük ölçüde aşan yapının mekanlarını Barok, Rokoko ve İslam etkilerini yansıtan kalem işleri, geometrik bezemeler ve manzaralı panolar süslemektedir. Şale, Cumhuriyet döneminde, kısa bir süre için kumarhane olarak işletilmiş, daha sonra tekrar eski işlevini sürdürerek devlet konuklarına kapılarını açmıştır. **(Fotoğraf-15)**

Fotoğraf- 15: Şale genel görünüm

Kabul törenlerinin yapıldığı Tören Salonu, kabul odası olarak kullanılan ve tören salonuna geçişi olan Sırmalı Salon, Yazı Odası, Büyük Yatak Salonu, Sedefli Salon olarak anılan ve eskiden ziyafetler için kullanılan Yemek Salonu ve Büyük Salon Şale (Merasim Köşkü)'nin önemli mekanları arasındadır.

Yıldız Sarayı yapılarından Malta ve Çadır köşkleri belediyenin, sarayın başka bir bölümü de Harp Akademileri' nin kullanımındadır. 1989 yılında belediyeye ait bölümlerden eski kütüphane, güzel sanatlar ve marangozhane binaları, İstanbul Şehir Müzesi ve Uluslararası Sanat Galerisi' ne dönüştürülmüştür. TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı' na bağlı Şale, 5 Temmuz 1985 tarihinde müze-saray olarak hizmete girmiştir.⁴⁶

⁴⁶ Yıldız Sarayı, Şale Kasrı Hümayunu, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 1993, 68 s.

1.1.4. Küçüksu Kasrı

Osmanlı Döneminde “Kandil Bahçesi” adıyla padişahın has bahçelerinden biri olarak kullanılan Küçüksu ve çevresini IV. Murad’ın (1623-1640) çok sevdiği ve buraya “Gümüş Selvi” adını verdiği bilinmektedir. 17. yüzyıldan başlayarak çeşitli kaynaklarda “Bağçe-i Göksu” adıyla geçen yörede, özellikle 18. yüzyıldan başlayarak yoğun bir yapılaşma izlenmektedir. Sultan I. Mahmud Döneminde (1730-1754) Divittar Mehmed Paşa, padişah için bu Hasbahçe’nin deniz kıyısına iki katlı ahşap bir saray yaptırmış, bu yapı III. Selim (1789-1807) ve II. Mahmud (1808-1839) dönemlerinde de onararak kullanılmıştır.

Sultan Abdülmecid (1839-1861), eski ve ahşap yapıyı yıktırarak yerine bugünkü kasrı yaptırmıştır. 1857 yılında hizmete giren yeni Küçüksu Kasrı’nın mimarı Nikogos Balyan’dır.

Bodrumuyla birlikte üç katlı olan kasır, 15x27 m.lik bir alan üzerine yığma tekniğiyle ve kargir olarak yapılmıştır. Bodrum katı kiler, mutfak ve hizmetçilere ayrılmış, diğer katlarsa bir orta mekâna açılan dört oda biçiminde düzenlenmiştir. Bu özelliğiyle geleneksel Türk evi plan tipini yansıtan yapı, genellikle dinlenme ve av amaçlı olarak kullanılan bir “biniş kasrı” niteliğindedir. Devlete ait diğer saray yapılarının tersine yüksek duvarlarla değil, dört yönde kapısı olan ve döküm tekniğiyle yapılmış demir parmaklıklarla çevrilidir. **(Fotoğraf-16)**

Fotoğraf- 16: Küçüksu Kasrı genel görünüm

Sultan Abdülaziz Döneminde (1861-1876) cephe süslemeleri elden geçirilen yapı, zaman zaman çeşitli onarımlar görerek günümüze ulaşmış, ancak bu arada eski saraydan kalan ve çeşitli işlevlerdeki ek yapılarını yitirmiştir. Bir sanat müzesi niteliğindeki Küçüksu Kasrı, Cumhuriyet Döneminde de bir süre devlet konukevi olarak kullanılmış ve günümüzde bir müze-saray işlevi kazanmıştır.⁴⁷

⁴⁷ Küçüksu Kasrı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 1993

1.2. SARAYLARDAKİ EL HALILARININ RESTORASYONU PROJESİ

TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı, bünyesindeki tüm saray, köşk ve kasırlarda bulunan tarihi el halılarının onarılması kararını almıştır. Karar, tarihi halıların restorasyonu projesi kapsamında uygulamaya sunulmuştur. Proje için Dolmabahçe Sarayı, Beylerbeyi Sarayı, Yıldız Sarayı-Şale Köşkü ve Küçüksu Kasrı olmak üzere dört mekandan öncelikli olarak onarılması gereken 61 halı belirlenmiştir. Halılardan 43' ü Dolmabahçe Sarayı' ndan, 6' sı Beylerbeyi Sarayı' ndan, 7' si Küçüksu Kasrı' ndan ve 5' i Yıldız Sarayı-Şale Köşkü' nden seçilmiştir.

Projede, 22 Eylül 2005 tarihinden itibaren görev aldım. Proje için seçilen 61 halının, 21' i tez kapsamına alınmıştır. Bu 21 halının 11' i birinci ihalede, 10'u ikinci ihalede onarılan halılar arasında yer almaktadır. Tarafımdan incelenen halıların tamamı Dolmabahçe Sarayı' nda kayda alınmış ve yine Dolmabahçe Sarayı' nda teşhir edilen halılardır. Tez kapsamında incelenen 21 halının, teknik analizi, genel planı, hasar tespit planı ve yeni bilgi formları hazırlanarak kapsamlı bir katalog çalışması yapılmıştır. Bu çalışma ile çoğu Hereke İpekli Dokuma ve Halı Fabrikası' nın ürünleri olan tarihi halıların belgelenmesi, durumlarının saptanması ve onarımları sırasında yürütülen çalışmaların kayda alınması amaçlanmıştır. 21 halıdan 7' sinin restitüsyon çalışmaları yapılmıştır.

Projeye başlanılmadan önce Sultanhanı (Aksaray)' da halı onarımı yapan iki atölye ile saraylarda bulunan tarihi halıların onarımı konusunda anlaşmaya varılmış, ve ustalara İstanbul' da, Dolmabahçe Sarayı' da bulunan biri ipek olmak üzere iki halının onarımı yaptırılmıştır. Deneme amaçlı olarak onarılan bu halılarda biri 14/ 3162 envanter numaralı halıdır. Bordür kısmında büyük bir yırtık olan bu halının onarım işlemleri 2004 yılının Ağustos-Ekim ayları arasında tamamlanmıştır.

Tarihi halılar, açılan ihaleler kapsamında gruplar halinde onarılmıştır. İhaleyi Sultansaray Halı kazanmış, ve onarım çalışmaları Sultansaray Halı bünyesinde çalışan ustalar tarafından yapılmıştır. İhale sonuçlandıktan yaklaşık 5 ay sonra proje kapsamına alınan halıların onarımına başlanmıştır. Proje için seçilen 61 halının 21 ' i birinci ihalede onarılmıştır. Birinci ihale 1 Eylül 2005 tarihinde başlatılıp, 29 Kasım 2005 tarihinde bitirilmiştir. Birinci ihalede onarılan halıların onarım işlemleri Yıldız

Saray 1 İstabl-ı Amire Ferhan yapılarında yapılmıştır. **(Fotoğraf-17,18,19)** Bugün Şale Köşkü Tarihi Ferhan Ahırları olarak anılan bu ahırlarda proje için oluşturulan atölyenin, proje sonunda da halı onarım atölyesi olarak faaliyet göstermesi ve çalışmaların devam etmesi hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra 19. yüzyıl sonu imparatorluk mimarisini ve geleneksel kültürümüzü yansıtan yapıdaki mimari restorasyon çalışmaları bitirildikten sonra Hereke İpekli Dokuma ve Halı fabrikasında yer alan Hereke kumaş ve halı dokuma tezgahlarının proje için oluşturulan atölyeye getirilmesi planlanmaktadır.

Birinci ihaledeki halıların onarım işlemleri sonlandırıldıktan sonra ikinci ihalede onarılmak üzere 10 halı seçilmiştir. Bu halıların onarımı kötü hava şartları ve benzeri birtakım gerekçelerle Mayıs 2006 tarihine ertelenmiştir. Bu nedenle onarım çalışmalarına geçici bir süre ara verilmiştir. İkinci ihalede onarılacak halıların tarafımdan yapılan incelemelerine 3 Aralık 2005 tarihinde başlanmış, 22 Şubat 2006 tarihinde bitirilmiştir. Ancak bu halılara uygulanan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenemediği için halıların onarım aşamalarına ait bilgilere tez içinde yer verilememiştir.

Fotoğraf- 17: Yıldız Sarayı İstabl-ı Amire Ferhan Yapıları genel görünümü

Fotoğraf- 18: Onarım işlemlerinin yapıldığı atölyenin dışarıdan genel görünümü

Fotoğraf- 19: Onarım işlemlerinin yapıldığı atölyenin içeriden genel görünümü

1.3.PROJE KAPSAMINA ALINAN HALILAR HAKKINDA BİLGİ

Tarihi halıların onarımına yönelik, Milli Saraylar Daire Başkanlığı'nca, yürütülen Milli Saraylar bünyesinde bulunan el dokuması halıların restorasyonu proje için öncelikli olarak onarılması gereken 61 halı seçilmiştir. Seçilen 61 halı, günümüzde işlevini bir müze-fabrika olarak sürdüren Hereke İpekli Dokuma ve Halı Fabrikası'nda üretilmiş olan ipek halıları, yöresel yün halıları ve padişaha hediye olarak sunulmuş olan halıları kapsamaktadır. Proje kapsamına alınan 61 halının Kültür Tanıtım Araştırma Birimince hazırlanan kültür envanteri olarak adlandırılan Milli Saraylar Bilgi Giriş Formu'nda yer alan bilgileri birebir aktarılmıştır. Bu başlık altında verilen bilgilerde hiçbir ek bilgiye yer verilmemiştir.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 14/ 3162

Saray Adı :Dolmabahçe

Saray Yer No : 84

Obj e Adı : Seccade

Obj e Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Kün ye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliğ i :Tarihi Demirbaş

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli :

Özelliğ i ve Konusu-1:

Dönemi :

Özelliğ i ve Konusu-2:

Eni : 143 cm

Özelliğ i ve Konusu-3:

Boyu : 215 cm

Özelliğ i ve Konusu-4:

Yüksekl iğ i :

Özelliğ i ve Konusu-5:

Ağ ırlığ ı :

Özelliğ i ve Konusu-6:

Çap ı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Ağ ız Çap ı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çap ı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatç ı / Sanatç ı : Gördes

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kiş i :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 8-3

Diğ er Bilgiler : İki ince bordür arasında krem zeminli geniş bir bordür yer alır. İnce bordürler sarı, pembe küçük çiğ eklerle su halinde bezemelidir. Geniş bordür renkli soyut çiğ ek ve lale motifleriyle bezemelidir. Zimini krem,göbeğ i madalyon şeklinde kırmızı ve yeş il renkte soyut bitkisel motiflerle süz üslüdü r. Bordür kısmında büyük bir yırtık vardır.

Fotoğraf-20: 14/ 3162 Envanter Numaralı halıdan genel görünüm ⁴⁸

⁴⁸ Projeye başlanılmadan önce ustalara deneme amaçlı olarak onarımı yaptırılan halılardan biridir.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 52/ 565

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 187

Obj e Adı : Seccade

Obj e Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliğ i : Tarihi Demirbaş

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliğ i ve Konusu-1: Göbekli

Dönemi :19.yy.

Özelliğ i ve Konusu-2:

Eni : 103 cm

Özelliğ i ve Konusu-3:

Boyu : 174 cm

Özelliğ i ve Konusu-4:

Yüksekl iğ i :

Özelliğ i ve Konusu-5:

Ağır lığ ı :

Özelliğ i ve Konusu-6:

Çap ı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Ağ ız Çap ı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çap ı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatç ı / Sanatç ı : Hereke

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kiş i :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No :

Diğ er Bilgiler : Dış bordür pembe zeminde su halinde dal ve çiç ek motifleriyle, iç bordür mavi zeminde kenar boyunca uzanan dikdörtgen panolarla dolgudur. Köş elerde küçük kare panolar yer alır. Bu panoların iç i kırmızı, mavi çiç ek ve sarmal dal bezemelidir. Zemini mavidir. Göbek elips ş eklinde iki baş ı kurdele motiflidir. Göbeğ in ortasında iç iç e iki çiç ek motifi yer alır. Göbeğ in iki tarafında çiç ek motiflerinin süslediğ i gırlantlar yer alır. Uzun kenarların ç özg üleri yer yer sökülmüş tür. Kısa kenarlarda saçak yoktur. Eylül 1993

Fotoğraf-21: 52/ 565 Envanter Numaralı halıdan genel görünüm⁴⁹ , ⁵⁰

⁴⁹ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

⁵⁰ Halının tarafımdan çizilen Restitüsyon Çalışmaları için Bölüm 3. Milli Saraylardaki Restorasyon Projesi Kapsamında Onarılan Halılardan Restitüsyonu Yapılan Halılar' a bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 14/ 2670

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 106

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu :

Cinsi : Seccade

Niteliği :Tarihi Demirbaş

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1: Göbekli

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2:

Eni : 135 cm

Özelliği ve Konusu-3:

Boyu : 185 cm

Özelliği ve Konusu-4:

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5:

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6:

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1:

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Şiraz

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 9/24

Diğer Bilgiler : Krem zeminli yürüyen kaz motifinin süslediği iki ince bordür arasında mavi zeminli kırmızı çiçek motifli geniş bordür yer alır.İçteki bej zeminli diğer geniş bordür ise hataillerle bezenmiştir. Zemin kırmızı olup içi karşılıklı elibeline motifinin birleşerek oluşturduğu madalyonlarla dolguludur. Kısa kenarda yedi, uzun kenarda dokuz madalyon dizisi yer alır. Madalyon araları küçük çiçek motifleri ile süslüdür. Madalyonlar lacivert zeminlidir. Kilim kısmı kırmızı-mavi şerit halinde dokunmuştur.

Fotoğraf- 22: 14/ 2670 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{51, 52}

⁵¹ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

⁵² Halının tarafımdan çizilen Restitüsyon Çalışmaları için Bölüm 3. Milli Saraylardaki Restorasyon Projesi Kapsamında Onarılan Halılardan Restitüsyonu Yapılan Halılar' a bakınız.

MİLLÎ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 14/ 2671

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 106

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi Demirbaş

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1:

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2:

Eni : 140 cm

Özelliği ve Konusu-3:

Boy : 195 cm

Özelliği ve Konusu-4:

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5:

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6:

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Şiraz

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 9/30

Diğer Bilgiler : Kırmızı zeminde beyaz,lacivert, pembe S motifli iki bordür arasında aynı renklerde pointiyelerden oluşan geniş bordürü vardır. Uzun kenarlar boyunca uzanan yarım baklavalara içi kırmızı zeminde stilize bitkisel ve elibeline motifleri ile bezemelidir. Baklava çizgisinin dışında kalan lacivert zeminde bitkisel bir motifin oluşturduğu göbek ile iki tarafında iç içe dönük elibeline motifleri görülür. Bu motifler arasında göbeği oluşturan madalyon alternatif olarak yer almıştır. Ayrıca zeminde çiçek ve küçük hayvan figürleri (tavus kuşu, keçi) resmedilmiştir. 1991

Fotoğraf- 23: 14/ 2671 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁵³ , ⁵⁴

⁵³ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

⁵⁴ Halının tarafımdan çizilen Restitüsyon Çalışmaları için Bölüm 3. Milli Saraylardaki Restorasyon Projesi Kapsamında Onarılan Halılardan Restitüsyonu Yapılan Halılar'a bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 32/ 545	Saray Yer No	: 17
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	:	Eni	: 97 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 163 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 2/3
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : İki ince bordür arasında renkli çiçekli geniş bordürü vardır. Halı zemini bej olup göbeği baklava şeklindedir. Baklavanın içi çiçek motifi bezemelidir.

Fotoğraf- 24: 32/ 545 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁵⁵ , ⁵⁶

⁵⁵ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

⁵⁶ Halının tarafımdan çizilen Restitüsyon Çalışmaları için Bölüm 3. Milli Saraylardaki Restorasyon Projesi Kapsamında Onarılan Halılardan Restitüsyonu Yapılan Halılar' a bakınız.

MİLLÎ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 11/ 880

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 36

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Yollu Desenli

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 135 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boy : 195cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: İpek

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Sine

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 33/33

Diğer Bilgiler : Lacivert zeminde çiçekli iki şerit bordür arasında kırmızı zeminde sarı-mavi desenli geniş bir bordür vardır.Esas zemin lacivert ve kırmızı yollu olarak yapılmış, bu yollar üzerinde sarı, pembe ve krem desenler oluşturulmuştur. Rengi solmuş yer yer güve yeniklidir.

Fotoğraf- 25: 11/ 880 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁵⁷ , ⁵⁸

⁵⁷ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

⁵⁸ Halının tarafımdan çizilen Restitüsyon Çalışmaları için Bölüm 3. Milli Saraylardaki Restorasyon Projesi Kapsamında Onarılan Halılardan Restitüsyonu Yapılan Halılar' a bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 11/ 852

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 106

Obje Adı : Halı

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Halı

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Madalyonlu

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 : Hereke Yazılı

Eni : 245 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boyu : 330cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 9/37

Diğer Bilgiler : Dar bordürleri lacivert ve geniş bordürleri kayısı rengi zeminde renkli çiçeklidir. Zemini soluk pembe olup kırmızı, yeşil serpme çiçeklidir. Göbeği lacivert üzerine bej, kırmızı kıvrık dal bezemelidir. İki kısa kenarda su halinde stilize yaprak ve çiçeklerden oluşan bir süsleme vardır. Rengi solmuştur. Hereke yazılıdır. 1991

Fotoğraf- 26: 11/ 852 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁵⁹ , ⁶⁰

⁵⁹ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

⁶⁰ Halının tarafımdan çizilen Restitüsyon Çalışmaları için Bölüm 3. Milli Saraylardaki Restorasyon Projesi Kapsamında Onarılan Halılardan Restitüsyonu Yapılan Halılar' a bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 44 / 146

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 173

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi Demirbaş

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 :

Dönemi : 19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 149 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boyu : 245 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Gördes

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No :

Diğer Bilgiler : Zemini açık yeşildir. Seccadeyi dıştan çiçek motifleri sınırlandırmıştır. İkinci sırada bir dal etrafında sıralanan irili ufaklı çiçeklerin süslediği bordür yer alır. İçte ise pembe, kırmızı, sarı karanfil ve yaprakların grift olarak doldurduğu üçüncü bordür bulunur. Zeminin köşelerinde çiçek demetleri, göbekte gül motiflerinin oluşturduğu madalyon bulunmaktadır. Rengi solmuştur.

Fotoğraf- 27: 44/ 146 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁶¹

⁶¹ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 32 / 433	Saray Yer No	: 153 (hol)
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	:	Eni	: 128 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boy	: 205 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Gördes
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Etrafı dıştan içe siyah, kırmızı, mavi, pembe, yeşil renkli düz bordürlüdür. Zemini siyah, köşeleri kabartma kırmızı, yeşil, mavi yaprakların oluşturduğu buketlerle süslüdür. Göbeği uzunlamasına bir dal üzerinde yer alan yaprak ve çiçek motifleri oluşturur. Zeminin havları dökülmüştür.

Fotoğraf- 28: 32/ 433 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁶²

⁶² Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 14 / 341	Saray Yer No	: 174
Saray Adı	: Dolmabahçe	Objeye Durumu	: Tamam
Objeye Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	:	Eni	: 150 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boy	: 240 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Gördes
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 10/23
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Dışta güvez renkli yaprak motifli ince bordür ile içte çeşitli renklerde stilize yaprak ve çiçeklerle dolgulu krem zeminli geniş bordürü vardır. Zemin krem renkli göbek güvez konturlu madalyon şeklinde içi çiçek ve yaprak desenlidir. Dört köşede ağaç motifi vardır. Rengi soluk, harap ve güve yeniklidir.

Fotoğraf- 29: 14/ 341 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁶³

⁶³ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 32 / 633	Saray Yer No	: 57
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obj e Durumu	: Tamam
Obj e Adı	: Seccade	K ünye Durumu	: Eksik
T ürü	: Dokuma	Niteli ğ i	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş şekli	:
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:
Özelli ğ i ve Konusu-1	: Göbekli	Eni	: 142 cm
Özelli ğ i ve Konusu-2	: Bitkisel motifli	Boyu	: 206cm
Özelli ğ i ve Konusu-3	:	Yüksekli ğ i	:
Özelli ğ i ve Konusu-4	:	A ğ ırlı ğ ı	:
Özelli ğ i ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelli ğ i ve Konusu-6	:	A ğ ız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Gördes
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 8/ 16
Kullanılan Malzeme-6:			

Di ğ er Bilgiler : Bordürü kırmızı zeminlidir.Renkli çiçek ve kıvrımlı yaprak motifleriyle bezemelidir. Bordür ile zemin siyah bir çizgiyle birbirinden ayrılır. Zemin krem renkli dört köşesi kırmızı, pembe, sarı renkli çiçeklerden oluşan buketlerle süslüdür. Göbekte ise kırmızı iri güllerin oluşturdu ğ u bir buket yer alır.

Fotoğraf-30: 32/ 633 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{64 , 65}

⁶⁴ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

⁶⁵ Halının tarafımdan çizilen Restitüsyon Çalışmaları için Bölüm 3. Milli Saraylardaki Restorasyon Projesi Kapsamında Onarılan Halılardan Restitüsyonu Yapılan Halılar' a bakınız.

MİLLÎ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 64/ 1881

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 74

Obje Adı :Halı

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Duvar

Niteliği :Tarihi Demirbaş

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1: Mimari Tasvirli

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2:

Eni : 245 cm

Özelliği ve Konusu-3:

Boyu : 170 cm

Özelliği ve Konusu-4:

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5:

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6:

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı :

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 9/ 19

Diğer Bilgiler: Halının koyu sarı ve bej renkli şeritlerin oluşturduğu kartuşlardan meydana gelen geniş bordürü vardır.İçte bordo ve sarı renkli alternatif stilize çiçekli bir friz yer alır. Zemin üzerinde ön cepheden iki farklı yuvarlak kemerli, pencere, sütunlu, çıkmalı bir yapı resmedilmiştir. Bahçeyi sınırlandıran parmaklıklılı bahçe duvarı vardır. Zeminin üst kısmı limon küfö, alt kısmı ise bejdir.İki kısa kenarda kilim dokuması ve saçığı vardır.

Fotoğraf- 31: 64/ 1881 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁶⁶

⁶⁶ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLÎ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 11/1326		
Saray Adı	: Dolmabahçe	Saray Yer No	: 16 Oda
Obje Adı	: Halı	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Halı	Niteliği	: Tarihi
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Belli değil
Özelliği ve Konusu-1	: Tarihli	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-2	: Yazılı	Eni	: 160 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Boyu	: 326 cm
Özelliği ve Konusu-4	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-3:		İmalatçı / Sanatçı	: Konya
Kullanılan Malzeme-4:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-5:		Satın Alan Kişi	:Ebuzziya Tefik
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Krem rengi üzerine sarı palmet motifli bir dış bordürü ile sarı zeminde yine çeşitli renklerde grift olarak dokunmuş palmet motiflerinden geniş bir bordürü vardır. Zemini tirşe olup üzerinde spiral dallar ve hançer yapraklar yer almaktadır. Bunların üzerine de beyaz üzerine kufi yazı yerleştirilmiştir. Halı üzerinde kufi yazı ile “Essultan-ül Muazzam El Gazi Abdülhamid-i Sami El Mülkuhu Daimi 1903-1905” yazılıdır. Kufi hat Ebuzziya Tefik tarafından yazılmıştır. Tefik Bey Konya’da sürgündeyken halının tezyinatını çizmiş, kufi hattını yazmış ve dokutturmuştur. Halı, Sultan II.Abdülhamid’e hediye edilmiştir. Halı bir duvar halısıdır.

Fotoğraf- 32: 11/ 1326 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁶⁷

⁶⁷Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 1326 envanter numaralı halının tahrir numarası 43/ 45 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 49 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 11/ 972		
Saray Adı	: Dolmabahçe	Saray Yer No	: 39 Zülvecheyn Salon
Obj e Adı	: Seccade	Obj e Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Seccade	Niteliğ i	: Tarihi
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Belli değil
Özelliğ i ve Konusu-1	: Çiçekli	Dönemi	:19.yy.
Özelliğ i ve Konusu-2	: ½ simetrik	Eni	: 143 cm
Özelliğ i ve Konusu-3	:	Boy u	: 248 cm
Özelliğ i ve Konusu-4	:	Yüksekl iğ i	:
Özelliğ i ve Konusu-5	:	Ağ ırlığ ı	:
Özelliğ i ve Konusu-6	:	Çap ı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Ağ ız Çap ı	:
Kullanılan Malzeme-2:	İpek	Kaide Çap ı	:
Kullanılan Malzeme-3:		İmalatç ı / Sanatç ı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-4:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-5:		Satın Alan Kiş i	:
Kullanılan Malzeme-6:		Foto No	: 54/25

Diğ er Bilgiler : Üç bordürlüdür.Bordürleri bej ve gri zeminler üzerine küçük çiçeklidir. Ortası güvez rengi olup nar çiçeklidir. Dilimli yapraklar hafif kabartmalı yeş il, kırmızı ve bej renklidir. Halı ½ simetrik tir. Bazı yerleri yıpranmıştır.

Fotoğraf- 33: 11/ 972 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁶⁸

⁶⁸ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 972 envanter numaralı halının tahrir numarası 39/ 31 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 39 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 45/ 3

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 39

Zülvecheyn Salon

Obje Adı : Halı

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Göbekli

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 : Yazılı

Eni : 142 cm

Özelliği ve Konusu-3 : Tarihli

Boyu : 215 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: İpek

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2: Yün

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Feshane

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 54/ 26

Diğer Bilgiler : İki dar bordür arasında bir geniş bordür yer alır. Dıştaki dar bordür kırmızı, içteki dar bordür yeşil zeminde desenlidir. Geniş bordür gri üzerine çeşitli renklerde alternatif olarak yaprak ve çiçeklerle bezemelidir. Kısa kenarında kartuş içinde Eski Türkçe yazı ve 1310 senesi yazılıdır. Bu yazı haliya sonradan eklenmiştir. Göbeği gri zeminde kırmızı zeminli kartuşun içinde kıvrık dalalr ve nar çiçeği bezemelidir. Halı üzerindeki “Feshane” yazısı okunabilir.

Fotoğraf- 34: 45/ 3 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{69 , 70}

⁶⁹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 45/ 3 envanter numaralı halının tahrir numarası 3/ 41 olarak kaydedilmiştir. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Genel Sekreterlik Binası 4 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir.

⁷⁰ Halının, 02.06.1961 tarihinde iki başına yeniden ipekli saçak yaptırılmıştır.
Dosya No: 962/ 16

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 11/ 810		
Saray Adı	: Dolmabahçe	Saray Yer No	: 29
Obje Adı	: Halı	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Halı	Niteliği	: Tarihi
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Belli değil
Özelliği ve Konusu-1	: Kabartma Desenli	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-2	: Hereke Yazılı	Eni	: 250 cm
Özelliği ve Konusu-3	: Madalyonlu	Boyu	: 327 cm
Özelliği ve Konusu-4	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:		Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-3:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 60/ 20
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Açık tirşe zeminli kabartma desenlidir. Uçlarda köşe dolguları ve bunları birleştiren kırmızı ve sarı gül desenleri halının bordürünü oluşturur. Göbeğinin etrafı kırmızı ve sarı güllerden kabartmalıdır. Köşesinde Eski Türkçe "Hereke" yazılıdır. Güve yenikli ve rengi solmuştur.

Fotoğraf- 35: 11/ 810 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁷¹

⁷¹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 810 envanter numaralı halının tahrir numarası 34/ 10 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 33 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir. Haliya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 11/ 588	Saray Yer No	: 27
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Halı	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Halı	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Göbekli	Eni	: 300 cm
Özelliği ve Konusu-2	: Geometrik Formlu	Boy	: 465 cm
Özelliği ve Konusu-3	: Çiçek Desenli	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	: Ağaç motifli	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1	: Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2	:	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-3	:	Hediye Eden /	:
Kullanılan Malzeme-4	:	Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5	:	Foto No	: 7/ 5
Kullanılan Malzeme-6	:		

Diğer Bilgiler : Çiçekli iki dar bordür arasında bir geniş bordür yer alır. Geniş bordür mavi ve krem zeminde dilimlere ayrılmış, bu dilimlerin içi de çiçek desenleriyle doldurulmuştur. Halının köşelerinde kırmızı üzerine mavi çiçekli bölümler yerleştirilmiştir. Halı zemini bej olup dal ve çiçek desenlidir. Göbeği dilimli mavi ve bej zeminde çiçeklidir. Yer yer güve yeniklidir.

Fotoğraf-36: 11/ 588 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁷²

⁷² Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 588 envanter numaralı halının tahrir numarası 26/ 52 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 26 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 13/ 198	Saray Yer No	: 1
Saray Adı	: Dolmabahçe		Medhal Salon
Obje Adı	: Halı	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Halı	Niteliği	: Tarihi
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Belli değil
Özelliği ve Konusu-1	: Göbekli	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-2	: Bitkisel	Eni	: 200 cm
	Motifli	Boyu	: 362 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 4/ 7
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Krem zeminli pembe çiçekli iki dar bordür arasında pembe zeminli geniş bordür yer alır. Bu bordürdeki süslemeler bir uzun bir kısa kitabelerle alternatif olarak süslenmiştir. Esas zemin pembe olup köşeleri krem zeminde çiçeklidir. Ortada beyzi (oval) göbek yeşil zeminde renkli olarak kıvrık dal ve çiçeklerle bezenmiştir. Rengi solmuştur.

Fotoğraf- 37: 13/ 198 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁷³

⁷³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 198 envanter numaralı halının tahrir numarası 180/ 8 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 67 Nolu Salon' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 13/ 197

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 1

Medhal Salon

Obje Adı : Halı

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Halı

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Bitkisel

Dönemi :19.yy

Motifli

Eni : 196 cm

Özelliği ve Konusu-2 : Hereke

Boy : 310 cm

Yazılı

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-3 : Zemin

Ağırlığı :

Grift bezeme

Çapı :

Özelliği ve Konusu-4 : ½ simetrik

Ağız Çapı :

Özelliği ve Konusu-5 :

Kaide Çapı :

Özelliği ve Konusu-6 :

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-1:Yün

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-2:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-3:

Foto No : 4/ 5

Kullanılan Malzeme-4:

Kullanılan Malzeme-5:

Kullanılan Malzeme-6:

Diğer Bilgiler : Dış ve iç bordür olmak üzere iki bordürü vardır.Dış bordür sarı zemin üzerine kırmızı ve kavuniçi ile kıvrık dallar ve çiçeklerle bezemelidir.İç bordür de sarı zeminde renkli iri yaprak ve çiçekler sıralanmıştır.Halı zemini mor olup kıvrık dal dallar üzerinde sivri hançer yapraklar ve aralarında çiçekler grift olarak halının zeminin doldurur."Hereke" yazılıdır. Rengi solmuştur.1/2 simetrik.

Fotoğraf- 38: 13/ 197 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁷⁴

⁷⁴ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 197 envanter numaralı halının tahrir numarası Mef. 70 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 67 Nolu Salon ' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLÎ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 13/ 376	Saray Yer No	: 224
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obj e Durumu	: Tamam
Obj e Adı	: Halı	K ünye Durumu	: Eksik
T ürü	: Dokuma	Niteli ğ i	: Tarihi
Cinsi	: Halı	Geliş Şekli	: Belli de ğ il
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelli ğ i ve Konusu-1	: Bitkisel Motifli	Eni	: 218 cm
Özelli ğ i ve Konusu-2	: Hereke Yazılı	Boyu	: 250 cm
Özelli ğ i ve Konusu-3	: ½ simetrik	Yüksekli ğ i	:
Özelli ğ i ve Konusu-4	:	A ğ ırlı ğ ı	:
Özelli ğ i ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelli ğ i ve Konusu-6	:	A ğ ız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-6:			

Di ğ er Bilgiler : Sarı zeminde kırmızı ve siyah çiçekli iki dar bordür arasında pembe zeminde kırmızı ve yeş il ş akayık çiçeklerden ve sivri yapraklardan oluş an geniş bir bordür yer almış tır. Ayrıca sarı üzerine siyah zikzaklı dar ş eritler de halıyı çevrelemektedir. Halı zemini açık yeş ildir. Üzerinde kırmızı hançer yapraklar ve iri nar çiçe ğ i motifleri küçük bir göbe ğ in etrafında halı zeminini doldurmuş lardır.Güve yeniklidir. Köş esinde ç ürüme vardır. 1992

Fotoğraf-39: 13/ 376 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁷⁵

⁷⁵ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 376 envanter numaralı halının tahrir numarası Kuşluk 14 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 72 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 224 Nolu Oda'ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 11/ 879

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No :36

Kristal Merdiven Salon

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 :

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 135 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boyu : 195 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: İpek

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2: Yün

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Sine

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 33/ 33

Diğer Bilgiler : Lacivert zeminde çiçekli iki şerit bordür arasında kırmızı zeminde sarı, mavi desenli bir geniş bordürü vardır.Esas zemin lacivert ve kırmızı yollu olarak yapılmış, bu yollar üzerinde sarı, pembe, krem desenler oluşturulmuştur. Rengi solmuş, yer yer güve yeniklidir.

Fotoğraf- 40: 11/ 879 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{76 , 77}

⁷⁶ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 879 envanter numaralı halının tahrir numarası 43/ 47 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 36 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir.

⁷⁷ Halının, 19.03.1963 tarihinde iki başına krem renkte ibrişim saçak geçirilmiştir.
Dosya No: 963/ 16

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 13/ 375

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 72

Obj e Adı : Halı

Obj e Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Kün ye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteli ğ i : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli de ğ il

Özelli ğ i ve Konusu-1 :

Dönemi :19.yy.

Özelli ğ i ve Konusu-2 :

Eni : 192cm

Özelli ğ i ve Konusu-3 :

Boyu : 235 cm

Özelli ğ i ve Konusu-4 :

Yüksekl i ğ i :

Özelli ğ i ve Konusu-5 :

A ğ ırlı ğ ı :

Özelli ğ i ve Konusu-6 :

Çap ı :

Kullanılan Malzeme-1: İpek

A ğ ız Çap ı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çap ı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kiş i :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 22/ 15

Di ğ er Bilgiler : Limon küfü zeminde çiçekli iki dar bordür arasında yine limon küfü zeminde stilize selvi ve bir hançer ya ğ ra ğ ının renkli olarak yer aldığı geniş bir bordürü vardır. Motifler alternatif olarak dizilmiştir. Köşe dolguları limon küfü yeşili zeminde renkli natüralist çiçeklerle bezenmiş olup dolguların uçları kenarlarda birleştirilmiştir. Halı zemini pembedir. Göbe ğ i yine limon küfü zeminde lacivert hareli ve dilimlidir. İçi natüralist renkli çiçeklerle bazemelidir. Bir köşesinde siyahla “Hereke” yazlıdır. 1992

Fotoğraf- 41: 13/ 375 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁷⁸

⁷⁸ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 13/ 371

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 71

Atatürk' ün vefat ettiği oda

Obj e Adı : Seccade

Obj e Durumu : Tamam

Türü :

Künye Durumu : Eksik

Cinsi :

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 :

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 145 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boyu : 197 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Sivas

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 21/ 31

Diğer Bilgiler : İki ince bordür arasında yer alan geniş bordürü vardır. Geniş bordür krem zeminde renkli stilize çiçek motiflidir. Zemin kırmızıdır. Zeminde ortada bir yanlarda yarım uzunlamasına baklavalılar yer alır. Baklavalıların içi açıkrenk zeminde mavi, kırmızı stilize bitkisel motiflerle bezenmiştir. Rengi soluktur. Yer yer güve yeniklidir. 1992

Fotoğraf- 42: 13/ 371 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁷⁹

⁷⁹ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 43/ 2

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 112

I.Kadınefendi Salonu

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Birim
Kompozisyonlu

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 115 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boy : 185 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: İpek

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 10/ 3

Diğer Bilgiler : Ortada geniş olmak üzere üç bordürlüdür. Dıştaki bordür yeşil, içteki ise bordo zeminli olup yaprak ve çiçek motifleri ile alternatif olarak bezenmiştir. Bej zeminli geniş bordür stilize yaprak ve çiçek tezyinatlıdır. Halı zemini krem olup bütün satır bordo çiçek ve beyaz stilize yaprakların oluşturduğu motiflerle doldurulmuştur. Köşesinde Eski Türkçe "Hereke" yazılıdır.

Fotoğraf-43: 43/ 2 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁸⁰

⁸⁰ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 32/ 630	Saray Yer No	: 57
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	:
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Mihraplı	Eni	: 110 cm
Özelliği ve Konusu-2	: Sepet Motifli	Boy	: 186 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:		Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke/ Gördes
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 8/ 15
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler: Halı zemini kremdir. Bordür yeşil yaprakların arasında alternatif olarak yer alan pembe ve kahverengi çiçeklerden oluşur. Mihrap kısmını da bordürde görülen kırmızı ile sınırlandırılmış pembe çiçek ve yapraklar süsler. Ayaklık kısmında sepet içinde çiçek yer alır. Rengi soluktur.

Fotoğraf- 44: 32/ 630 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁸¹

⁸¹ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 11/ 1028	Saray Yer No	: 49
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	:	Eni	: 130 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 195 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Sivas
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 14/ 11
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler: Yeşil üzerine çiçekli bir dış bordür ile kırmızı üzerine çiçekli bir iç bordürün arasında sarı zeminde renkli çiçekli bir geniş bordür yer alır. Zemini açık sarı olup köşe dolguları ve göbeği pembe zemin üzerine renkli çiçeklidir. Ayrıca uzun kenarlarda köşe dolgularının üstlerinde çiçekli birer bordür yer alır. Yer yer güve yeniklidir.

Fotoğraf- 45: 11/ 1028 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁸²

⁸² Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 52/ 2785		
Saray Adı	: Dolmabahçe	Saray Yer No	:26, Süfera Salonu
Obje Adı	: Halı	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Seccade	Niteliği	: Tarihi
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Belli değil
Özelliği ve Konusu-1	: Kabartma	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-2	: Dikdörtgen Göbekli	Eni	: 119 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Boyu	: 193 cm
Özelliği ve Konusu-4	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-3:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-4:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-5:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-6:		Foto No	: 3/ 1

Diğer Bilgiler: Dışta zikzak motifli ince bordür, içte gül kuruşu zeminli geniş bordürü vardır. Bu bordür köşelerde kabartma stilize vazodan çıkan gül motifleriyle bezenmiştir. Köşelerden çıkan sarı renkli kıvrık dallar ve güller köşeleri birbirine bağlar. Zemini gül kuruşu olup bej rengi ile belli belirsiz kıvrık dal ve yaprak motiflerinden oluşan bezemelidir. Göbek dikdörtgen pano şeklinde baklava bölmeli, ortası gül, yaprak motifleri ve sarı bir çiçek motifi ile süslenmiştir. Hereke halısıdır.

Fotoğraf- 46: 52/ 2785 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁸³

⁸³ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 52/ 2786

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No :26, Süfera Salonu

Obje Adı : Halı

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Kabartma

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 : Dikdörtgen

Eni : 140cm

Göbek

Özelliği ve Konusu-3 :Hereke Yazılı

Boy : 215 cm

Özelliği ve Konusu-4 :Meandr Motifli

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Ağırlığı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-3:

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-4:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-5:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-6:

Foto No : 3/ 12

Diğer Bilgiler: Dıştan içe zikzak ve meandr motifli iki ince bordür ile bej zeminde gül ve yaprak motiflerinden oluşan geniş bordürü vardır. Halı zemini gri-mavi köşe dolguları bordo zeminde sarı ve mavi kabartma kıvrık dal ve vazodan çıkan gül motifleriyle bezemelidir. Ortası kabartma stilize kıvrım dalların çevrelediği kare bir bölüm halindedir. İçi mavi zeminde kırmızı, bej, gül buketleri ve yeşil yapraklarla doldurulmuştur. Göbeğini oval sarı kıvrık dallar ve stilize papatya çiçeği motifi oluşturur. Dış bordürde büyük harfle (Latin harfleri kullanılarak) “Hereke” yazılıdır. Renkler pasteldir.

Fotoğraf- 47: 52/ 2786 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁸⁴

⁸⁴ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 13/ 366	Saray Yer No	: 43, Kütüphane
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obj e Durumu	: Tamam
Obj e Adı	: Halı	K ünye Durumu	: Eksik
T ürü	: Dokuma	Niteli ğ i	: Tarihi
Cinsi	: Duvar Halısı	Geliş Şekli	: Belli de ğ il
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelli ğ i ve Konusu-1	:	Eni	: 116 cm
Özelli ğ i ve Konusu-2	:	Boy u	: 155 cm
Özelli ğ i ve Konusu-3	:	Yüksekli ğ i	:
Özelli ğ i ve Konusu-4	:	A ğ ırlı ğ ı	:
Özelli ğ i ve Konusu-5	:	Çap ı	:
Özelli ğ i ve Konusu-6	:	A ğ ız Çap ı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çap ı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Yunanistan
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kiş i	: Hediye
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 31/ 13
Kullanılan Malzeme-6:			

Di ğ er Bilgiler: Kahverengi zeminde geometrik desenli bir bordür ile be j rengi zeminde kahverengi desenli ikinci bir bordür içindedir. Kahverengi zeminde Atatürk' ün mareşal üniforması ile büstü yapılmıştır. Altta "Kemal Atatürk" yazılıdır. Halının sağ alt köşesinde yapanın imzası vardır. (Anağo'noulos Ξaneħ)

Fotoğraf- 48: 13/ 366 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁸⁵

⁸⁵ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 14/ 234	Saray Yer No	: 49
Saray Adı	: Dolmabahçe	Objeye Durumu	: Tamam
Objeye Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Madalyonlu	Eni	: 130 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boy	: 195 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 6/ 14
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler: Güvez zeminli iki ince bordür arasında bej zeminli geniş bordürü yer alır. Geniş bordür sarı, mavi, yeşil renkte çiçek ve salkım motifleriyle dolguludur. Köşeleri güvez, zemini mavi renkli olup göbek kırmızı zeminde renkli çiçeklidir. Bir başında ufak yırtıklar vardır.

Fotoğraf- 49: 14/ 234 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁸⁶

⁸⁶ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 42/ 1370	Saray Yer No	: 45
Saray Adı	: Dolmabahçe	Objeye Durumu	: Tamam
Objeye Adı	: Halı	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Göbekli	Eni	: 121 cm
Özelliği ve Konusu-2:		Boyu	: 147 cm
Özelliği ve Konusu-3 :		Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4 :		Ağırlığı	:
Özelliği ve Konusu-5 :		Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6 :		Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 6/ 21
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler: Fes rengi zemin üzerine dıştan içe doğru ince bordür ortada bej çiçekli geniş bordür yer alır. İçte kalan diğer ince bordürler çiçek motifleriyle tezyinatlıdır. Göbek güvez zemin üzerine bej rengi çiçek desenlidir. İki başı püsküllüdür. Sol üst başında “Hereke” yazılıdır.

Fotoğraf- 50: 42/ 1370 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁸⁷

⁸⁷ Halının tarafımdan hazırlanan Yeni Bilgi Formları için Bölüm 2.2. Katalog Çalışması' na bakınız.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 11/ 1070

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 193 Depo

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 :

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 140 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boyu : 225 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Çapı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-2: İpek

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-3:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-4:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-5:

Foto No : 54/ 9

Kullanılan Malzeme-6:

Diğer Bilgiler : Geniş bordürü mavi zemin üzerine çifte kaplan figürlü ve aralarında kırmızı zemin üzerine hayvan kafaları bulunmaktadır.Ortasının zemini kırmızı ve üzerinde iki ağaç bulunmaktadır.Ağaçların üzerinde tavuskuşu ve diğer kuşlar bulunmaktadır. Kartuş içinde "Hereke" yazısı vardır.

Fotoğraf- 51: 11/ 1070 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{88 , 89}

⁸⁸ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 1070 envanter numaralı halının tahrir numarası 42/ 35 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 42 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 193 Nolu Depo' ya nakledilmiştir.

⁸⁹ Haliya, 04.11.1994 tarihinde Restorasyon ve Konservasyon Biriminde genel bir temizlik ve bakım yapılmıştır. Onarım Form No: 1456

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 11/ 1071

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 193 Depo

Obje Adı : Halı

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Çift Mihraplı

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 145 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boy : 205 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Çapı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: İpek

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-3:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-4:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-5:

Foto No : 15/ 1

Kullanılan Malzeme-6:

Diğer Bilgiler : Tirş zeminde pembe çiçekli geniş bordürün iki tarafında çiçekli birer dar bordür yer alır. Halının esas zemini fes rengi olup ortasında mihrap teşkil edecek şekilde bir göbek görülür. Uzunlamasına yer alan köşeli göbek zemini yeşildir. Üzeri çeşitli desenlidir. Krem zeminde pembe serpmeli çiçekli köşe dolguları uzun kenar boyunca birleştirilmiştir.Bir köşesinde Eski Türkçe "Hereke" yazılıdır. Rengi solmuş,havları dökülmüştür. Halının 11/1072 Envanter Numaralı eşi vardır. 14/ 282 Envanter Numaralı Kayseri halısıyla zemin kompozisyonu benzerlik göstermektedir.

Fotoğraf-52: 11/ 1071 Envanter numaralı halıdan genel görünüm^{90 , 91 ,92}

⁹⁰ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 1071 envanter numaralı halının tahrir numarası 42/ 33-34 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 42 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 193 Nolu Depo' ya nakledilmiştir.

⁹¹ Halının, 30.06.1961 tarihinde özürülü yerleri tamir edilmiş ve iki başına yeniden saçak geçirilmiştir. Dosya No: 1962/ 16

⁹² Haliya, 04.11.1994 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde, Spot testi, kuru temizleme ve nemli solvent temizliği uygulanmıştır. Onarım Form No: 1454

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 11/ 1169	Saray Yer No	: 193 depo
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	:	Eni	: 120 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boy	: 180 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	: 54/ 16
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler Açık yeşil zeminde renkli iki dar bordür arasında lacivert zeminde kırmızı iri çiçekli bir geniş bordürü vardır. Halının zemini kırmızı olup köşe dolguları ve iki tepelikli göbeği krem zemin üzerine renkli çiçeklidir. Sonradan saçak takılmıştır. Köşesinde “Hereke” yazılıdır.

Fotoğraf- 53: 11/ 1169 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ⁹³ , ⁹⁴ , ⁹⁵

⁹³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 1169 envanter numaralı halının tahrir numarası 301/ 6 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 46 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 193 Nolu Depo' ya nakledilmiştir.

⁹⁴ Halının, 19.03.1963 tarihinde iki başına krem renkte ibrişim saçak geçirilmiştir.

Dosya No: 1962/ 16

⁹⁵ Halının, 01.11.1994 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde, düşük vakumlu

elektrik süpürgesi ve yumuşak kıl fırça ile temizliği yapılmıştır.

Onarım Form No: 1453

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 13/ 370

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 193 depo

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 :

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 116 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boyu : 185 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Çapı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: İpek

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-3:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-4:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-5:

Foto No :

Kullanılan Malzeme-6:

Diğer Bilgiler : Bej zeminli iki ince bordür arasında kırmızı zeminli geniş bordürü vardır. Bordürler pembe ve yeşil stilize bitkisel motiflerle süslüdür. Zemin kırmızıdır. Zeminin iki başı laleye benzer bitkisel motiflerle bezenmiştir. Köşelerde bej ve yeşil ile vazodan çıkan küçük çiçek motifleri yer alır. Göbek köşelerdeki motiflerin karşılıklı yerleştirilmesiyle elde edilmiştir. Başında Eski Türkçe "Hereke Mamulâtı 1310 (1894)" yazılıdır. 1992

Fotoğraf- 54: 13/ 370 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{96 , 97}

⁹⁶ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 1370 envanter numaralı halının tahrir numarası 304/ 78 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 71 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 193 Nolu Oda' ya nakledilmiştir.

⁹⁷ Haliya, 04.11.1994 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde yüzey temizliği yapılmıştır. Onarım Form No: 1457

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 14/ 2629

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 72

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi Demirbaş

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Çift Mihraplı

Dönemi : 19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 : Yazılı

Eni : 100 cm

Özelliği ve Konusu-3 : Lale Motifli

Boyu : 184 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Çapı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-1 : İpek

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

İmalatçı / Sanatçı : Hereke

Kullanılan Malzeme-3:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-4:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-5:

Foto No :

Kullanılan Malzeme-6:

Diğer Bilgiler : Krem zeminli geniş bordürü içten ve dıştan kırmızı zeminli içleri geometrik ve bitkisel bezemeli ince bordürler çevreler, geniş bordür grift bitkisel motiflerle süslüdür. Ayrıca en dışta ve en içte kolon ve kontürler yer alır. Ayetlik ve tabanlı denilen dikdörtgen bölümlerin içi stilize lale tezyinatlıdır. Zemin kırmızı renkli basamaklı, çift mihrap desenlidir. Mihrap köşelerinde kalan üçgenler geometrik ve bitkisel motiflerle doldurulmuştur. Köşesinde Eski Türkçe "Hereke" yazılıdır. Hereke'de dokunmuş olan bu halı Ladik yöresinin desen özelliğini gösterir.

Fotoğraf- 55: 14/ 2629 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{98, 99, 100}

⁹⁸ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 2629 envanter numaralı halının tahrir numarası 304/ 77 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 106 Nolu Salon' dan, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 15 Nolu Oda' ya nakledilmiştir.

⁹⁹ Halıya, 16.08.1961 tarihinde yeniden saçak geçirilmiştir. Dosya No: 962/ 16

¹⁰⁰ Halının, 01.11.1994 tarihinde de Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde, temizlik ve onarımı yapılmıştır. Onarım Form No: 1458

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası :14/ 2759

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 168

Obje Adı : Seccade

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği :Tarihi Demirbaş

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 :

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 :

Eni : 136 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boyu : 205 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Çapı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

İmalatçı / Sanatçı : Kula

Kullanılan Malzeme-3:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-4:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-5:

Foto No : 9/ 35

Kullanılan Malzeme-6:

Diğer Bilgiler : İki dar bordür arasında mavi zeminli geniş bordürü vardır. Dar bordürler sarı üzerine mavi, pembe yaprak motifleri, geniş bordür ise kırmızı ve pembe stilize çiçek motifleriyle bezenmiştir. Zemini kayısı rengi,köşeler nefti yeşil zeminde pembe, mavi, sarı karanfil ve çiçek motifleriyle dolguludur.Köşelerin uzantısı olan içteki bordürde su halinde karanfil motifi tekrarlanmıştır Zemin mavi, lacivert çiçeklerin oluşturduğu altıgenlerle, göbek karanfil ve çiçek motifleriyle süslüdür. 1991

Fotoğraf-56: 14/ 2759 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹⁰¹

¹⁰¹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 2759 envanter numaralı halının tahrir numarası Mef. 72 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 112 Nolu Salon' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 168 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 14/ 2760		
Saray Adı	: Dolmabahçe	Saray Yer No	: 118
Obje Adı	: Seccade	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Seccade	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	:
Özelliği ve Konusu-1	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-2	:	Eni	: 142 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Boyu	: 200 cm
Özelliği ve Konusu-4	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Kula
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 10/ 4
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Mavi ve kırmızı zeminli ince bordürlerin arasında bej zeminli geniş bordürü vardır. İnce bordürlerden biri bej ve kavuniçi çınar yaprağı, diğeri rumiler üzerine yerleştirilmiş gonca motifleri ile bezemelidir. Geniş bordür alternatif hatai, karanfil motifleriyle süslüdür. Köşe dolguları koyu sarı zeminde mor, kırmızı, sarı karanfil ve çiçeklerle dolguludur.Zemini mavi göbek tepelikli baklava şeklindedir. Göbek sarı ve bej renkte bitkisel motiflerle tezyin edilmiştir. Rengi soluktur. 1990

Fotoğraf- 57: 14/ 2760 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹⁰²

¹⁰² Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 2760 envanter numaralı halının tahrir numarası 3/ 22 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 112 Nolu Salon' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 118 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 41/ 40	Saray Yer No	: 49 Oda
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Halı	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Madalyonlu	Eni	: 130 cm
Özelliği ve Konusu-2	: Bitkisel Motifli	Boy	: 213 cm
Özelliği ve Konusu-3	: Yazılı	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	: Tarihli	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	İmalatçı / Sanatçı	: Feshane
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	: 54/ 8
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Pembe ve tarçın renginde gülbezek dolgulu iki ince bordürü vardır. Bu bordürler arasında bej zeminde pembe , yeşil ve tarçın renklerinde lale, çiçek ve hançer yapraklarından oluşan alternatif bir bezeme görülür.Ortası koyu lacivert, siyah zeminde bordo ve bej ile rumi ve küçük çiçeklerle doldurulmuştur. Göbeğinde bej zeminli bir madalyon vardır. “Fes ve Melbusat (giysi) Fabrika-u Hümayun-u Sene 1318” yazılıdır. 26.09.2000 tarihinde Tekstil Atölyesine onarıma yollanmıştır.

Fotoğraf- 58: 41/ 40 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹⁰³ , ¹⁰⁴

¹⁰³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 41/ 40 envanter numaralı halının tahrir numarası 45/ 3 olarak kaydedilmiştir. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Büyük Köşk 14 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 193 Nolu Depo' ya nakledilmiştir.

¹⁰⁴ Haliya, 02.06.1961 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde yeniden ipekli saçak yapılmıştır. Dosya No: 1962/ 1

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 41/ 41	Saray Yer No	: 193 Depo
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Kabartma	Eni	: 110 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boy	: 217 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	: 17/ 16
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Kırmızı tahrirli şerit bordürler arasında yer alan geniş bordür tirşe yeşil zeminli ve kırmızı güllerden tezyinatlıdır. Halı zemini küf yeşili üzerine kırmızı gül dalı desenlidir. Göbek ve köşe dolguları mavi zeminde kırmızı güllüdür. Halının uzun kenarlarında bir kesik vardır. Rengi soluktur. 1992

Fotoğraf- 59: 41/ 41 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹⁰⁵ , ¹⁰⁶

¹⁰⁵ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 41/ 41 envanter numaralı halının tahrir numarası 301/ 7 olarak kaydedilmiştir. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Büyük Köşk 14 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 193 Nolu Depo' ya nakledilmiştir.

¹⁰⁶ Haliya, 17.09.1961 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde yeniden ipekli saçak yapılmıştır. Dosya No: 1962/ 16

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 41/ 77

Saray Adı : Dolmabahçe

Saray Yer No : 39

Obje Adı : Halı

Obje Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliği : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değil

Özelliği ve Konusu-1 : Vazo Desenli

Dönemi :19.yy.

Özelliği ve Konusu-2 : Çiçek Motifli

Eni : 139 cm

Özelliği ve Konusu-3 :

Boyu : 195 cm

Özelliği ve Konusu-4 :

Yüksekliği :

Özelliği ve Konusu-5 :

Çapı :

Özelliği ve Konusu-6 :

Ağız Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: İpek

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

İmalatçı / Sanatçı :

Kullanılan Malzeme-3:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-4:

Satın Alan Kişi :

Kullanılan Malzeme-5:

Foto No : 54/ 24

Kullanılan Malzeme-6:

Diğer Bilgiler : Lacivert, pembe, yeşil, mavi ince bordürler arasında bir geniş bordürü vardır. Geniş bordür lacivert zeminde çeşitli renkte stilize alternatif çiçek dolguludur. Halının ortası yine lacivert zemin üzerine dizi halinde vazodan çıkan çiçek ve hançer yapraklarla süslenmiştir.

Fotoğraf- 60: 41/ 77 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{107 , 108}

¹⁰⁷ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 41/ 40 envanter numaralı halının tahrir numarası 45/ 3 olarak kaydedilmiştir. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Büyük Köşk 14 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 193 Nolu Depo' ya nakledilmiştir.

¹⁰⁸ Halıya, 02.11.1961 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde yeniden ipekli saçak yapılmıştır. Dosya No: 1962/ 16

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 42/ 1332	Saray Yer No	: 106
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Göbekli	Eni	: 125 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 170 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	İmalatçı / Sanatçı	:
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	: 9/ 28
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler: Bej zeminli iki ince bordür arasında mavi zeminli geniş bordürü vardır.İnce bordürler yeşil ve kırmızı su halinde bitkisel motiflerle, geniş bordür stilize rumiler ve hatailerle tezyin edilmiştir. Zemini bej, köşeler mavi kartuş içinde bej-kırmızı bitkisel motifli,ortası madalyon şeklindedir. Göbek hatai ve rumilerden oluşmaktadır. Halı zemini bitkisel motiflerle doldurulmuştur. Rengi solmuştur. 1991

Fotoğraf- 61: 42/ 1332 Envanter numaralı halıdan genel görünüm¹⁰⁹

¹⁰⁹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 42/ 1332 envanter numaralı halının tahrir numarası bulunmamaktadır. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Büyük Köşk 22 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 106 Nolu Salon' a nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 43/ 1		
Saray Adı	: Dolmabahçe	Saray Yer No	: 193 depo
Obje Adı	: Seccade	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Seccade	Niteliği	: Tarihi
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Belli değil
Özelliği ve Konusu-1	: Göbekli	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-2	: Hereke Yazılı	Eni	: 105 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Boy	: 190cm
Özelliği ve Konusu-4	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 10/ 2
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Bej ve kırmızı zeminli su halinde süslemeli ince bordürler arasında kırmızı zeminde çiçek ve yaprak dolgulu bir geniş bordür yer alır. Köşeleri kırmızı ile sınırlı bej zeminde yeşil kıvrım dal motifli süslemelidir. Halı zemini bej,göbeği kırmızı ve yeşilin tonları ile hançer yaprak ve lalelerden oluşur. Köşesinde Eski Türkçe “Hereke” yazılıdır. Rengi solmuştur.

Küçüksu Kasrı’nda yer alan 13/ 793 Envanter Numaralı halı seccade ile benzerlik göstermektedir.Halıların bordürleri farklıdır.

Fotoğraf- 62: 43/ 1 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{110 , 111 , 112}

¹¹⁰ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 43/ 1 envanter numaralı halının tahrir numarası 44/ 235 olarak kaydedilmiştir. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Yaverlik Köşkü 33 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 193 Nolu Depo' ya nakledilmiştir.

¹¹¹ Halıya, 17.08.1961 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde yeniden saçak takılmıştır. Dosya No: 962/ 16

¹¹² Halı, 01.11.1994 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde yıkanarak temizlenmiştir. Onarım Form No: 1460

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 52/ 253	Saray Yer No	: 154
Saray Adı	: Dolmabahçe	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Göbekli	Eni	: 192 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 97 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Dış bordür pembe zeminde su halinde dal ve küçük çiçek motifleriyle, iç bordür mavi zeminde dikdörtgen panolarla bezemelidir. Bu panoların içi kırmızı-mavi sarmal dal ve çiçeklerle dolguludur. Bordürün köşelerindeki panolar kare şeklindedir. Seccade zemini mavidir. Göbek elips şeklinde, iki başı kurdele motifi ile bezemenmiştir. Göbeğin ortasında içiçe iki çiçek motifi yer alır. Göbeği etrafı bordürde olduğu gibi çiçek bezemelidir. Ayrıca göbeğin iki etrafında çiçek motiflerinin süslediği gırlantlar yer alır. Uzun kenarların çözümleri sökülmüştür. Kısa kenarlarda saçak yoktur. Eylül 1993

Fotoğraf- 63: 52/ 253 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹¹³

¹¹³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 52/ 253 envanter numaralı halının tahrir numarası bulunmamaktadır. Haliya daha önce herhangi bir onarım ve nakil işlemi yapılmamıştır.Halı, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 163 Nolu Salon' da kayıtlıdır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 3/ 471	Saray Yer No	: 20
Saray Adı	: Beylerbeyi	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Halı	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Halı	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Simetrik Kompozisyon		
Özelliği ve Konusu-2	:	Eni	: 172 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Boyu	: 330 cm
Özelliği ve Konusu-4	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	: Semerkant
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 1/ 52
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Kırmızı zeminde sarı meandr motifli iki dar bordür arasında yine kırmızı zeminli mavi meandr motifli geniş bir bordürü vardır. Halı zemini tirşedir. Zemini kısa kenarın iki tarafında vazodan çıkan nar çiçekleri simetrik olarak doldurmuştur. Zeminde dallar mavi, nar çiçekleri kırmızı, yapraklar sarı ile belirtilmiştir.Simetrik kompozisyonludur. Boyutu, saçaklar ölçülmeden alınmıştır.
Haziran 1995

Fotoğraf- 64: 3/ 471 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹¹⁴

¹¹⁴ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 3/ 471 envanter numaralı halının tahrir numarası D.B. 71 olarak kaydedilmiştir. Halı, Beylerbeyi Sarayı 17 Nolu Salon' dan, Beylerbeyi Sarayı 20 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 3/ 472	Saray Yer No	: 38, Sarı Köşk
Saray Adı	: Beylerbeyi	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Halı	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Halı	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Bitkisel Motifli	Eni	:195cm
Özelliği ve Konusu-2	: Vazo Motifli	Boy	: 375 cm
Özelliği ve Konusu-3	: Semerkant	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	: Meandr Motifli	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	İmalatçı / Sanatçı	: Semerkant
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	: 3/ 10-11
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler: Dışta kırmızı düz bordürü vardır. Mavi ve siyah renkli şeritlerin çevrelediği ince bordürlerin arasında geniş bordür yer alır. Bordürler kırmızı zeminlidir. İnce bordürler sarı, geniş bordür mavi renkli meandr motifiyle süslenmiştir. Halı zemini mavidir. Üzeri kısa kenarlarda ikişer vazodan çıkan ve simetrik olarak yüzeyi dolduran dallar ve nar motifiyle doldurulmuştur. Dallar üzerinde yer alan yaprak motifleri krem renkli etrafı kırmızı konturlu, nar motifleri kırmızı,etrafı koyu kırmızı ile sınırlandırılmıştır. Atkıları mavi renklidir.İki kenarda pamuklu saçaklar vardır. Halı süslemesinde geometrik düzen hakimdir.

Ağustos 1995

Fotoğraf- 65: 3/ 472 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹¹⁵

¹¹⁵ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 3/ 472 envanter numaralı halının tahrir numarası 302/ 41 olarak kaydedilmiştir. Halı, Beylerbeyi Sarayı 17 Nolu Salon' dan, Beylerbeyi Sarayı, Sarı Köşk 3 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 32/ 581		
Saray Adı	: Beylerbeyi	Saray Yer No	:Mermer Köşk Sol Oda
Obj e Adı	: Seccade	Obj e Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Seccade	Niteliğ i	:Tarihi Demirbaş
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Belli değil
Özelliğ i ve Konusu-1	: Bitkisel Motifli	Dönemi	: 19.yy.
Özelliğ i ve Konusu-2	: Çift Mihraplı	Eni	: 150 cm
Özelliğ i ve Konusu-3	: Madalyonlu	Boy u	: 237 cm
Özelliğ i ve Konusu-4	:	Yüksekl iğ i	:
Özelliğ i ve Konusu-5	:	Çap ı	:
Özelliğ i ve Konusu-6	:	Ağ ız Çap ı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çap ı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatç ı / Sanatç ı	:Mecid- Gördes
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kiş i	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 3/ 1-4
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğ er Bilgiler : Etrafını güvez ve sarı renkli ş erit bordür çevreler. Bordür ve zemin krem renklidir. Ç eş itli renklerde sıra halinde çiç ek motifleriyle süslü ince bordürlerin arasında geniş bordür yer alır. İçteki ince bordür kısa kenarlarda mihrap şeklindedir. Geniş bordürü sarı renkli gül motifleri süsler. Bu motifler belli aralıklarla yerleştirilmiştir. Tek gül ve goncasından oluşmaktadır. Çift mihraplı seccadenin göbeğ ini de çiç ek ve yaprak motifleri süsler. Dört köş esinde renkli çiç ek demetleri yer alır. Bir kenarında yırtık vardır. Rengi soluktur.

Fotoğraf- 66: 32/ 581 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹¹⁶

¹¹⁶ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 32/ 581 envanter numaralı halının tahrir numarası D.B. Mef. 61 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, I.Hareket Köşkü 11 Nolu Oda’ dan, Beylerbeyi Sarayı, Mermer Köşk 2 Nolu Oda’ ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 32/ 548		
Saray Adı	: Beylerbeyi	Saray Yer No	:Mermer Köşk Sağ Oda
Obje Adı	: Halı	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Seccade	Niteliği	:Tarihi Demirbaş
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Belli değil
Özelliği ve Konusu-1	: Bitkisel Motifli	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-2	: Madalyonlu	Eni	: 152 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Boy	: 240 cm
Özelliği ve Konusu-4	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2:		İmalatçı / Sanatçı	:Mecid- Gördes
Kullanılan Malzeme-3:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-4:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5:		Foto No	: 3/ 5-8
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Etrafını güvez renkli şerit çevreler. Bordür ve zemin krem renklidir. Bordürünü pembe dallar üzerinde yer alan asma yaprağına benzeyen yaprak ve üzüm salkımı şeklinde çiçek motifleri süsler. Yaprak motifleri açık yeşil renkli etrafı koyu yeşil ile konturlanmıştır. Çiçekler sarı, mor, güvez, pembe, mavi renkli etrafları bu renklerin daha koyu tonlarıyla konturlanmıştır. Bu bordürü içte sıra halinde küçük çiçek motifleri sınırlandırır. Köşelerde birer çiçek, ortada çiçek ve yaprakların oluşturduğu madalyon yer alır. Göbekteki çiçekler güvez, mor, kahverengi ile karanfil, lale ve gül den oluşmaktadır. Yer yer güve yeniklidir. Rengi soluktur.

Fotoğraf- 67: 32/ 548 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹¹⁷

¹¹⁷ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 32/ 548 envanter numaralı halının tahrir numarası D.B. Mef. 17 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, I.Hareket Köşkü 10 Nolu Oda' dan, Beylerbeyi Sarayı, Mermer Köşk 3 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 4/ 328	Saray Yer No	: 23
Saray Adı	: Beylerbeyi	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Halı	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy
Özelliği ve Konusu-1	: Bitkisel Motifli	Eni	: 242 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boy	: 345 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	: 1/ 36
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Dışta pembe zeminli düz bordürü vardır. Sarı ve gri renkli ince bordürler arasında krem zeminli geniş bordür yer alır. İnce bordürler su şeklinde çiçek motiflidir. Geniş bordürün iki yanında şerit bordürler yer alır. Geniş bordür kırmızı ile sınırlandırılmış sarı, yeşil, pembe renkli çiçek ve yapraklarla doldurulmuştur. Halı zemini pembedir. Zemin çeşitli renklerde kırmızı ile sınırlandırılmış çiçek , yaprak ve dallar ile doldurulmuştur. Oldukça küçük olan köşe dolgularında dörtte bir çiçek motifleri bulunur. Rengi soluktur. Kirlidir. Haziran 1995

Fotoğraf- 68: 4/ 328 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹¹⁸

¹¹⁸ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 4/ 328 envanter numaralı halının tahrir numarası 7/ 30 olarak kaydedilmiştir. Halı, Beylerbeyi Sarayı, 22 Nolu Oda' dan, Beylerbeyi Sarayı, 7 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 3/ 672	Saray Yer No	: 23
Saray Adı	: Beylerbeyi	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Halı	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Taban	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Madalyonlu	Eni	: 234cm
Özelliği ve Konusu-2	: Hereke Yazılı	Boy	: 283cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	: 1/ 38-39
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Palmet desenli iki dar bordür arasında krem zeminde kırmızı renkli hançer yaprak, sarı ve yeşil ile şakayık çiçeklerinin süslediği geniş bordürür vardır. En dışta yine krem zeminde çiçek desenli bir bordür vardır. Geniş bordürün iki yanında yer alan ince bordürler sarı palmet desenlidir.İnce bordürlerdeki motifler kırmızı ile konturlanmıştır. Halı zemini kremdir.Köşelerde kırmızı ve mavi zeminde yeşil, krem renkli yapraklardan oluşan dörtte bir madalyon, iki uzun kenarda iki yarım madalyon, ortada bir yuvarlak madalyon yer almıştır. Madalyonun iki başında küçük tepelikli şeklinde diğer iki yanı dışa çıkıntılı kıvrık dal şeklindedir. Rengi soluk, güve yeniklidir. Köşesinde Eski Türkçe "Hereke" yazılıdır.

Fotoğraf- 69: 3/ 672 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹¹⁹

¹¹⁹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 3/ 672 envanter numaralı halının tahrir numarası 22/ 667 olarak kaydedilmiştir. Halı, Beylerbeyi Sarayı 22 Nolu Oda' dan, Beylerbeyi Sarayı 17 Nolu Salon' a nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 13/ 290	Saray Yer No	: Sarı Salon
Saray Adı	: Yıldız Şale	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Tarihi Envanter
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Bitkisel Motifli	Eni	: 115 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 186 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Geniş bordürü lacivert üzerine renkli çiçeklidir. Zeminin köşeleri bej, ortası açık mavi olup muhtelif renkte çiçeklidir.

Fotoğraf- 70: 13/ 290 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹²⁰

¹²⁰ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 290 envanter numaralı halının tahrir numarası 08- 19 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 69 Nolu Oda' dan, Yıldız Sarayı/ Şale Köşkü 25 Nolu Salon' a nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 14/ 235	Saray Yer No	: Sarı Salon
Saray Adı	: Yıldız Şale	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Tarihi Envanter
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	:	Eni	: 135 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 210 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:		İmalatçı / Sanatçı	: Sine
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Geniş bordürü kırmızı zemin üzerine lacivert, sarı, beyaz çiçeklidir. İki dar bordürün zeminleri lacivettir. İç bordürün zemini gridir. Seccadenin orta zemini lacivert olup, kırmızı, yeşil, sarı renklerde dolgu halinde çiçeklidir.

Fotoğraf- 71: 14/ 235 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹²¹ , ¹²²

¹²¹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 235 envanter numaralı halının tahrir numarası 304/ 59 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 62 Nolu Oda' dan, Yıldız Sarayı/ Şale Köşkü 25 Nolu Salon' a nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

¹²² Halının, 05.01.1967 tarihinde iki başına ibrişim saçak geçirilmiştir. Dosya No: 1967/ 16

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 14/ 1714		
Saray Adı	: Yıldız Şale	Saray Yer No	: Sarı Salon
Obje Adı	: Seccade	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Seccade	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Tarihi Envanter
Özelliği ve Konusu-1	: Sarı Bordürlü	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-2	: Beyzi Göbekli	Eni	: 115 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Boyu	: 200 cm
Özelliği ve Konusu-4	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Ağız Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1	: Yün	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-2	:	İmalatçı / Sanatçı	:
Kullanılan Malzeme-3	:	Hediye Eden /	:
Kullanılan Malzeme-4	:	Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-5	:	Foto No	:
Kullanılan Malzeme-6	:		

Diğer Bilgiler : Geniş bordürü sarı olup, üzeri kırmızı ve mavi çiçeklidir. Zemini yeşil renkte, göbeği beyzidir. Göbeğin etrafı kırmızı renkte desenlidir. Güve yeniklidir. Halıda yırtık bölümler bulunmaktadır.

Fotoğraf- 72: 14/ 1714 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹²³ , ¹²⁴

¹²³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 1714 envanter numaralı halının tahrir numarası 68/ 21 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 68 Nolu Oda' dan, Yıldız Sarayı/ Şale Köşkü 25 Nolu Salon' a nakledilmiştir. Haliya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

¹²⁴ Halının, 15.11.1967 tarihinde 250 Lira' güveli ve yırtık yerleri tamir edilmiştir. İki yanındaki yırtıklar dikilmiştir. Zabıt: 15.11.1967

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 13/ 78		
Saray Adı	: Yıldız Şale	Saray Yer No	: 3
Obje Adı	: Seccade	Obje Durumu	: Tamam
Türü	: Dokuma	Künye Durumu	: Eksik
Cinsi	: Seccade	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Geliş Tarihi	:	Geliş Şekli	: Tarihi Envanter
Özelliği ve Konusu-1	: Karanfil	Dönemi	: 19.yy.
	Tezyinatlı	Eni	: 112 cm
Özelliği ve Konusu-2	: Kırmızı Zeminli	Boy	: 148 cm
Özelliği ve Konusu-3	: Mihraplı	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler: Geniş bordürü gri zemin üzerine kırmızı, yeşil karanfil tezyinatlıdır. Ortası kırmızı olup, mihrabın üstü de karanfil tezyinatlıdır.

Fotoğraf- 73: 13/ 78 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹²⁵

¹²⁵ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 78 envanter numaralı halının tahrir numarası 11/ 42 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 63 Nolu Oda' dan, Yıldız Sarayı/ Şale Köşkü 3 Nolu Salon' a nakledilmiştir. Haliya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 2/ 178	Saray Yer No	: 9
Saray Adı	: Küçüksu	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi Demirbaş
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Geometrik	Eni	: 100 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 157cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	İmalatçı / Sanatçı	: Gördes
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Krem zeminli üç bordürlüdür.İç ve dışta yer alan dar bordürler sarı ve siyahla zikzak şeklinde çizgilerin arası mavi, pembe ve bordo çiçeklidir. Geniş bordürde birbirine ters yerleştirilmiş üçgenler bulunur. Üçgenlerin içi pembe, sarı çiçek bezemelidir. İki sıra kenarda ayetlik ve tabanlık yer alır. Mihrap zemini krem renklidir. Göbek baklava formunda etrafı karanfil motifleriyle bezemenmiştir. Zemini siyah ve pembe küçük çiçekler doldurur. Rengi soluktur.

Fotoğraf- 74: 2/ 178 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹²⁶

¹²⁶ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 2/ 178 envanter numaralı halının tahrir numarası 4/ 98-99 olarak kaydedilmiştir. Halı, Küçüksu Kasrı 10 Nolu Salon' dan, Küçüksu Kasrı 9 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 14/ 2821	Saray Yer No	: 9
Saray Adı	: Küçüksu	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	: 19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Mihraplı	Eni	: 100 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 172 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1	: İpek	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2	:	Hediye Eden /	:
Kullanılan Malzeme-3	:	Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4	:	Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5	:		
Kullanılan Malzeme-6	:		

Diğer Bilgiler : Dışta açık sarı zeminde kırmızı, mavi soyut çiçek ve yapraklı geniş bordürü vardır. İçte bej ve gri-mavi zeminli ince bordürler ile zemini ayıran şerit şerit bordürler yer alır. Dar bordürler su halinde çiçeklidir. Zemin çift mihraplıdır. Mihrap zemini kramdır. Köşeler gri-mavidir. Mihrap çizgisi zikzak şeklinde yükselir . İççe iki mihraplıdır. Mihrap çizgilerinin iç ve dış kısımları bordo ve mavi küçük çiçeklerle bezenmiştir. Zemin bordo ve mavi soyut çiçeklerle süslenmiştir. Köşesinde Eski Türkçe “Hereke” yazılıdır. Havları dökülmüş, rengi solmuştur.

Fotoğraf- 75: 14/ 2821 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹²⁷

¹²⁷ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 2821 envanter numaralı halının tahrir numarası 115/ 26 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 115 Nolu Oda' dan, Küçüksu Kasrı 9 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 13/ 793	Saray Yer No	: 10
Saray Adı	: Küçüksu	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Madalyonlu	Eni	: 140 cm
Özelliği ve Konusu-2	: Hereke Yazılı	Boy	: 180 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:	Yün	Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Krem zeminde yıldız motifli iki dar bordür arasında bordo zeminli geniş bir bordür yer alır. Geniş bordürde krem,sarı,mavi,yeşil ile nar çiçeği ve hançer yapraklarının oluşturduğu süsleme görülür. Seccade zemini bej, göbek bordo zeminde uzunlamasına madalyon şeklindedir. Göbek sivri yaprak ve vazodan çıkan lale motifi ile süslenmiştir. Köşeleri açık mavi zemin üzerine mavi desenli bir bordür çevirir. Seccadenin köşesinde Eski Türkçe “Hereke” yazılıdır. Havları dökülmüş, renkleri solmuştur.

Fotoğraf- 76: 13/ 793 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹²⁸

¹²⁸ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 793 envanter numaralı halının tahrir numarası bulunmamaktadır. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 115 Nolu Oda’ dan, Küçüksu Kasrı 10 Nolu Oda’ ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 13/ 710	Saray Yer No	: 10
Saray Adı	: Küçüksu	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	: Madalyonlu	Eni	: 127 cm
Özelliği ve Konusu-2	: Hereke Yazılı	Boy	: 180 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	Yün	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : Kırmızı, lacivert zeminli ikişer ince bordür arasında krem rengi zeminli geniş bordür yer alır. Bu bordürde lacivert çiçekli kartuşlar görülür. Kartuşların arası kıvrım dal, nar çiçeği ve yaprak motifleri ile doldurulmuştur. Seccade zemini kırmızı, göbeği madalyon şeklinde salbektir. Madalyonun içi dilimli rumi motifleriyle doldurulmuştur. Köşesinde kufi yazı ile "Hereke" yazılıdır.

Fotoğraf- 77: 13/ 710 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹²⁹

¹²⁹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 710 envanter numaralı halının tahrir numarası 304/ 75 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 110 Nolu Oda' dan, Küçüksu Kasrı 10 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 1/ 40	Saray Yer No	: 7
Saray Adı	: Küçüksu	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Halı	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Halı	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	:	Eni	: 340 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boyu	: 348 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:Yün		İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler : İnce bordürler arasında yer alan geniş bir bordürü vardır. İnce bordür bej zeminde çiçek desenlidir. Geniş bordürde ise alternatif olarak kartuş ve madalyonlar yer alır. Bordür zemini mor, kartuşalar pembe zeminde kıvrım dal desenlidir. Madalyonların içi soyut bitkilerle bezemelidir.Kartuş ve madalyonların arası da kıvrım dal ve çiçeklerle doldurulmuştur. Halı zemini bej rengi, içi dallar üzerinde bordo,eflatun çiçek desenlidir. Çiçek ve yapraklar bordo konturludur. Köşesinde Eski Türkçe “Hereke” yazılıdır. Rengi solmuş, saçakları yer yer kopuktur. Birim desenlidir. 1 cm²’de 5 x 2 kalitededir.

Fotoğraf- 78: 1/ 40 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹³⁰

¹³⁰ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 1/ 40 envanter numaralı halının tahrir numarası B.B. 37/ 982 olarak kaydedilmiştir. Halı, Küçüksu Kasrı 5 Nolu Oda' dan, Küçüksu Kasrı 7 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası	: 13/ 794	Saray Yer No	: 10
Saray Adı	: Küçüksu	Obje Durumu	: Tamam
Obje Adı	: Seccade	Künye Durumu	: Eksik
Türü	: Dokuma	Niteliği	: Tarihi
Cinsi	: Seccade	Geliş Şekli	: Belli değil
Geliş Tarihi	:	Dönemi	:19.yy.
Özelliği ve Konusu-1	:	Eni	: 120 cm
Özelliği ve Konusu-2	:	Boy	: 162 cm
Özelliği ve Konusu-3	:	Yüksekliği	:
Özelliği ve Konusu-4	:	Çapı	:
Özelliği ve Konusu-5	:	Ağız Çapı	:
Özelliği ve Konusu-6	:	Kaide Çapı	:
Kullanılan Malzeme-1:	İpek	İmalatçı / Sanatçı	: Hereke
Kullanılan Malzeme-2:		Hediye Eden /	
Kullanılan Malzeme-3:		Satın Alan Kişi	:
Kullanılan Malzeme-4:		Foto No	:
Kullanılan Malzeme-5:			
Kullanılan Malzeme-6:			

Diğer Bilgiler: Dışta krem zeminli siyahla konturlanmış stilize yapraklı bordür, ortada güvez zeminli rumili dal ve çiçek motifleriyle alternatif olarak bezenmiş geniş bordür yer alır. Bordür ile zemini ayıran şerit bordür krem renkli siyahla dolguludur.Köşe dolguları kayısı rengi, zemini kremdir. Köşe uzantıları uzun kenarlarda birleştirilmiştir. Bordo ve siyah renkli kıvrım dal ve yaprak motifleri dilimler yaparak zemini çevreler. Göbek uzunlamasına madalyon şeklinde bordo ile konturlanmış iki başı salbektir. İçi bordo,pembe,siyahla çiçek ve yaprak bezemelidir. Krem renkli zeminde dal, yaprak ve çiçeklerle doldurulmuştur. Köşesinde Eski Türkçe "Hereke" yazılıdır. Kenarları yıpranmış, havları dökülmüştür.

Fotoğraf-79: 13/ 794 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹³¹

¹³¹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 794 envanter numaralı halının tahrir numarası D.Mef. 77 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 115 Nolu Oda' dan, Küçüksu Kasrı 10 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

MİLLİ SARAYLAR BİLGİ GİRİŞ FORMU

Envanter Numarası : 14/ 2820

Saray Adı : Küçüksu

Saray Yer No : 7

Obj e Adı : Seccade

Obj e Durumu : Tamam

Türü : Dokuma

Künye Durumu : Eksik

Cinsi : Seccade

Niteliğ i : Tarihi

Geliş Tarihi :

Geliş Şekli : Belli değ il

Özelliğ i ve Konusu-1 : Mihraplı

Dönemi :19.yy.

Özelliğ i ve Konusu-2 :

Eni : 115 cm

Özelliğ i ve Konusu-3 :

Boyu : 175 cm

Özelliğ i ve Konusu-4 :

Yüksekliğ i :

Özelliğ i ve Konusu-5 :

Çapı :

Özelliğ i ve Konusu-6 :

Ağ ız Çapı :

Kullanılan Malzeme-1: Yün

Kaide Çapı :

Kullanılan Malzeme-2:

İmalatç ı / Sanatç ı : Hereke

Kullanılan Malzeme-3:

Hediye Eden /

Kullanılan Malzeme-4:

Satın Alan Kiş i :

Kullanılan Malzeme-5:

Foto No :

Kullanılan Malzeme-6:

Diğ er Bilgiler : Yeş il ve kayısı reng i iki dar bordür arasında mavi zeminli geniş bordürü vardır. İnce bordürler küçük çiç eklerle su halinde bezemelidir. Geniş bordür pembe zeminli kartuş larla dolguludur. Kartuş ların iç i soyut renkli çiç eklerle bezenmiştir. Kartuş ların araları da stilize çiç eklidir. Köş e dolguları pembe, mavi zeminde çiç ekli, çift mihraplı zemin bej renklidir. Göbek baklava formundadır. Mihrap çizgisi renkli çiç ek ve yapraklarla belirlenmiştir. Göbek pembe zeminde kahverengi çiç eklidir. Rengi solmuştur.

Fotoğraf-80: 14/ 2820 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹³²

¹³² Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 2820 envanter numaralı halının tahrir numarası Mef. 64 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 115 Nolu Oda' dan, Küçüksu Kasrı 7 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

2. BÖLÜM

RESTORASYON PROJESİ KAPSAMINA ALINAN HALILARIN ONARIM AŞAMALARI

2.1. KATALOG ve ONARIMA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

“Kültürel birikimler yaşam içinde oluşarak geleceğe bir değişim, gelişim ve süreklilik içinde aktarılırlar. Aktarma işi de toplumlarca üretilip tüketilen bilgi, beceri ve değer yargılarının yaşama geçirilmesiyle gerçekleştirilir. Bu bağlamda bir ulusun kültürü ve o kültür içinde yer alan unsurlar, o ulusun insanlarının geçmişiyle gelecek kuşakları arasında bağ kurmada önemli rol oynar. Çünkü kültür varolmanın ve değişiminin temelidir.”¹³³

Kültürel kimliğimizin oluşmasında çok önemli bir yere sahip olan tarihi halılar korunmalı, gerekli durumlarda bütünlüğünü ve anlaşılabilirliğini yitirmiş olanlara belgesel niteliğine, yapısal ve görsel oluşumuna zarara vermeden kaybettiği değer tekrar kazandırılmalıdır.

Koruma ve onarımın başarıya ulaşabilmesi, doğru ve sistematik bir bilgi kaydı ile mümkündür. Onarım uygulamalarına geçmeden önce yapılan araştırmalar ve belgeleme çalışmaları (halının tarihi, estetik ve teknik yönden incelenmesi, mevcut hasarın saptanması ve restitüsyonunun hazırlanması) halının ayrıntılı olarak tanımlanmasını sağlayarak, hasar nedenlerini ortaya koyar ve hasarın etkilerini azaltacak koruma tekniklerinin seçilmesinde yardımcı olur. Bu amaçla, proje kapsamında ele alınan 61 halıdan 21’ nin halı kimlik formları oluşturulmuştur.¹³⁴ Hazırlanan formlarda, tarihi halıları tanımlayıcı teknik, sanatsal ve yapısal verilere (iplik yapısı ve cinsi, ipliğin kat adedi ve büküm yönü, düğüm tekniği, düğüm sıklığı, boyutu, atkı adedi, kompozisyon özellikleri ve kullanılan renkler vb.) ve halılara uygulanan onarım işlemlerine ilişkin onarım bilgilerine yer verilmiştir.

¹³³ İsmail ÖZTÜRK, “ Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de Kültürel Değişim ve Müzecilik Açısından Kültürün Maddi Ürünlerinin Önemi”, V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi, Maddi Kültür Seksiyon Bildirileri, T.C. Kültür Bakanlığı, Ankara 1997, s. 331

¹³⁴ 52/ 565, 14/ 2670, 14/ 2671, 32/ 545, 11/ 880, 11/ 852, 44/ 146, 32/ 433, 14/ 341, 32/ 633, 64/ 1881, 13/ 375, 13/ 371, 43/ 2, 32/ 630, 11/ 1028, 52/ 2785, 52/ 2786, 13/ 366, 14/ 234, 42/ 1370 envanter numaralı halıların yeni bilgi formları hazırlanmıştır.

2.2. KATALOG ÇALIŞMASI ¹³⁵

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 03.10.2005 15.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer : Yıldız Sarayı/ Şale Köşkü

Halının Envanter No : 52/ 565

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 187 Nolu Salon

Boyut : 173 x 102cm

Kalite : 38 x 43 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,7 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 2 kat,S Büküm,krem yün iplik

Atkı İpliği : Tek Kat,Z Büküm,krem yün iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Halının kilim örgüsü yoktur.

Saçak Uzunluğu : Halının saçığı yoktur.

Kenar Örgüsü :Halının dört kenarına üç farklı renkte 3 kat iplikle sarma tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır.

Düğüm Türü :Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Mavi, kırmızı, yeşil, sarı, krem, açık pembe, pembe, kahverengi, gri, haki, bej

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Halının kısa kenarı boyu, uzun kenarı enidir. Halı yatay doğrultuda dokunmuştur. Halı, iki adet bordür, küçüksu ve zeminden meydana gelmektedir. İkinci bordür ile zemin arasında üç sıra etlik (üç ayrı renkte) yer almaktadır. Birinci bordürde alternatif olarak yerleştirilmiş bitkisel motifler kullanılmıştır. Küçüksuda tekrar eden tek bir stilize çiçek motifi (gül) yer almaktadır. Dış bordür pembe zeminde su halinde dal ve bitkisel motifleriyle, iç bordür mavi zeminde kenar boyunca uzanan dikdörtgen panolarla dolguludur. Bu bordürün köşelerinde sekizgen panolar yer almaktadır. Her panonun içi kırmızı,mavi sarmal dal ve bitkisel motiflerle bezenmiştir. Halının

¹³⁵ 52/ 565, 14/ 2670, 14/ 2671, 32/ 545, 11/ 880, 11/ 852, 44/ 146, 32/ 433, 14/ 341, 32/ 633, 64/ 1881, 13/ 375, 13/ 371, 43/ 2, 32/ 630,11/ 1028, 52/ 2785, 52/ 2786, 13/ 366, 14/ 234, 42/ 1370 envanter numaralı halıların yeni bilgi formları hazırlanmıştır.

zemini madalyonludur. Madalyon halının merkezinde içiçe geçmiş iki dairesel formdan oluşmaktadır. Madalyonun içinde içiçe geçmiş bitkisel motifler kullanılmıştır. Madalyonun karşılıklı iki yanında halının uzun kenarına doğru oval formda dal ve bitkisel motiflerin süslediği gırlantılar yer almaktadır. Bu formun üzerinde biri merkezde üçü üstte, üçü altta toplam yedi adet solda, yedi adet sağda dal ve bitkisel motifler bulunmaktadır. Dairesel formdaki madalyonun (dıştaki) sağında ve solunda fiyonklu kurdeler yer almaktadır. Köşe dolguları renkli dal ve bitkisel motiflerle bezenmiş olup dolguların uçları birleşerek üçgen bir form meydana getirmektedir. Halının zemini mavi renktedir. Halıda saçak, kilim ve çiti örgüleri yoktur. Halının dört kenarına sarma tekniği uygulanmıştır.

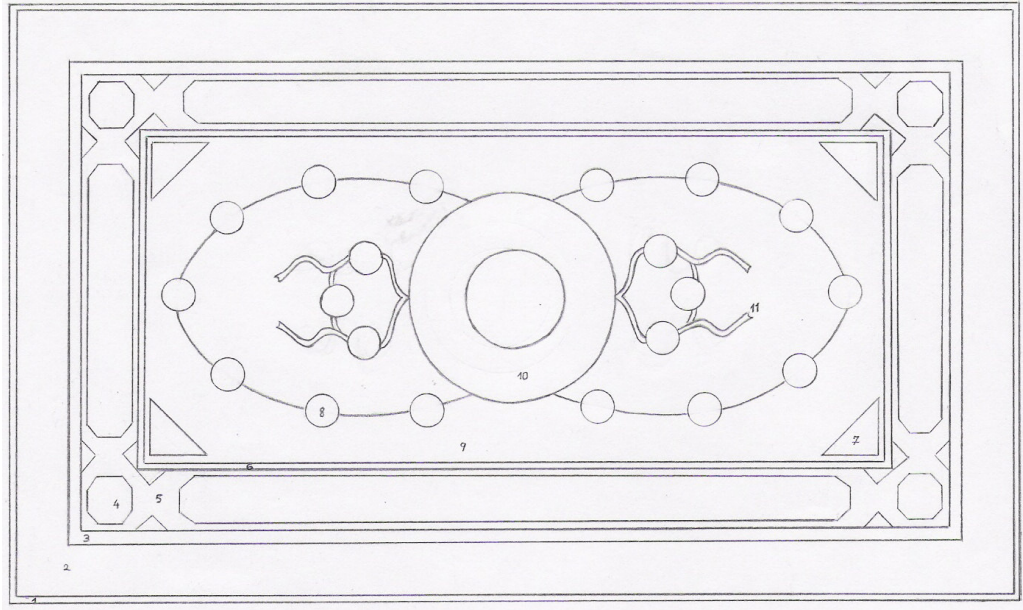
Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halıda yer yer özellikle zeminde güve yeniğinden kaynaklanan hav kayıpları mevcuttur. Halının dört kenarı hasarlı durumdadır.

Yapılan Onarım : Halıya düz yıkama yapılmıştır. Onarım için hasarlı bölge cımbızla temizlendikten sonra halı ahşap çerçeveye gerdirilip yeniden hav atılmıştır. Halının dört kenarına da sarma tekniği uygulanmıştır. Halının kısa kenarlarında saçak bulunmamaktadır. Hasarlı olan kenar sarmaları onarılmıştır. Halı tesviye işlemi yapıldıktan sonra sergilemek için beze dikilmiştir.

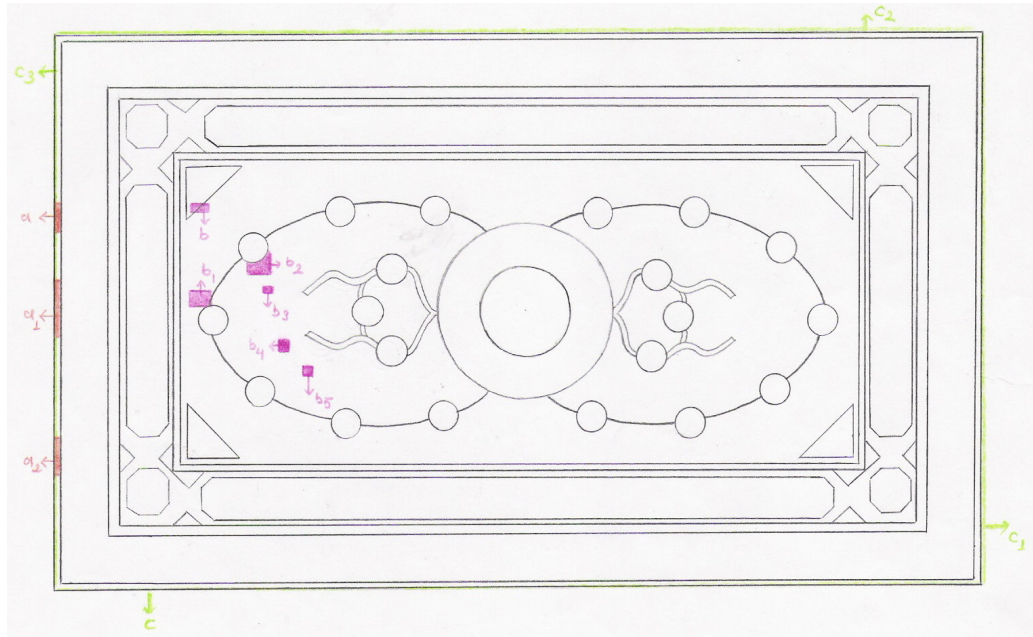
Fotoğraf- 81: 52/ 565 Envanter Numaralı halıdan genel görünüm¹³⁶

¹³⁶ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 52/565 envanter numaralı halının tahrir numarası bulunmamaktadır. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 189 Salon'dan , Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 187 Salon'a nakledilmiştir.Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

Şekil- 1: 52/ 565 Evnanter numaralı halının genel planı¹³⁷

¹³⁷ 1-Etlık, 2-Bordür, 3-Küçüküsu, 4-İç bitkisel motiflerle bezemeli pafta, 5-Bordür, 6-Etlık, 7-Köşe dolgusu, 8-Oval form üzerindeki bitkisel motif, 9-Zemin, 10-Madalyon, 11-Fiyonk

Şekil-2: 52/ 565 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹³⁸

¹³⁸ a / a₁ / a₂ Etlikte hav kaybı
b / b₁ / b₂ / b₃ Zeminde hav kaybı
c / c₁ / c₂ / c₃ c ve c₂ saçak kaybı, c₁ ve c₃ kenar örgüsü kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 05.10.2005 10.⁰⁰

İncelemeninYapıldığı Yer : Yıldız Sarayı / Şale Köşkü

Halının Envanter No : 14/ 2670

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 106 Nolu Pembe Salon

Boyut : 132 x 162cm

Kalite : 33 x 35 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,5 cm

Hammaddesi :Çözüğü İpliği : 2 kat,S Büküm,krem yün iplik

Atkı İpliği : Tek Kat,S Büküm,
kırmızı-turuncu yün iplik

İlme İpliği : Tek kat, S büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Halının kilim örgüsünde yatay şeritler halinde cicim ve sumak gibi düz dokuma teknikleri uygulanmıştır.

Alt baş kilim örgüsü uzunluğu : 10,5 cm

Üst baş kilim örgüsü uzunluğu: 13,5 cm

Saçak Uzunluğu : **Alt baş saçak uzunluğu**: 3,5 cm

Üst baş saçak uzunluğu : 2 cm - 3 cm

Kenar Örgüsü : 0,7 cm

Beş adet çözgü ipliği sağ kenarda, beş adet çözgü ipliği sol kenarda olmak üzere toplam on adet çözgü ipliğine sarma tekniği uygulanarak kenar örgüsü yapılmıştır.

Düğüm Türü :Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Kırmızı, krem, mavi, lacivert, turuncu, koyu kahverengi, açık kahverengi, yeşil

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Halı, bir sıra etlik, dört adet küçüksu, iki adet bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Birinci küçüksu ile ikinci küçüksuda, üçüncü küçüksu ile de dördüncü küçüksuda aynı motifler kullanılmıştır. Bordürlerde alternatif olarak yerleştirilmiş bitkisel motifler, küçüksularda ise geometrik tekrar eden motifler yer almaktadır. Birinci

bordürün zemini krem,ikinci bordürün zemini mavidir. Krem zeminli yürüyen kaz motifinin süslediği iki küçüksu arasında mavi zeminli kırmızı çiçek motifli geniş bir bordür yer almaktadır. İçteki bej zeminli diğer geniş bordür ise hatalarla bezenmiştir. Zemin rengi kırmızıdır. Zemin, geometrik tek bir motifin tekrarından meydana gelmektedir. Zemin içi motifinin dikey ekseninde birleşmesiyle elibeline motifi oluşmaktadır. Zemin, karşılıklı iki elibeline motifinin oluşturduğu lacivert zeminli madalyonlarla dolguludur. Kısa kenarda yedi, uzun kenarda dokuz madalyon dizisi yer almaktadır. Madalyon araları küçük çiçek motifleriyle bezemelidir. Halının kültür envanterinde imalatçısı Şiraz (İran) olarak kaydedilmiştir. Ancak halıda Türk düğümü kullanılmıştır. Halının alt ve üst başında yer alan kilim örgüsüne kırmızı-mavi renklerde şerit halinde cicim ve sumak gibi düz dokuma teknikleri uygulanmıştır. Halının kenar örgüsünde sarma tekniği kullanılmıştır. Bu işlem sol kenarda beş ve sağ kenarda beş olmak üzere toplam on çözgü ipliğine yapılmıştır. Halının saçaklarında örgü bulunmamaktadır. Halının alt baş uzunluğu 3,5 cm iken üst baş saçak uzunluğu yer yer 2 cm yer yer 3 cm'dir.

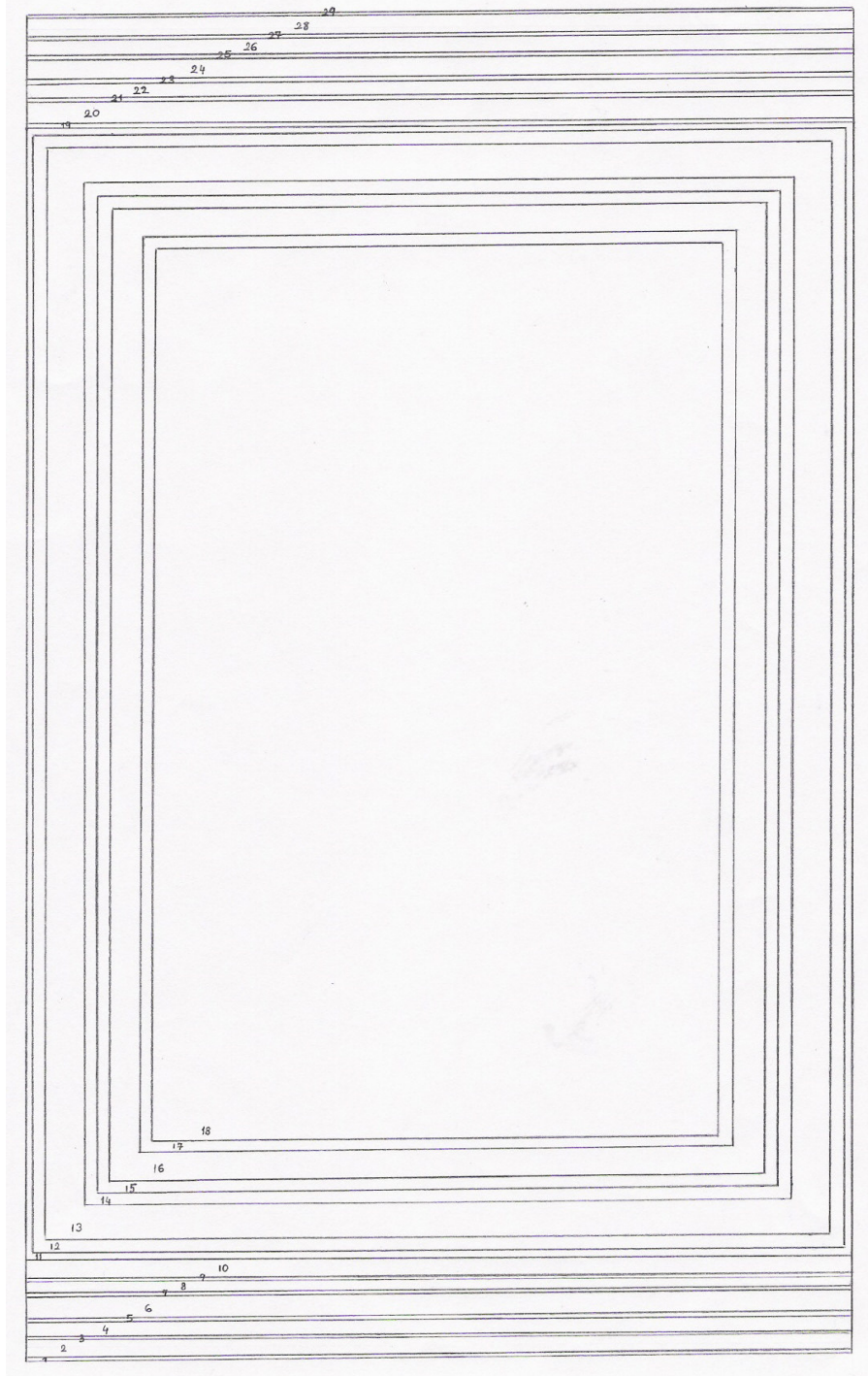
Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halının hav yönüne göre bakıldığında sol alt, sağ alt ve sağ üst köşelerindeki kilim örgüsünde çözgü ipliği, cicim ve çiti örgüsü kayıpları bulunmaktadır. Halının zemininde, birinci küçüksu ve dördüncü küçüksuda hav kayıpları mevcuttur. Zemindeki hav kayıpları güve yeniği ve yanmadan kaynaklanmaktadır. Halının dört kenarı hasarlı durumdadır.

Yapılan Onarım : Haliya düz yıkama yapılmıştır. Halının zemininde yer alan hav kayıpları tekrar düğüm atılarak tamamlanmıştır. Halının hasarlı saçakları evşirme tekniği ile onarılmıştır. Halının kilim örgüsünde yer alan hasarlı cicim ve sumak kaybı tekniğe uygun olarak onarılmıştır. Alt ve üst başlarda (kısa kenarlar) hasarlı bölgelerde yer alan çiti örgüleri (zincir) tamamlanmıştır. Halı tesviye işlemi yapıldıktan sonra sergilemek için beze dikilmiştir.

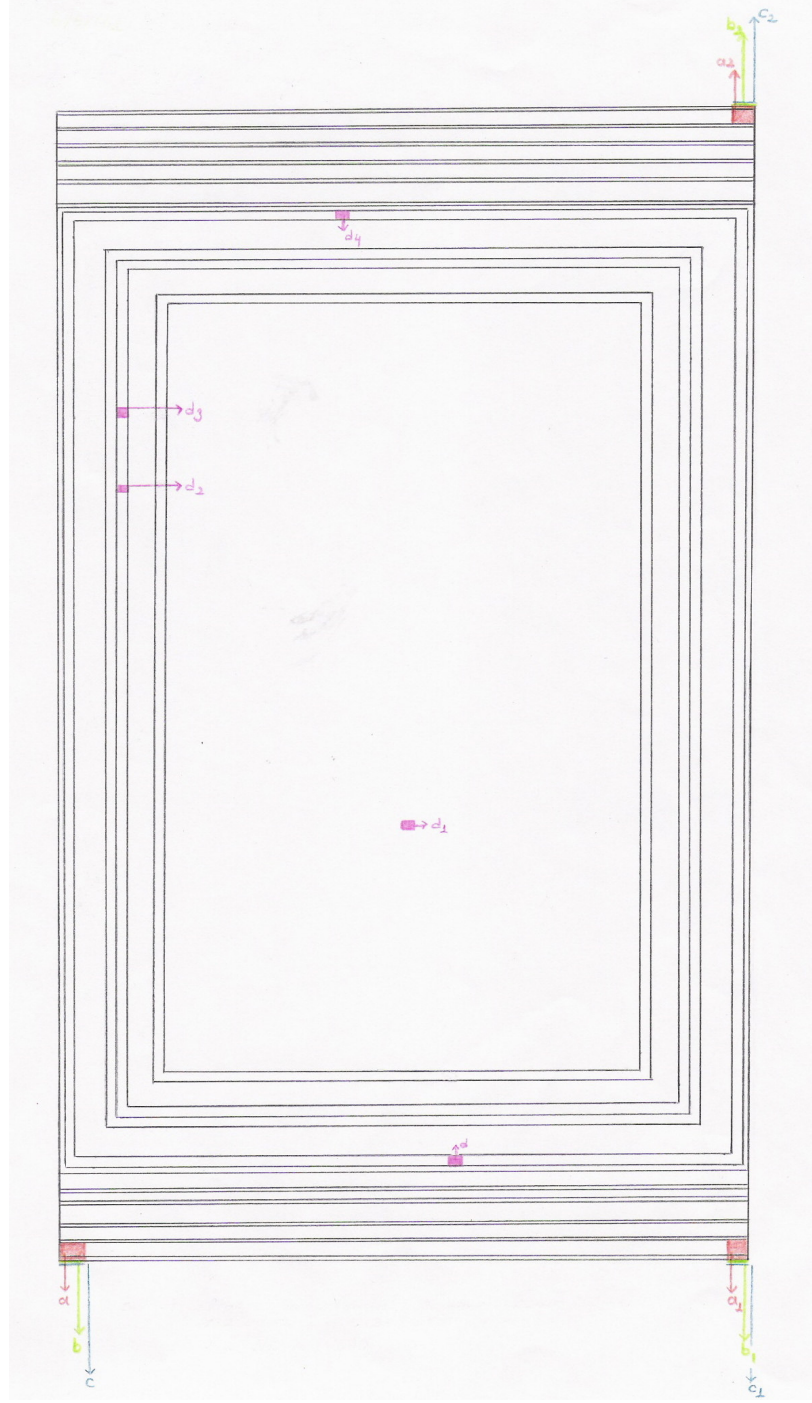
Fotoğraf- 82: 14/ 2670 Envanter numaralı halıdan genel görünüm¹³⁹

¹³⁹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 2670 envanter numaralı halının tahriri Belediye olarak kaydedilmiştir. Tarafımdan incelenen bu kayıtlarda haliye, daha önce herhangi bir nakil ve onarım işlemi yapılmadığı görülmüştür. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 106 Salon'da kayıtlıdır.

Şekil- 3: 14/ 2670 Envanter numaralı halının genel planı¹⁴⁰

¹⁴⁰ 1-Sumak, 2-Cicim, 3-Sumak, 4-Cicim, 5-Sumak, 6-Cicim, 7-Sumak, 8-Cicim,9-Sumak, 10-Cicim, 11-Etlık, 12-Küçüksu, 13-Bordür, 14-Küçüksu,15- Küçüksu,16-Bordür, 17-Küçüksu, 18-Zemin, 19-Sumak, 20-Cicim, 21-Sumak, 22-Cicim, 23-Sumak, 24-Cicim, 25-Sumak, 26-Cicim, 27-Sumak,28-Cicim,29-Sumak

Şekil- 14: 14/ 2670 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁴¹

¹⁴¹ a / a₁ / a₂ Cicim ve sumak kaybı
b / b₁ / b₂ Saçak kaybı
c / c₁ / c₂ Çiti örgüsü kaybı
d / d₁ / d₂ / d₃ / d₄ Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 10.10.2005 09.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer : Yıldız Sarayı / Şale Köşkü

Halının Envanter No : 14/ 2671

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 106 Nolu Pembe Salon

Boyut : 142 x 182 cm

Kalite : 28 x 34 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,6 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 2 kat,S Büküm,keçi kılı

Atkı İpliği : Tek Kat, S Büküm, kırmızı yün iplik

İlme İpliği : Tek kat, S büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü :Halıda dokumadan kaynaklanan bir yamukluk mevcuttur.

Bu yüzden halının kenarlarında ölçü farklılıkları bulunmaktadır. Halının alt başının sol üst köşesinde kilim örgüsü 4 cm iken sağ köşesinde 4,5 cm'dir. Aynı şekilde üst başın sol köşesinde kilim örgüsü 1,5 cm iken sağ köşede 1 cm'dir.

Saçak Uzunluğu : **Alt baş saçak uzunluğu:** 5 cm (yer yer 2 cm)

Üst baş saçak uzunluğu: 3 cm (yer yer 11 cm)

Kenar Örgüsü :Sağ kenarda sekiz ,sol kenarda sekiz olmak üzere toplam on altı çözgü ipliğine sarma tekniği uygulanarak kenar örgüsü yapılmıştır.Kenar örgüsünde kırmızı ve mavi renkte yün iplikler kullanılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Kırmızı, lacivert, krem, kahverengi, kızılkahve, sarı, siyah

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı, etlik, dört adet küçüksu, bordür, ve zeminden meydana gelmektedir. Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Birinci küçüksu ile dördüncü küçüksuda aynı motifler kullanılmıştır. Halının küçüksu, bordür ve zemininde sürekli tekrar eden geometrik motifler yer almaktadır. Biri alternatif olarak yerleştirilmiş stilize dal ve çiçek motiflerinden, diğeri tekrar eden geometrik bir motiften oluşan iki küçüksu arasında krem zeminli renkli küçük karelerden oluşan geniş bir bordür yer almaktadır. Halının zemininde uzun kenarlar boyunca uzanan

yarım eşkenar dörtgenler bulunmaktadır. Bu eşkenar dörtgenlerin içi kırmızı zeminde stilize bitkisel motifler ve elibelinde motifiyle bezelidir. Eşkenar dörtgenlerin dışında kalan lacivert zeminde bitkisel bir motifin oluşturduğu bir göbek ile içiçe dönük elibelinde motifleri bulunmaktadır. Bu motifler arasında, göbeği oluşturan madalyon alternatif olarak yer almaktadır. Bunun yanı sıra zeminde çiçek ve küçük hayvan figürlerine (keçi, tavus kuşu vb.) yer verilmiştir. Halının kenarlarına sırayla kırmızı ve mavi renkte yün iplik kullanılarak sarma tekniği ile kenar örgüsü yapılmıştır. Halının saçakları serbest bırakılmıştır, saçaklarında örgü bulunmamaktadır. Halının kültür envanterinde imalatçısı Şiraz (İran) olarak kaydedilmiştir. Ancak halıda Türk düğümü kullanılmıştır.

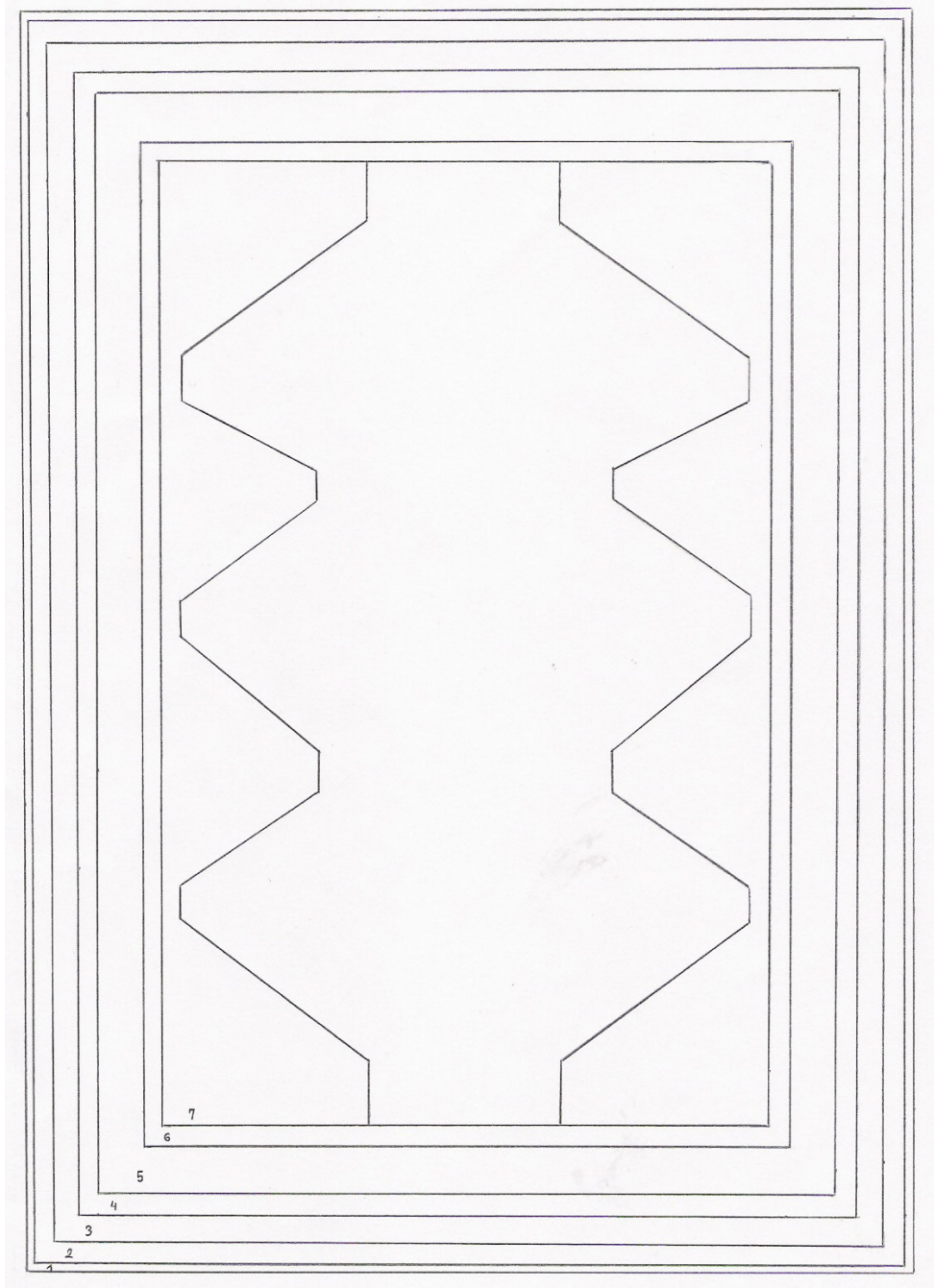
Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halıda kırmızı (kök boya) dışındaki diğer renklerde ciddi anlamda bir renk solması tespit edilmiştir. Halıda dokumadan kaynaklanan bir yamukluk bulunmaktadır. Bu yüzden halının kilim ve çiti örgülerinde (özellikle üst baş) ölçü farklılıkları mevcuttur. Halıda yer yer hav kayıpları, saçak, kilim ve çiti örgüsü kayıpları bulunmaktadır.

Yapılan Onarım : Halıya düz yıkama yapılmıştır. Halıda yer alan hasarlı bölgelere uygun renkte ipliklerle tekrar hav atılarak, eksik saçak, kilim ve çiti örgüleri tamamlanmıştır. Tesviye işleminden sonra halının dokumasından kaynaklanan yamukluğu gidermek için halıya çekim işlemi uygulanmıştır.

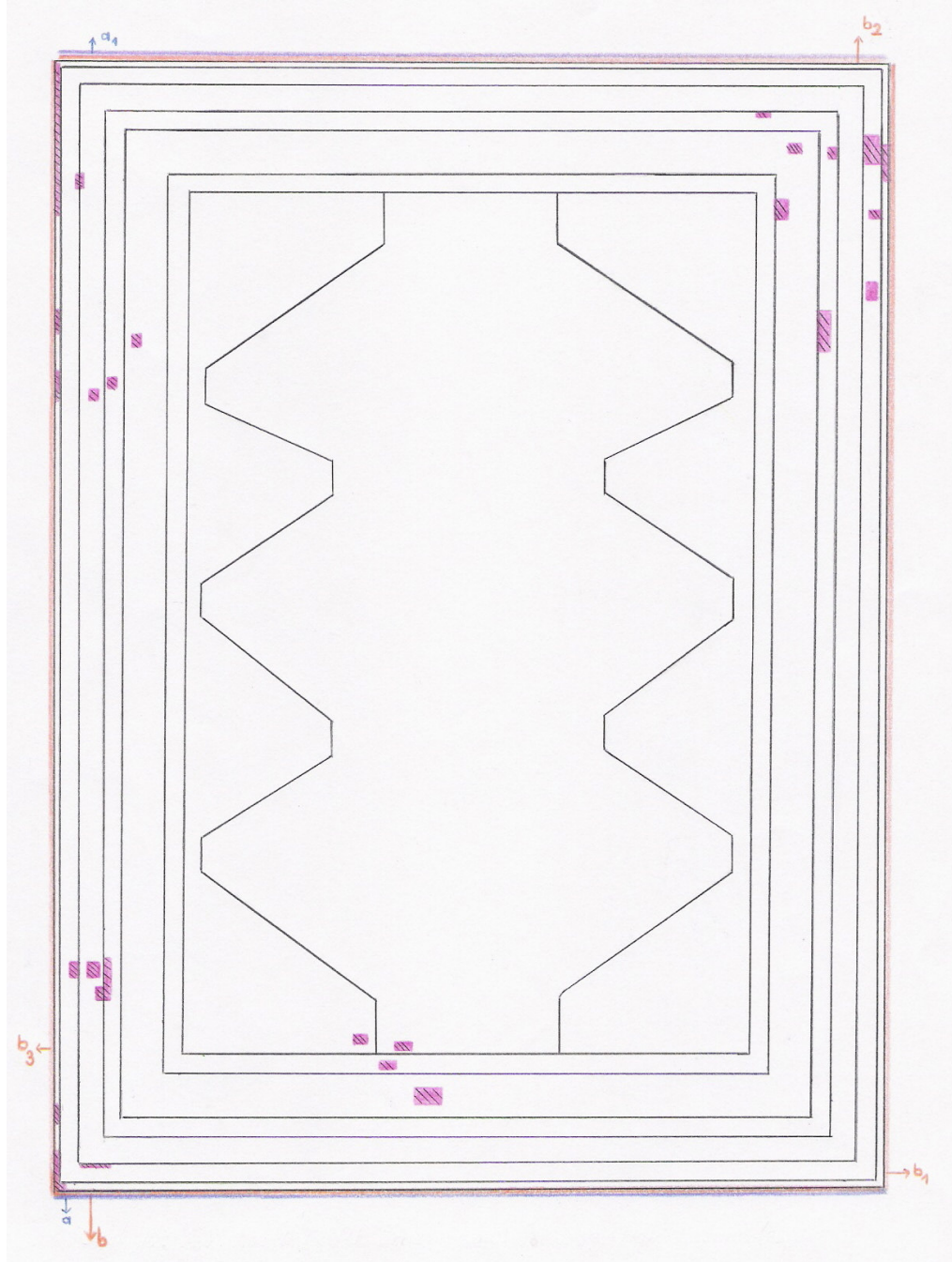
Fotoğraf-83: 14/ 2671 Envanter numaralı halıdan genel görünüm¹⁴²

¹⁴² Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 2671 envanter numaralı halının tahrir numarası 301/ 9 olarak kaydedilmiştir. Tarafımdan incelenen bu kayıtlarda halıya, daha önce herhangi bir nakil ve onarım işlemi yapılmadığı görülmüştür. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 106 Salon'da kayıtlıdır.

Şekil- 5: 14/ 2671 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁴³

¹⁴³ 1-Etlik, 2-Küçüküsu, 3-Küçüküsu, 4-Küçüküsu, 5-Bordür, 6-Küçüküsu, 7-Zemin

Şekil- 6: 14/ 2671 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁴⁴

¹⁴⁴ a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
b / b₁ / b₂ / b₃ Kenar yamukluğu
 Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 12.10.2005 09.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Yıldız Sarayı / Şale Köşkü

Halının Envanter No : 32/ 545

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 17 Nolu Oda

Boyut : 164 x 96 cm

Kalite : 30 x 28 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,6 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 7 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

Atkı İpliği :3 Kat, Bükümsüz, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği :Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Halının kilim örgüsü yoktur.

Saçak Uzunluğu :Halının saçığı ve saçak örgüsü yoktur. Halının alt ve üst başına makine halılarında olduğu gibi sarma tekniği uygulanmıştır.

Kenar Örgüsü :Sol kenarda iki, sağ kenarda iki olmak üzere toplam dört çözgü ipliğine kilim dokuma tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Kırmızı, bej, sarı, mavi, kahverengi, pembe, yeşil

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı enine dokunmuştur. Halı, etlik, iki adet küçüksu, bordür, ve zeminden meydana gelmektedir. Halının zemin merkezinde içi bitkisel motiflerle bezemeli eşkenar dörtgen bir pafta yer almaktadır. Zeminde yer alan bu eşkenar dörtgenin ¼'i zeminin köşe dolgularında da kullanılmıştır. Halının zemini bej, bordür zemini ise küf yeşilidir. Birinci ve ikinci küçüksularda geometriksel motifler, bordürde ise alternatif olarak yerleştirilmiş bitkisel motifler kullanılmıştır. İki ince küçüksu arasında renkli çiçekli geniş bir bordür bulunmaktadır. Halı ¼ raportludur. Halının sağ üst köşesinde Osmanlıca "Hereke" yazısı yer almaktadır. Halının sağ kenarında iki, sol kenarında iki olmak üzere toplam dört çözgü ipliğine kenar örgüsü uygulanmıştır. Halının alt ve üst başında saçak, kilim örgüsü ve çiti örgüsü bulunmamaktadır.Bu kısımlara sarma tekniği uygulanmıştır.

Halının Durumu :Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halı oldukça kırılğan yapıdadır. Halının sağ üst ¼ 'lük bölümündeki etlik, küçüksu ve bordüründe hav

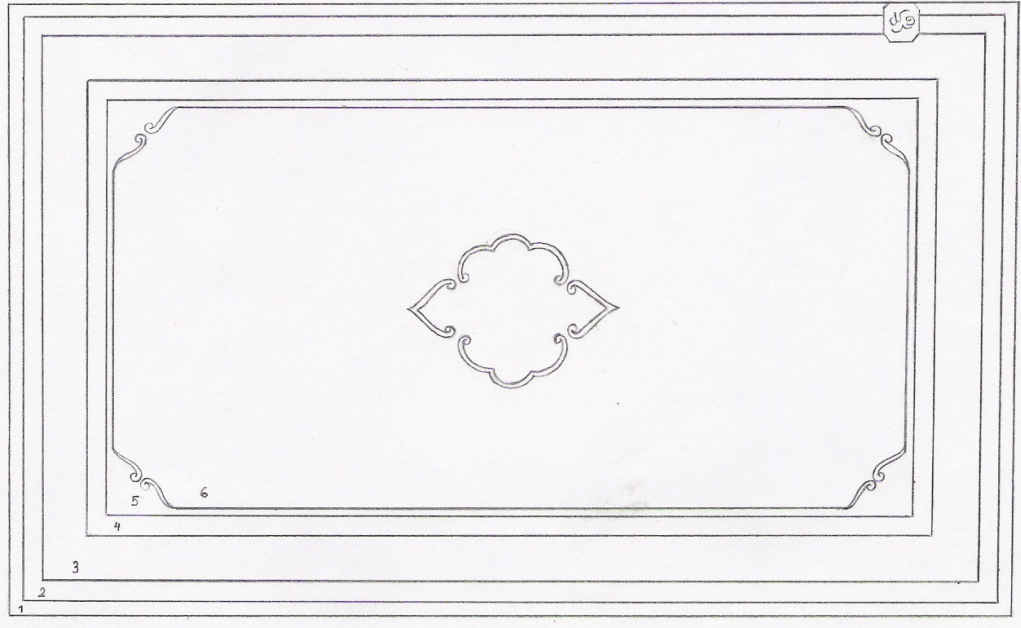
kayıpları mevcuttur. Bunun yanı sıra halının sağ alt ve üst kenarlarında sarma ve kenar örgüsü kayıpları bulunmaktadır.

Yapılan Onarım :Halı düz yıkama ile temizlendikten sonra hasarlı bölgelerindeki eksik havlar tekrar atılmıştır. Sağ alt ve üst başında yer alan eksik kısımlar sarma tekniği uygulanarak tamamlanmıştır. Haliya son olarak tesviye işlemi uygulanarak onarım işlemi sonlandırılmıştır.

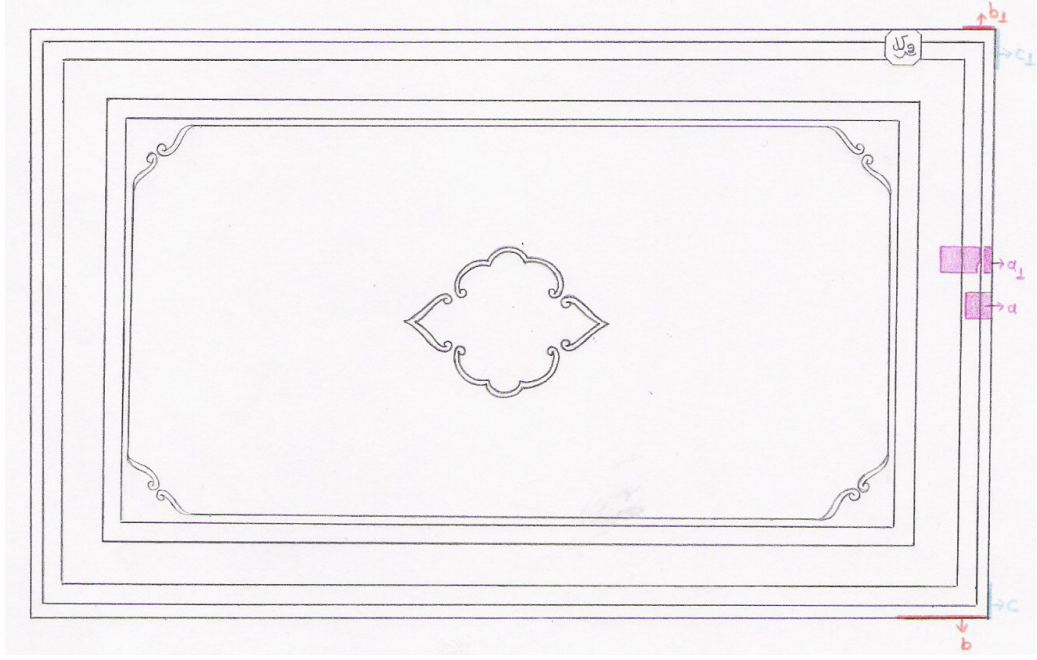
Fotoğraf- 84: 32/ 545 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹⁴⁵

¹⁴⁵ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 32/ 545 envanter numaralı halının tahrir numarası D.B. 209/ 20 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, 1. Hareket Köşkü, 10 Nolu Oda'dan, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 17 Nolu Oda'ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

Şekil- 7: 32/ 545 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁴⁶

¹⁴⁶ 1-Etlik, 2-Küçüküksu, 3-Bordür, 4-Küçüküksu, 5-Köşe dolgusu, 6-Zemin

Şekil- 8: 32/ 545 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁴⁷

¹⁴⁷ a / a₁ Hav kaybı
b / b₁ Halının saçak kısımlarında yer alan kenar sarması kaybı
c / c₁ Kenar örgüsü kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 17.10.2005 10.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Yıldız Sarayı/ Şale Köşkü

Halının Envanter No :11/ 880

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / Kristal Merdiven Salon

Boyut : 130 x 200 cm

Kalite : 70 x 70 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,4 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 2 Kat, S Büküm, renkli ipek iplik

Atkı İpliği :2 Kat, Bükümsüz, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği :Tek kat, S büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Halıda kilim ve çiti örgüleri yoktur. Havdan (etlik) hemen sonra takma saçak eklenmiştir.

Saçak Uzunluğu : Saçak kısımları takma saçaktır.

Halıya yapılan ilk onarım sırasında halının alt ve üst başları hava kadar kesilmiştir. Halının orijinalinde varolan saçaklar hav içine yürütüldüğünden ötürü kapalı uçludur. Bu kısımlara daha sonra 3 kat, Z büküm, ipek iplik kullanılarak saçak dikilmiştir.Takma saçak uzunluğu 15 cm'dir. Saçaklar serbest bırakılmıştır, saçak örgüsü yoktur. Saçaklar dikiş ipliği ile çırpma (iri el dikişi) tekniği kullanılarak alt ve üst başa iliştilmiştir.

Kenar Örgüsü : Sol kenarda dört, sağ kenarda dört olmak üzere toplam sekiz çözgü ipliğine sarma tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : Tek sıra (bir gidiş)

Kullanılan Renkler : Kırmızı, sarı, krem, mavi, lacivert, yeşil

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı, üç adet küçüksu, bordür ve zeminden meydana gelmektedir. İkinci küçüksu, birinci küçüksuyun aynısı olup farklı renklerde geometrik tek bir motifin tekrarından oluşmaktadır. Motif kısa kenarda aynı yönde, uzun kenarda ters yönde alternatif olarak yerleştirilmiştir. Birinci ve ikinci küçüksuların zemini mavidir. Üçüncü küçüksuda alternatif olarak yerleştirilmiş stilize dal ve çiçek motifleri yer almaktadır.Üçüncü küçüksu zemini sarıdır. Birinci ve ikinci küçüksular arasında sarı ve mavi desenli geniş bir bordür yer almaktadır. Bordür zemini kırmızıdır. Bordür alternatif olarak yerleştirilmiş stilize bir bitkisel

motifin tekrarı ve yine alternatif olarak yerleştirilmiş stilize dallardan meydana gelmektedir. Bunun yanı sıra bordürde serpmge geometrik motifler bulunmaktadır. Halının zemininde dördü tam, ikisi yarım altı adet mavi ve beş adet kırmızı şerit yer almaktadır. (1/2 mavi, kırmızı, mavi, kırmızı, mavi, kırmızı, mavi, kırmızı, mavi, kırmızı, 1/2 mavi) Şeritler, iki uzun kenara paralel yani dikey doğrultudadır. Şeritlerin üzerinde tekrar eden geometrik motifler yer almaktadır. Kırmızı şeritler mavi şeritlerden daha incedir.

Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Birinci ihalede onarılmak üzere seçilen ilk yirmi halı içinde en hasarlı olan halılardan biridir. Halıda özellikle alt ve üst başındaki (kısa kenarlar) bordürde hasar tespit edilmiştir. Halının zemininde bir yırtık ve hav kayıpları bulunmaktadır. Zemindeki hav kayıpları güveden kaynaklanmaktadır. Haliya sonradan el dikişi ile dikilen saçaklarda yer yer dikiş atmaları gözlenmiştir. Halıda yer yer renk solmaları gözlenirken renklerde akma tespit edilmemiştir. Halının iki uzun kenarında kenar dönmesinden kaynaklanan yamukluk mevcuttur.

Yapılan Onarım : Haliya düz yıkama yapılmıştır. Halının alt ve üst başında yer alan hasarlı bordür tamir edilip eksik havlar tekrar atılmıştır. Zemindeki yırtık ve hav kayıpları onarılmıştır. Kısa kenarlarda halıdan ayrılan takma saçak dikişleri tekrar dikilerek yenilenmiştir. Halının tesviyesi yapıldıktan sonra onarım işlemi sonlandırılmıştır.

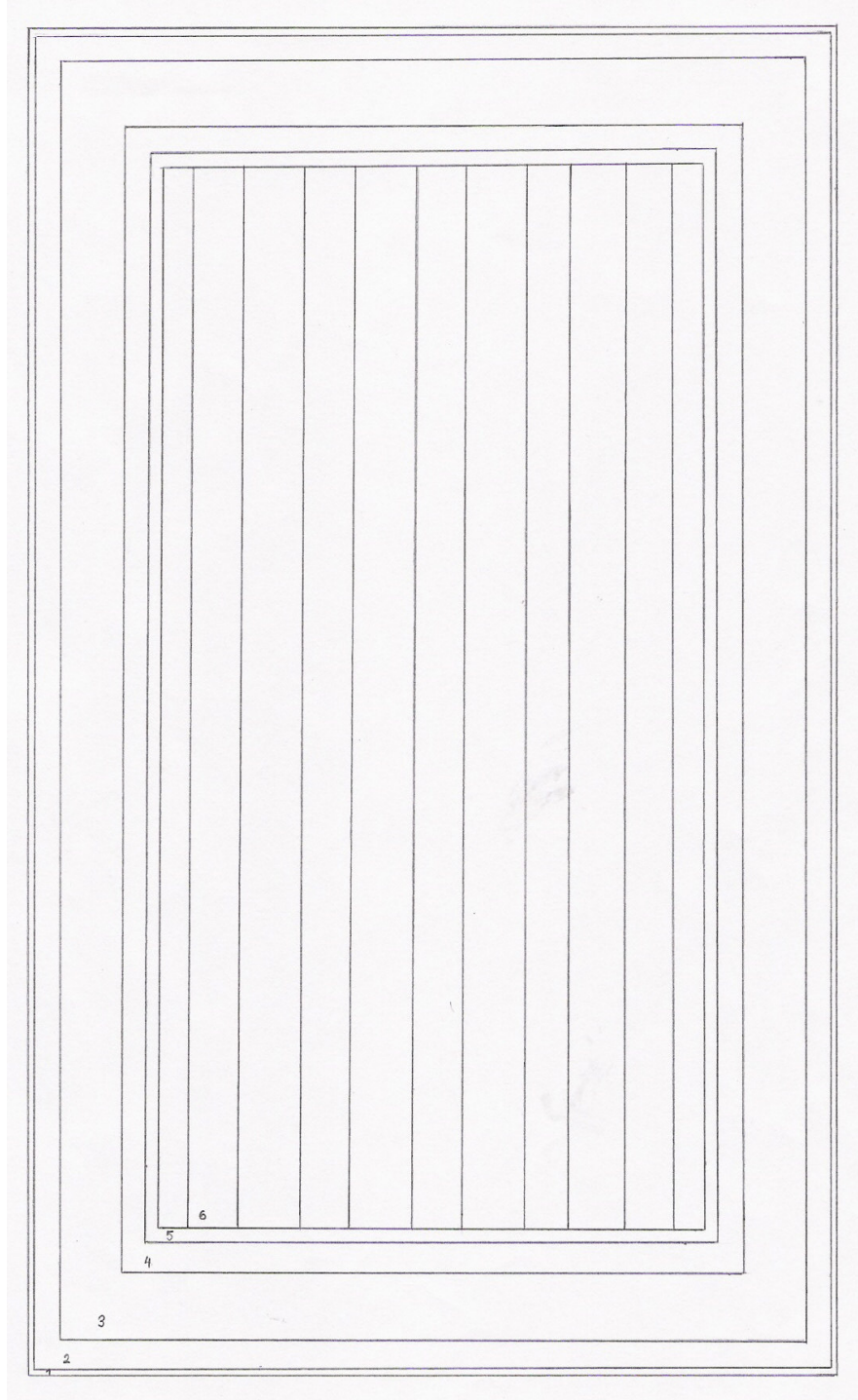
Fotoğraf- 85: 11/ 880 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{148,149,150}

¹⁴⁸ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 32/ 545 envanter numaralı halının tahrir numarası 43/ 47 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 36 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir.

¹⁴⁹ Halının 19.03.1963 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde iki başına, krem renkte ibrişim saçak geçirilmiştir. Dosya No: 963/ 16

¹⁵⁰ Halının çözgü iplikleri farklı renklindedir. Sol kenardan sağ kenara doğru çözgü ipliği renkleri şöyledir: mor, yeşil, mor, sarı, mavi, turuncu, mavi, sarı, mavi, kahverengi, krem, mor, yeşil, sarı, mor, mavi, turuncu, mor, sarı, kahverengi, yeşil, sarı, yeşil, mor, sarı, yeşil, krem, mor, yeşil, turuncu, mor, yeşil, sarı, mor, mavi, sarı, yeşil, mor, krem, kahverengi, yeşil, mavi, sarı, mor, yeşil

Ayrıca yine çözgü ipliği olarak, kenarlarda yer yer birinci küçüksuyun olduğu bölgelerde 2 Kat, S Büküm, beyaz renkte pamuk iplik kullanıldığı tespit edilmiştir.

Şekil- 9: 11/ 880 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁵¹

¹⁵¹ 1-Etlık, 2-Küçüksu, 3-Bordür, 4-Küçüksu, 5-Küçüksu, 6-Küçüksu, 7-Zemin

Şekil-10: 11/ 880 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁵²

¹⁵² a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
b / b₁ Kenar yamukluğu
Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 20.10.2005 12.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Yıldız Sarayı/ Şale Köşkü

Halının Envanter No : 11/ 852

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 106 Nolu Pembe Salon

Boyut : 245 x 327 cm

Kalite : 38 x 43 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,6 cm

Hammaddesi : **Çözümlü İpliği**: 3 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

Atkı İpliği : 2 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : **Alt baş kilim örgüsü genişliği**: 1cm

Üst baş kilim örgüsü genişliği: 1cm

Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır.

Saçak Uzunluğu : 11 cm

Kenar Örgüsü : Kenar örgüsü için sağ kenarda oniki ,sol kenarda oniki olmak üzere toplam yirmidört çözgü ipliği kullanılmıştır. Bir kenardaki oniki çözgü ipliği altışarlı iki gruba ayırdıktan sonra kilim dokuma tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Taba, krem, bordo, gri, mavi, yeşil, pembe, somon, küf yeşili, fıstıklı yeşil, sarı, siyah

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı, etlik, dört adet küçüksü, üç adet bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Halının küçüksularında alternatif olarak yerleştirilmiş geometrik motifler, bordürlerinde ise alternatif olarak yerleştirilmiş bitkisel motifler yer almaktadır. Halının küçüksuları lacivert, bordürleri somon rengi zeminlidir. Zemin rengi pembedir. Zemin merkezinde lacivert üzerine bej ve kırmızı bitkisel motiflerle (kivrım dal) bezemeli geometrik formda bir pafta , paftanın dışında kalan alanlarda ise kırmızı ve yeşil renklerde serpmeye stilize çiçek motifleri bulunmaktadır. Zeminin iki kısa kenarında su halinde tekrar eden stilize yaprak ve çiçeklerden oluşan bir bordür yer almaktadır. Halının sol üst köşesinde Osmanlıca

“Hereke” yazısı bulunmaktadır.

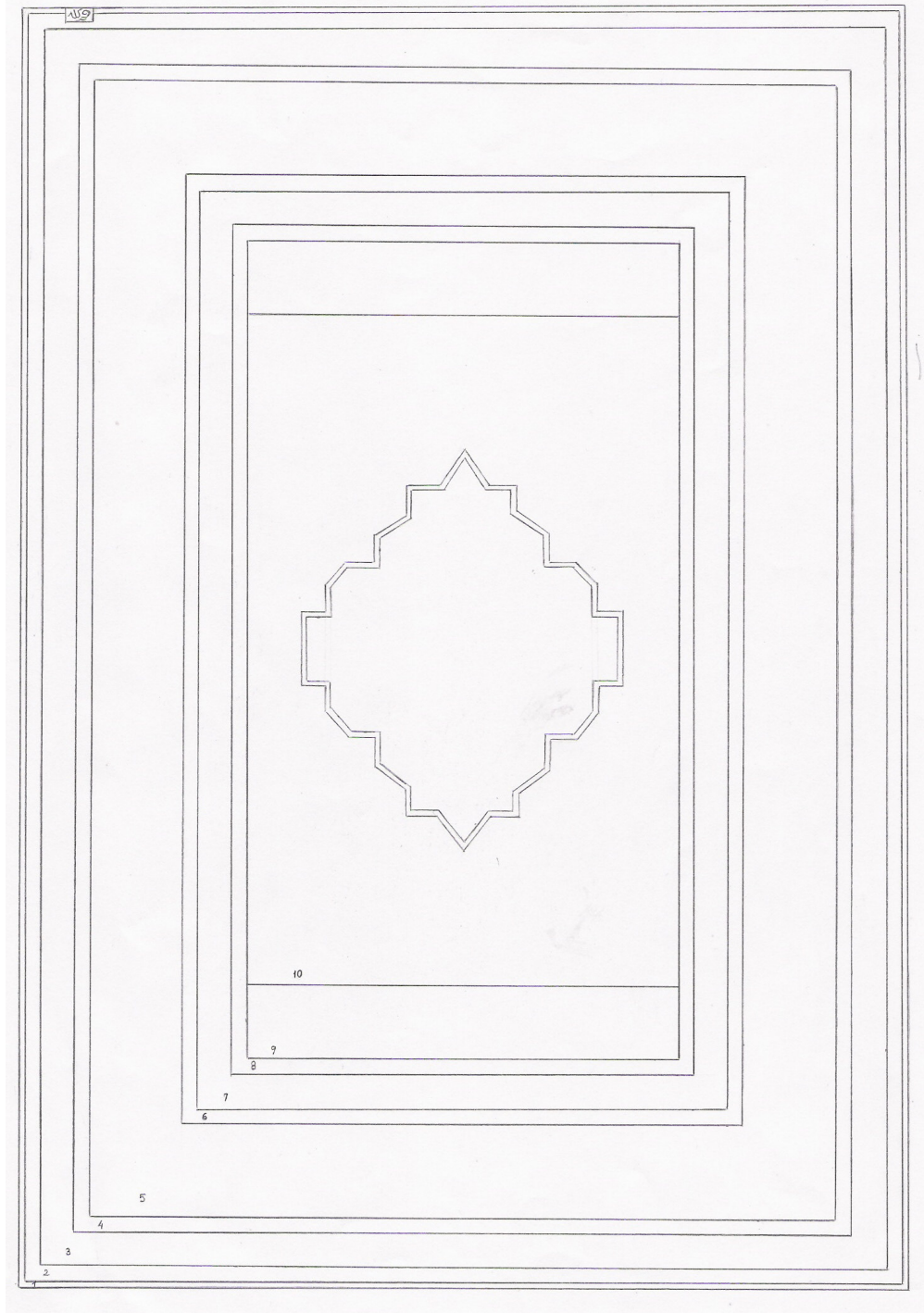
Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halının alt başında kilim örgüsü ve çiti örgüsü kaybı,etlik ve küçüksuda da (kısmen) kısa kenar boyunca hav kayıpları mevcuttur. Halının üst başında da kilim örgüsü, çiti örgüsü kaybı ve yer yer hav kayıpları tespit edilmiştir. Halının saçakları orijinal saçaklardır. Halının genelinde yer yer güve yenikleri ve hav kayıpları bulunmaktadır. Halının renginde solma gözlenmiştir.

Yapılan Onarım : Halıya düz yıkama yapılmıştır.Halının alt ve üst başında yer alan hav, kilim ve çiti örgüleri kayıpları tamamlanmıştır.Halının zemininde yer alan hav kayıpları onarılmıştır.Halı tesviyeden sonra koruma için beze dikilmiştir.

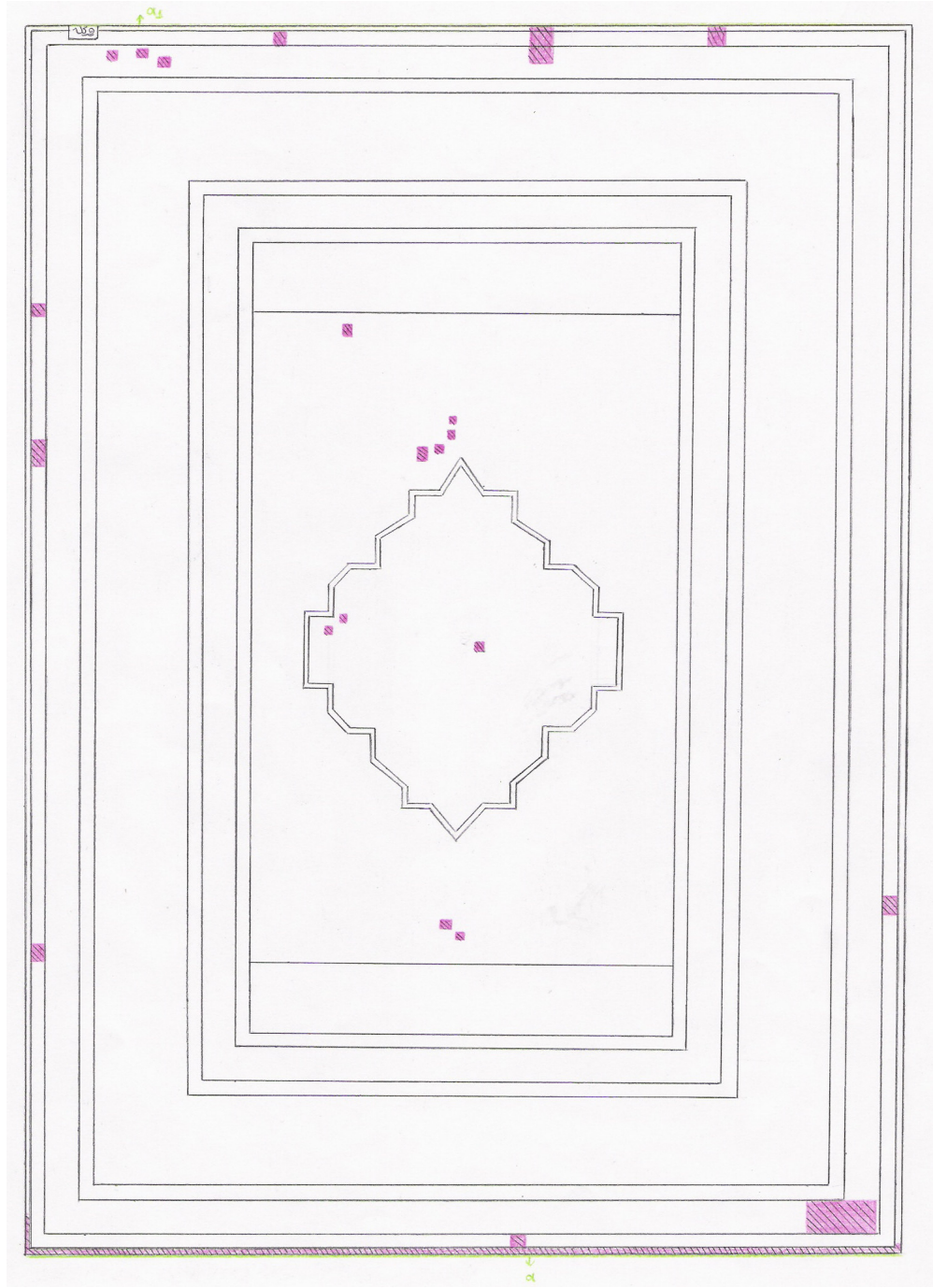
Fotoğraf- 86: 11/ 852 Envanter numaralı halıdan genel görünüm¹⁵³

¹⁵³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 852 envanter numaralı halının tahrir numarası 35/ 21 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 35 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 106 Nolu Pembe Salon' a nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

Şekil- 11: 11/ 852 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁵⁴

¹⁵⁴ 1-Etlık, 2-Küçüksu, 3-Bordür, 4-Küçüksu, 5-Bordür, 6-Küçüksu, 7-Bordür, 8-Küçüksu, 9-Zeminin kısa kenarı boyunca devam eden bordür, 10-Zemin

Şekil- 12: 11/ 852 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁵⁵

¹⁵⁵ a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 15.11.2005 10.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Yıldız Sarayı / Şale Köşkü

Halının Envanter No : 44/ 146

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 173 Nolu Oda

Boyut : 148 x 243 cm

Kalite : 32 x 35 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,6 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 2 Kat, S Büküm, krem yün iplik

Atkı İpliği : 2 Kat, Bükümsüz, beyaz pamuk iplik

Onarımda 4 kat ,S Büküm, beyaz renkte atkı ipliği kullanılmıştır.

İlme İpliği : Tek kat, S büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Hasar yok

Alt baş kilim örgüsü genişliği: 1cm

Üst baş kilim örgüsü genişliği: 1 cm

Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır.

Saçak Uzunluğu : Hasarlı

Halının saçak kısımları onarılmıştır.

Onarımdan sonra,

Alt baş saçak uzunluğu: 5 cm

Üst baş saçak uzunluğu:6,5 cm

Kenar Örgüsü : 0,5 cm

İkisi sol kenarda, ikisi sağ kenarda olmak üzere toplam dört adet çözgü ipliğine kaytan tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır. Kenar örgüsü uzun kenar boyunca belli aralıklarla farklı renklerde uygulanmıştır. Köşelerde hasar mevcut.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Taba, bordo, pembe, küf yeşili, yeşil, sarı, turuncu hardal sarısı, kahverengi, mor

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halının tamamı bitkisel motiflerden oluşmaktadır. Halı, etlik, bordür, küçüksu ve zeminden meydana gelmektedir. Halının eninde altı sıra, boyunda yedi sıra etlik yer almaktadır. Endeki etliğin üç sırası hardal sarısı, üç sırası da taba renktedir. Halının bordür ve zemin rengi küf yeşilidir. Bordür ve zemin küçüksu ile birbirinden ayrılmaktadır. Halının bordüründe iki sıra su halinde çiçek ve dal motiflerin kullanıldığı bitkisel bir bezeme hakimdir. Küçüksuda geometrik çok renkli bir motif kullanılmıştır. Zeminin köşe dolgularında, bordürde kullanılan motifler yer almaktadır. Halının göbeğinde dairesel formda bir madalyon bulunmaktadır. Bu madalyon da bitkisel motiflerden oluşmaktadır.

Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halının alt ve üst başı hasarlıdır. Alt başta üç sıra (kısa kenar boyunca) hav kaybı, kilim örgüsü, çiti örgüsü (zincir) ve saçak kaybı mevcuttur. Üst başta bir sıra (kısa kenar boyunca) hav kaybı, kilim örgüsü, çiti örgüsü (zincir) ve saçak kaybı mevcuttur. Halının zemininde ve göbeğinde güve yeniğinden kaynaklanan hav kayıpları tespit edilmiştir. Sol alt köşede 4 cm, sağ alt köşede 2 cm, sol üst ve sağ üst köşede 2 cm kenar örgüsü kaybı bulunmaktadır. Hav kayıpları yoğun olarak bordürün sol üst köşesinde ve zemindeki madalyonda yer almaktadır.

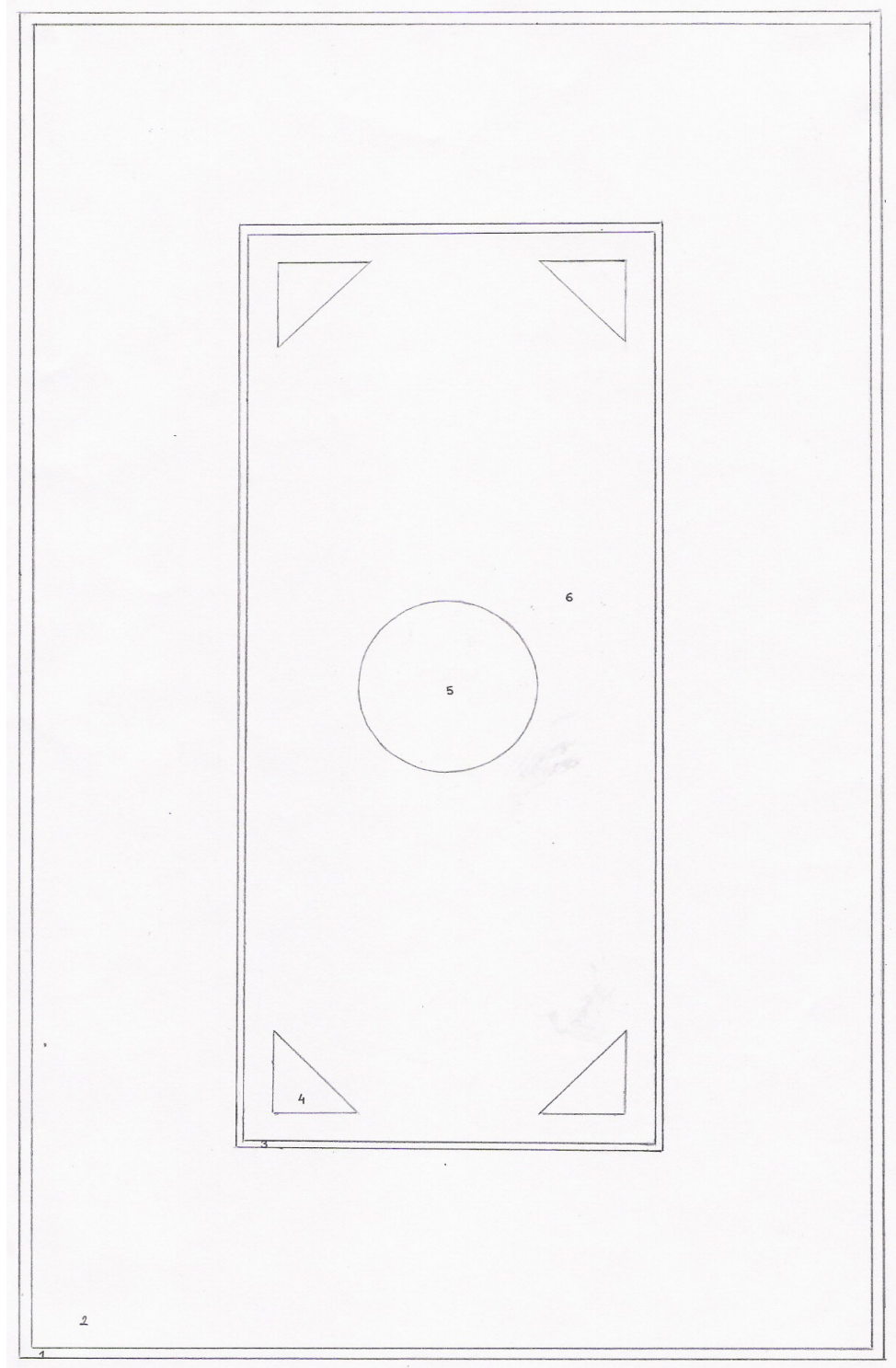
Yapılan Onarım : Haliya düz yıkama yapılmıştır. Hasarlı alt ve üst başın saçakları tekrar onarıldıktan sonra eksik sıralardaki havlar atılıp, kilim ve çiti örgüleri tamamlanmıştır. Zemindeki eksik havlar yeniden atılarak mevcut olan kayıp orijinaline uygun şekilde onarılmıştır. Halı tesviyeden sonra sergilemek için beze dikilmiştir.

Fotoğraf- 87: 44/ 146 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{156,157}

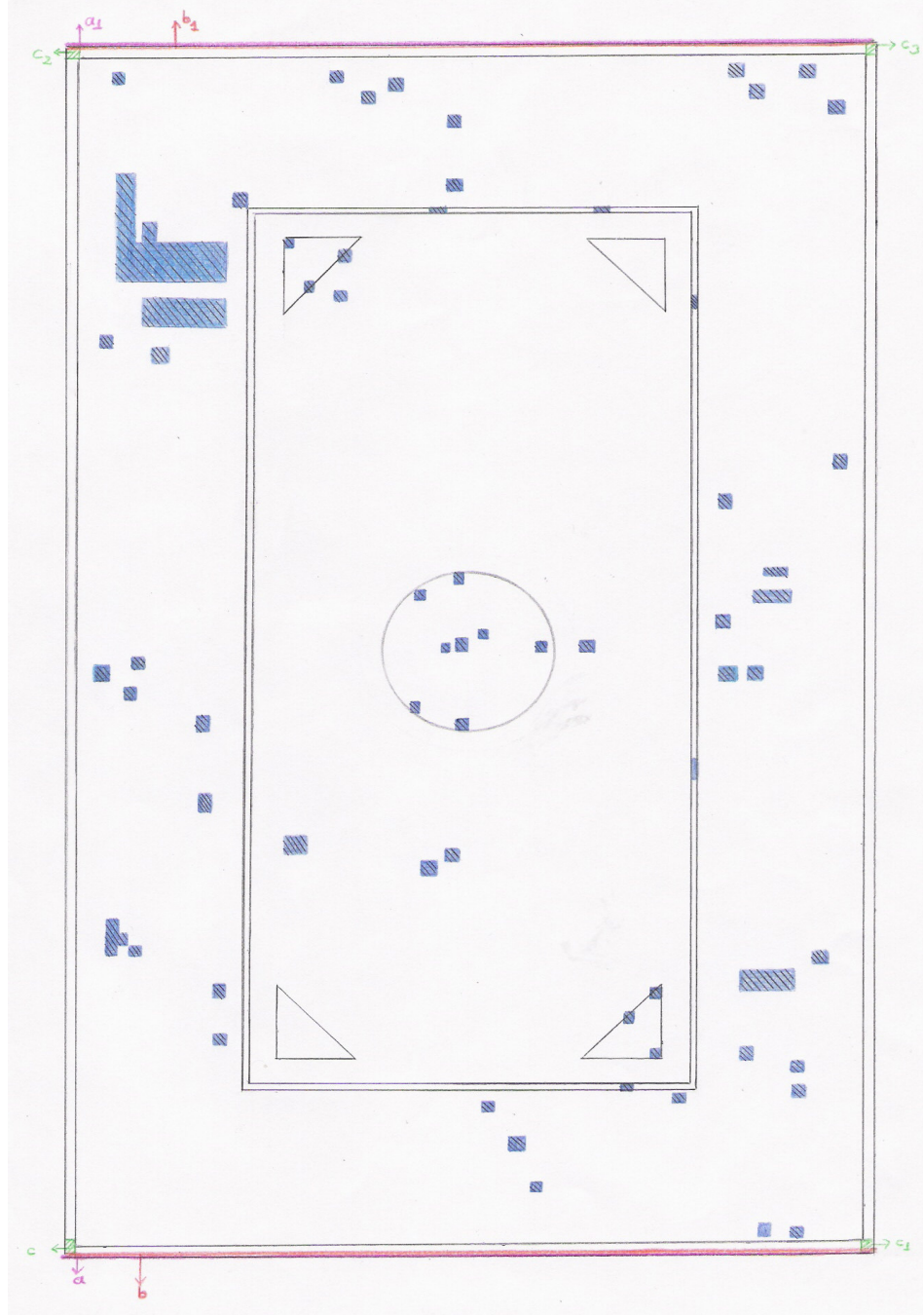
¹⁵⁶ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 44/ 146 envanter numaralı halının tahrir numarası bulunmamaktadır. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Yaverlik Köşkü 35 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 173 Nolu Oda' ya nakledilmiştir.

¹⁵⁷ Halının 24.11.1961 tarihinde iki başına yeniden saçak geçirilmiştir. Dosya No: 962/ 16

Şekil- 13: 44/ 146 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁵⁸

¹⁵⁸ 1-Etlık, 2-Bordür, 3-Küçüksu, 4-Köşe dolgusu, 5-Göbek, 6-Zemin

Şekil- 14: 44/ 146 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁵⁹

¹⁵⁹ a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
b / b₁ Etlikte hav kaybı (Alt baş: 3 sıra, Üst Baş: 1 sıra)
c / c₁ / c₂ / c₃ Kenar örgüsü kaybı
 Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 15.11.2005 11.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Yıldız Sarayı / Şale Köşkü

Halının Envanter No : 32/ 433

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 153 Nolu Oda

Boyut : 125 x 202 cm

Kalite : 23 x 27düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,7 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 2 Kat, S Büküm, krem yün iplik

Atkı İpliği : 3 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Hasarlı

Alt baş kilim örgüsü genişliği: 0.8 cm

Üst baş kilim örgüsü genişliği: 0.8 cm

Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır.

Saçak Uzunluğu : Hasarlı

Üst baş orijinal saçaktır.

Üst baş saçak uzunluğu yer yer 2 cm yer yer 6 cm'dir. Halının alt başındaki saçaklar onarılmıştır.

Onarılan alt baş saçak uzunluğu:5 cm

Kenar Örgüsü : 0,6 cm

İkisi sol kenarda, ikisi sağ kenarda olmak üzere toplam dört adet çözgü ipliğine kaytan tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır.Krem renkte iplik kullanılmıştır.Halının sol alt ve sol üst köşesi onarılarak 3 cm'lik yeni kenar örgüsü yapılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Krem, hardal sarısı, pembe, tirşe, fıstıki yeşil, kahverengi

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı, etlik, bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Halının eninde iki sıra, boyunda ise bir sıra etlik yer almaktadır. Etlikte bir sıra kırmızı bir sıra krem renkte iplik kullanılmıştır. Halının bordüründe motif bulunmamaktadır. Bordür beş farklı renkte düz şeritlerden oluşmaktadır. Bordürde dıştan içe doğru kahverengi, kırmızı, tirşe, pembe ve fıstık yeşil renkte şeritler yer almaktadır. Halının zemin rengi siyahtır. Göbek, tek yönlü uzunlamasına bir dal üzerinde yer alan yaprak ve çiçek motiflerinden meydana gelmektedir. Köşe dolgularında kırmızı, tirşe renklerde stilize yapraklardan oluşan buketler yer almaktadır. Halı kabartma desenli bir halıdır. Zeminin hav yüksekliği motiflerin hav yüksekliğinden daha kısadır.

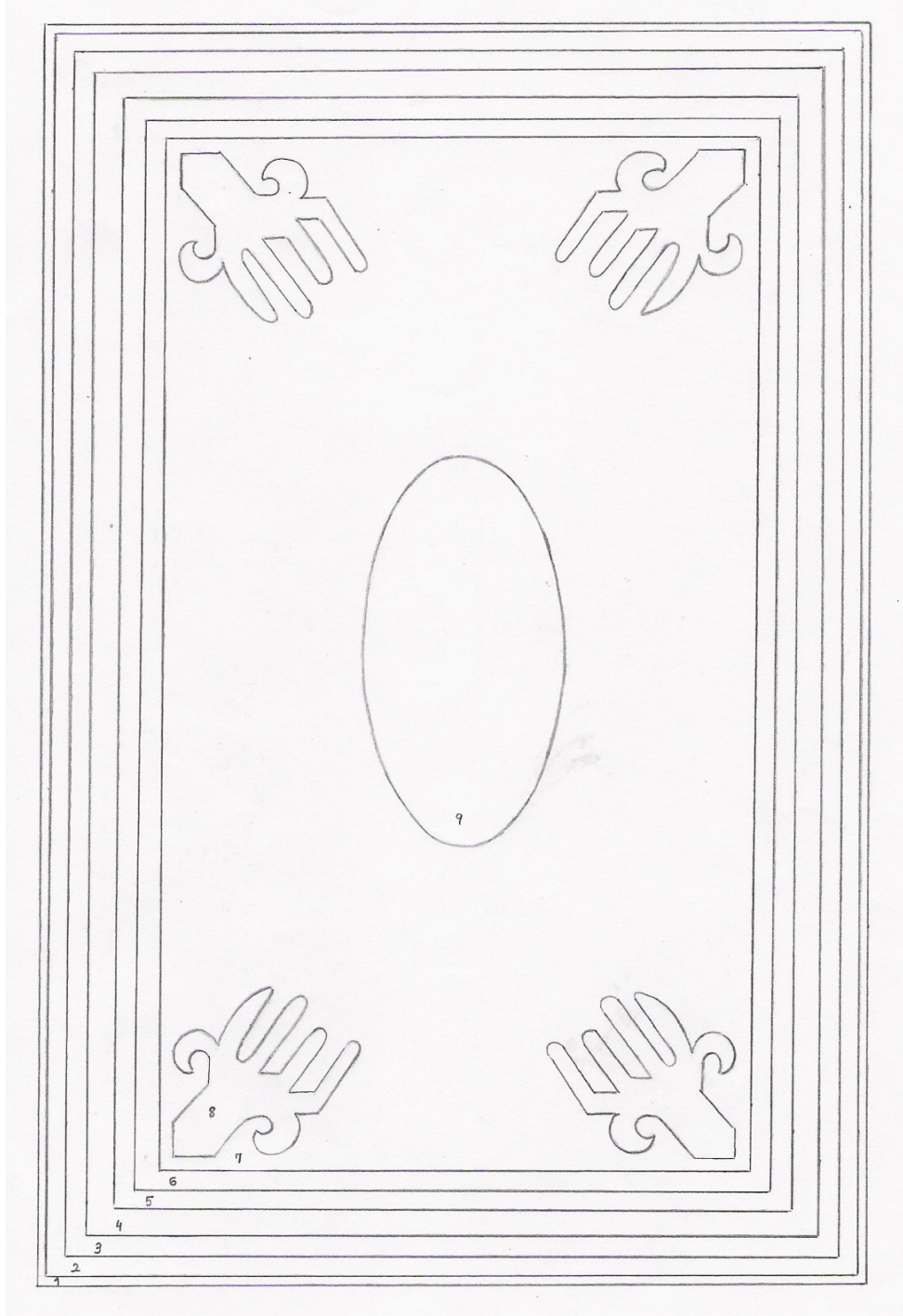
Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halının alt başında saçak, kilim örgüsü ve çiti örgüsü (zincir), üst başında ise kilim örgüsü ve çiti örgüsü kaybı mevcuttur. Halının sol alt ve üst köşesinde kenar örgüsü kaybı bulunmaktadır. Halının bordüründe hav kayıpları mevcuttur. Zemin ve bordür yer alan siyah renkteki havlar dökülmüştür. Bu kısımlardaki havların sadece halının arka yüzünden düğüm yerleri belli olmaktadır. Halı oldukça yıpranmış durumdadır ve özellikle zeminde ciddi hav kayıpları bulunmaktadır.

Yapılan Onarım :Halıya düz yıkama yapılmıştır. Alt başın hasarlı saçakları tekrar onarıldıktan sonra eksik kilim ve çiti örgüleri tamamlanmıştır. Üst başın eksik kilim ve çiti örgüleri tamamlanmıştır. Halının kenarlarında varolan yırtıklar onarılmıştır. Güveden hasar gören havlar tekrar atılmıştır. Tesviye işleminden sonra halının onarımına son verilmiştir. Sergilemek için beze dikim işlemi birinci ihale sonuna bırakılmıştır.

Fotoğraf- 88: 32/ 433 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ¹⁶⁰

¹⁶⁰ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 32/ 433 envanter numaralı halının tahrir numarası D.B.209/ 18 olarak kaydedilmiştir. Halı, I.Hareket Köşkü 6 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 153 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Halıya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

Şekil- 15: 32/ 433 Envanter numaralı halının genel planı

Şekil- 16: 32/ 433 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁶¹

¹⁶¹ a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
b / b₁ Kenar örgüsü kaybı
Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 15.11.2005 13.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Yıldız Sarayı / Şale Köşkü

Halının Envanter No : 14/ 341

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 174 Nolu Oda

Boyut : 145 x 237 cm

Kalite : 27 x 35 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,5 cm

Hammaddesi : **Çözümlü İpliği:** 2 Kat, S Büküm, krem yün iplik

Atkı İpliği : 3 Kat, Bükümsüz, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Hasarlı

Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır. Onarımda 3 kat, S büküm, beyaz pamuk iplik kullanılmıştır.

Alt baş kilim örgüsü genişliği: 1 cm

Üst baş kilim örgüsü genişliği: 1 cm

Saçak Uzunluğu : Hasarlı

Halının alt ve üst başında yer alan saçaklar onarılmıştır. Saçaklarda örgü bulunmamaktadır.

Onarılan alt baş saçak uzunluğu: 8 cm

Onarılan üst baş saçak uzunluğu: 8 cm

Kenar Örgüsü : 0,6 cm

İkisi sol kenarda ,ikisi sağ kenarda olmak üzere toplam dört adet çözgü ipliğine kaytan tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır. Krem renkte iplik kullanılmıştır. Yeniden onarılan kısımlar:

Sol alt köşe: 1.5 cm **Sol üst köşe:** 7 cm

Sağ alt köşe: 2.5 cm **Sağ üst köşe:** 1 cm

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gordes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Krem, güvez, yeşil, turuncu, pembe, gri

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı, etlik, iki adet bordür, iki adet küçüksu ve zeminden meydana gelmektedir. Birinci bordürde alternatif olarak yerleştirilmiş stilize dal ve yaprak motifleri yer almaktadır. Krem zemin üzerine güvez ve yeşil renklerde uygulanmıştır. Birinci ve ikinci küçüksuda stilize tek bir motif tekrarından oluşan basit kompozisyon düzeni hakimdir. Aynı motif birinci küçüksuda yeşil, ikinci küçüksuda güvez renkte uygulanmıştır. İkinci bordürde krem zemin üzerine stilize dal, yaprak ve çiçek motifleri yer almaktadır. Halının zemin rengi de kremdir. Zeminin kısa kenarlarında stilize dal ve çiçeklerden meydana gelen bir motif yer almaktadır. Her iki kısa kenarda da bu motiften iki adet bulunmaktadır. Bahsi geçen motif, yine stilize bitkisel bir başka motifin sağında ve solunda yer almaktadır. Zeminin göbeği eşkenar dörtgen bir madalyondan meydana gelmektedir. Madalyon güvez konturlu, içi çiçek ve yaprak desenlidir.

Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halının alt ve üst başında kısa kenar boyunca saçak, çiti örgüsü (zincir), kilim örgüsü ve iki sıra hav kaybı bulunmaktadır. Halının bordürlerinde özellikle de ikinci bordürde ciddi hav kayıpları mevcuttur. İkinci bordürde hav kaybı ağırlıklı olarak sol üst kısa kenarda yer almaktadır. Halının genelinde renk solmaları ve güve yeniklerinden kaynaklanan hav kayıpları tespit edilmiştir. Halı oldukça hasarlı durumdadır.

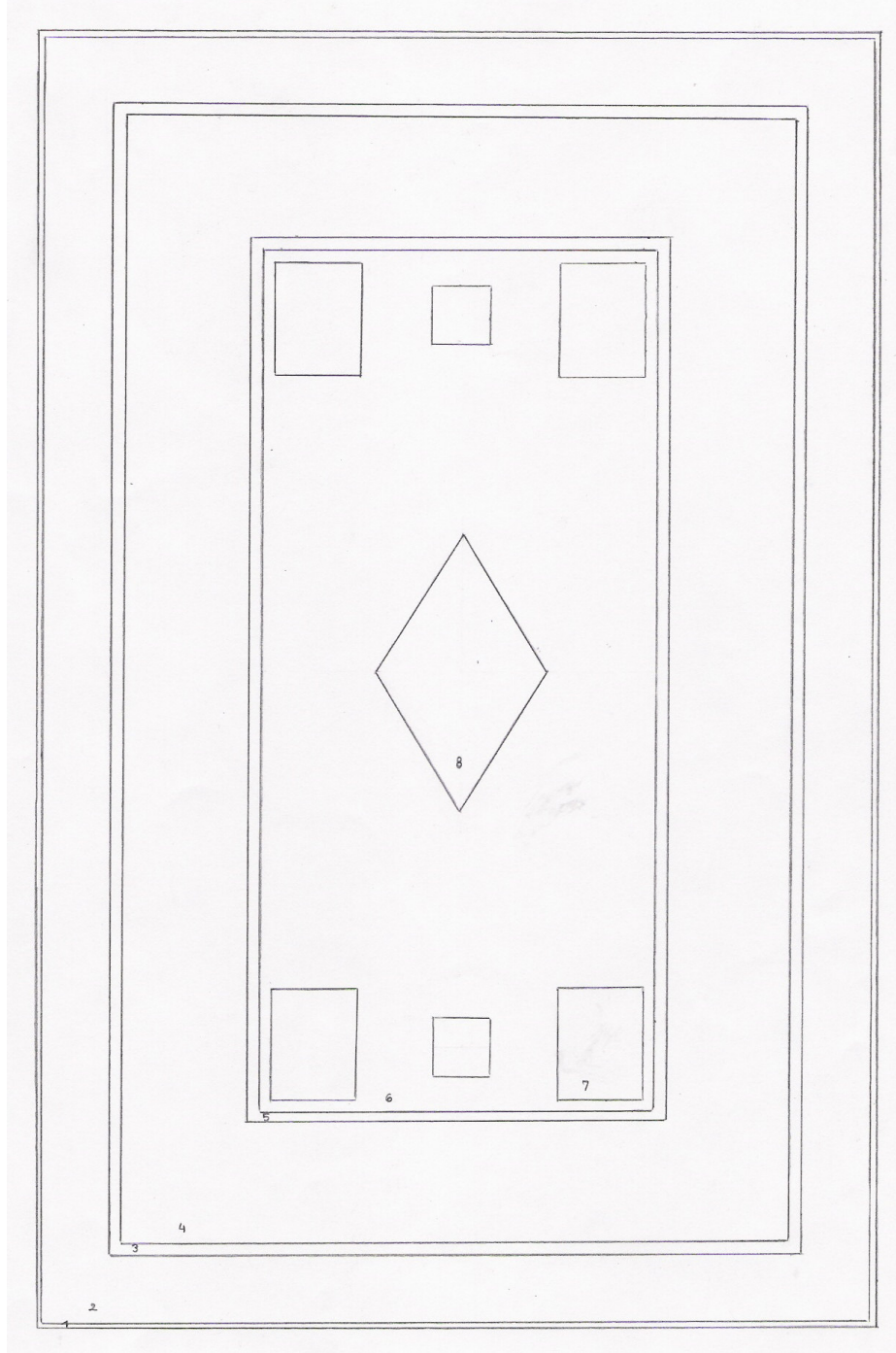
Yapılan Onarım : Halıya düz yıkama yapılmıştır. Alt ve üst başın hasarlı saçakları tekrar onarıldıktan sonra eksik kilim ve çiti örgüleri tamamlanmıştır. Halıda varolan yırtıklar onarılmıştır. Güveden hasar gören havlar tekrar atılmıştır. Tesviye işleminden sonra halının onarımın son verilmiştir. Sergilemek için beze dikim işlemi birinci ihale sonuna bırakılmıştır.

Fotoğraf- 89: 14/ 341 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{162,163}

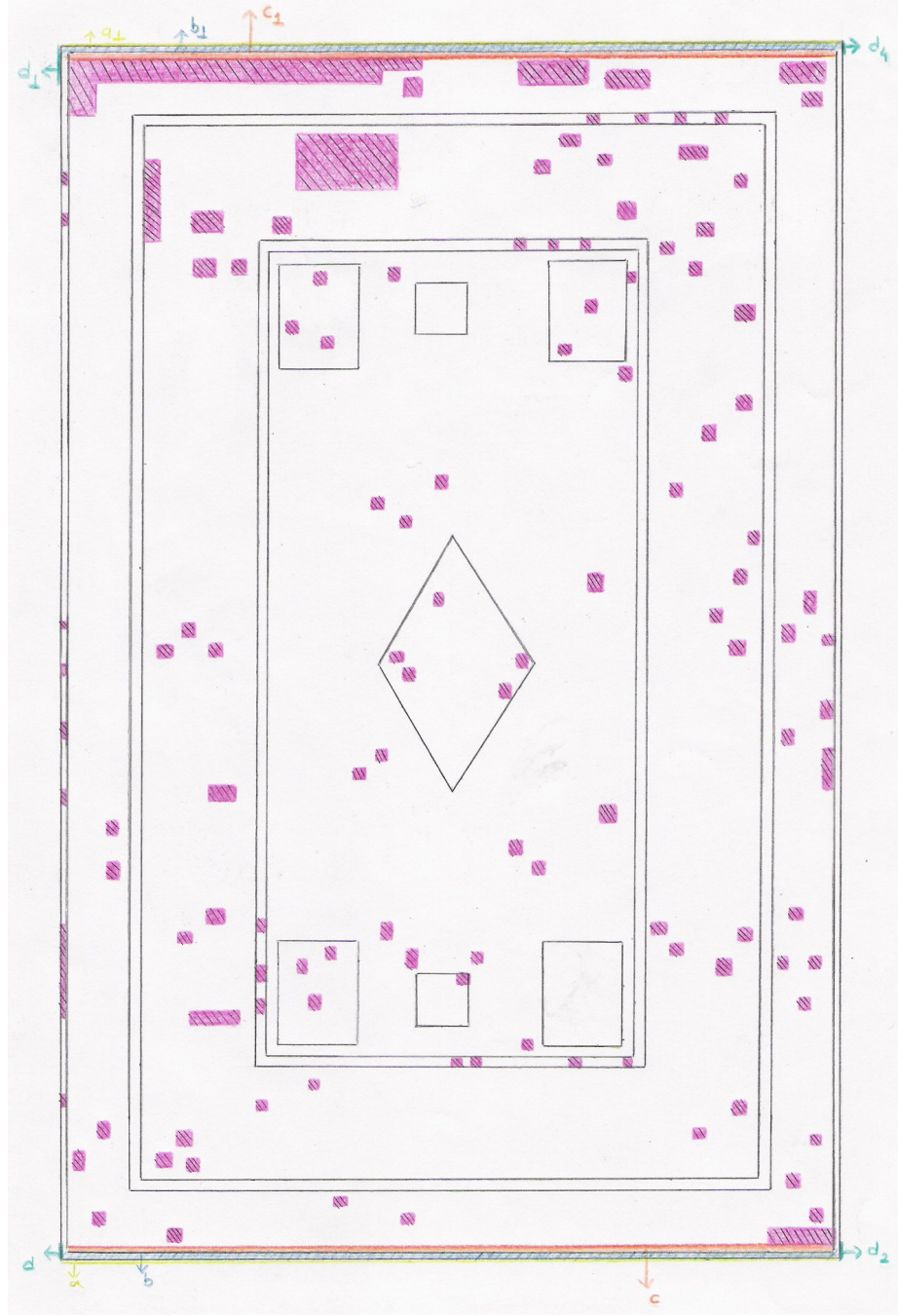
¹⁶² Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 341 envanter numaralı halının tahrir numarası Mef.84 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 65 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 174 Nolu Oda' ya nakledilmiştir.

¹⁶³ Halının 16.09.1961 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde güve tamirleri yapılmış ve iki başına yeniden saçak geçirilmiştir. Dosya No: 962/ 16

Şekil- 17: 14/ 341 Envanter numaralı halının genel planı¹⁶⁴

¹⁶⁴ 1-Etlık, 2-Bordür, 3-Küçüküsu, 4-Bordür, 5-Küçüküsu, 6-Zemin, 7-Köşe dolgusu, 8-Göbek

Şekil- 18: 14/ 341 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁶⁵

- ¹⁶⁵
a / a ₁	Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
b / b ₁	Etlikte hav kaybı
c / c ₁	Bordürde hav kaybı (Alt ve üst baş: 1 sıra)
d / d ₁ / d ₂ / d ₃	Etlik kısmında hav kaybı
	Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 18.11.2005 10.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Yıldız Sarayı / Şale Köşkü

Halının Envanter No : 32/ 633

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 34 Nolu Oda

Boyut : 142 x 212 cm

Kalite : 21 x 30 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,6 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 2 Kat, S Büküm, krem yün iplik

Atkı İpliği : 4 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği :Tek Kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Hasarlı

Halının alt ve üst başına beyaz pamuk iplik kullanılarak kilim tekniğinde kilim örgüsü yapılmıştır.

Alt baş kilim örgüsü genişliği: 1cm

Üst baş kilim örgüsü genişliği: 1cm

Saçak Uzunluğu :Halının alt ve üst başında yer alan saçaklar hasarlıdır.

Halının saçakları orijinale uygun iplik kullanılarak evşirme tekniğinde onarılmıştır.

Onarılan alt baş saçak uzunluğu:7 cm

Onarılan üst baş saçak uzunluğu:7 cm

Kenar Örgüsü : 0,6 cm

İkisi sol kenarda, ikisi sağ kenarda olmak üzere toplam dört adet çözgü ipliğine kaytan tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır. Kenar örgüsünde küf yeşili renkte, tek kat, Z büküm yün iplik kullanılmıştır. Halının uzun kenarları boyunca yer yer kenar örgüsü onarımı yapılmıştır. Bunun yanı sıra köşelerde yer alan kenar örgüleri yeniden onarılmıştır.

Sol alt köşe: 1.5 cm **Sol üst köşe:** 7 cm

Sağ alt köşe: 2.5 cm **Sağ üst köşe:**1 cm

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama,Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Krem, sarı, pembe, mor, açık mor, kırmızı, turuncu, k f yeşili, lila, siklamen, yeşil, koyu yeşil, koyu kahverengi, açık kahverengi

Motif ve Kompozisyon  zelliği : Halı, etlik, bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Halının zemin rengi kremdir. Halının göbeğinde iri g l, yaprak ve dallardan meydan gelen oval formda bir buket yer almaktadır. Zeminin k ēe dolgularında da göbekteki benzer çok renkli küçük buketler bulunmaktadır. Halının bordürü stilize edilmiş dal, yaprak ve  i ek motiflerinden meydana gelmektedir. Halının bordür zemin rengi kırmızıdır. Bordür ile zemin koyu kahverengi renkteki alternatif olarak yerleştirilmiş dallar ile birbirinden ayrılmaktadır. Bord rdeki  i ek motifleri alternatif kompozisyon düzenindeki bu dallar arasında yer almaktadır.  i ek motiflerinin bir kısmı zemin sınırları içinde bulunmaktadır.

Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halının alt ve üst başında kısa kenar boyunca saçak, çiti örgüsü (zincir) ve kilim örgüsü kaybı bulunmaktadır. Halının etlik, bordür ve zemininde ciddi hav kayıpları tespit edilmiştir. Özellikle koyu kahverengi renkteki havlarda hasar mevcuttur.

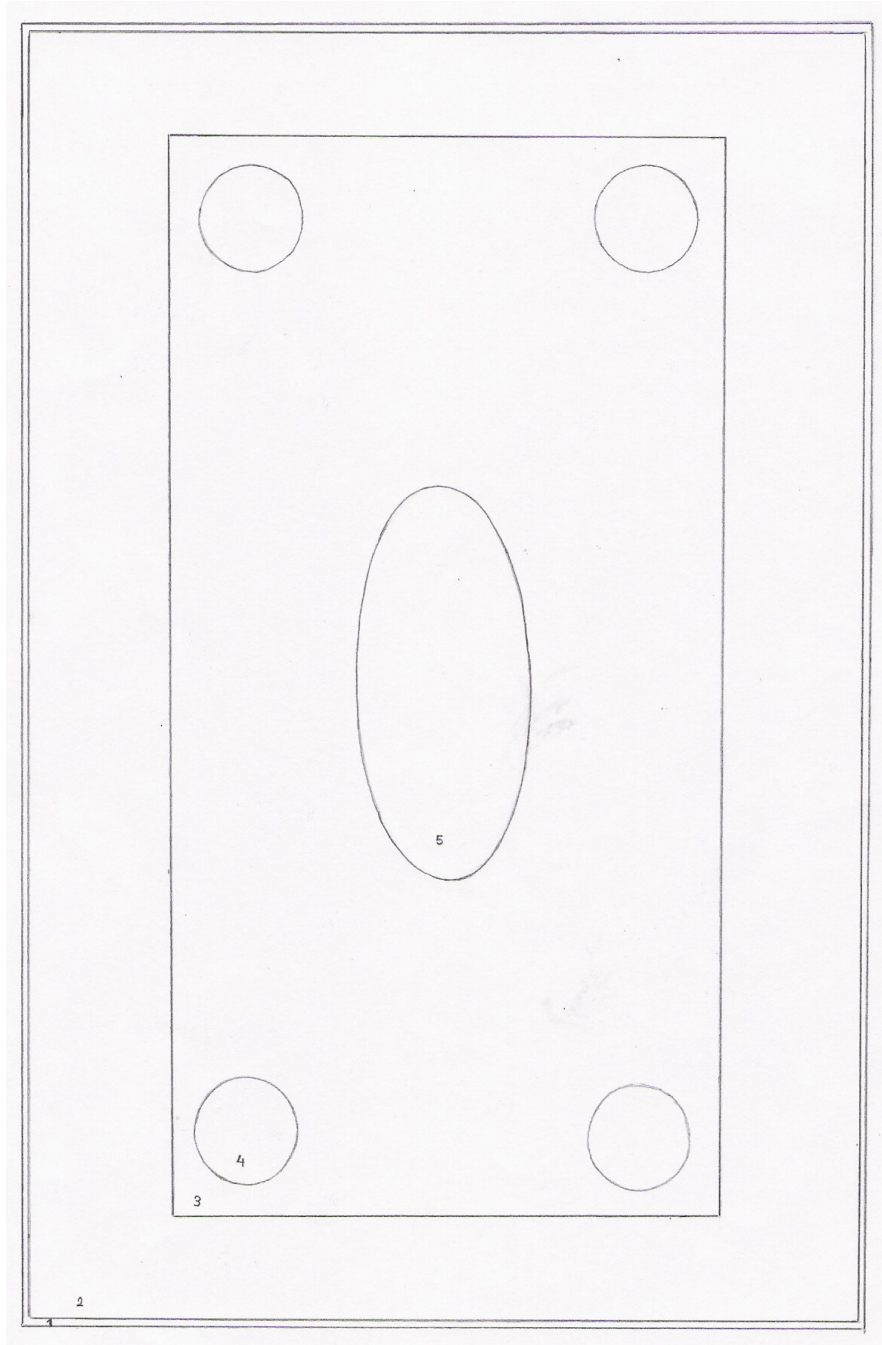
Yapılan Onarım : Halıya düz yıkama yapılmıştır. Alt ve üst başın hasarlı saçakları evşirme tekniği kullanılarak onarıldıktan sonra eksik kilim ve çiti örgüleri tamamlanmıştır. Halıda yer alan hasarlı havlar tekrar atılarak onarılmıştır. Tesviye işleminden sonra halının onarımına son verilmiştir. Sergilemek için beze dikim işlemi birinci ihale sonuna bırakılmıştır

Fotoğraf- 90: 32/ 633 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{166,167}

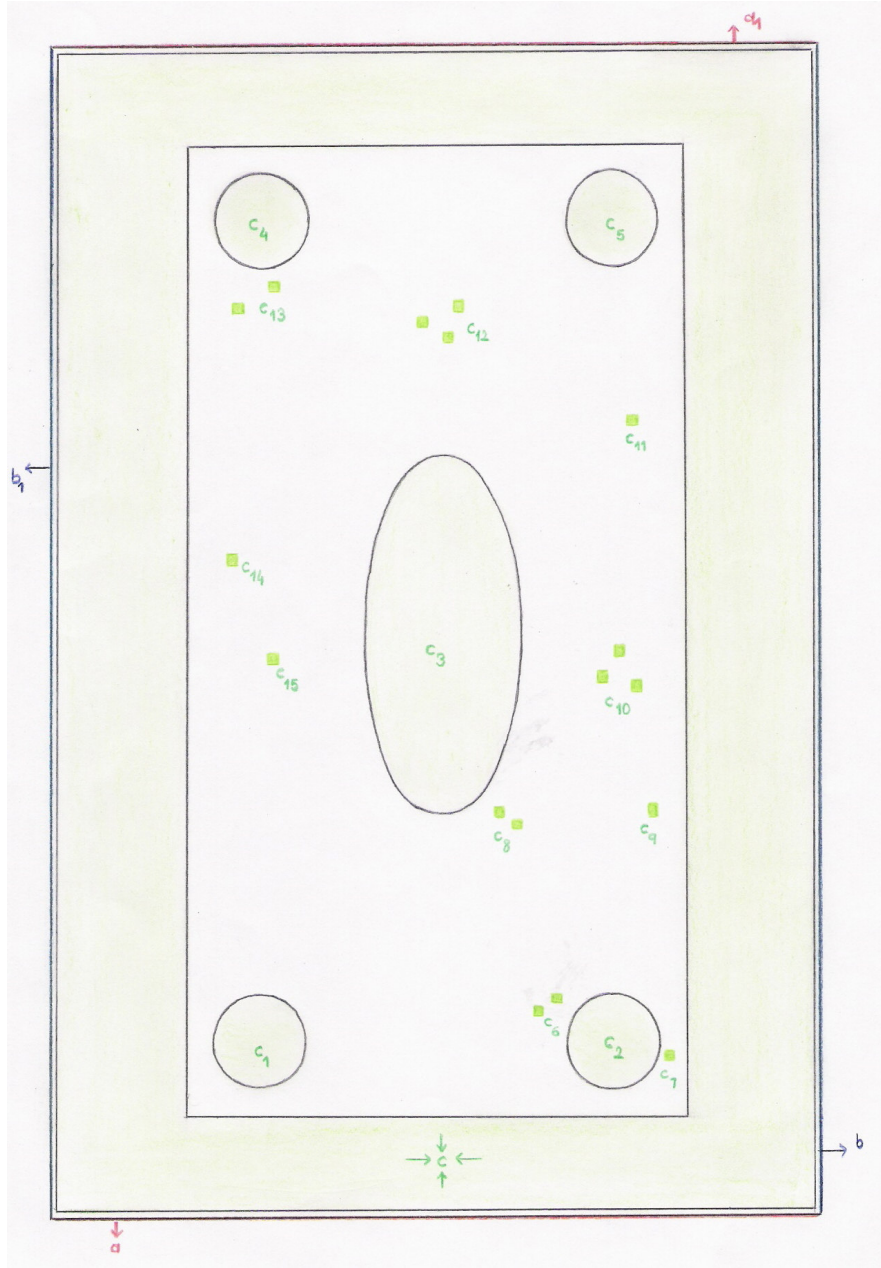
¹⁶⁶ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 32/ 633 envanter numaralı halının tahrir numarası D.Depo 1346 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, I.Hareket Köşkü 14 Nolu Oda'dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 99 Nolu Oda'ya nakledilmiştir.

¹⁶⁷ Halının 17.04.1962 tarihinde iki başına yünden saçak geçirilmiştir. Dosya No: 962/ 16

Şekil- 19: 32/ 633 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁶⁸

¹⁶⁸ 1-Etlık, 2-Bordür, 3-Zemin, 4-Köşe dolgusu, 5-Göbek

Şekil- 20: 32/ 633 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁶⁹

¹⁶⁹ a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı

b / b₁ Kenar örgüsü kaybı

c / c₁ / c₂ / c₃ / c₄ / c₅ / c₆ / c₇ / c₈ / c₉ / c₁₀ / c₁₁ / c₁₂ / c₁₃ / c₁₄ / c₁₅ Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 10.10.2005 09.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Yıldız Sarayı / Şale Köşkü

Halının Envanter No : 64/ 1881

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 76 Nolu Oda

Boyut : 223 x 169 cm

Kalite : 57 x 55 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,3 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 2 Kat, S Büküm, krem yün iplik

Atkı İpliği :Tek Kat, S Büküm, lacivert pamuk iplik

İlme İpliği :Tek kat, S büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü :Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır.

Alt baş kilim örgüsü genişliği: 5 cm

Üst baş kilim örgüsü genişliği: 3 cm

Saçak Uzunluğu :Alt baş saçak uzunluğu: 10 cm

Üst baş saçak uzunluğu:16 cm

Halının saçakları sekizli gruplar halinde düğümlenerek saçak örgüsü yapılmıştır.

Kenar Örgüsü : Sağ kenarda sekiz, sol kenarda sekiz olmak üzere toplam on altı çözgü ipliğine kilim tekniği uygulanarak kenar örgüsü yapılmıştır Kenar örgüsünde toplam sekiz çözgü ipliği kullanılmıştır, ancak işlem ikişer çözgü ipliğine uygulanmıştır.Bundan ötürü bir uzun kenarda dört sıra kenar örgüsü bulunmaktadır.Kenar örgüsünde lacivert renkte pamuk iplik kullanılmıştır.

Düğüm Türü :Sola Açık İran Düğümü (Tek Bağlama, Sine)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Küf yeşili, bordo, lacivert, sarı, mavi, fıstıki yeşil, turuncu, gri-yeşil, kahverengi, krem

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı bir duvar halısı olup, enine dokunmuştur. Halı bir geniş bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Halının zemininde zemin içi bir bordür yer almaktadır. Bu bordürde, bordo ve sarı renkli stilize motifli bir friz yer almaktadır. Bu bezeme ögesi zeminde yer alan yapının etrafını çevrelemektedir.

Zemin göbeğinde sarayı simgeleyen bir yapı mevcuttur. Mimari tasvirin saray olduğunu yapı üzerindeki üçgen alınlıkta yer alan imparatorluk armasından anlamaktayız. Saray tasviri ön cepheden, iki katlı, yuvarlak kemerli, pencereli, sütunlu ve çıkmalı bir yapı olarak resmedilmiştir.Yapının Dolmabahçe Sarayı'nın üç ana bölümünden biri olan Mabeyn-i Hümayun olduğu düşünülmektedir.Mabeyn-i Hümayun diğer adıyla Resmi Daire, Hazine ve Saltanat kapılarından girilince görülen ilk yapıdır. Bu bölüm iki kat ve bir de zemin kattan oluşmaktadır.Bodrum kat pencere ve duvarları Rönesans sarayları gibi düzenlenmiştir. Rönesans sarayları bodrum katıyla beraber üç katlı olarak inşa edilmekteydi. Halı üzerinde 19.yy.'ın eklektisizm akımının özellikleri görülmektedir. Rönesans, Barok, Neo-klasik akımların özellikleri birlikte ele alınmıştır. Bu iki katlı ve üçgen alınlıklı cephe düzenlemesi genellikle neo-klasik yapılarda görülmektedir.Resmi Daire'nin önündeki antik tapınak girişini anımsatan kısım yapıdan öne doğru çıkıntılıdır.Bu kısmın iki yanında Rönesans yapılarındaki gibi yuvarlak kemerli ve düz söveli pencereler bulunmaktadır. Sütunlu bölümde alt ve üstte altı pencere yer almaktadır. Bodrum katında yuvarlak kemerli yarım pencereler demir parmaklıklarla örtülüdür. Sarayın önünde bahçeyi sınırlandıran parmaklıklı bahçe duvarı yer almaktadır. Halının sarı ve bej renkli şeritlerin oluşturduğu kartuşlardan meydana gelen geniş bir bordürü bulunmaktadır. Zeminin üst kısmı küf yeşili,alt kısmı ise bej renktedir. Halı ½ simetrikidir. Üst başın (uzun kenar) ortasında tek kalan demir halka halının bir duvar halısı olarak kullanıldığını kanıtlamaktadır.

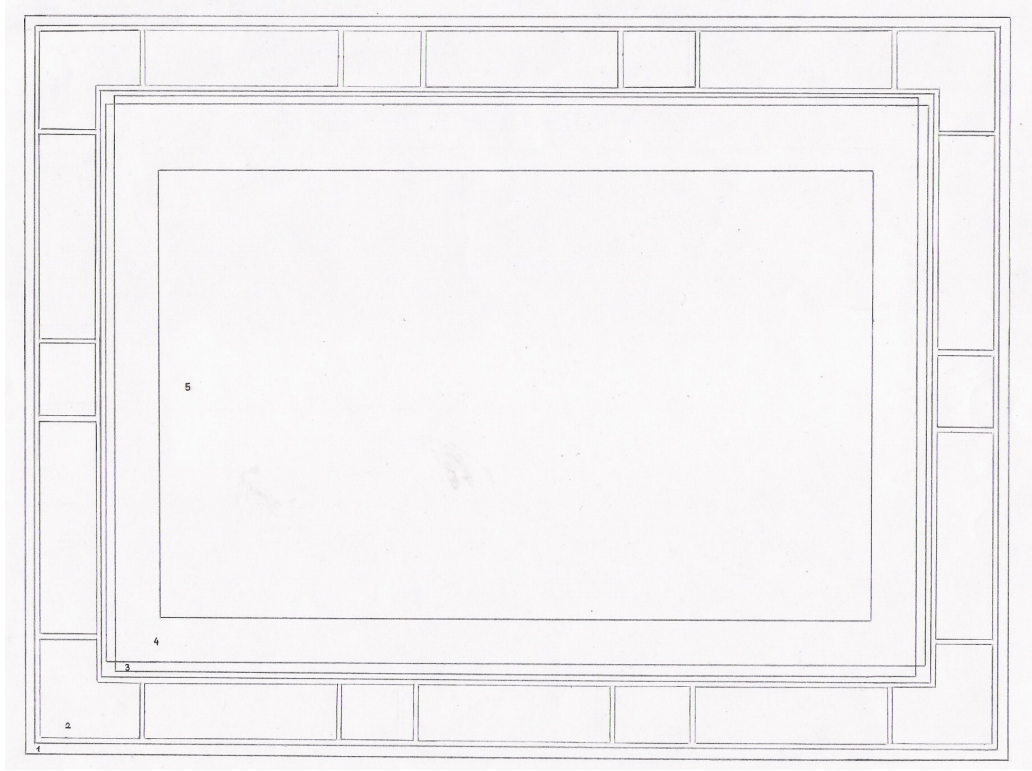
Halının Durumu : Halı ilk yıkanan halılardan biridir. Halı üzerinde özellikle bordür kısmında güve yeniklerinden kaynaklanan hav kayıpları mevcuttur. Halının sağ üst köşesinde bir yırtık, sol üst köşesinde ise az sayıda saçak örgüsü kaybı bulunmaktadır. Halının üst başında mevcut hasarların halının duvara asılı olarak kullanılmasından kaynaklandığı tespit edilmiştir.

Yapılan Onarım : Halıya düz yıkama yapılmıştır. Halının sağ üst köşesinde yer alan yırtık onarılmıştır.Güveden kaynaklanan hav kayıpları olduğu gibi bırakılmıştır. Halı sergilemek için beze dikildikten sonra onarım işlemi sonlandırılmıştır.

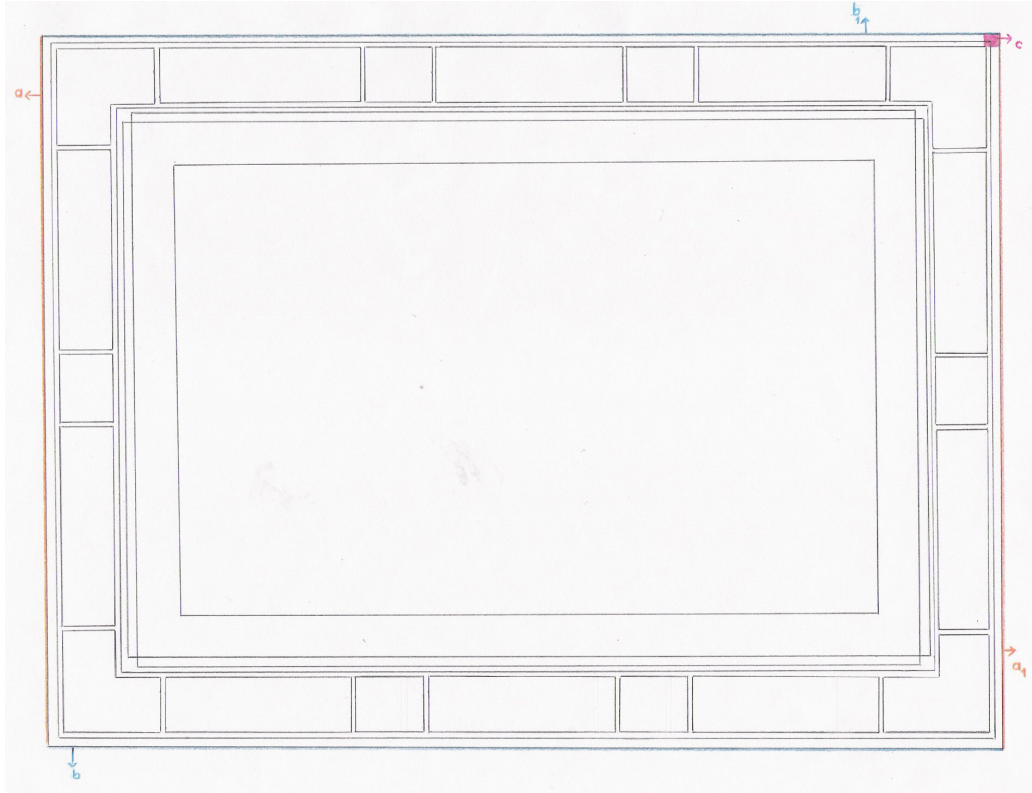
Fotoğraf- 91: 64/ 1881 Envanter numaralı halıdan genel görünüm¹⁷⁰

¹⁷⁰ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 64/ 1881 envanter numaralı halının tahrir numarası Mef.1208 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Musandıralar Bölüm 177/ 3 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 75 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Haliya daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

Şekil- 21: 64/ 1881 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁷¹

¹⁷¹ 1-Etlik, 2-Bordür, 3-Zemin içi bordür, 4-Zemin, 5-Mimari tasvir

Şekil- 22: 64/ 1881 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁷²

¹⁷² a / a₁ Kilim örgüsü ve çiti örgüsü kaybı
b / b₁ Kenar örgüsü kaybı
c Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 30.09.2005 09.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / Rehberlerin Odası

Halının Envanter No : 13/ 375

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 72 Nolu Oda

Boyut : 192 x 233 cm

Kalite : 74 x 74 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,4 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği: 2 Kat, S Büküm, krem ipek iplik

Atkı İpliği : 2 Kat, S Büküm, krem ipek iplik

İlme İpliği :Tek kat, S büküm, ipek iplik

Kilim Örgüsü :Hasarlı

Saçak Uzunluğu :Hasarlı

Kenar Örgüsü : 0,5 cm

Sağ kenarda sekiz, sol kenarda sekiz olmak üzere toplam on altı çözgü ipliğine kilim tekniği uygulanarak kenar örgüsü yapılmıştır Kenar örgüsünde toplam sekiz çözgü ipliği kullanılmıştır, ancak işlem ikişer çözgü ipliğine uygulanmıştır.Kenar örgüsünde krem renkte renkte ipek iplik kullanılmıştır.

Düğüm Türü : Sola Açık İran Düğümü (Tek Bağlama, Sine)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Kırmızı, küf yeşili, taba, bordo, haki, somon, tirşe, pembe, açık yeşil, kahverengi, sarı, lacivert

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı, dört adet küçüksu, üç adet bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Birinci küçüksuda motif bulunmamaktadır. İkinci küçüksu, üçüncü, dördüncü ve beşinci küçüksular ile aynı kompozisyon düzeninde, fakat farklı renklerde dokunmuştur. Birinci ve üçüncü bordürlerin renk ve kompozisyon düzeni aynıdır. Halının en geniş bordürü ikinci bordürdür. Küf yeşili zeminde alternatif olarak yerleştirilmiş basit yapılı bitkisel motifli iki ince bordür arasında yine küf yeşili zeminde stilize selvi ve bir hançer yaprağının renkli olarak yer aldığı geniş bir bordürü vardır. Motifler alternatif olarak yerleştirilmiştir. Köşe dolguları küf yeşili zeminde renkli bitkisel motiflerle bezenmiş olup dolguların uçları kenarlarda

birleşmektedir.Halının zemini pembedir. Göbeği yine küf yeşili zeminde lacivert hareli ve dilimlidir.Göbeğin içi renkli bitkisel motiflerle bezemelidir. Halının sağ üst köşesinde Osmanlıca “Hereke” yazısı yer almaktadır.

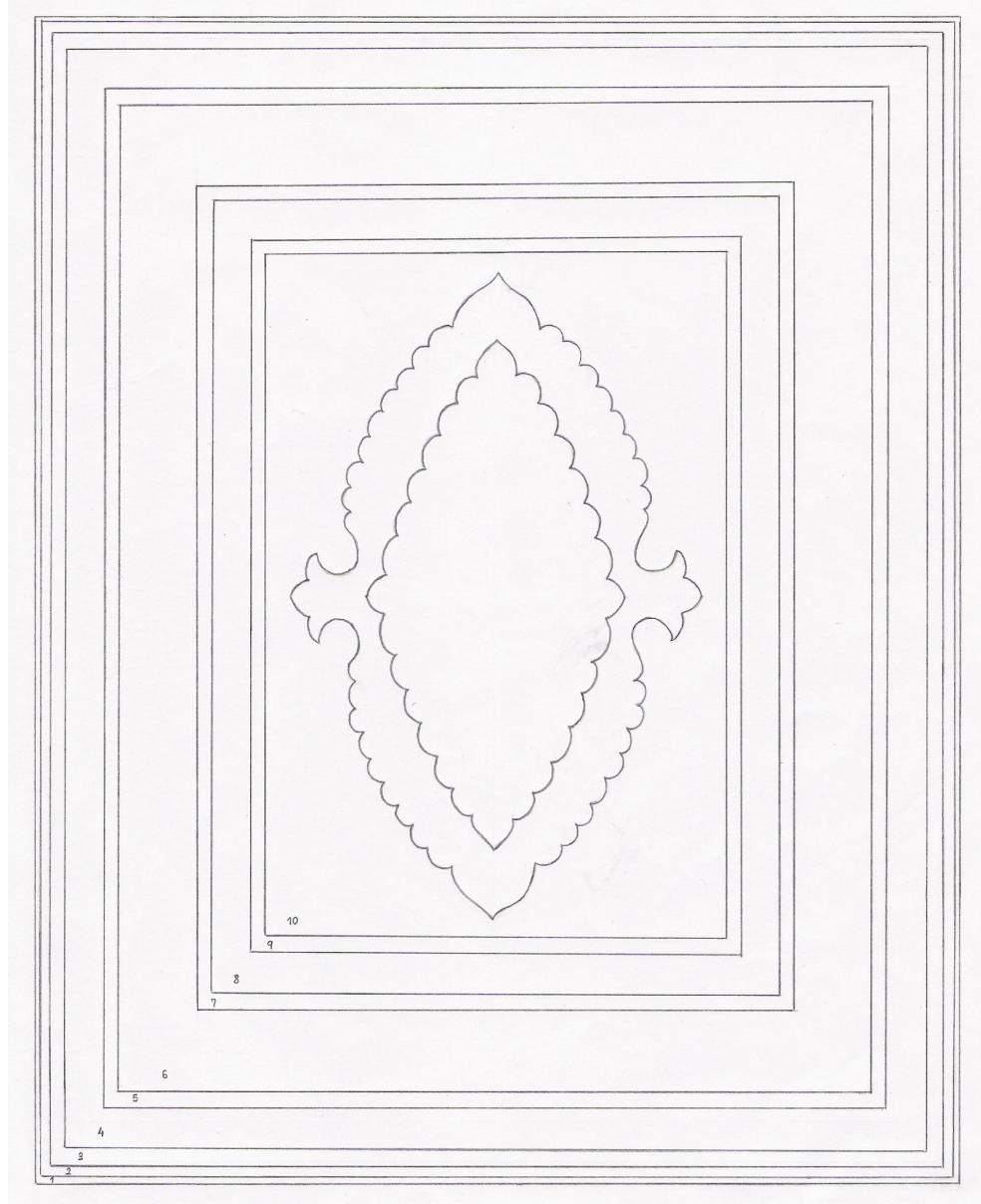
Halının Durumu :Halının teknik analizi halıya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır.Halı oldukça tozlu, kirli ve kırılğan bir yapıdır. Halıda yer yer renk solmaları gözlenmektedir. Halının zemininde lekeler, sürtünmeden kaynaklanan hav ezilmeleri ve hav kayıpları bulunmaktadır. Halının üst başında saçak, kilim ve çiti örgüsü kaybı tespit edilmiştir. Hasar sol köşede, sağ köşeye göre daha fazladır. Halının alt başında da saçak, kilim ve çiti örgüsü kayıpları bulunmaktadır. Kenar örgüsü kaybı her iki uzun kenarda da kenar boyunca yer yer mevcuttur. İlgili kişilerden elde edilen bilgilere göre halı bir süre Atatürk’ ün banyosunda yer alan dinlenme odasında (72 Nolu Oda) duvara asılı olarak teşhir edilmiştir. Halının sol üst ve sağ alt köşelerinde çividen kaynaklanan yarıklar tespit edilmiştir.Bu yarıkların halının duvar panosu olarak teşhir edildiği zaman diliminde meydana geldiği düşünülmektedir. Halının alt başında (sol köşesinde) küçüksu kaybı ve yatay doğrultuda ikinci küçüksu bitimine doğru bir yarık tespit edilmiştir.

Fotoğraf- 92: 13/ 375 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{173, 174}

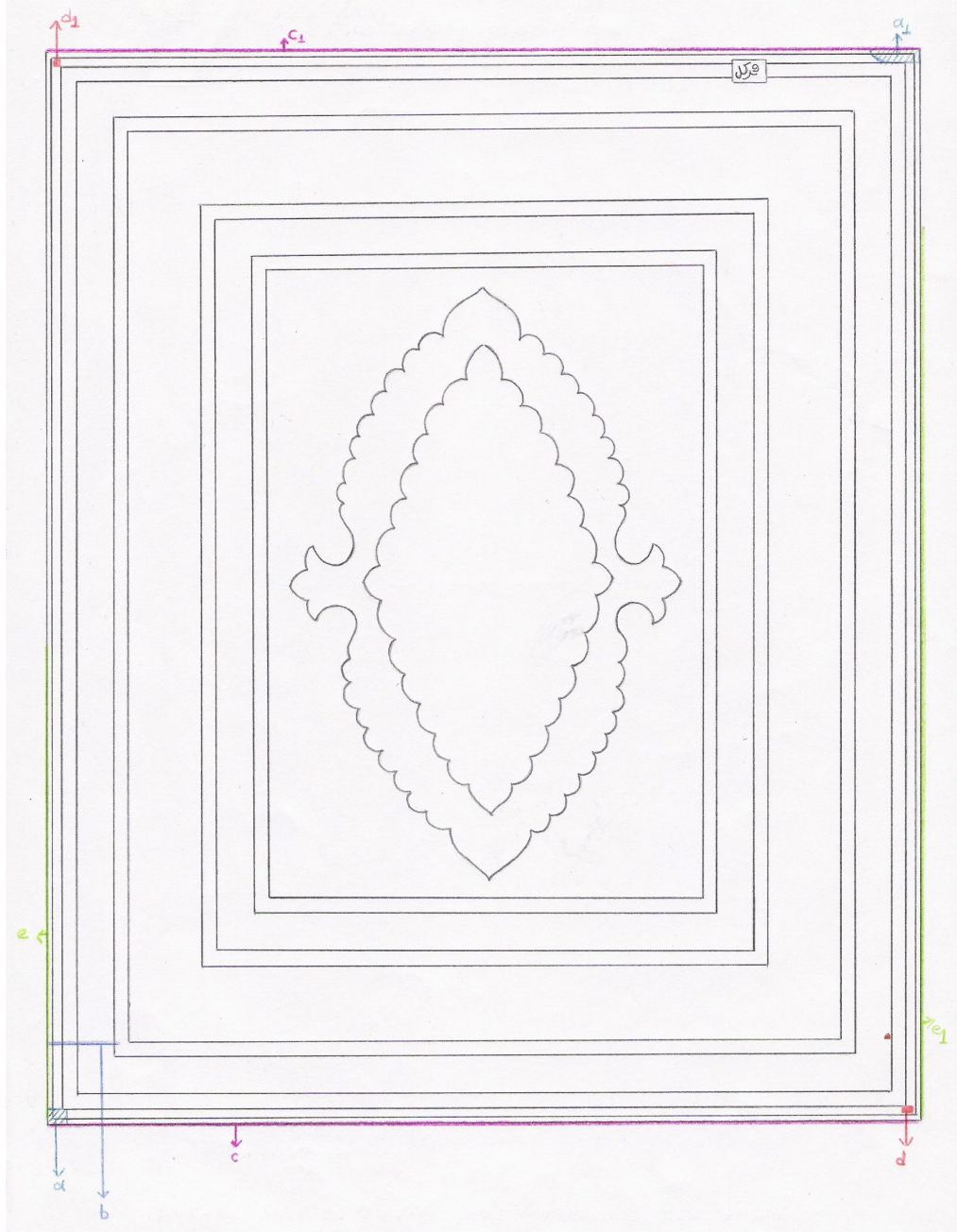
¹⁷³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 375 envanter numaralı halının tahrir numarası 63/ 13 olarak kaydedilmiştir. Haliya, daha önce herhangi bir onarım ve işlemi yapılmamıştır. Hali, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 72 Nolu Oda' da kayıtlıdır.

¹⁷⁴ Hali, ikinci ihalede onarılabak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için haliya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 23: 13/ 375 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁷⁵

¹⁷⁵ 1-Etlık, 2-Küçüküsu, 3-Küçüküsu, 4-Bordür, 5-Küçüküsu, 6-Bordür, 7-Küçüküsu, 8-Bordür, 9-Küçüküsu, 10-Zemin

Şekil- 24: 13/ 375 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁷⁶

- ¹⁷⁶ a / a₁ Etlik, saçak ve hav kaybı
b / b₁ Yırtık
c / c₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
d / d₁ Çivi yarığı
e / e₁ Kenar örgüsü kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 01.10.2005 09.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 106 Nolu Pembe Salon

Halının Envanter No : 13/ 371

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 106 Nolu Pembe Salon

Boyut : 148 x 198 cm

Kalite : 50 x 46 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,4 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği :4 Kat, Z Büküm, krem pamuk iplik

Atkı İpliği :2 Kat, S Büküm, gri pamuk iplik

İlme İpliği :Tek kat, S büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü :3 cm

Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır.

Saçak Uzunluğu :Halıda saçak kaybı yoktur.

Alt baş saçak uzunluğu:15 cm (örgüsüz)

Üst baş saçak uzunluğu: 5 cm (örgülü)

Kenar Örgüsü :Sağ kenarda onüç, sol kenarda onüç olmak üzere toplam yirmi altı çözgü ipliğine kilim tekniği uygulanarak kenar örgüsü yapılmıştır Bir kenarda toplam onüç çözgü ipliği kullanılmıştır, ancak işlem çözgü iplikleri, beşli, dörtlü ve dörtlü gruplara ayırarak uygulanmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Kırmızı, fıstıki yeşili, somon, tirşe, pembe, mavi, kahverengi, turuncu, sarı, krem

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı, dört adet küçüksü, bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Halının, iki küçüksü arasında yer alan geniş bir bordürü vardır. Bordürde krem zemin üzerinde renkli stilize bitkisel motifler yer almaktadır. Halının zemin rengi kırmızıdır. Halının zemini eşkenar dörtgenler ile paftalanmıştır. Göbekte bir, iki uzun kenarda yarım eşkenar dörtgenler yer almaktadır. Göbekteki eşkenar dörtgenin zemini sarı, yanlardaki eşkenar dörtgenlerin zemini kremdir. Eşkenar dörtgenlerin içi, kırmızı, mavi stilize bitkisel motiflerle bezenmiştir. İki kısa kenarda da iki adet yarım eşkenar dörtgenler bulunmaktadır. Eşkenar dörtgenlerin zemin rengi kırmızı olup, içi stilize bitkisel motiflerle bezenmiştir.

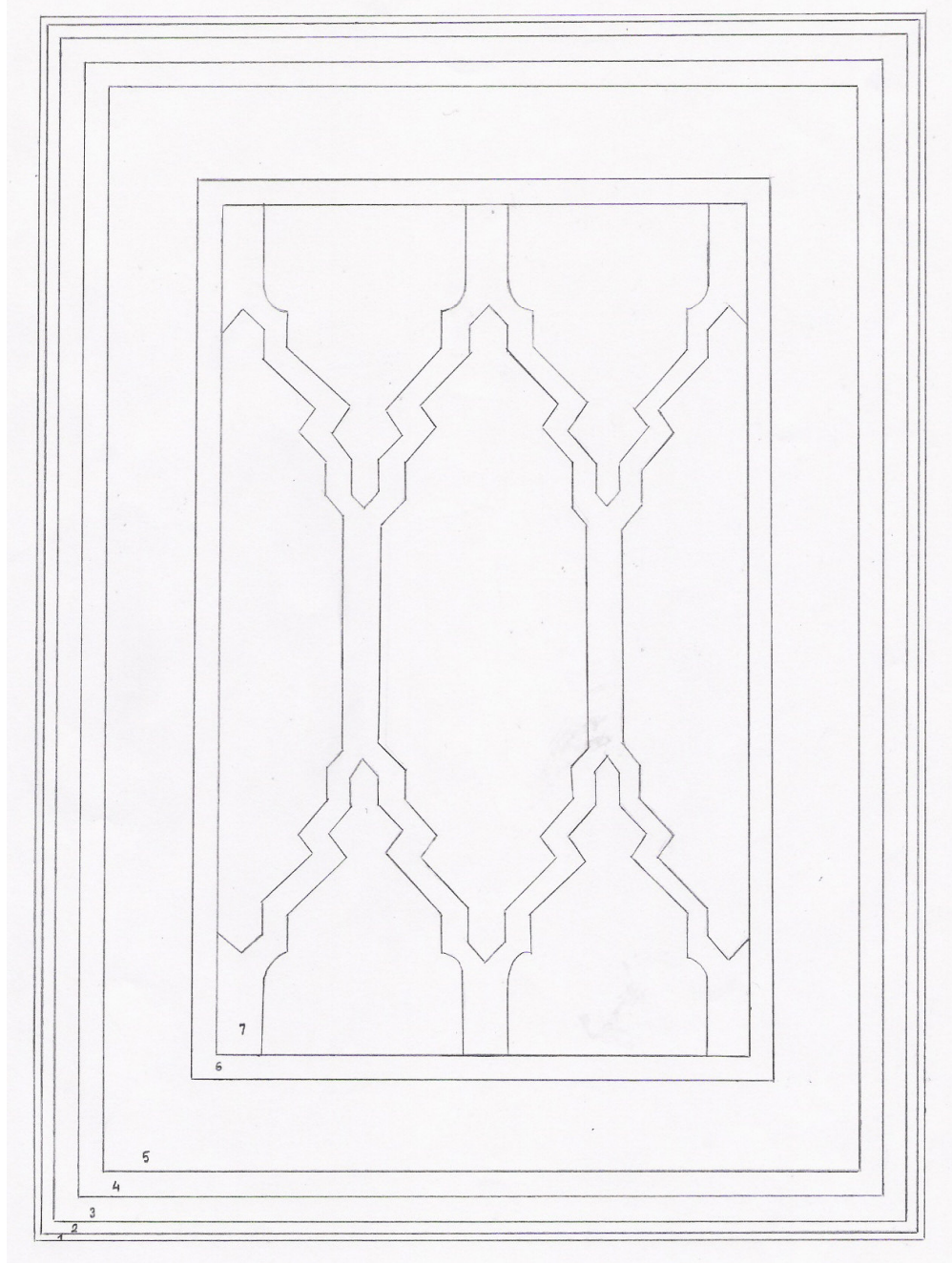
Halının Durumu :Halının teknik analizi halıya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli ve tozludur. Halının renklerinde solma tespit edilmiştir. Halının özellikle zemininde ve üst başın birinci küçüksuyunda güveden kaynaklanan hav kayıpları bulunmaktadır. Halının kenar örgüsü ve saçaklarında kayıp yoktur. Üst başın saçaklarında saçak örgüsü var iken, alt başın saçaklarında saçak örgüsü bulunmamaktadır. Saçak örgüsü, yer yer on, yer yer on iki adet çözgü ipliğine düğüm atılarak yapılmıştır. Saçakların uçları kapalıdır. Örgülü saçak uzunluğu 5 cm, örgüsüz saçak uzunluğu 15 cm'dir.Halının üst başında kilim örgüsü hasarı yok iken alt başın özellikle sağ köşesinde kilim örgüsü kaybı mevcuttur. Bu hasar halının orta noktasından yaklaşık 27 cm sonra sağ köşeye kadar yatay eksende devam etmektedir.

Fotoğraf- 93: 13/ 371 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{177,178}

¹⁷⁷ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 371 envanter numaralı halının tahrir numarası 304/ 76 olarak kaydedilmiştir. Haliya, daha önce herhangi bir onarım ve nakil işlemi yapılmamıştır. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 106 Nolu Salon' da kayıtlıdır.

¹⁷⁸ Halı, ikinci ihalede onarılabak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için haliya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 25: 13/ 371 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁷⁹

¹⁷⁹ 1-Etlik, 2-Küçüksu, 3-Küçüksu, 4-Küçüksu, 5-Bordür, 6-Küçüksu, 7-Zemin

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 05.12.2005 09.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 12 Nolu Koridor

Halının Envanter No : 43/ 2

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 112 Nolu I.Kadınefendi Salonu

Boyut : 117 x 185 cm

Kalite : 77 x 77 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,3 cm

Hammaddesi :Çözgü İpliği :3 Kat, S Büküm, ipek iplik

Krem, kırmızı ve yeşil renklerde üç ipliğe S büküm yapılmıştır.

Atkı İpliği :2 Kat, S Büküm, krem ipek iplik

İlme İpliği :2 kat, S büküm, ipek iplik

Kilim Örgüsü :Hasarlı

Halının alt ve üst başında yer alan kilim örgüleri kesilmiştir.

Saçak Uzunluğu :Halının orijinal saçakları kesilerek, alt ve üst başına 2 kat, Z büküm krem renkte suni ipek iplik kullanılarak takma saçak dikilmiştir. Takma saçaklar iğne ardı (iri el dikişi) tekniği ile halıya iliştilmiştir. Saçaklarda saçak örgüsü yoktur.

Takma saçak uzunluğu: 11 cm

Kenar Örgüsü :Sağ kenarda iki, sol kenarda iki olmak üzere toplam dört çözgü ipliğine kilim tekniği uygulanarak kenar örgüsü yapılmıştır. Kenar örgüsü için somon rengi ipek iplik kullanılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Her atkı sırasında beş adet iplik kullanılmıştır. Bir başka deyişle her bir gidiş ve geliş beş adet iplikten oluşmaktadır.

Kullanılan Renkler : Taba, krem, haki yeşili, somon, tirşe, bej, bordo

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Halı, beş adet küçüksu, üç adet bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Halının, üçüncü ve dördüncü küçüksuları arasında bej zeminli geniş bir bordür yer almaktadır. Birinci ve üçüncü dar bordürlerin motif özelliği birbirinin aynısıdır. Birinci bordürün zemin rengi tirşe, üçüncü bordürün ise bordodur. Bordürlerde alternatif olarak yerleştirilmiş stilize bitkisel motiflerden meydana gelen bir bezeme yer almaktadır. Halının

zemininde dal, yaprak ve penç motiflerinden oluşan yekpare bir kompozisyon bulunmaktadır. Halının sol üst köşesinde Osmanlıca “Hereke” yazısı yer almaktadır. Yazı, hav yönüne zıt olarak tersten dokunmuştur.

Halının Durumu :Halının teknik analizi halıya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli, tozlu ve oldukça kırılgan yapıdadır. Halının arka yüzünde lekelenmeler ve özellikle bordo renkte akma tespit edilmiştir. Halının alt ve üst başındaki orijinal saçaklar kesilmiş yerine takma saçaklar dikilmiştir. Bundan ötürü halıda kilim ve çiti örgüsü bulunmamaktadır. Halının iki uzun kenarında kenar boyunca yer yer yırtık ve yarıklar mevcuttur. Aynı yırtıklar halının zemininde ve bordüründe de yer almaktadır. Halının özellikle zemininde ve sağ uzun kenarındaki bordür zemininde ciddi hav kayıpları ve hav ezilmeleri bulunmaktadır. Halı incelenen halılar arasında en çok hasara sahip halılardan biridir. Halı oldukça kötü durumda olduğundan onarılması risk taşımaktadır.

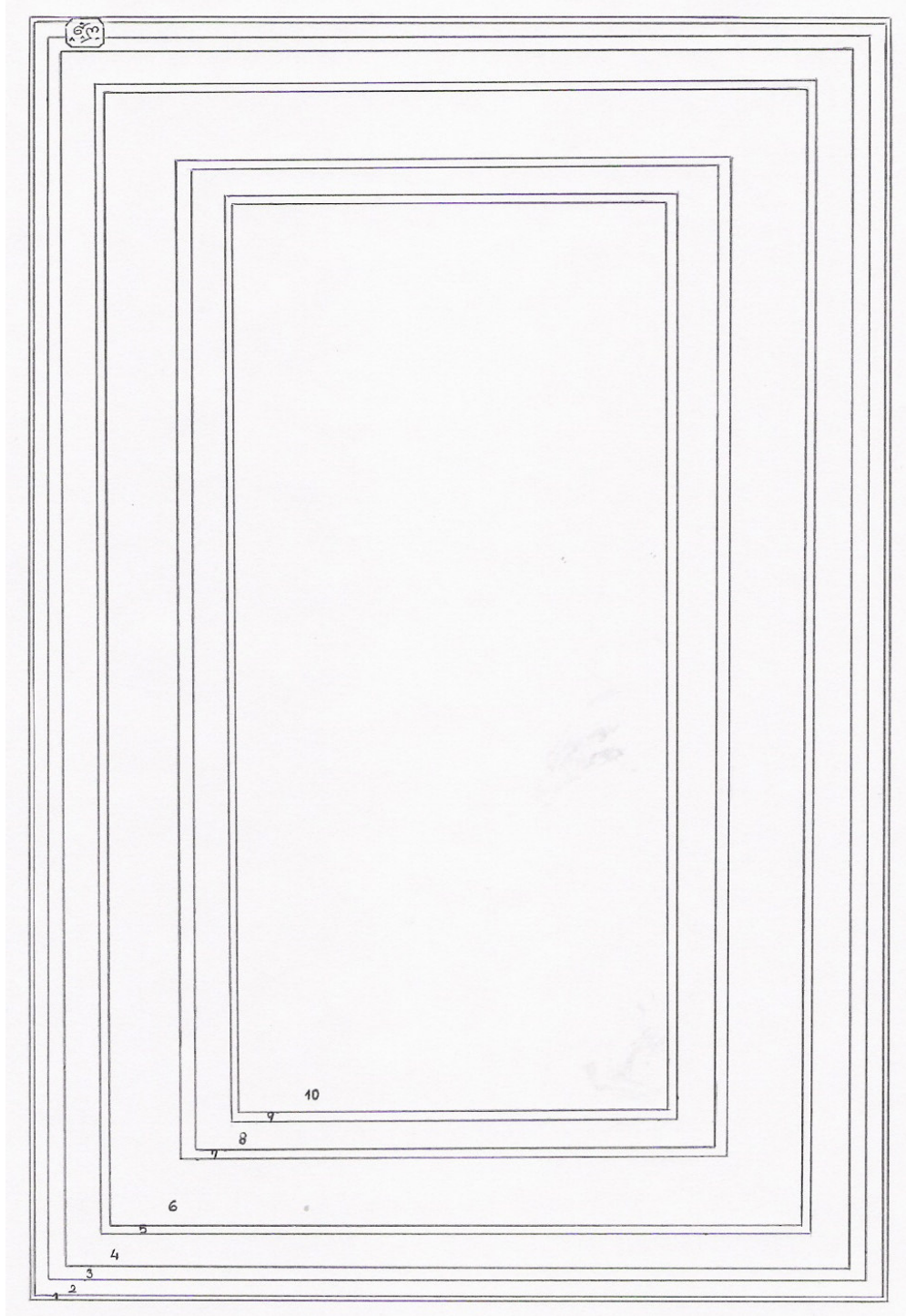
Fotoğraf- 94: 43/ 2 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{181,182,183,184}

¹⁸¹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 43/ 2 envanter numaralı halının tahrir numarası 63/ 13 olarak kaydedilmiştir. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Yaverlik Köşkü 33 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, 112 Nolu I.Kadınefendi Salonu 'na nakledilmiştir.

¹⁸² Halının üst başındaki geniş bordürde yaklaşık 35 eksik sıra tespit edilmiştir. Tarafımdan yapılan ilk incelemelerde halının bu kısmının kesilmiş ya da daha önce onarım görmüş olabileceği düşünülse de envanter kayıtlarında böyle bir bilgiye rastlanmamıştır.

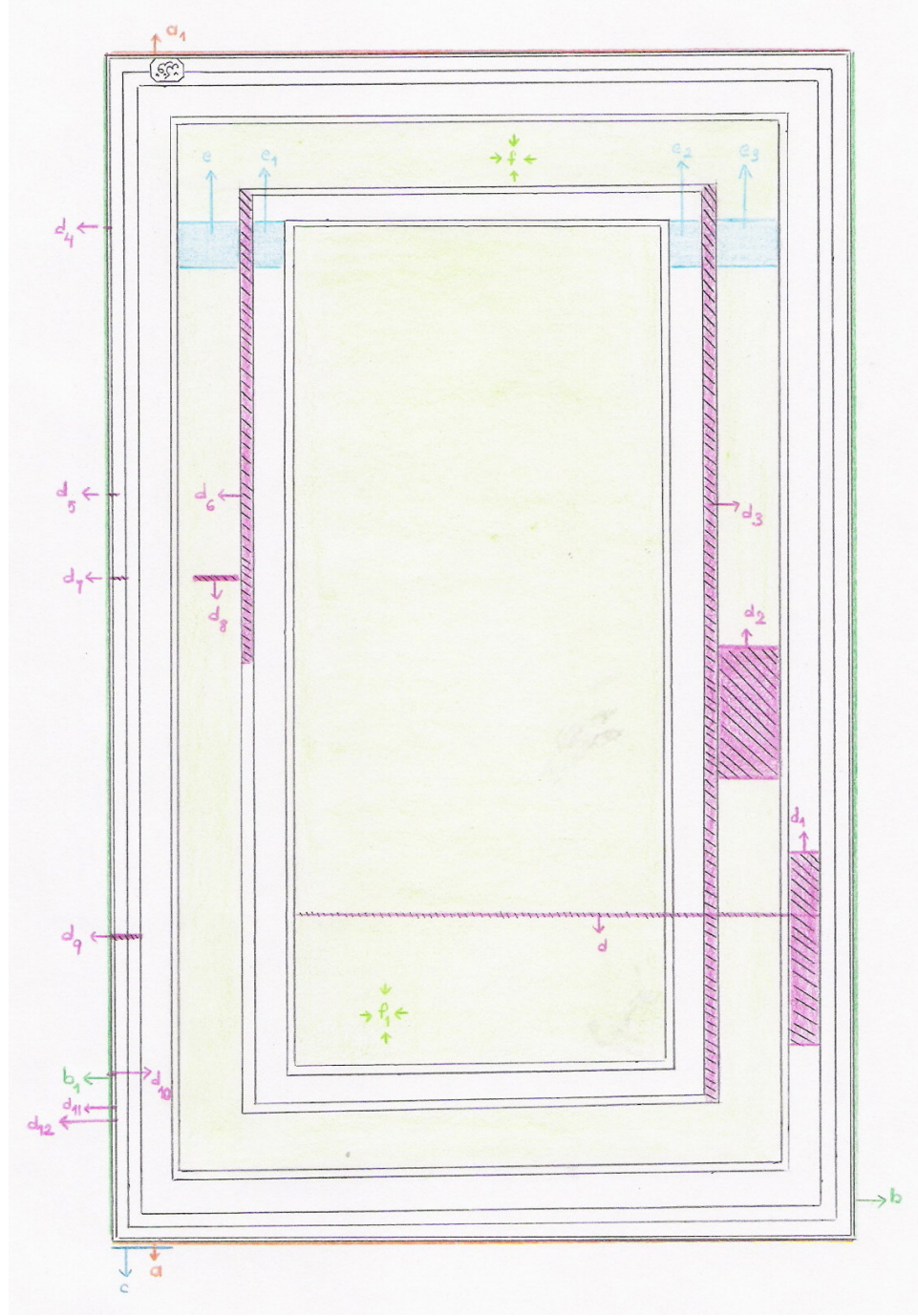
¹⁸³ Halının 02.06.1961 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde iki başına yeniden saçak geçirilmiştir. Dosya No: 962/ 16

¹⁸⁴ Halı, ikinci ihalede onarılacak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için halıya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 27: 43/ 2 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁸⁵

¹⁸⁵ 1-Etlık, 2-Küçük, 3-Küçük, 4-Bordür, 5-Küçük, 6-Bordür, 7-Küçük, 8-Bordür, 9-Küçük, 10-Zemin

Şekil- 28: 43/ 2 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁸⁶

- ¹⁸⁶
- a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
 - b / b₁ Kenar örgüsü kaybı
 - c Takma saçak kaybı
 - d / d₁ / d₂ / d₃ / d₄ / d₅ / d₆ / d₇ / d₈ / d₉ / d₁₀ / d₁₁ / d₁₂ Hav kaybı
 - e / e₁ Motif deformasyonu
 - f / f₁ Hav ezilmesi ve dökülmesi

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 20.12.2005 15.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 12 Nolu Koridor

Halının Envanter No : 32/ 630

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 57 Nolu Oda

Boyut : 108 x 189 cm

Kalite : 24 x 32 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,8 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği : 2 Kat, S Büküm, krem yün iplik

Atkı İpliği : Tek Kat, Z Büküm, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü :Hasarlı

Halının alt ve üst başında yer alan kilim örgüleri kesilmiştir.

Saçak Uzunluğu :Halının orijinal saçakları kesilerek, alt ve üst başına 2 kat, S büküm bej renkte suni yün iplik kullanılarak takma saçak dikilmiştir. Takma saçaklar iğne ardı (iri el dikişi) tekniği ile halıya iliştilmiştir. Saçaklarda saçak örgüsü yoktur.

Takma saçak uzunluğu: 12 cm

Kenar Örgüsü :Sağ kenarda iki, sol kenarda iki olmak üzere toplam dört çözgü ipliğine kaytan tekniği uygulanarak kenar örgüsü yapılmıştır. İşlem uzun kenar boyunca farklı renklerde uygulanmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Her atkı sırasında iki adet iplik kullanılmıştır. Bir başka deyişle her bir gidiş ve geliş iki adet iplikten oluşmaktadır.

Kullanılan Renkler :Kırmızı, mavi, turuncu, kahverengi, koyu kahverengi,sarı, hardal sarısı, yeşil

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı ½ raport ile desenlendirilmiştir. Halının zemin rengi kremdir. Halı bir seccadedir. Zeminin alt kısımda ayaklık, üst kısmında mihrap yer almaktadır. Ayaklık kısmında sepet içinde çiçekler, mihrapta ise stilize çiçek ve dal motifleri bulunmaktadır. Halıda zemin içi bir bordür yer almaktadır.

Bordür, yeşil yaprakların arasında alternatif olarak yer alan pembe ve kahverengi stilize çiçeklerden meydana gelmektedir.

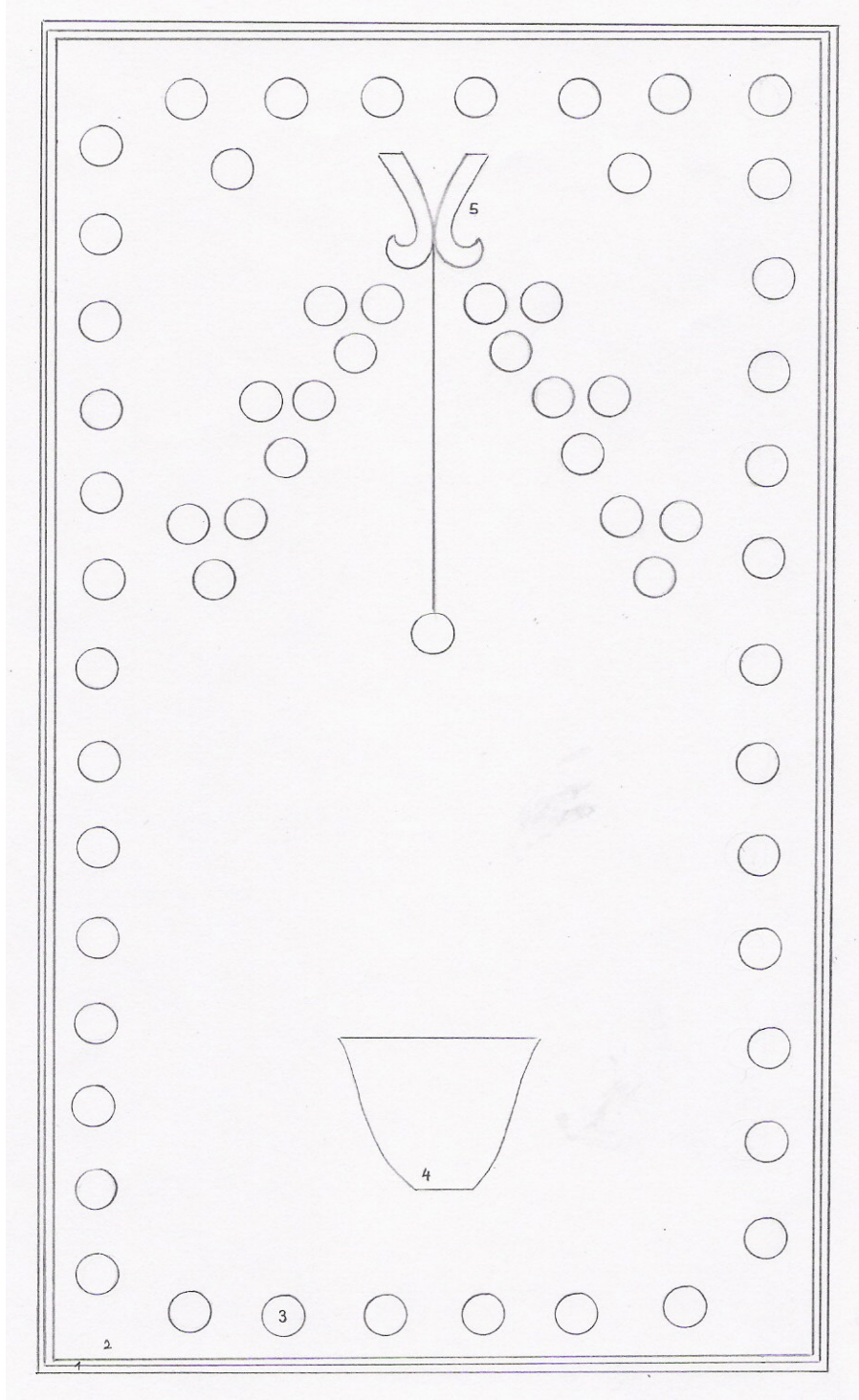
Halının Durumu :Halının teknik analizi halıya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli ve tozludur. Halının renklerinde solma tespit edilmiştir. Halı zemininde hav ezilmeleri ve güveden kaynaklanan hav kayıpları bulunmakatadır. Halıda mevcut hasarlar yoğun olarak kenarlarda yer almakatadır. Halının orijinal saçakları kesilip, orijinal saçakların yerine sentetik elyaf içeren yünden takma saçak geçirilmiştir. Halıda kilim ve çiti örgüsü bulunmamaktadır. Halının sol üst köşesinde bir yırtık yer almaktadır. Halının uzun kenarlarında ve yer yer zemininde yırtılmadan kaynaklanan hav kayıpları tespit edilmiştir. Halıda özellikle koyu renkteki havlarda -halının dört kenarında yer alan kahverengi etlikte ve kontürleri kahverengi olan bordür çiçeklerinde- hav kayıpları mevcuttur. Bu havlara halının sırtından bakıldığında düğüm yerlerinin hasarsız olduğu görülmektedir.

Fotoğraf- 95: 32/ 630 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{187,188},

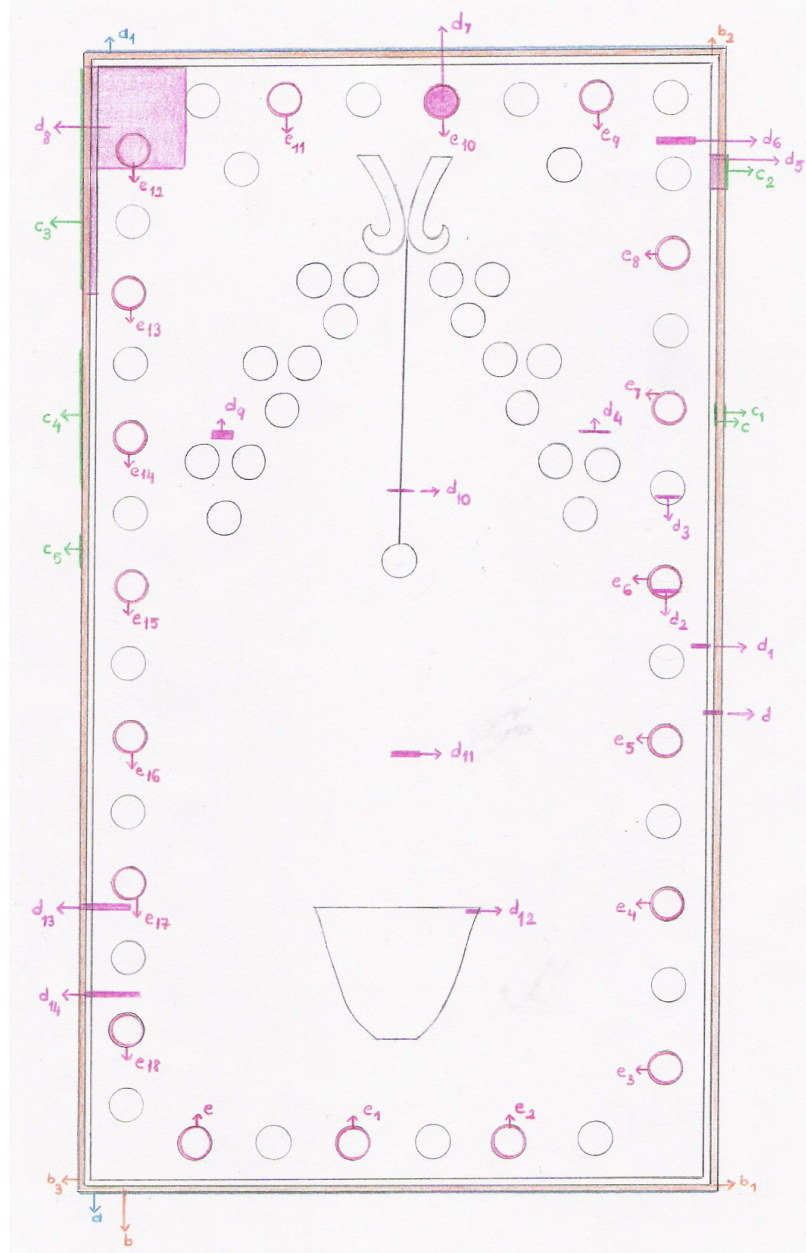
¹⁸⁷ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 32/ 630 envanter numaralı halının tahrir numarası 2894 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, I.Hareket Köşkü 14 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, 57 Nolu Oda' ya nakledilmiştir.

¹⁸⁸ Halının 17.04.1962 tarihinde Tekstil Restorasyon ve Konservasyon Biriminde iki başına yeniden saçak geçirilmiştir. Dosya No: 962/ 16

Şekil- 29: 32/ 630 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁸⁹

¹⁸⁹ 1-Etlık, 2-Zemin, 3-Zemin içi bordür, 4-Ayaklık, 5-Mihrap

Şekil- 30: 32/ 630 Envanter numaralı halının hasar tespit planı¹⁹⁰

¹⁹⁰ a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
b / b₁ / b₂ / b₃ Etlikte hav kaybı
c / c₁ / c₂ / c₃ / c₄ / c₅ Kenar örgüsü kaybı
d / d₁ / d₂ / d₃ / d₄ / d₅ / d₆ / d₇ / d₈ / d₉ / d₁₀ / d₁₁ / d₁₂ / d₁₃ / d₁₄ Yırtılma sonucu oluşan hav kaybı
e / e₁ / e₂ / e₃ / e₄ / e₅ / e₆ / e₇ / e₈ / e₉ / e₁₀ / e₁₁ / e₁₂ / e₁₃ / e₁₄ / e₁₅ / e₁₆ / e₁₇ / e₁₈ / e₁₉
Kahverengi kontürlerde hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 21.12.2005 09.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 12 Nolu Koridor

Halının Envanter No : 11/ 1028

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 49 Nolu Oda

Boyut : 128 x 194 cm

Kalite : 45 x 51 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,4 cm

Hammaddesi : **Çözümlü İpliği** : 5 Kat, Z Büküm, beyaz pamuk iplik
Çözümlü ipliği, beş adet 3 Kat, S büküm beyaz pamuk
ipliğine Z büküm verilerek elde edilmiştir.

Atkı İpliği : 2 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : 2,5 cm

Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır. Kilim örgüsü, mavi ve somon renklerde ipliklerle yatay şeritler meydana getirecek şekilde dokunmuştur. Her şeritte dört sıra (iki adet bir geliş ve bir gidiş) kilim dokunmuştur. Kilim örgüsünün tamamında üç adet mavi, üç adet somon renkte toplam altı adet şerit yer almaktadır. Somon renkteki şeritler, mavi renkteki şeritlerden daha fazla dokunmuş gibi algılanmaktadır. Bunun sebebi somon renkteki ipliğin sıra sayısının fazlalılığı değil, her gidiş ve gelişte iki sıra atılmış olmasıdır.

Saçak Uzunluğu : Halıda saçak kaybı yoktur.

Alt baş saçak uzunluğu: 6 cm (örgülü)

Üst baş saçak uzunluğu: 18 cm (örgüsüz)

Kenar Örgüsü : 1 cm

Kenar örgüsü için sağ kenarda altı, sol kenarda altı olmak üzere toplam oniki çözgü ipliği kullanılmıştır. Her iki kenarda da altı adet çözgü ipliği ikili gruplara ayrılarak üç sıra kilim tekniği uygulanmıştır. İşlem için 3 Kat, S Büküm pamuk iplik kullanılmıştır. (3 katı oluşturan ipliklerin her biri Tek kat, Z bükümlüdür.)

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Kırmızı, mavi, turuncu, kahverengi, koyu kahverengi, sarı, krem, yeşil, koyu yeşil, somon, pembe

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Halıda etlikten sonra iki dar bordür arasında bir geniş bordür yer almaktadır. Dar bordürlerin motif özelliği aynı zemin renkleri farklıdır. Birinci bordürün zemin rengi mavi, üçüncü bordürün zemin rengi kırmızıdır. Geniş bordürün zemin rengi ise kremdir. Halının bordürlerinde stilize çiçek ve yaprak motifleri kullanılmıştır. Üçüncü bordürden sonra geometrik tek bir motifin tekrarından oluşan bir küçüksu yer almaktadır. Halının zemininden önce sadece kısa kenarları boyunca uzanan içi bulut motifli bezemeli dikdörtgen bir bordür bulunmaktadır. Küçüksuda yer alan motif bu dikdörtgen bordürün dört köşesini çevrelemektedir. Dikdörtgen bordürün zemini mavidir. Bulut motifli krem, konturleri kırmızıdır. Halının zemin rengi açık sarıdır. Halının eşkenar dörtgen bir göbeği bulunmaktadır. Köşe dolguları ve göbekte açık sarı zemin üzerine stilize dal, yaprak ve çiçek motifleri yer almaktadır.

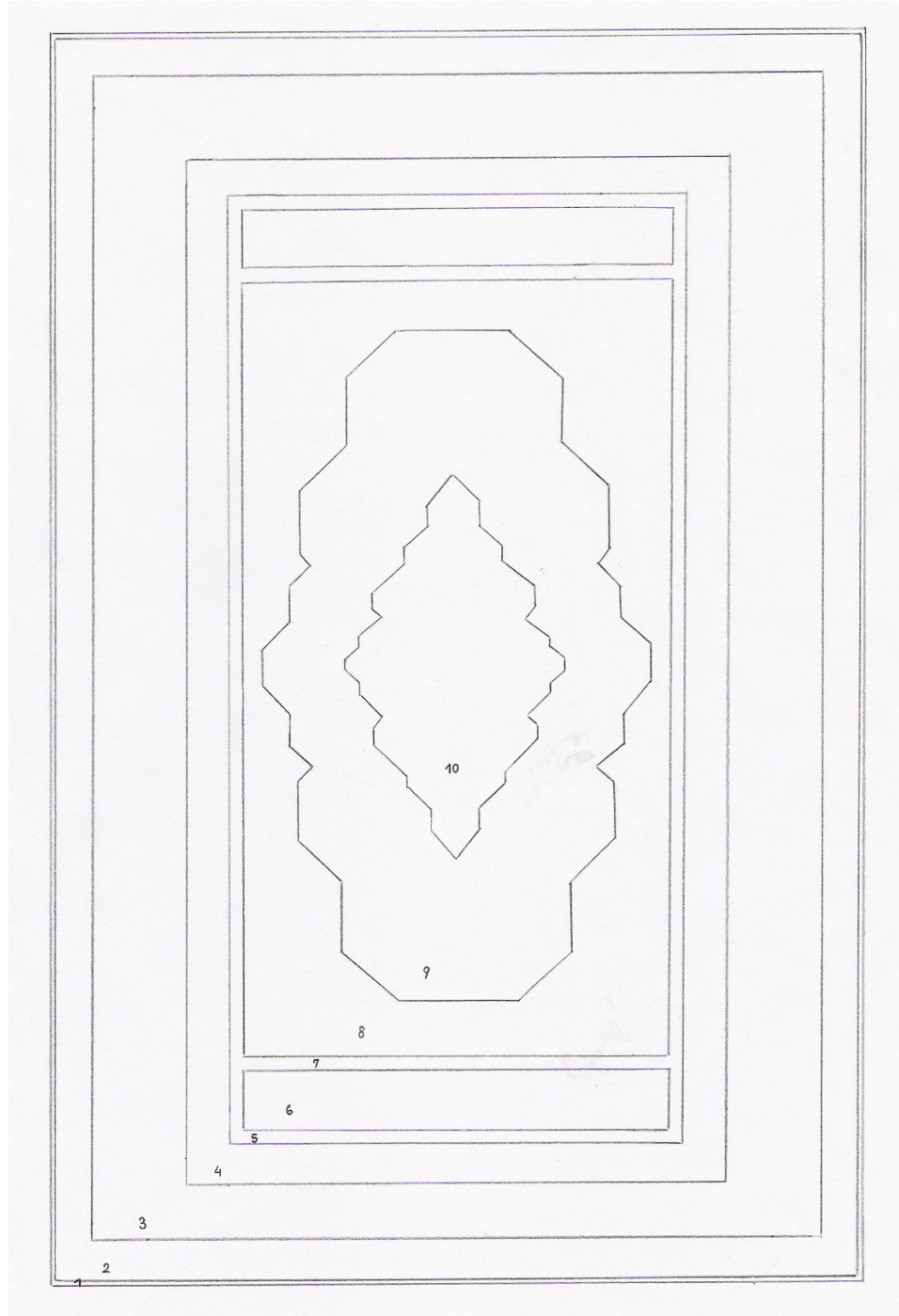
Halının Durumu :Halının teknik analizi halıya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli ve tozlidir. Özellikle kırmızı ve açık yeşil renklerde akma mevcuttur. Halının zemininde ve kenar örgülerinde yer yer beyaz yağlı boya lekeleri tespit edilmiştir. Halı zemininde güve yenikleri ve hav kayıpları bulunmaktadır. Halıda saçak kaybı yoktur. Alt başın saçaklarında saçak örgüsü var iken, üst başın saçaklarında saçak örgüsü bulunmamaktadır. Saçak örgüsü, on iki adet çözgü ipliğine düğüm atılarak yapılmıştır. Saçakların uçları kapalıdır. Halının kilim örgüsünden sonra saçaklarına saçak örgüsü uygulanmıştır. Alt ve üst başında çiti örgüsü (zincir) bulunmamaktadır.

Fotoğraf- 96: 11/ 1028 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{191,192}

¹⁹¹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 11/ 1028 envanter numaralı halının tahrir numarası 41/ 30 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 41 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 49 Nolu Oda' ya nakledilmiştir. Haliya, daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

¹⁹² Halı, ikinci ihalede onarılacak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için haliya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 31: 11/ 1028 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁹³

¹⁹³ 1-Etlık, 2-Bordür, 3-Bordür, 4-Bordür, 5-Küçüküsu, 6-Dikdörtgen bordür, 7-Küçüküsu, 8- Köşe dolgusu, 9-Zemin, 10- Göbek

Şekil- 32: 11/ 1028 Envanter numaralı halının hasar tespit planı ¹⁹⁴

- ¹⁹⁴ a / a₁ / a₂ / a₃ Boya lekesi
b Kenar örgüsü kaybı
c Hav ezilmesi
Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 23.12.2005 09.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 12 Nolu Koridor

Halının Envanter No : 52/ 2785

Halının Bulunduğu Yer :Dolmabahçe Sarayı / 26 Nolu Süfera Salon
(Deniz Tarafı)

Boyut : 120 x 192 cm

Kalite : 62 x 62 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği :Halı, kabartma desenlidir. Bu etki, halının ön yüzündeki havların farklı yüksekliklerde kesilmesiyle sağlanmıştır. Uzun havlar 1 cm, kısa havlar 0,5 cm' dir.

Hammaddesi :Çözümlü İpliği : 3 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

Atkı İpliği : Tek Kat, Z Büküm, krem yün iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü : Hasarlı

Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır.

Saçak Uzunluğu : Halıda saçak kaybı yoktur.

Alt baş saçak uzunluğu: 9 cm

Üst baş saçak uzunluğu: 7 cm

Kenar Örgüsü :Sağ kenarda dört, sol kenarda dört olmak üzere toplam sekiz çözgü ipliğine kaytan tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır. İşlem için Tek Kat, Z Büküm, krem yün iplik kullanılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Küf yeşili, pembe, mavi, koyu mavi, kırmızı, krem, taba, sarı, somon, yeşil, koyu yeşil, kahverengi, koyu kahverengi

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Halı, iki adet küçüksu, bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Halının etliği altı sıradır. Birinci küçüksu geometrik tek bir motifin tekrardan meydana gelmektedir. Küçüksudan sonra gül motifi, yaprak ve rumiler ile bezemeli geniş bir bordür yer almaktadır. Bordür zemini pembedir. Bordür köşelerinde rumi paftalar yer almaktadır. Bordürün

uzun ve kısa kenarlarında köşelerden çıkan yapraklar bordürü çevrelemektedir. Bordür zemininde pembe dışında kalanlar alanlar mavi renktedir. Zemin ve bordür arasında on dört sıra motifsiz bir küçüksu yer almaktadır. Uzun ve kısa kenarların ortalarında rumilerden oluşan madalyonlar bulunmaktadır. Halının zemin rengi pembedir. Zeminde krem renkte kıvrık dal ve yaprak motifleri yer almaktadır. Göbekte dikdörtgen bir pano içinde eşkenar dörtgen bir madalyon bulunmaktadır. Dikdörtgen panonun uzun ve kısa kenarlarının ortalarında da yaprak ve rumi motiflerinden meydana gelen paftalar yer almaktadır. Madalyonu güller meydana getirmektedir. Dikdörtgen panonun zemini koyu pembe, madalyonun zemini mavidir. Panonun zemininde yatay ve dikey doğrultuda birbiriyle kesişen ve kademeli olarak yerleştirilmiş penç ve eşkenar dikdörtgenler yer almaktadır. Madalyonun göbeğinde sarı renkte bir penç bulunmaktadır. Halı kabartma desenlidir. Bordür, ikinci küçüksu ve dikdörtgen panonun zemininde yer alan havların yüksekliği, motiflerin hav yüksekliğinden daha kısadır.

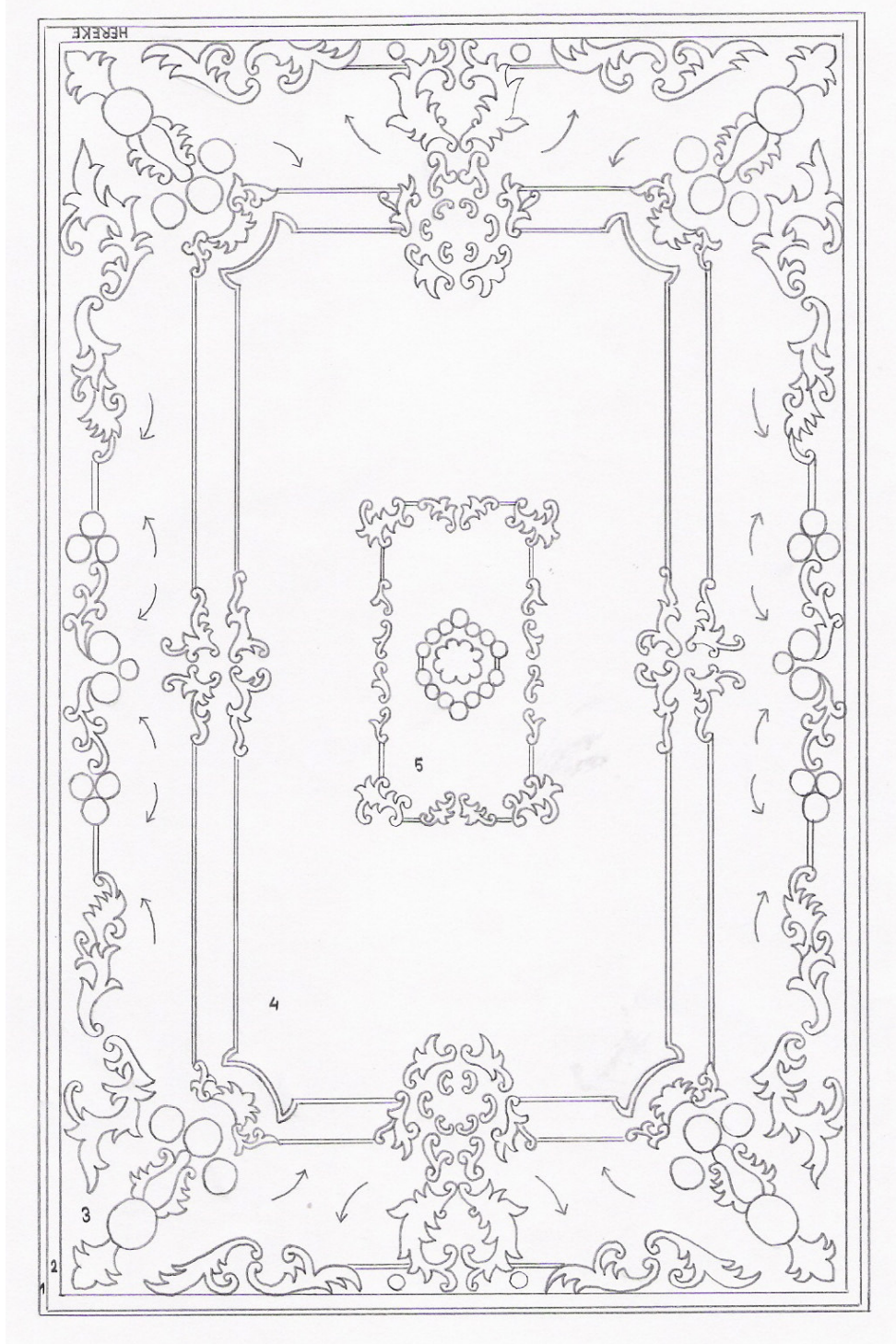
Halının Durumu :Halının teknik analizi halıya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli ve tozludur. Halı zemininde güve yenikleri ve hav kayıpları bulunmaktadır. Halının zemin, bordür ve ikinci küçüksuyunda yağ lekeleri tespit edilmiştir. Halının saçakları orijinal olup, saçak kaybı bulunmamaktadır. Saçaklara örgü yapılmamıştır. Halının alt ve üst başında çiti örgüsü (zincir) bulunmamaktadır. Halının alt ve üst başı hasarlıdır. Alt başın orijinal kilim örgüsünden geriye sadece üç sıra kalmıştır. Üst başın sol köşesinde 4 cm, sağ köşesinde 4,5 cm kilim örgüsü kaybı tespit edilmiştir. Sağ köşedeki etlikte de hav kayıpları bulunmaktadır.

Fotoğraf- 97: 52/ 2785 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{195,196}

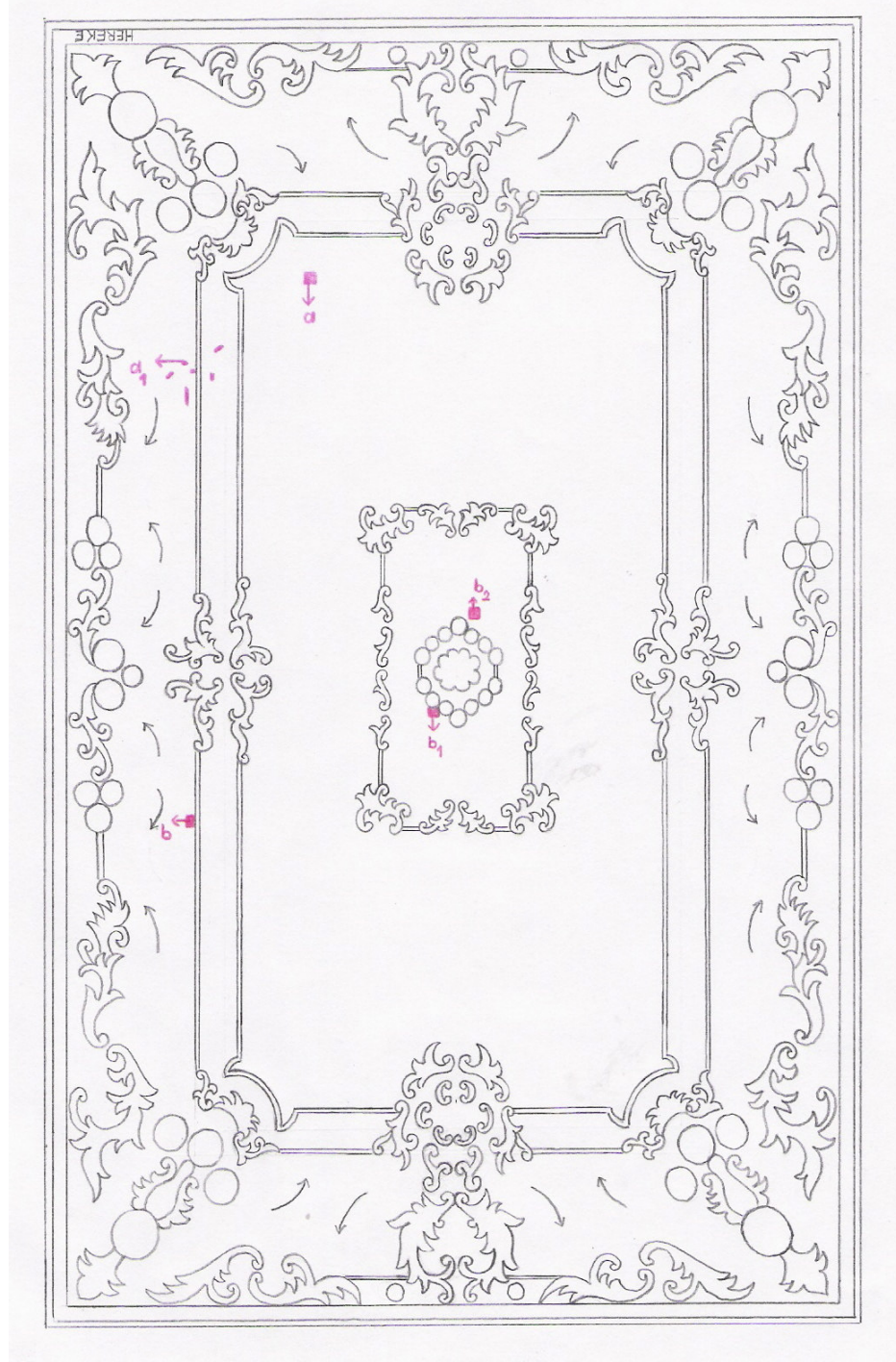
¹⁹⁵ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 52/ 2785 envanter numaralı halının tahrir numarası bulunmamaktadır. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 212 Nolu Salon' dan, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 26 Nolu Salon' a nakledilmiştir. Halıya, daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

¹⁹⁶ Halı, ikinci ihalede onarılabak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için halıya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 33: 52/ 2785 Envanter numaralı halının genel planı ¹⁹⁷

¹⁹⁷ 1-Etlık, 2-Küçüksu, 3-Bordür, 4-Zemin, 5-Göbek

Şekil- 34: 52/ 2785 Envanter numaralı halının hasar tespit planı ¹⁹⁸

¹⁹⁸ a / a₁ Yağ lekesi
b / b₁/ b₂ Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 23.12.2005 14.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 12 Nolu Koridor

Halının Envanter No : 52/ 2786

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 26 Nolu Süfera Salon
(Kara Tarafı)

Boyut : 141 x 212 cm

Kalite : 52 x 52 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği :Halı, kabartma desenlidir. Bu etki, halının ön yüzündeki havların farklı yüksekliklerde kesilmesiyle sağlanmıştır. Uzun havlar 1 cm, kısa havlar 0,5 cm' dir.

Hammaddesi :Çözümlü İpliği : 3 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

Atkı İpliği : Tek Kat, Z Büküm, krem yün iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü :Halının alt ve üst başına düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır. Her sırada (her gidiş ve gelişte) iki adet iplik atılmıştır. Üst başın kilim örgüsü 3 sıra, alt başın kilim örgüsü 5 sıradır.

Saçak Uzunluğu : Halıda saçak kaybı yoktur.

Alt baş saçak uzunluğu: 9 cm

Üst baş saçak uzunluğu: 10 cm

Kenar Örgüsü :Sağ kenarda dört, sol kenarda dört olmak üzere toplam sekiz çözgü ipliğine kaytan tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır. İşlem için Tek Kat, Z Büküm, krem yün iplik kullanılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler : Mavi, koyu mavi, krem, pembe, açık pembe, koyu pembe, sarı, kahverengi, koyu kahverengi, yeşil, koyu yeşil, taba, mor, kırmızıkahve

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Halı, iki adet küçüksu, bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Halıda beş sıra krem, beş sıra mavi etlik bulunmaktadır. Birinci küçüksuda alternatif olarak yerleştirilmiş çok renkli geometrik tek bir motifin tekrarından oluşan bir düzenleme hakimdir. İkinci küçüksuda pembe zemin üzerinde kırmızıkahve renkte meandr motifi yer almaktadır.

Halıda iki küçüksudan sonra krem zeminli bir bordür bulunmaktadır. Bordürde simetrik düzenleme hakimdir. Bordürde kısa kenar boyunca dokuz adet gül yer almaktadır. Güllerin biri ortada, diğerleri dördü solda, dördü sağda olmak üzere simetrik olarak yerleştirilmiştir. Güllerin biri aşağı, diğeri yukarı yöndedir. Bordürdeki dallar güller arasına alternatif olarak yerleştirilmiştir. Uzun kenarda ise ondört adet gül yer almaktadır. Halının zemini gri-mavidir. Zeminin dört köşesinde köşe dolguları bulunmaktadır. Köşe dolgularının zemin rengi koyu pembedir. Halının uzun kenarlarında köşe dolgularının bitiminden başlayan 8x72 cm genişliğinde dikdörtgen panolar bulunmaktadır. Panoların zemin rengi mavidir. Panoların içinde alternatif olarak yerleştirilmiş dallar ve bu dallar arasına yerleştirilmiş yaprak ve goncagüllerden meydana gelen bir düzenleme mevcuttur. Halının kısa kenarlarında köşe dolgularının bitiminden başlayan yarım madalyonlar yer almaktadır. Madalyonun içi iki adet sağda ve solda yer alan gül ve goncagül ile bezemelidir. Madalyonun üst kısmında lila, krem, kahverengi ve mor mor renklerde pençlerden oluşan bir demet yer almaktadır. Halının köşe dolguları ve göbeği arasında yine dört köşede güllerden meydana gelen çiçek buketleri bulunmaktadır. Halının zemininde kare bir göbek yer almaktadır. Göbeğin zemini mavidir. Göbeğin içinde eşkenar dörtgen bir madalyon bulunmaktadır. Madalyonun içinde de daha küçük ve dairesel formda bir başka madalyon yer almaktadır. Eşkenar dörtgenin içinde krem üzerine açık ve koyu sarı renklerde yapraklardan oluşan yekpare bir bezeme bulunmaktadır. Mavi zeminli kare göbeğin içinde yer alan eşkenar dörtgenin etrafında gül, dal ve yaprak motiflerden oluşan bir süsleme mevcuttur. Eşkenar dörtgenin içindeki dairesel madalyonun zemin rengi kahverengidir. İçinde taba renkte on iki dilimli bir penç bulunmaktadır. Bu dairesel formun dışında da açık pembe zemin üzerinde kırmızı rumiler ile bezemeli bir başka dairesel form yer almaktadır. Halı kabartma desenlidir. Bordür, zemin ve kare göbek zemininde yer alan havların yüksekliği, motiflerin hav yüksekliğinden daha kısadır. Halının ikinci küçüksuyunun sol üst köşesinde büyük Latin harfleriyle, hav yönünün tersi doğrultuda dokunmuş "Hereke" yazısı bulunmaktadır.

Halının Durumu :Halının teknik analizi halıya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli ve tozludur. Halının saçakları orijinal olup, yer yer saçak kayıpları tespit edilmiştir. Saçaklara örgü yapılmamıştır. Halının alt ve üst başında çiti örgüsü (zincir) uygulanmamıştır. Çiti örgüsü yerine 3 kat, S büküm, beyaz pamuk iplik kullanılarak bir sıra (bir gidiş bir geliş) kilim dokunarak bitim işlemi yapılmıştır.

Zeminde yer yer güveden kaynaklanan hav kayıpları mevcuttur. Halının alt ve üst başı hasarlıdır. Halının sol üst köşesinde 3 sıra, sağ üst köşesinde 42 sıra hav, kilim örgüsü ve saçak kaybı bulunmaktadır.

Fotoğraf-98: 52/ 2786 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{199,200}

¹⁹⁹ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 52/ 2786 envanter numaralı halının tahrir numarası bulunmamaktadır. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Kapalı Daire 212 Nolu Salon' dan, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 26 Nolu Salon' a nakledilmiştir. Halıya, daha önce onarım işlemi yapılmamıştır.

²⁰⁰ Halı, ikinci ihalede onarılabak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için halıya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 35: 52/ 2786 Envanter numaralı halının genel planı ²⁰¹

²⁰¹ 1-Etlık, 2-Küçüksu, 3-Küçüksu, 4-Bordür, 5-Zemin, 6- Göbek

Şekil- 36: 52/ 2786 Envanter numaralı halının hasar tespit planı ²⁰²

²⁰² a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
b / b₁/ b₂ /b₃ / b₄ Hav kaybı

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 28.12.2005 09.⁰⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 12 Nolu Koridor

Halının Envanter No : 13/ 366

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 69 Nolu Oda

Boyut : 119 x 157 cm

Kalite : 33 x 33 düğüm/ dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,5 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği : 8 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

Atkı İpliği : 3 Kat, S Büküm, beyaz pamuk iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z büküm, yün iplik

Kilim Örgüsü :Halının alt ve üst başına 6 Kat, S Büküm beyaz pamuk iplik kullanılarak düz dokuma tekniği olan kilim uygulanmıştır.

Alt baş kilim örgüsü genişliği: 2 cm

Üst baş kilim örgüsü genişliği: 3 cm

Saçak Uzunluğu :Halının üst başında orijinal, alt başında takma saçaklar bulunmaktadır.

Alt baş saçak uzunluğu: 5 cm (örgülü)

Üst baş saçak uzunluğu: 14 cm (örgüsüz)

Kenar Örgüsü :Sol kenarda iki, sağ kenarda iki olmak üzere toplam dört çözgü ipliğine 6 Kat, S büküm beyaz pamuk iplik kullanılarak kaytan tekniği uygulanmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

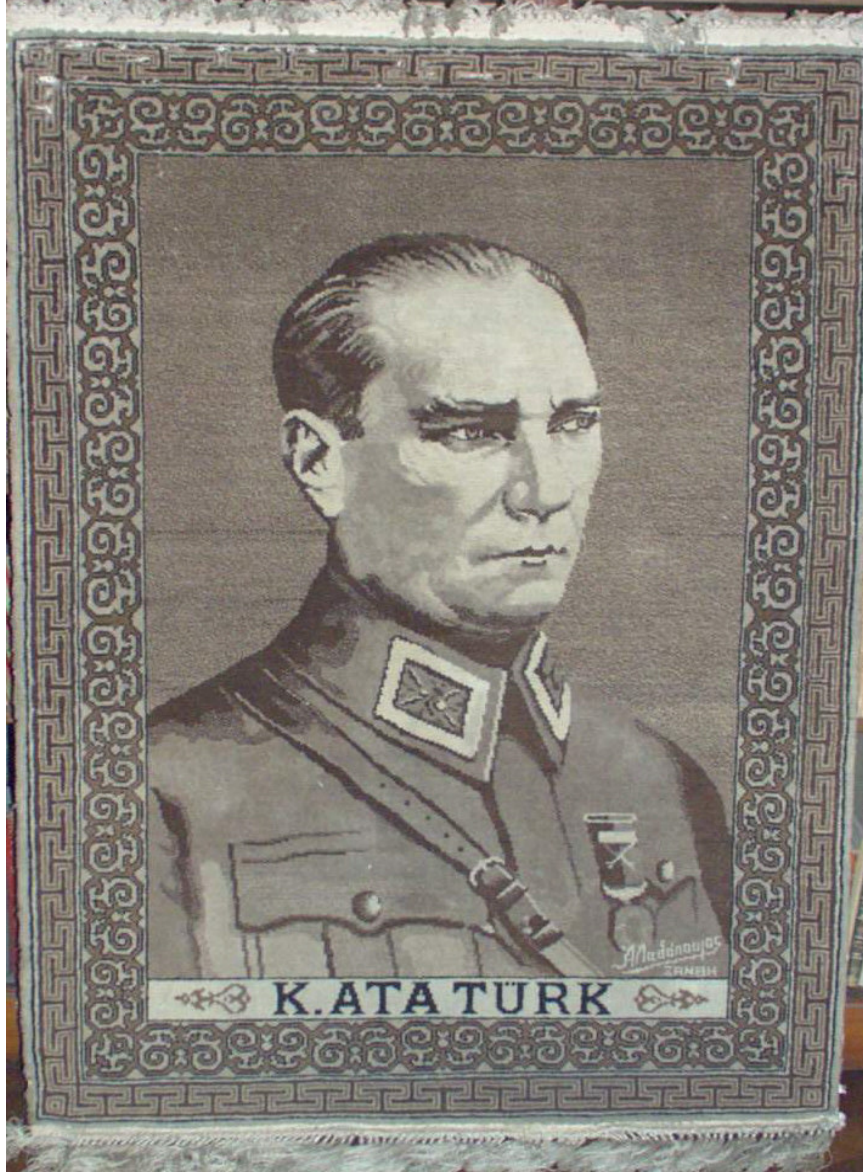
Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Siyah, kahverengi, açık kahverengi, taba, krem, bej, gri

Motif ve Kompozisyon Özelliği :Halı iki bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Birinci bordürde kahverengi zemin üzerine açık kahverengi geometrik bir motif yer almaktadır. İkinci bordürde taba zemin üzerine kahverengi yine geometrik bir motif bulunmaktadır. İkinci bordür, birinci bordüre göre daha geniştir. Birinci bordürde yer alan motife taba, ikinci bordürde yer alan motife ise siyah renk iplik kullanılarak kontür yapılmıştır. İkinci bordürden sonra zemin başlamaktadır. Zeminde

mareşal üniformalı Atatürk portresi yer almaktadır. Zeminin alt başındaki kısa kenarda 83x7 cm genişliğinde bir pano bulunmaktadır. Krem zeminli pano içine latin harfleri kullanılarak siyah renk iplik ile “K.ATATÜRK” yazısı dokunmuştur. Atatürk’ ün portresi için, koyu kahverengi, açık kahverengi, krem, taba ve gri renklerde ilme iplikleri kullanılmıştır. Zemininde Atatürk portresi dışında kalan alanlarda krem ve kahverengi renkte iplikler beraber düğüm atılmıştır. Zeminin sağ alt köşesinde, “Αλαδο'πουλοζ ΞΑΝΘΗ” (Anadopoulos Ksanthi) yazısı yer almaktadır. Yazıda Yunan alfabesi kullanılmıştır. Anadopoulos dokuyanın adı, Ksanthi ise Yunanistan’ da bugün İskeçe olarak bilinen bir yerleşim yeridir. Kültür envanterde halının hediye olarak dokunduğu kayıtlıdır.

Halının Durumu : Halının teknik analizi halıya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli, tozlu ve kırılğan yapıdadır. Halının ön ve arka yüzünde, hav aralarında güve lavraları bulunmaktadır. Özellikle etlik ve bordürlerdeki havlarda hasar yoğunlaşmıştır. İlme iplikleri, mukavemetlerini yitirdiğinden havlarda (özellikle siyah ve koyu renkteki havlar) ciddi bir dökülme problemi söz konusudur. Halıda kilim ve çiti örgüsü kaybı bulunmamaktadır, ancak kilim örgüsü üzerinde güve lavraları ve pas lekeleri yer almaktadır. Halının alt başındaki saçaklar çiti örgüsünden sonra kesilmiş, orijinal saçakların yerine takma saçak dikilmiştir. Üst başın saçakları orijinal ve örgülüdür. Kenar örgülerinde marullanma vardır. Halının kilim örgüsü başlangıcı ve hav bitimi arasında yer alan bölgede somon renkte ipek saten kumaş parçacıkları tespit edilmiştir, ancak halının daha önce kumaşa dikildiğine dair kayıtlarda herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Halının arka yüzünde 117x160 cm ebatlarında, 6,5 cm genişliğinde ve 3 cm yüksekliğinde ahşap bir çerçeve yer almaktadır. Çerçeve halının etlik ve birinci bordür kısımlarına denk gelmektedir. Halı, çerçeveye cırt bantlar (kenetlenen bantlar) ile gerdirilmiştir. Çerçevadaki cırt bantta tel zımba, halıdaki cırt bantta ise el dikişi kullanılarak halının çerçevede sabit durması sağlanmıştır. Cırt bantın alt kısmında güve dışkıları ve güve tarafından yenilen hav kalıntıları bulunmaktadır.

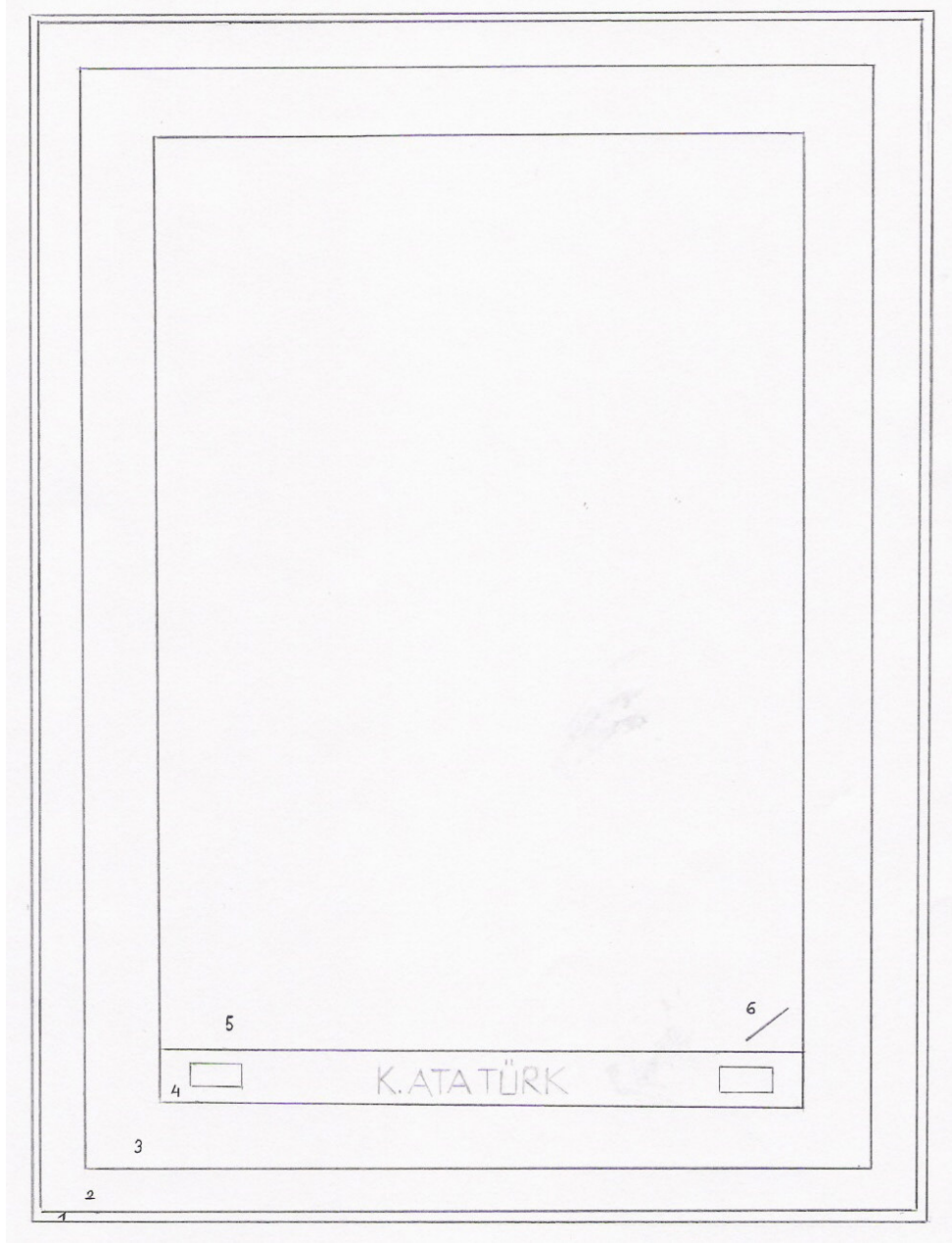

Fotoğraf- 99: 13/ 366 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{203,204,205}

²⁰³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 13/ 366 envanter numaralı halının tahriri Florya olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 71 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 43 Nolu Oda'ya, 10 Kasım 2002 tarihinde de 43 Nolu Oda' dan (kütüphane), 69 Nolu Atatürk' ün Çalışma Odası'na nakledilmiştir.

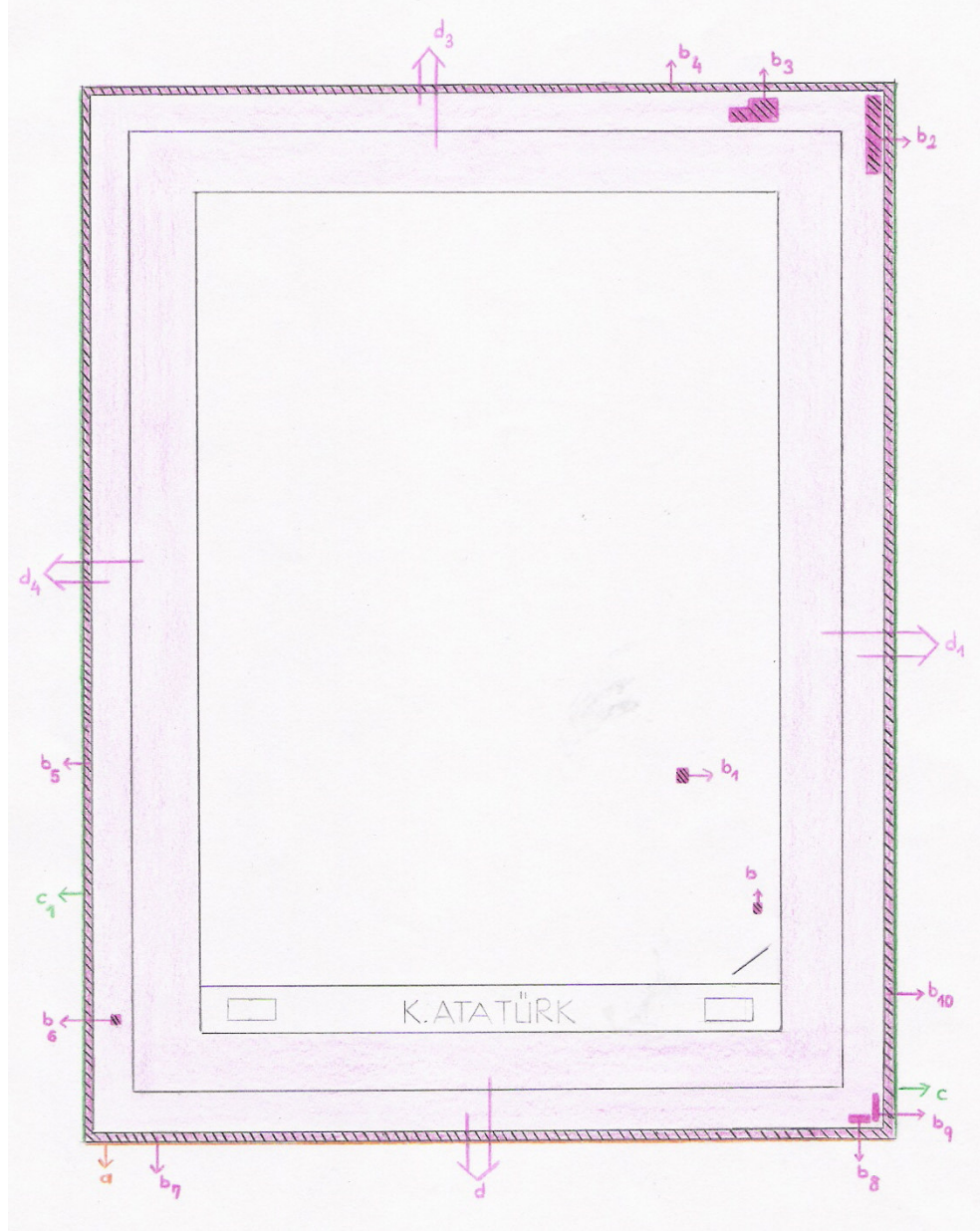
²⁰⁴ Halının alt başındaki orijinal saçaklar kesilip yerine takma saçak geçirilmiştir. Ancak kayıtlarda halının daha önce onarım gördüğüne dair herhangi bilgiye ulaşılamamıştır.

²⁰⁵ Halı, ikinci ihalede onarılabacak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için haliya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 37: 13/ 366 Envanter numaralı halının genel planı ²⁰⁶

²⁰⁶ 1-Etlik, 2-Bordür, 3-Bordür, 4-K.ATATÜRK yazısının yer aldığı bordür, 5-Zemin, 6-Yunan alfabesiyle dokunan yazı

Şekil- 38: 13/ 366 Envanter numaralı halının hasar tespit planı ²⁰⁷

- ²⁰⁷ a Saçak kaybı
b / b₁ / b₂ / b₃ / b₄ / b₅ / b₆ / b₇ / b₈ / b₉ / b₁₀ Hav kaybı
c / c₁ Kenar örgüsünde marullanma
d / d₁ / d₂ / d₃ / d₄ Hav kaybı riski taşıyan bölgeler

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 10.02.2006 09.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 11 Nolu Oda

Halının Envanter No : 42/ 1370

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 34 Nolu Oda

Boyut : 133 x 183 cm

Kalite : 65 x 85 düğüm /dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,4 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği : 3 Kat, S Büküm,krem ipek iplik

Atkı İpliği :4 Kat, S Büküm, mavi pamuk iplik

Halının bazı bölgelerinde (geniş bordürde olduğu gibi) beyaz pamuk iplik de kullanılmıştır.

İlme İpliği : 2 kat, S büküm, ipek iplik

Kilim Örgüsü : Hasarlı.Halının alt ve üst başında yer alan kilimlik kısmı kesilmiştir.

Saçak Uzunluğu : Haliya 3 kat, Z büküm, krem suni ipek iplik kullanılarak takma saçak yapılmıştır.

Alt baş saçak uzunluğu: 21 cm

Üst baş saçak uzunluğu:18 cm

Kenar Örgüsü : 0,4 cm

Kenar örgüsü için sağ kenarda dört, sol kenarda dört olmak üzere toplam sekiz çözgü ipliğine güvez renkte iplik ile sarma tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Güvez, mavi, açık mavi, haki, krem, sarı, siyah, kırmızı, kahverengi, pembe, turuncu

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Halı, iki adet küçüksu, bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Küçüksulardaki desen özellikleri birbirinin aynısıdır.Halıda geniş bir bordür yer almaktadır. Küçüksuların zemin rengi güvez, bordürün ise kremdir. Küçüksuda stilize penç ve yaprak

motiflerinden oluşan bir kompozisyon düzeni bulunmaktadır. Bordürde  z m salkımı, hatai ve pen lerden meydana gelen alternatif bir düzenleme hakimdir. Halının zemin rengi kremdir. Halının göbeğinde kırmızı zeminli oval bir madalyon yer almaktadır. Halının güvez zeminli köşe dolgularında, $\frac{1}{4}$ tepelikli rumi paftalar yer almaktadır. Paftaların içi bitkisel motiflerle bezemelidir. Köşe dolgularının ortasında madalyona bağlı içinde hatai motifi bulunan rumi paftalar yer almaktadır. Madalyonun içine merkezdeki pen ten dört yana dağılan iri hatailer yerleştirilmiştir. Bu düzenlemenin etrafı daha küçük boyutlarda penç, hatai, dal ve yapraklarla bezenmiştir.

Halının Durumu : Halının teknik analizi haliya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli ve tozlu ve oldukça kırılkan yapıdadır. Halının renklerinde solma, havlarında ezilme ve dökülme mevcuttur. Bordürün Sağ alt köşe ciddi bir yırtık tespit edilmiştir. Benzer yırtıklar halının zemininde de bulunmaktadır, Halının alt ve üst başındaki kilim örgüsü kesilmiştir. Bu nedenle halının orijinal saçağı bulunmamaktadır. Halının alt ve üst başına takma saçak dikilmiştir. Halının alt baş köşelerinde dışa çıkma, üst baş köşelerinde i e girmeden kaynaklanan kenar yamukluğu söz konusudur.

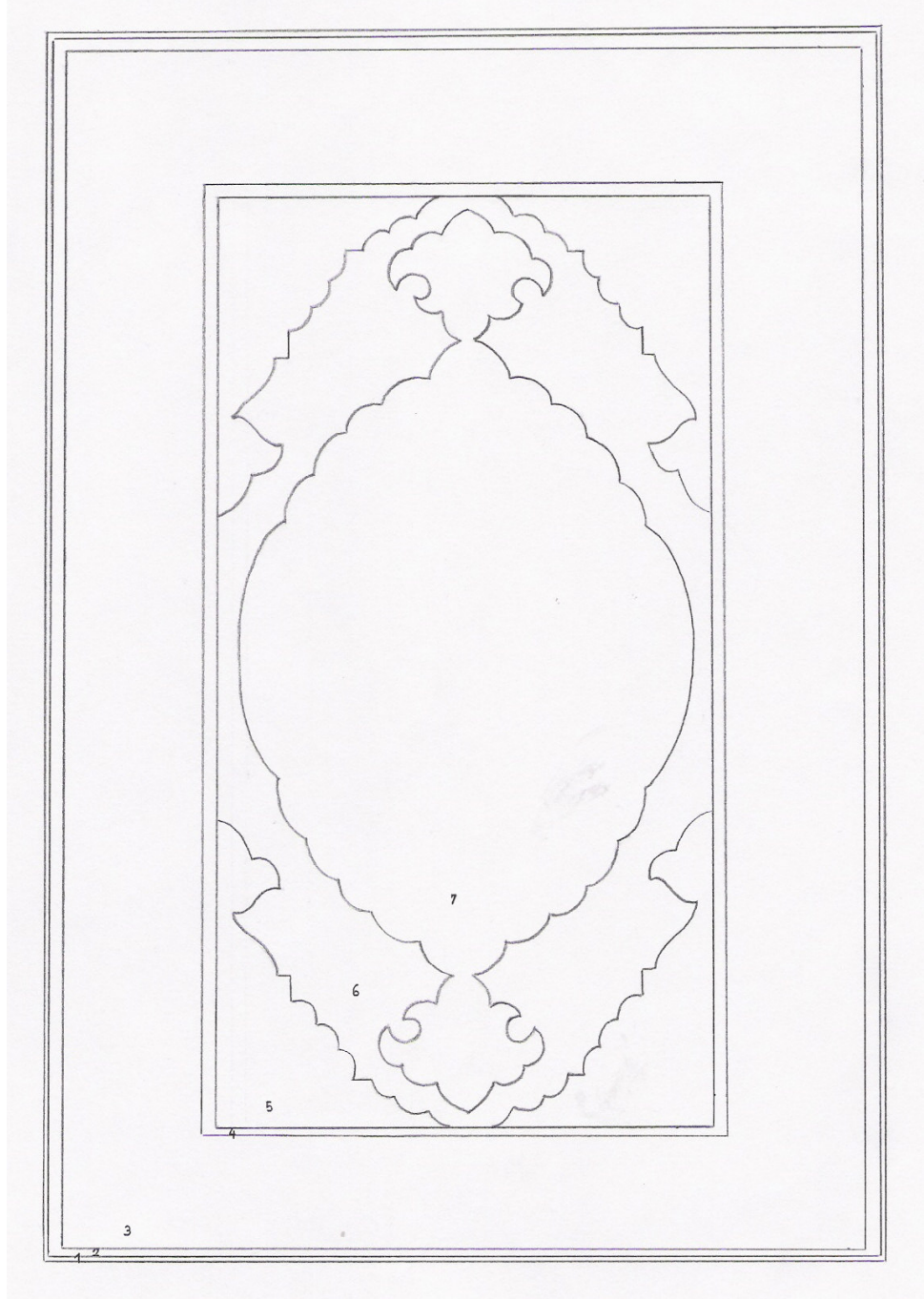
Fotoğraf-100: 14/ 234 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{208,209,210}

²⁰⁸ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 14/ 234 envanter numaralı halının tahrir numarası 62/ 21 olarak kaydedilmiştir. Halı, Dolmabahçe Sarayı, Hususi Daire 62 Nolu Oda' dan, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 34 Nolu Oda 'ya nakledilmiştir.

²⁰⁹ Halının 10.01.1968 tarihinde 250 Lira bedel karşılığı iki başına saçak geçirilmiştir.

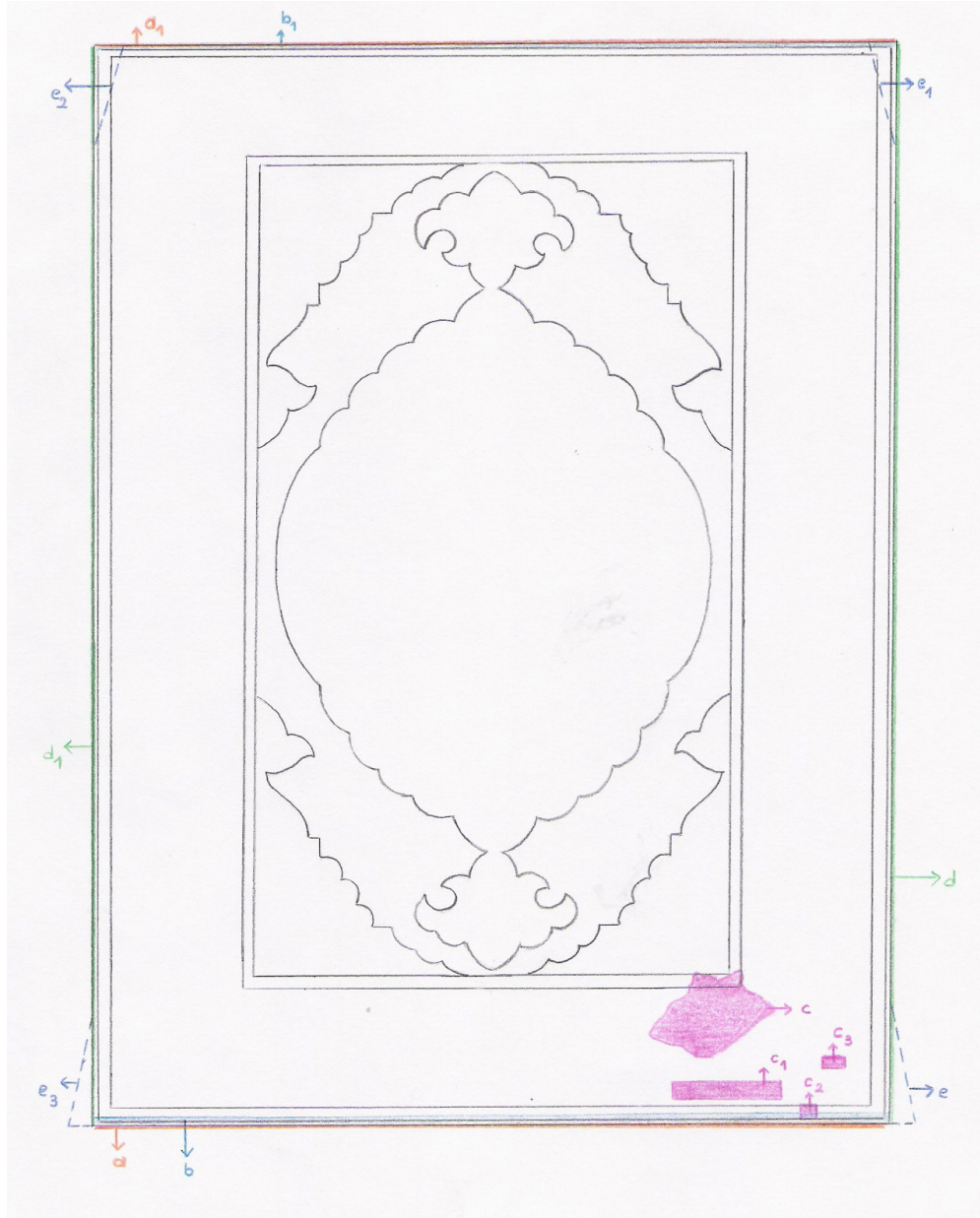
Dosya No: 1968/ 16

²¹⁰ Halı, ikinci ihalede onarılacak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için haliya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 39: 14/ 234 Envanter numaralı halının genel planı ²¹¹

²¹¹ 1-Etlık, 2-Küçüküsu, 3-Bordür, 4-Küçüküsu, 5-Köşe dolgusu, 6-Zemin, 7-Göbek

Şekil- 40: 14/ 234 Envanter numaralı halının hasar tespit planı ²¹²

- ²¹² a / a₁ Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı
b / b₁ Etlikte hav kaybı
c / c₁ / c₂ / c₃ Yırtılma sonucu oluşan hav kaybı
d / d₁ Kenar örgüsü kaybı
e / e₁ / e₂ / e₃ Kenar yamukluğu

YENİ BİLGİ FORMU

İncelemenin Yapıldığı

Tarih ve Saat : 23.01.2006 09.³⁰

İncelemenin Yapıldığı Yer: Dolmabahçe Sarayı / 11 Nolu Oda

Halının Envanter No : 14/ 234

Halının Bulunduğu Yer : Dolmabahçe Sarayı / 34 Nolu Oda

Boyut : 122 x 147cm

Kalite : 58 x 65 düğüm/dm²

Yüzyılı : 19.yüzyıl

Hav Yüksekliği : 0,4 cm

Hammaddesi :Çözümlü İpliği : 2 Kat, Z Büküm, krem ipek iplik

Atkı İpliği : 8 Kat, S Büküm, krem ipek iplik

İlme İpliği : Tek kat, Z Büküm, ipek iplik

Kilim Örgüsü :Hasarlı. Halının alt ve üst başında yer alan kilimlik kısmı kesilmiştir.

Saçak Uzunluğu :Haliya 3 kat, Z büküm, krem suni ipek iplik kullanılarak takma saçak yapılmıştır.

Alt baş saçak uzunluğu: 10 cm

Üst baş saçak uzunluğu:12 cm

Kenar Örgüsü : 0,5 cm

Kenar örgüsü için sağ kenarda sekiz, sol kenarda sekiz olmak üzere toplam on altı çözgü ipliğine krem renkte iplik ile kaytan tekniği kullanılarak kenar örgüsü yapılmıştır. Kenar örgüsünde yer yer kilim tekniği de uygulanmıştır.

Düğüm Türü : Türk Düğümü (Çift Bağlama, Gördes)

Atkı Adedi : 2 (bir gidiş bir geliş)

Kullanılan Renkler :Güvez, haki, küf yeşili, bej, tirşe, kırmızı, mavi, kahverengi

Motif ve Kompozisyon Özelliği : Halı ¼ raport ile desenlendirilmiştir. Halı, yedi adet küçüksu, bordür ve zeminden meydana gelmektedir. Birinci küçüksu ile dördüncü küçüksu, ikinci küçüksu ile beşinci küçüksu, üçüncü küçüksu ile de altıncı küçüksu aynı kompozisyon özelliğine sahiptir. Birinci ve dördüncü küçüksuda bej zemin üzerinde tekrar eden stilize bitkisel bir motif yer almaktadır. İkinci ve beşinci küçüksuda alternatif olarak yerleştirilmiş stilize bitkisel motiflerden oluşan bir

düzenleme vardır. İkinci küçüksu zemini sarı, beşinci küçüksuyun zemini tirşedir. Üçüncü, altıncı ve yedinci küçüksular geometrik tek bir motif tekrarından meydana gelmektedir. Halıda güvez zemin üzerinde bitkisel motiflerle bezemeli geniş bir bordür yer almaktadır. Halının göbeğinde bej zeminli dairesel bir madalyon yer almaktadır. Madalyonun içinde stilize bitkisel motifler yer almaktadır. Halının zemin rengi güvezdir. Zeminde üç adet alt kısa kenarda, üç adet üst kısa kenarda olmak üzere toplam altı adet çınar yaprağı bulunmaktadır. Mavi zeminli köşe dolgularında, sarmal dal ve küçük çiçekler yer almaktadır. Sarmal dal ve yaprak motifleri, halının uzun ve kısa kenarları boyunca devam ederek köşe dolgularını birleştirmektedir. Halının sol üst köşesinde Eski Türkçe “Hereke” yazısı yer almaktadır.

Halının Durumu : Halının teknik analizi haliya yıkama işlemi uygulanmadan önce yapılmıştır. Halı, kirli tozlu ve oldukça kırılgan yapıdadır. Halının renklerinde solma ve abraj, havlarında ezilme ve dökülme mevcuttur. Bordür ve zeminde yırtıklar tespit edilmiştir. Halının alt ve üst başındaki kilim örgüsü kesilmiştir. Bu nedenle halının orijinal saçağı bulunmamaktadır. Halının alt ve üst başına takma saçak dikilmiştir.

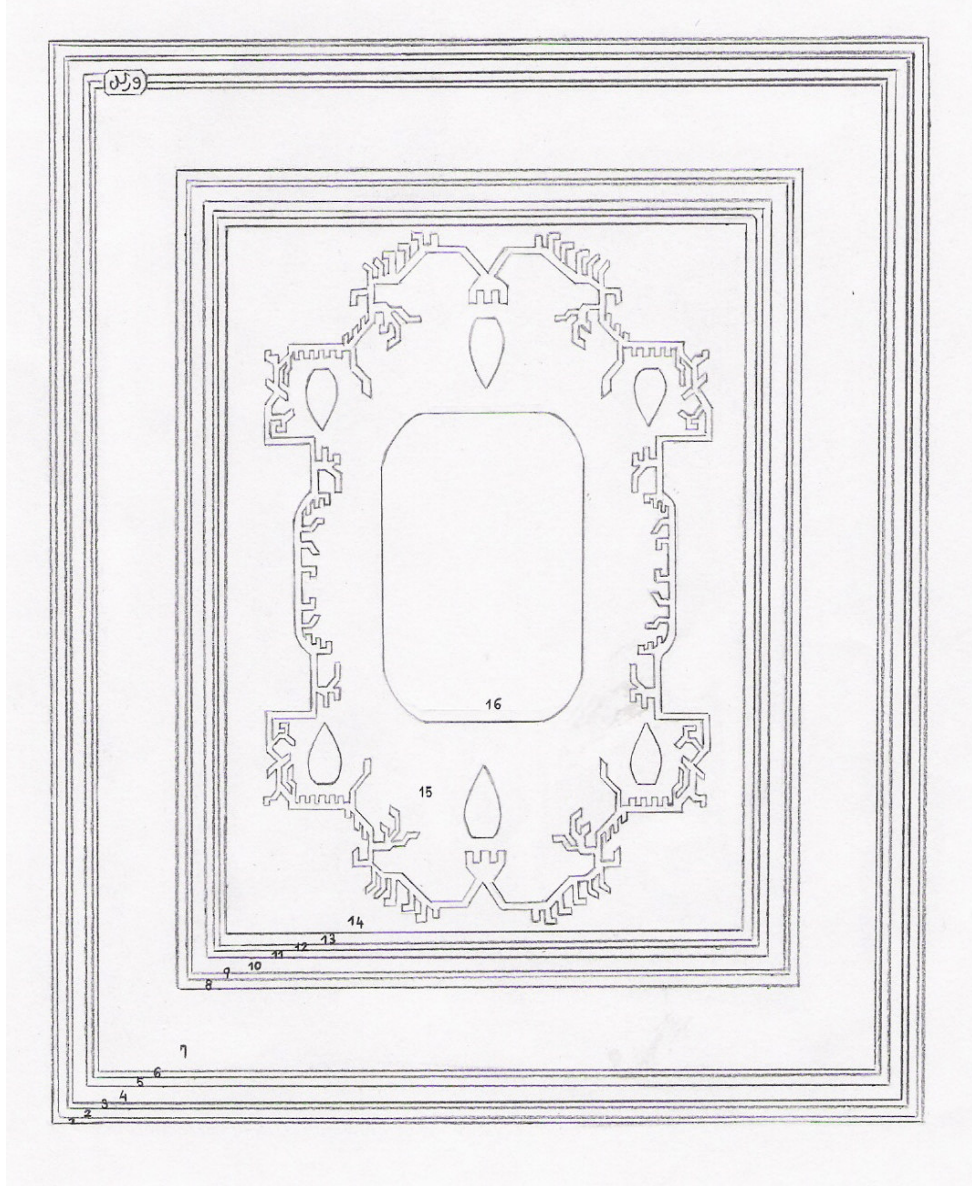

Fotoğraf-101: 42/ 1370 Envanter numaralı halıdan genel görünüm ^{213,214,215}

²¹³ Envanter Bilgi Sistem kayıtlarında 42/ 1370 envanter numaralı halının tahrir numarası D.B.25/ 47 olarak kaydedilmiştir. Halı, Yalova Atatürk Köşkü, Büyük Köşk 25 Nolu Depo' dan, Dolmabahçe Sarayı, Resmi Daire 34 Nolu Oda 'ya nakledilmiştir.

²¹⁴ Halının 03.07.1962 tarihinde yırtık yerleri ve güve yenikleri tamir edilmiş, iki başına yeniden saçak geçirilmiştir. Dosya No: 962/ 16

²¹⁵ Halı, ikinci ihalede onarılacak halılardan biridir. İkinci ihale tez kapsamı dışında bırakıldığı için haliya yapılan onarım işlemleri tarafımdan gözlemlenememiştir.

Şekil- 41: 42/ 1370 Envanter numaralı halının genel planı ²¹⁶

²¹⁶ 1-Etlık, 2-Küçüksu, 3-Etlık, 4-Küçüksu, 5-Küçüksu, 6-Etlık, 7-Bordür, 8-Küçüksu, 9-Etlık, 10- Küçüksu, 11-Küçüksu, 12-Etlık, 13-Küçüksu, 14-Köşe dolgusu, 15-Zemin, 16-Göbek

2.3. HALILARIN ONARIM AŞAMALARI

“ Tarihi tekstillerde kullanılan lif çeşitlerinin ve dokuma türlerinin çevresel faktörlerden etkilenme şekilleri farklılık gösterir. Örneğin, pamuk lifi % 7- 8, yün lifi % 13-14, ipek lifi % 11 oranında nem tutma miktarına sahiptir. Bunun yanında halı havlı yapısından dolayı tozu düz bir dokumaya oranla yüzeyinde daha fazla barındırır. Bu nedenledir ki tarihi tekstillerin temizliğine karar verildiğinde her bir tekstil için uygulanacak yöntemin obje yapısına uygun olarak seçilmesi gerekmektedir.” ²¹⁸

Onarım biyolojik, mekanik ve diğer zarar unsurlarından biri veya birkaçı nedeniyle tahribe uğramış halının aslına uygun bir şekilde korunması için yapılan işlemleri kapsamaktadır. Onarım ile normal kullanım ve işlemlerden dolayı daha sonra oluşabilecek hasar önlenerek, halının sağlıklı şekilde korunması sağlanır. Halıların onarımı için, temizleme,sağlamaştırma, bütünleme, yenileme ve yeniden yapma gibi tekniklerden yararlanılır. Doğru bir onarımda olabildiğince az müdahale ile halının tarihi, belgesel ve estetik değerini koruması amaçlanır. Onarım işleminde, onarımı yapan kişiye yol gösteren ve onarımı yönlendiren belirleyici unsur dokumanın kendisidir. Dokumaya ilişkin sağlıklı veriler, kişinin onarımda doğru karar verip, çözüme yönelik fikir yürütmesine yardımcı olur.

Tarihi bir halının onarımında, tüm işlem basamaklarının amacı, onarımı yapılan halının kimyasal dengesini korumaya yönelik olmalıdır, ve halılardaki mevcut hasarları saptayabilmek için onarım öncesi mutlaka belgeleme çalışması yapılmalıdır. Bunun dışında yine onarım işlemlerine başlanmadan önce halının saklanacağı ya da sergileneceği yerde sağlanması istenen koşullar belirlenmelidir.

Onarım işlemlerinin yapılabilmesi için öncelikle dokumanın temiz olması gerekir. Bu işleme karar verildiğinde geriye dönüş çok zor hatta imkansızdır. Temizlik işleminde süre doğru ayarlanmadığı takdirde zaten üzerinde az ya da çok hasar bulunan dokuma daha çok hasar görebilir. Temizlik işlemi, dokumanın özelliğine ve hasar oranına göre kuru ya da ıslak şekillerde yapılabilir. Temizlik, ipliklere

²¹⁸ Elgin Karadağ, “ Farklı Yapıdaki Tarihi Tekstillerin Temizlik Yöntemleri”, Öneri, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı: 15, Yıl: 7, Cilt: 4, 1 Ocak 2001, s. 135

canlılık, renklere belirginlik ve parlaklık vererek dokumanın gerçek görüntüsünün ortaya çıkmasını sağlar. Ayrıca mevcut hasarı da açığa çıkararak onarımda dokumaya uygun tespit yapılmasına kolaylaştırır. Tez kapsamında incelenen tarihi halılara düz yıkama yapılmıştır. Halıların temizlik işlemlerin önce hasarlı bölgeleri sağlamlaştırılmış, yıkama sırasında daha fazla zarar görmeleri engellenmiştir. Tarihi halılar çok kirli ve tozlu olduğundan hipo ²¹⁹ ve su ile yıkanmıştır. İşlem düz bir zemin üzerinde dokumanın tüm yüzeyine etki edecek şekilde uygulanmıştır. Yıkama sonrası ıslak haldeki halılar, çok ağır olacağından halılara santraföjlü kurutma yapılmış daha sonra dikkatli bir şekilde desteklenerek açık havada kurumaya bırakılmıştır. ²²⁰ (**Fotoğraf-102**) Birinci ihalede onarılması planlanan 21 halının temizlik işlemleri, yaklaşık iki haftalık bir sürede tamamlanmıştır. Temizlenen halıların onarımına geçilmeden önce tarafımdan teknik analizleri yapılarak halılardaki mevcut hasarlar tespit edilmiştir. Bu analizlerde, halının hasar olmayan , orijinalini muhafaza eden bölgelerindeki tekrar eden öğelerin varlığından ve simetriden yararlanılmıştır.

Fotoğraf-102 : Yıkanan halıların açık havada kurutulduğu düzenek

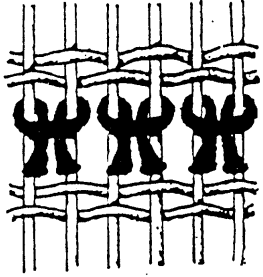
Onarıma hazırlık safhası dokumanın cinsi, tekniği ne olursa olsun değişmez. Tel (çözü) kaynağı, geçgi (atki) kaynağı ve düğüm atımı onarımda temel hareketlerdir. Onarımı yapan kişinin yapması gereken dokumayı incelemek ve orijinale uygun şekilde dokumayı onarıma hazırlamaktır. Onarımın kaliteli ve aslına uygun şekilde yapılması çok önemlidir. Dokumayı yeniden yapılandırabilmek, dokumaya uygun malzeme temini ile mümkündür. Onarımda en temel gereç ipliktir.

²¹⁹ Hipo (hypo): Soda hiposülfid adlı kristal maddenin kısaltılmış ismidir.

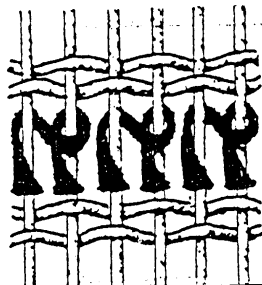
²²⁰ Tarihi halıların temizlik işlemi, İstanbul’ da Fahri Solak’ ın önerdiği bir yıkama atölyesinde gerçekleştirilmiştir.

Hazırlık safhasında yapılması gereken ilk hareket onarılacak bölgeye uygun renkte, kalınlıkta ve lif yapısında iplik seçilmesidir. Onarımda kullanılacak ipliği, onarımı yapılan dokumanın hammaddesi belirler. Onarım sırasında dokumaya uygun eski bir dokumaya ait söküntü iplikler kullanılabileceği gibi, yeni iplikler de kullanılabilir. Onarımda iplik renginin orijinale uygunluğu çok önemlidir. Onarımı yapan kişinin vereceği en kritik kararlardan biri de iplik rengi seçimidir. Onarılacak bölge için ilk olarak söküntü ipliklere bakılır. Uygun iplik yok ya da yeterli değil ise halıdan iplik numuneleri alınarak, orijinale uygun renklerde iplikler boyanır. Gerekli araç ve gereçler temin edildikten sonra halının onarımına geçilir.²²¹

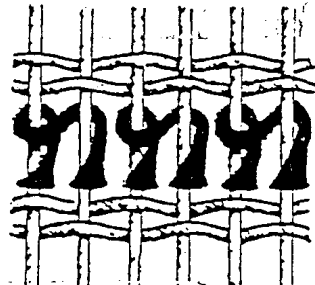
Öncelikli olarak onarılmak üzere seçilen 21 halının tamamına kapsamlı bir onarım işlemi uygulanmamıştır. Onarılan halılardaki mevcut hasarlar ağırlıklı olarak halıların kenar kısımlarında yer almaktadır. Tarihi halılara hav sökümü, hav atımı, saçak onarımı, kilim örgüsü onarımı ve kenar örgüsü onarımı gibi onarıma yönelik işlemler uygulanmıştır. Hav (düğüm) sökümü, düğümlerin hasarlı bölgeden sağlam olan bölgeye kadar halının tersinden ve yüzünden bir cımbız yardımıyla çıkarılarak temizlenmesi işlemidir. Halılarda Türk düğümü (Gördes, çift bağlama) ve İran düğümü (Sine, tek bağlama) kullanılmıştır. (Şekil- 43,44,45)²²²

Şekil- 43: Türk Düğümü

Şekil- 44: Sağa Yatık
İran Düğümü

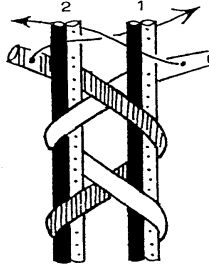
Şekil- 45: Sola Yatık
İran Düğümü

Söküm işlemi tamamlandıktan sonra hav atımı yapılır. Bu işlem için ilk olarak dokuma, çivi ya da raptiye ile uygun bir gerginlikte tezgaha (ahşap çerçeve) sabitlenir. Daha sonra sökülen düğümlerinin yerine uygun renkte iplik seçilerek tığ

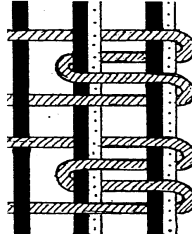
²²¹ Proje kapsamına alınan tarihi halıların onarımı için gerekli araç ve gereçler, onarımı yapan şirket tarafından temin edilmiştir.

²²² ÖMÜR, Vildan, "Ege Serbest Bölgesi, Bu Bölgede Faaliyet Gösteren Woven Legends Restoration Verimli Halı Kilim Revizyon San. Tic. Ltd. Şti. Tanıtımı ve Şirket' te Yapılan Onarım Çalışmaları", (Yayınlanmamış lisans tezi), D.E.Ü.,G.S.F.Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü, Halı-Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı, İzmir 2004

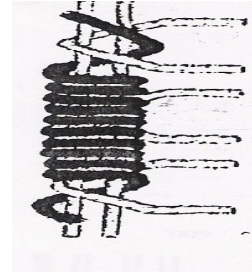
ya da iğne yardımı ile düğüm atılır. Onarımı yapılan halıların birçoğunun alt ve üst başında yer alan saçak kısımları kesilmiştir. Halıların hasarlı saçakları evşirme tekniği ile onarılmıştır. Bu teknik, saçak tamirinde saçak için kullanılan yeni ipliğin inceltip orijinal ile büküm verilerek kaynaştırılması işlemidir. Saçak ile birlikte kilim örgüsü de hasara uğramış ise onarılan saçaklar uygun gerginlikte bir tezgaha gerdirilir, hasarlı bölgedeki kayıp motifler ve kilimlik kısmı yeniden dokunur. Halıların alt ve üst başına sarma tekniğinde sumak benzeri zincir çekilerek kilim örgüsü onarımı bitirilir. Kenar örgüsü onarımı için de halı uygun bir gerginlikte tezgaha gerdirilir. Halılarda tek, çift, üçlü, sarma ya da kaytan fitil şeklinde kenar örgüleri yapılabilmektedir. (Şekil- 46,47,48)²²³ Kenar örgüsünde kullanılan teknik, onarılan dokumaya göre değişmektedir.

Şekil- 46: Kaytan Tekniği

Şekil- 47: Kilim Tekniği

Şekil- 48: Sarma Tekniği

Gerekli tüm onarım işlemleri bitirildikten sonra dokumaya tesviye işlemi yapılır. (Fotoğraf-103) Tesviye, düz bir duruma getirme, düzleme anlamına gelmektedir. Onarımda tesviye işlemi son işlemdir. Dokumanın ön yüzüne uygulanır. İşlem sırasında halıya atılan yeni düğüm fazlalıkları, orijinal hav yüksekliğine eşit oluncaya kadar tıraş makinesi ile kademe kademe kesilerek temizlenir. Her kesim sonrası kesilen bölge el ile hav yatım yönünde düzeltilir. Daha sonra havlar bir ters yatım yönüne bir de hav yatım yönüne doğru fırçalanır. Son olarak tesviye yapılan bölge su ile ıslatılıp, ütü ile hav yatım yönüne doğru ütülenir. Bu sayede düğümlerin iyice yatması ve orijinal kısma uyumu sağlanır. Tarihi halıların onarım işlemleri sona erdikten sonra, bir kısmı koruma ve sergileme amacıyla keten kumaş üzerine dikilmiştir.

²²³ ÖMÜR, Vildan, "Ege Serbest Bölgesi, Bu Bölgede Faaliyet Gösteren Woven Legends Restoration Verimli Halı Kilim Revizyon San. Tic. Ltd. Şti. Tanıtımı ve Şirket' te Yapılan Onarım Çalışmaları", (Yayınlanmamış lisans tezi), D.E.Ü.,G.S.F.Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü, Halı-Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı, İzmir 2004

Fotoğraf- 103 : Tesviye işlemi

Halı-1 : 52 /565 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 104: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 105: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 106: Kenar örgüsünde yer alan hasardan genel görünüm

Fotoğraf- 107: Zemininde yer alan hasardan genel görünüm

Fotoğraf- 108: Tesviye işlemi öncesi zemindeki hasarın görünümü

Fotoğraf- 109: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-2 : 14 /2670 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 110: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 111: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 112: Yanma sonucu meydana gelen hasar

Fotoğraf- 113: Kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü kaybı

Fotoğraf- 114: Onarılan bölgeden detay görünüm

Fotoğraf- 115: Onarım sonrası kilim örgüsü, saçak ve çiti örgüsü

Fotoğraf- 116: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-3 : 14 /2671 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 117: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 118: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 119: Güve yeniği sonucu oluşan hasar detayı

Fotoğraf- 120: Hav kaybı detayı

Fotoğraf-121: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 122: Tesviye işlemi sonrası detay

Fotoğraf- 123: Onarım sonrası halıdan genel görünüşü

Halı-4 : 32 /545 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 124: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 125: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 126: Hasar detayı

Fotoğraf- 127: Onarılan hasarlı bölge

Halı-5 : 11 /880 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 128: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 129: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 130: Takma saçak

Fotoğraf- 131: Hasar detayı

Fotoğraf- 132: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 133: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 134: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-6 : 11 /852 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 135: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 136: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 137: Hasar detayı

Fotoğraf- 138: Takma saçak

Fotoğraf- 139: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 140: Tesviye işlemi

Fotoğraf- 141: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-7 : 44 /146 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 142: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 143: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 144: Takma saçak

Fotoğraf- 145: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 146: Saçak onarımı

Fotoğraf- 147: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-8 : 32 /433 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 148: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 149: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 150: Hasar detayı

Fotoğraf- 151: Hasar detayı

Fotoğraf- 152: Hav atımı

Fotoğraf- 153: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 154: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-9 : 14 /341 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 155: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 156: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf-157: Hasarlı saçak, kilim örgüsü ve çiti örgüsü

Fotoğraf-158: Hasarlı kenar örgüsü

Fotoğraf- 159: Hav kaybı olan bölgenin onarımı

Fotoğraf- 160: Onarılan bölgeden detay

Fotoğraf- 161: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-10 : 32 /633 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 162: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 163: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 164: Hasarlı saçak, kilim örgüsü ve çiti örgüsü

Fotoğraf- 165: Hasarlı kenar örgüsü

Fotoğraf- 166: Hav kaybı

Fotoğraf- 167: Hav kaybı olan bölgenin onarımı

Fotoğraf- 168: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-11 : 64 /1881 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf-169: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf-170: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 171: Hasar detayı

Fotoğraf- 172: Zeminde yer alan lekeler

Fotoğraf- 173: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-12 : 64 /1881 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf-174: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf-175: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 176: Orijinal saçak

Fotoğraf- 177: Halının dört kenarına dikilen takma saçak

Fotoğraf- 178: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-13 : 11 / 972 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

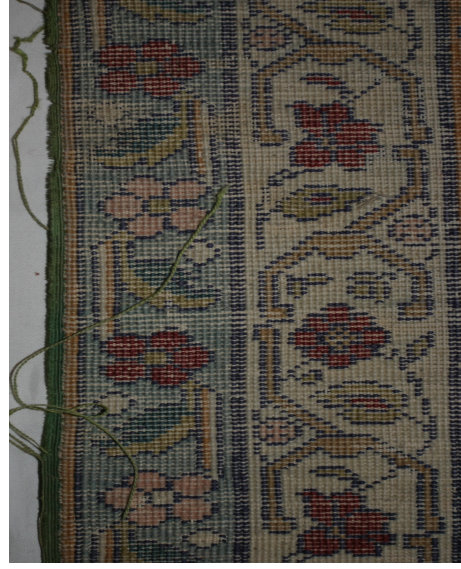
Fotoğraf-179: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf-180: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 181: Hasar detayı

Fotoğraf- 182: Hasarlı kenar örgüsü

Fotoğraf- 183: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-14 : 45 / 3 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf-184: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf-185: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf-186: Halıya sonradan eklenen yazı

Fotoğraf- 187: Takma saçak

Fotoğraf- 188: Hasarlı kenar örgüsü

Fotoğraf- 189: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-15 : 11 /810 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 190: Yıkama işlemi öncesi ön yüzünden görünümü

Fotoğraf- 191: Yıkama işlemi öncesi halının sırtından görünümü

Fotoğraf- 192: Hav kaybı

Fotoğraf- 193: Hasarlı kenar örgüsü

Fotoğraf- 194: Hasar detayı

Fotoğraf- 195: Hereke yazısı

Halı-16 : 11 /588 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 196: Yıkama işlemi öncesi ön yüzünden görünümü

Fotoğraf- 197: Yıkama işlemi öncesi halının sırtından görünümü

Fotoğraf- 198: Hereke yazısı

Fotoğraf- 199: Hasarlı saçak detayı

Fotoğraf- 200: Hasarlı kenar örgüsü

Fotoğraf- 201: Hasar detayı

Halı-17 : 13 /198 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 202: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 203: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 204: Hasarlı saçak detayı

Fotoğraf- 205: Hasar detayı

Fotoğraf- 206: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-18 : 13 /197 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 207: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 208: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 209: Hasarlı saçak, kilim örgüsü ve çiti örgüsü

Fotoğraf- 210: Hav kaybı

Fotoğraf- 211: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 212: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 213: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-19 : 13 /370 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 214: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 215: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 216: Hav kavbı

Fotoğraf- 217: Hasar detayı

Fotoğraf- 218: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 219: Onarılan bölge detayı

Fotoğraf- 220: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

Halı-20 : 11 /879 Envanter Numaralı Halının Onarım Aşamaları

Fotoğraf- 221: Yıkama işlemi öncesi halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 222: Yıkama işlemi sonrası halıdan genel görünüm

Fotoğraf- 223: Onarım sonrası halıdan genel görünüm

3. BÖLÜM

MİLLİ SARAYLARDAKİ RESTORASYON PROJESİ KAPSAMINDA ONARILAN HALILARDAN RESTİTÜSYONU YAPILAN HALILAR

Hızla bozulan, nitelik değiştiren ve yok olan korunması gerekli kültürel varlıklar hakkında derlenen her türlü bilgi, belgesel bir değer taşımaktadır. Tespit çalışmalarının sonunda toplanan bilgi ve belgeler, kültür varlıklarını geniş kitlelere tanıtmak, benimsetmek ve böylece bir koruma kültürü oluşturmak amacıyla yürütülmesi gereken çalışmaların en önemli malzemeleridir. Halının tespiti ve durumunun tanımlanmasına yönelik yapılan çalışmalardan biri de restitüsyondur.

Restitüsyon, hasarlı bir dokumanın ilk ya da belirli bir tarihte nasıl olduğunu gösteren somut verilere olduğu kadar kestirim ve varsayımlara da dayanan tıpkı çizimlerdir. Bir başka deyişle restitüsyon, yıpranmış, parçalanmış, eskimiş, yırtılmış bir dokumanın orijinal şekli hakkında fikir veren bir çalışmadır. Restitüsyon, bilimsel ve zorunlu bir çalışmadır. Tanımında da ifade edildiği gibi tasarımsal bir çalışma olan bir restitüsyonun doğru olabilmesi için mutlaka dokumaya ilişkin somut verilere dayanması gerekmektedir. Bu veriler, arşiv kayıtları, dokuma üzerindeki izler ve fotoğraf gibi dokumaya ait belgelerin yanı sıra, resim, heykel, mimari, çini ve benzeri dokumanın yapıldığı dönemde uygulama alanı bulan diğer sanatsal öğeleri de içermektedir. Hasarın tekrar onarılması söz konusu olmasa da yapılan restitüsyon çalışmaları, dokumanın özgün şeklini tanımlamaya veri oluşturacak temel bilgilerin sağlanmasına ve bilgilerin aslına uygun şekilde sakalınmasına yardımcı olur. Bu anlamda restitüsyon, çok yönlü bir tarihsel araştırmayı ve teknik çalışmayı zorunlu kılmaktadır.

Uygulamalar, “Milli Saraylar Bünyesinde Bulunan El Dokuması Halıların Restorasyon Projesi ve Onarım Aşamaları” konulu yüksek lisans tezi kapsamında tarafımdan yapılmış olan halı restitüsyon çalışmalarını içermektedir. Tez kapsamında incelenen 21 adet halıdan 7’ sinin restitüsyon çalışmaları yapılmıştır. Tarihi halılar, Milli Saraylar yapı grubu içine giren Dolmabahçe Sarayı’ nda kayıtlıdır. Restitüsyonu yapılan halılarda çiti, saçak, kilim örgüsü, kenar örgüsü ve hav kayıpları gibi hasarlar olduğu saptanmıştır.

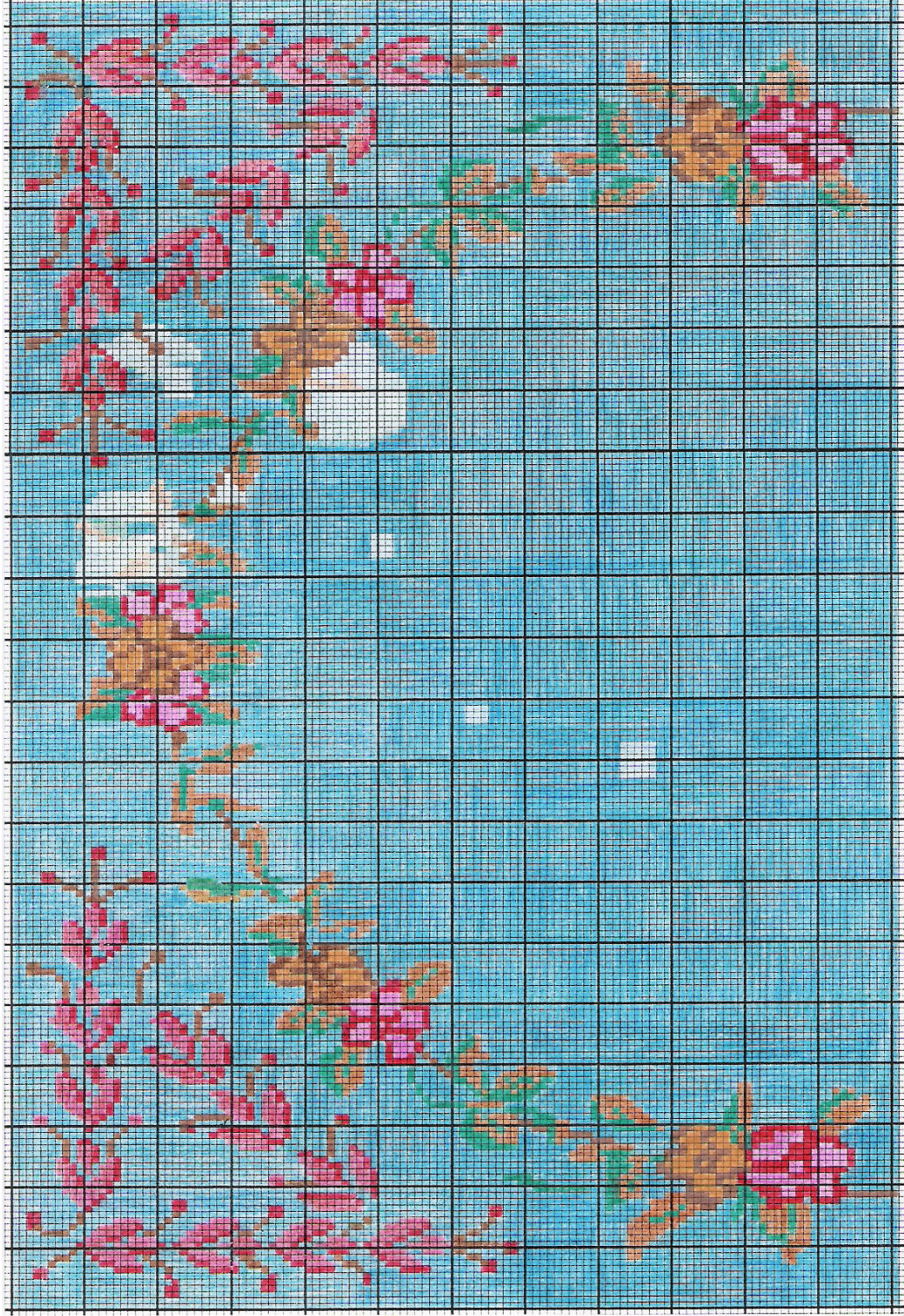
Restitüsyon çalışması yapılırken tarihi halılar ana kaynak olarak kabul edilmiş, ancak çalışmalar bölüm arşivi, fakülte kütüphanesi ve TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı kütüphanesindeki konu ile ilgili tüm kitap, dergi ve broşürlerde yer alan yazılı ve fotoğraflı kaynaklarla da desteklendirilmiştir.

Restitüsyon çalışmasına, seçilen halıların genel halı planı yapılarak başlanmıştır. Bu planlar orijinal halı boyutlarının on kat küçültülmesiyle oluşturulmuştur. Ardından genel plan baz alınarak hazırlanan hasar tespit planı üzerinde halıda varolan hasarlı kısımlar belirtilmiştir. Mevcut hasarlar plan üzerinde belli bir sistematik içinde ifade edilmeye çalışılmıştır. Bunun için alfabetik bir sınıflandırma yapılarak, her bir hasarı farklı bir harfin simgelemesi sağlanmıştır.

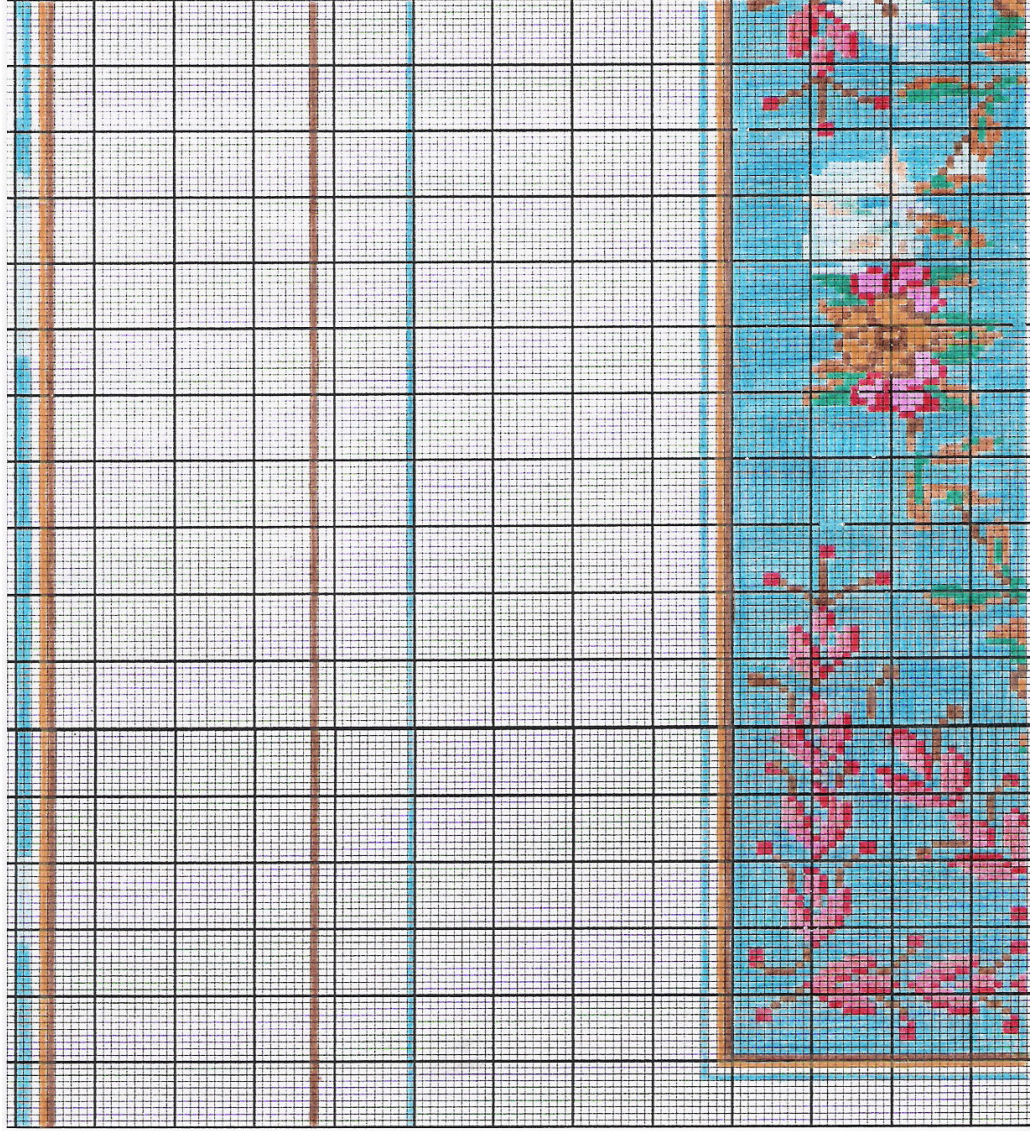
Orijinal halıdan yararlanılarak halıların motif analizi ve teknik çizimleri yapılmıştır. İncelenen halılarda yer alan motiflerin yerleşiminde farklılıklar, motif kaymaları ve sıkışmaları gözlenmiştir. Çizilen motifler birebir ölçülerde milimetrik halı kağıdına aktarılmıştır. Ön çalışma olarak yapılan taslak çizimleri orijinal halı boyutlarında çalışılmış, ancak halı boyutlarının çok büyük olmasından dolayı halılardaki mevcut hasarlar tez içinde orijinal kalite ve boyuta uygun kesitler halinde gösterilmiştir. Yapılan çalışmanın daha anlaşılır olması ve A4 kağıda sığması için orijinal Hereke halı desen kağıdı %68, Isparta halı desen kağıdı % 62 oranında küçültülmüştür. Çizimler milimetrik kağıda aktarılırken orijinal boyut ve kalite korunmuştur. Çizimler, kareli kağıda aktarıldıktan sonra halıda varolan orijinal renklere uygun renkli kalemler kullanılarak renklendirilmiştir. Halının restitüsyonu yapılan kısımlarının belli olması için hasar olmayan bölgeler orijinal renkte, hasarlı bölgeler ise orijinal rengin tonal değeri düşürülerek daha açık renkte boyanmıştır. Çalışmada düz boyama tekniği kullanılmıştır.

Fotoğraf- 224: 52/ 565 envanter numaralı halının restitüsyonu
yapılan hasarlı bölgeleri

Restitüsyon- 1: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu

Restitüsyon- 2: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu

Fotoğraf- 225: 14/ 2670 envanter numaralı halının restitüsyonu
yapılan hasarlı bölgeleri

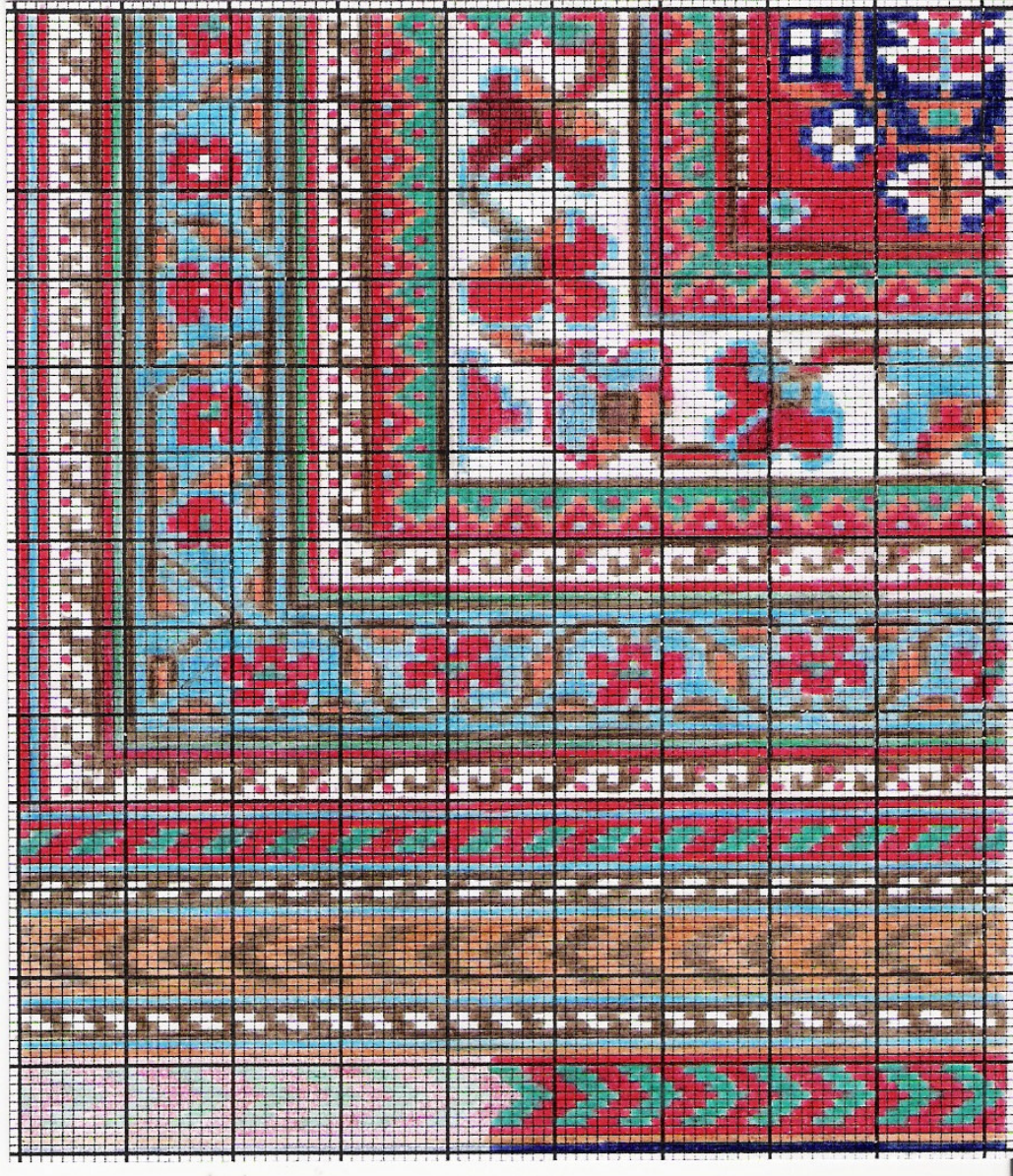
Restitüsyon- 3: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu

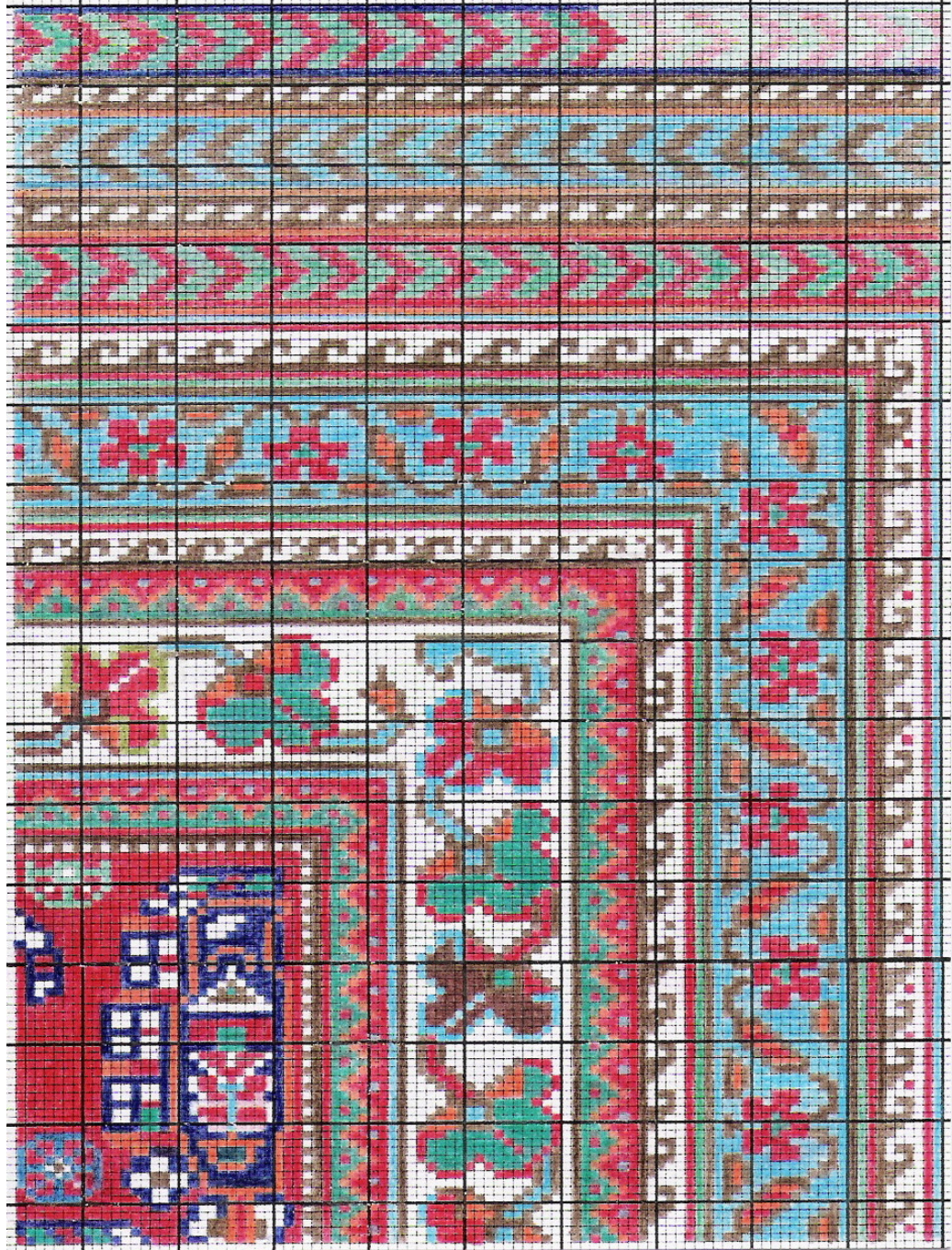
Restitüsyon- 4: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu

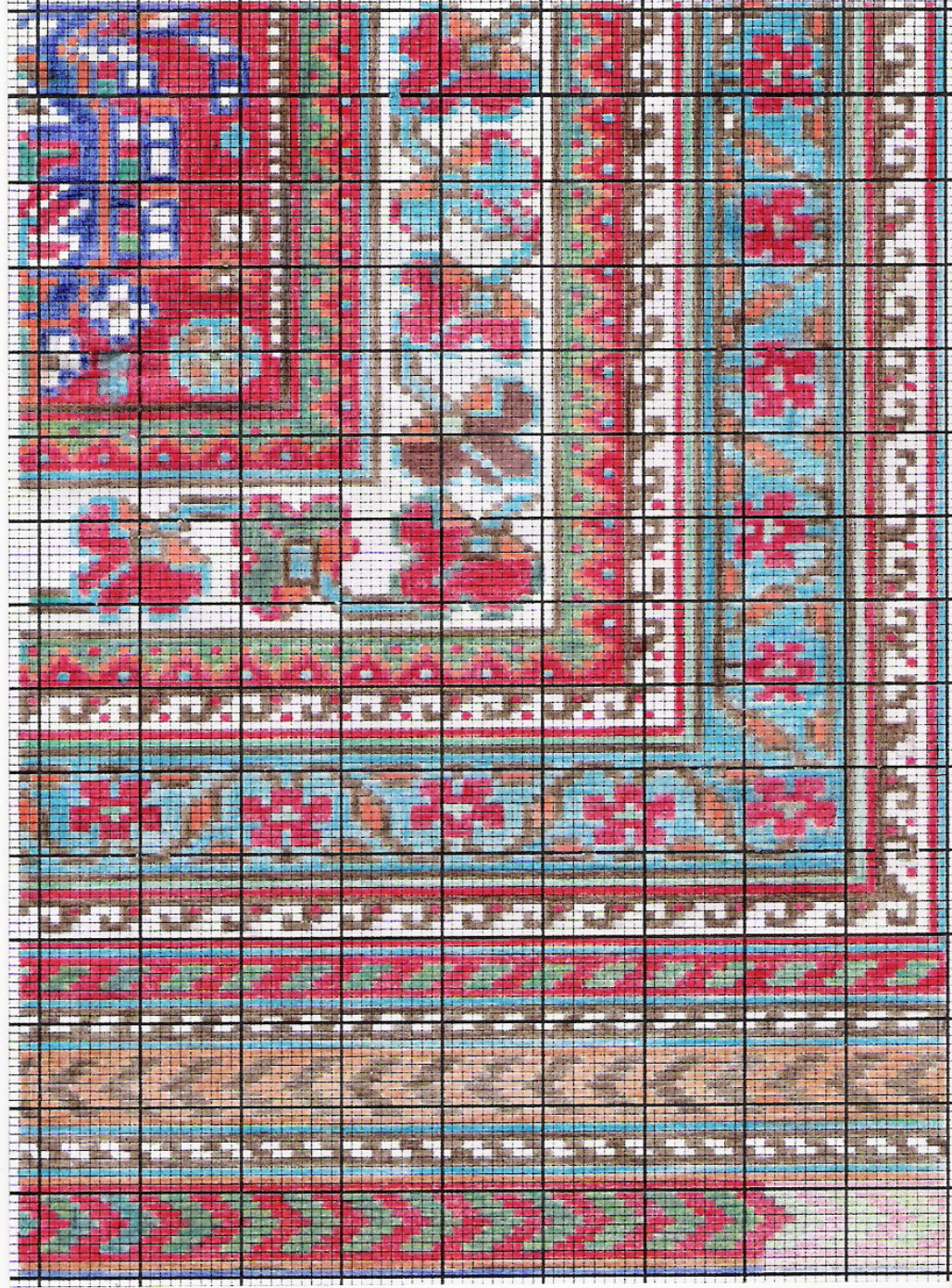
Restitüsyon- 5: “3” numaralı bölgenin restitüsyonu

Restitüsyon- 6: “4” numaralı bölgenin restitüsyonu

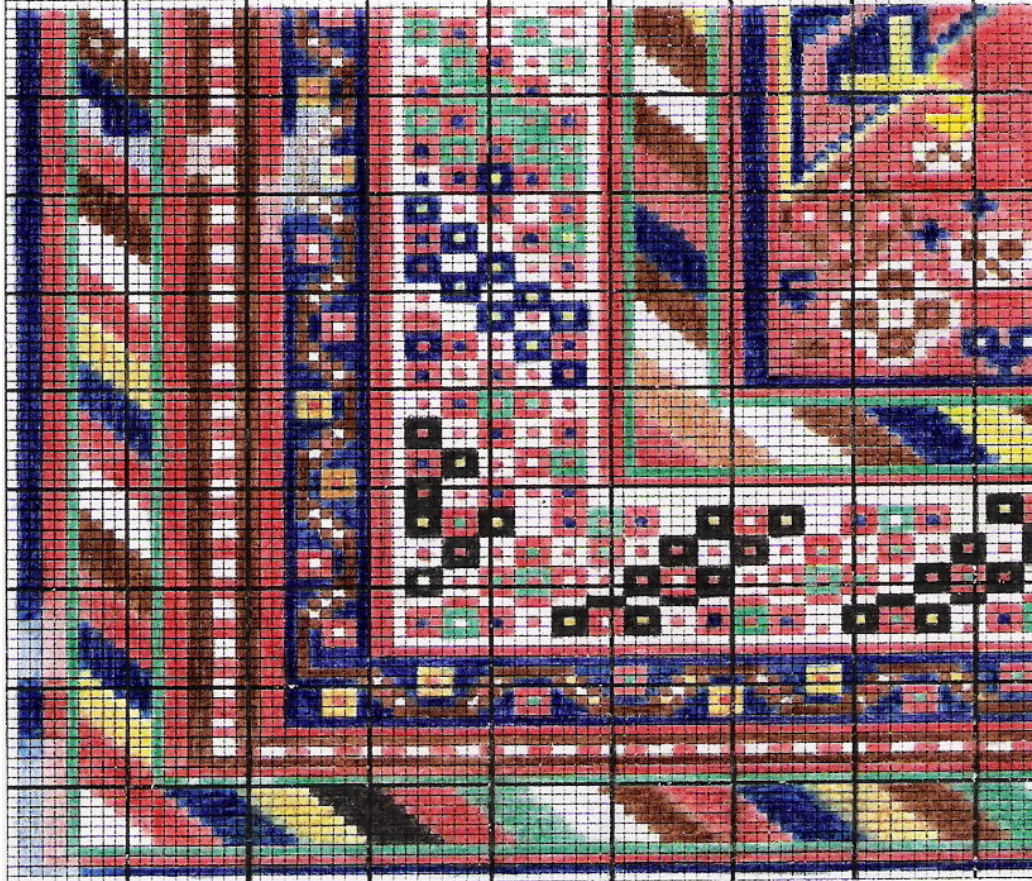
Restitüsyon- 7: “5” numaralı bölgenin restitüsyonu

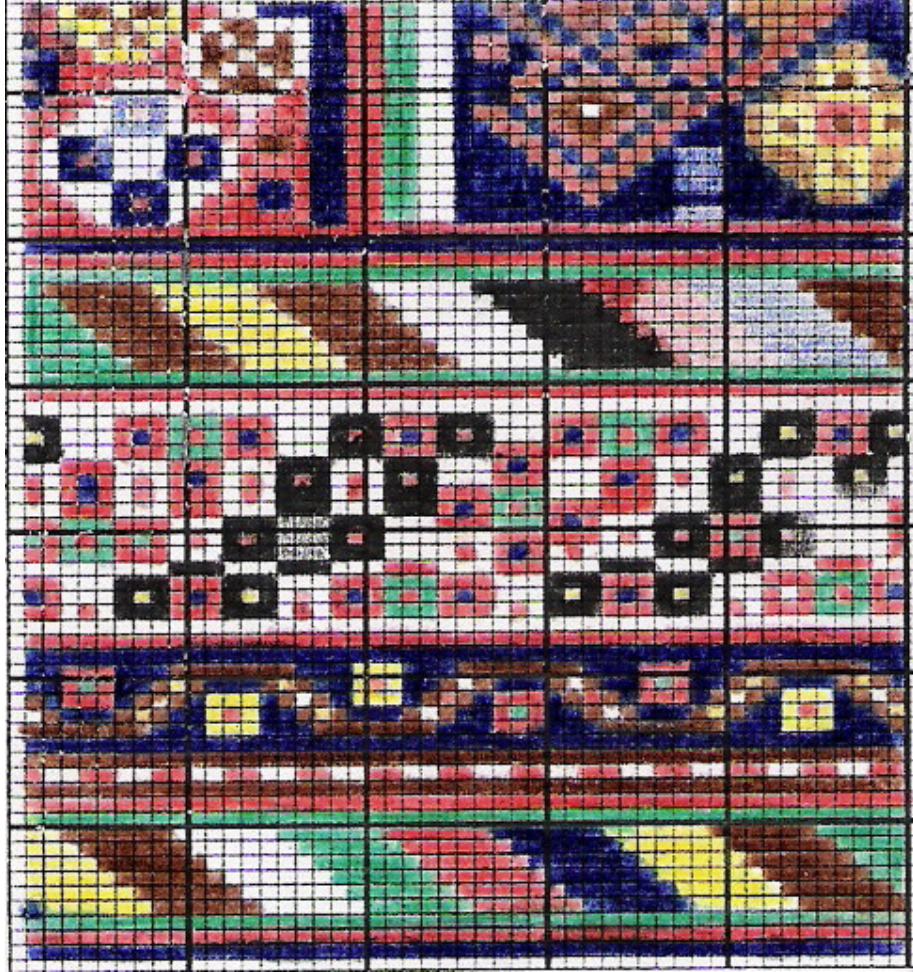
Restitüsyon- 8: “6” numaralı bölgenin restitüsyonu

Fotoğraf- 226: 14/ 2671 envanter numaralı halının restitüsyonu
yapılan hasarlı bölgeleri

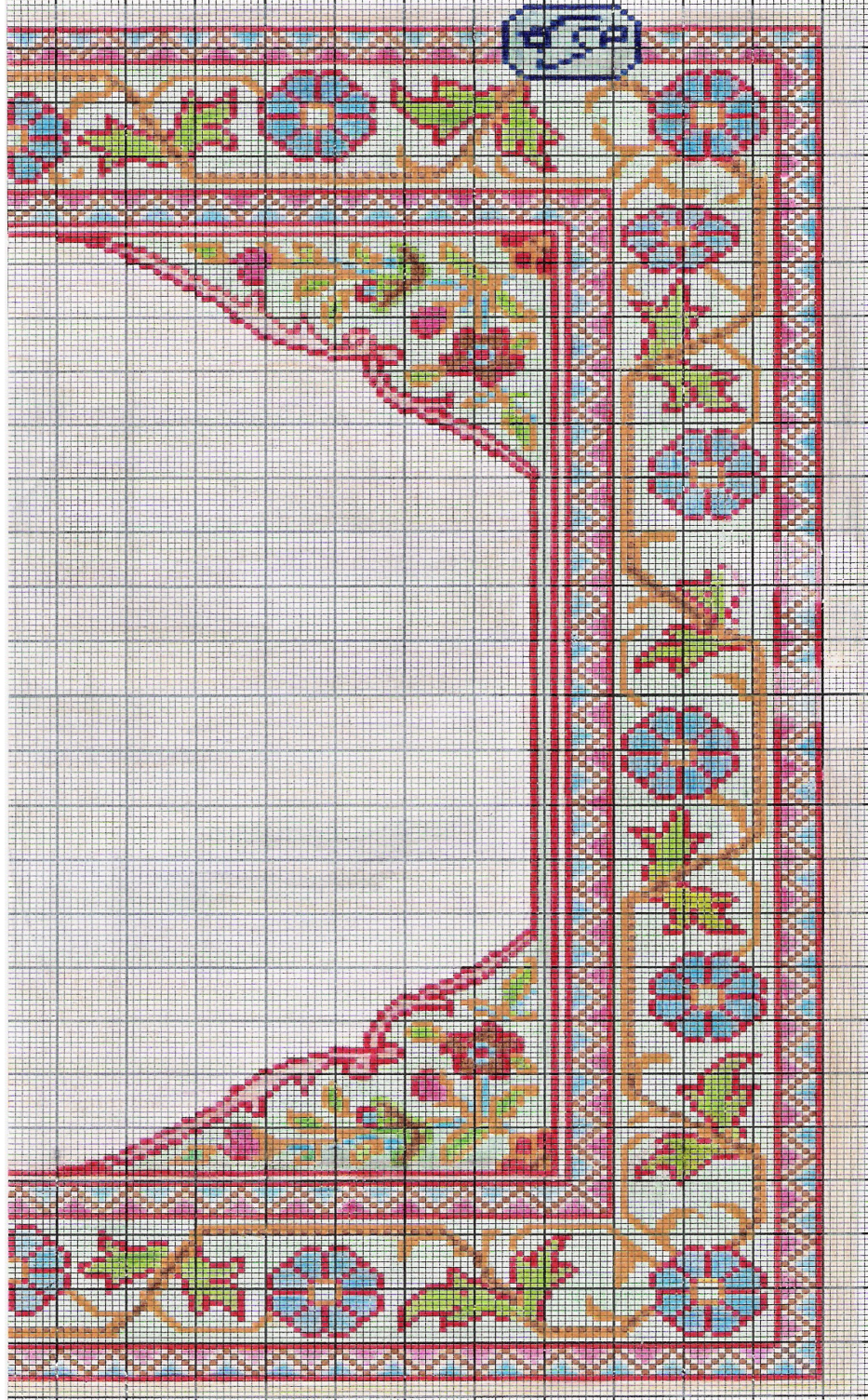
Restitüsyon- 9: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu

Restitüsyon- 10: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu

Fotoğraf- 227: 32/ 545 envanter numaralı halının restitüsyonu
yapılan hasarlı bölgeleri

Restitüsyon- 11: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu

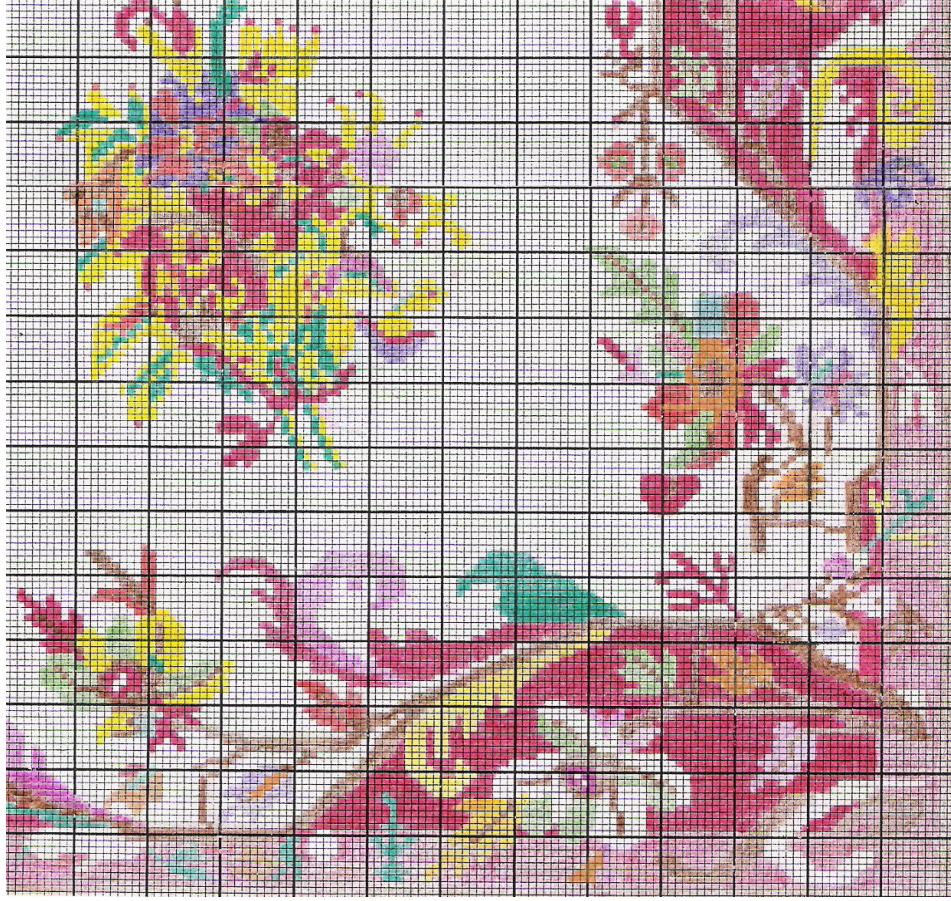
Fotoğraf- 228: 32/ 633 envanter numaralı halının restitüsyonu
yapılan hasarlı bölgeleri

Restitüsyon- 12: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu

Restitüsyon- 13: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu

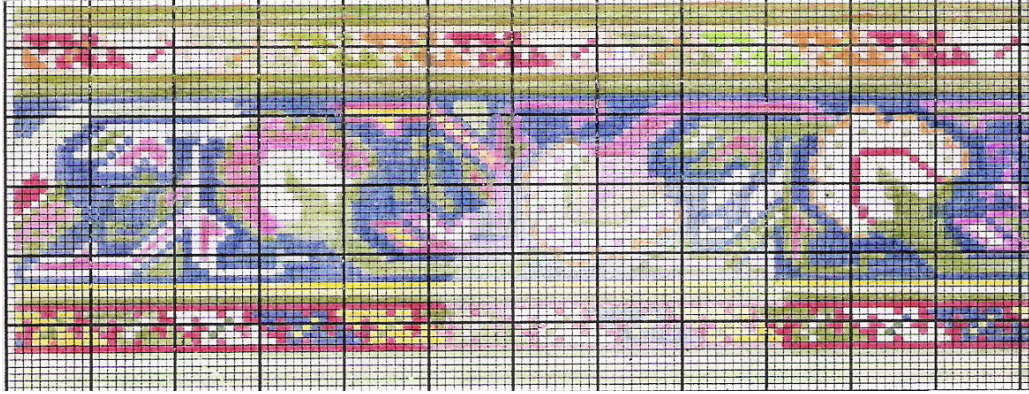
Restitüsyon- 14: “3” numaralı bölgenin restitüsyonu

Fotoğraf- 229: 11/ 852 envanter numaralı halının restitüsyonu
yapılan hasarlı bölgeleri

Restitüsyon- 15: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu

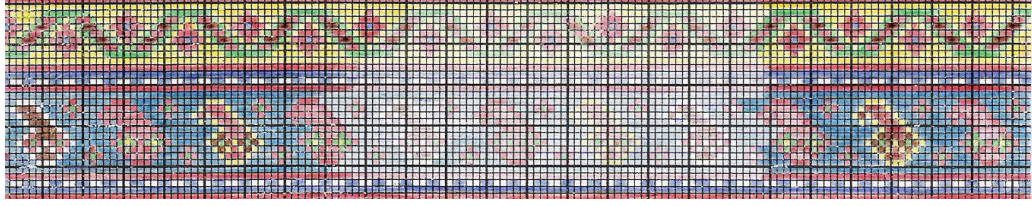
Restitüsyon- 16: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu

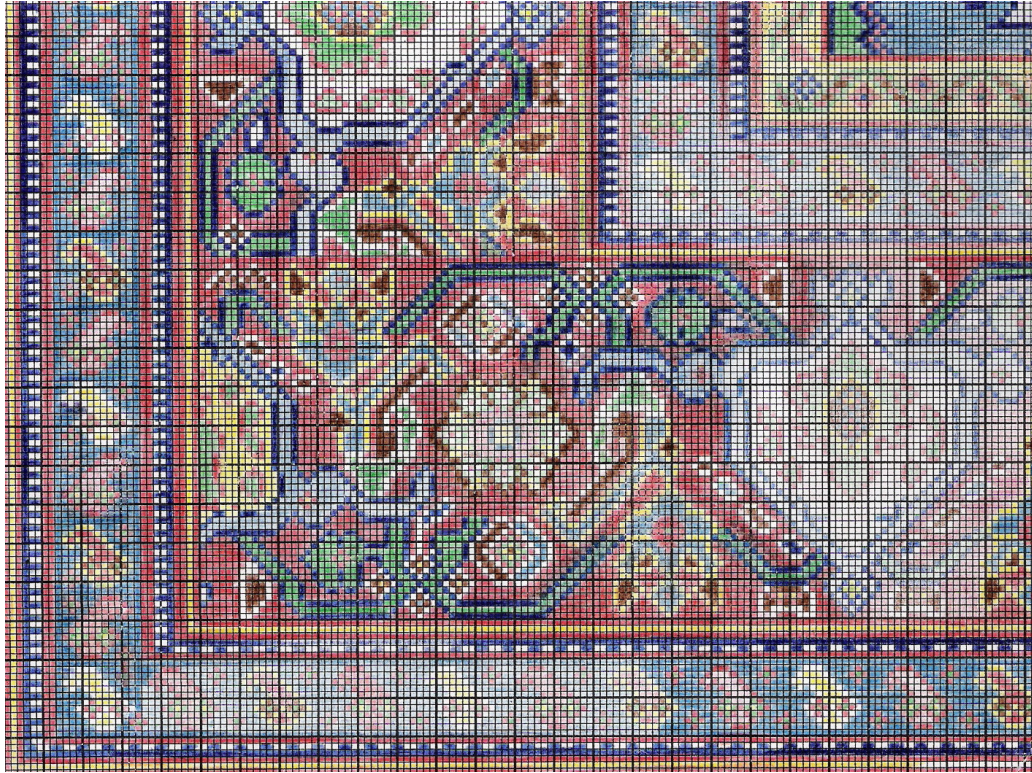
Restitüsyon- 17: “3” numaralı bölgenin restitüsyonu

Fotoğraf- 230: 11/ 880 envanter numaralı halının restitüsyonu
yapılan hasarlı bölgeleri

Restitüsyon- 18: “1” numaralı bölgenin restitüsyonu

Restitüsyon- 19: “2” numaralı bölgenin restitüsyonu

EK- 1 :

11/ 1326 Envanter Numaralı Halının Saraya Geliş Öyküsü

Milli Saraylardaki Restorasyon Projesi kapsamında onarılan halıların çoğu “Hereke İpekli Dokuma ve Halı Fabrikası” nda dokutulmuşken, Ebuzziya Tevfik tarafından Konya’ da dokutulan halı bu yönüyle diğerlerinden ayrılmaktadır. Yapılan araştırmalarda restorasyon projesi kapsamında onarılan halılar arasında yer alan 11/ 1326 envanter numaralı halının ilginç bir üretim ve saraya geliş öyküsüne sahip olduğu anlaşılmıştır. Bu halı, Sultan Abdülhamid tarafından Konya’ ya sürgün edilmiş olan Ebuzziya Tevfik Bey ile sürgüne uğrayan oğlu Talha Bey’ in dokutturdıkları, desenleri ve kufi yazıları ile geleneksel Selçuklu halıcılığını 20. yüzyıla taşıyan duvar seccadelerden biridir.

Ebuzziya Tevfik (1849- 1913), devrinin edebiyatçı, gazeteci, yayıncı, matbaacı ve siyaset adamı olarak tanınan çok yönlü bir kişidir. Henüz 17 yaşında iken gazeteciliğe başlayan ve siyasete atılan Tevfik Bey, 24 yaşında iken yayınları dolayısıyla Sultan Abdülaziz idaresince tutuklanarak Rodos’ a sürülmüş ve kale hapsi cezası almıştır. Sürgün bir kimsenin makale ve kitap yazması yasak olduğundan Tevfik Bey geçimini sağlamak için zindandan yazıp yolladığı yazılarında takma ad olarak da o sırada henüz 4 yaşında olan oğlu Ziya’ ya atfen Arapça “Ziya’ nın babası” anlamında Ebuzziya ismini kullanmıştır. Sürgünden kurtulduktan sonra da bu takma adı sürekli imza olarak benimsemiş, daha sonra da bu isim ailenin soyadı olmuştur. Kufi yazı ve arabesk bezemelerde başarılı, teknik konularda da bilgili bir kişi olan Ebuzziya Tevfik’ in oğlu Talha Bey (1880-1922) ise, Galatasaray Lisesi’ nin son sınıfında iken siyasi faaliyetlerde bulunmak suçu ile babası ile beraber Konya’ ya sürgüne yollanmıştır. Ebuzziyalar ailece bugün Ankara’ ya bağlanmış Konya’ nın Şereflikoçhisar kazasından “Şerefli” aşiretine ait Horasanlı Atçeken Hacı Hasan Oğullarındandır. Aşiret 13. yüzyılın büyük göçleri ile Horasan’ dan gelerek Koçhisar’ a yerleşmiştir.

Ebuzziya Tevfik’ in oğlu ile beraber Konya’ ya sürgün edilişi Nisan 1900’ e rastlamaktadır. Devrin Konya valisi, daha sonra Sultan Abdülhamid’ in sadrazamı olan Avlonyalı Ferid Paşa, Tevfik Bey’ in ikinci eşi Tepedelenli Ali Paşa’ nın torunu, Yanyalı Hayreddin Paşa kızı İffet Hanımın öz dayısıdır. 1901 yılının Mayıs ayında, Vali Ferid Paşa, Konya’ da Türkiye’ de ilk defa yurdun bütün yörelerden, camilerden,

tekkelerden ve yeni imal edilenlerden oluşan iki bin kadar parçanın teşhir edildiği geniş kapsamlı bir halı ve kilim sergisi düzenlemiştir.²²⁴ Sergiyi gezdikten sonra, eski Türk halıları ile yeni halılar arasında model ve renk açısından oldukça fark olduğunu gören, devrinin önemli kufi hat ve arabesk süsleme ustası olan Ebuzziya Tevfik, İstanbul’ da matbaasında bastığı eserlere kufi yazılarla yaptığı kapaklarda ve birçok bina süslemelerinde bulunan desen örneklerini kullanarak halı modelleri hazırlamaya karar vermiştir. Ebuzziya Tevfik, bu sayede eski Selçuklu halı geleneğini yeniden canlandırmayı, halı ticareti yaparak sürgün hayatının geçimini sağlamayı aynı zamanda da seccadelere dokumak üzere seçeceği sözlerle kendisini sürgüne gönderen Sultana siyasi mesaj vermeyi amaçlamıştır.

Ebuzziya Tevfik’ in hazırladığı desenler, oğlu Talha’ nın halı tezgahlarında yaptığı ilavelerle kurulan yeni tarz tezgahlarda dokunmuştur. Bu dokunan duvar seccadelerinden bugüne kadar dokundukları ve varlıkları bilinenler şunlardır:

- 100 x145 cm ebadında 5 adet
- 118 x 182 cm ebadında 2 adet
- 157x 323 cm ebadında 1 adet
- 57 x 146 cm (yaklaşık) ebadında 1 adet

olmak üzere 9 adettir. Bunlardan 6’ sının kimlerde olduğu belli, 3’ ün ise bilinmemektedir. Bilinmeyenlerden birinin, 1971 yılında vefat eden Satvet Lütfi Tozan’ ın mirasında satıldığı biliniyorsa da, halen kimde olduğu tespit edilememiştir. Yine Ebuzziya’ nın bir yazısından, bir adet seccadenin Paris’ e Ahmed Rıza Bey’ e hediye yollandığı belli ise de bunun da ne olduğu bilinmemektedir. Velid Ebuzziya Bey’ in çalışma masasının arkasında duvarda asılı iken çekilmiş bir Fotoğraftan varlığı bilinen bir parçanın da yine ne olduğu bilinmemektedir. Ayrıca Bakırköy’ de Ebuzziya köşkünde bulunan ve ebadı 57 x 146 cm olan küçük bir duvar halısı daha vardır. Bu da Velid Bey’ in vefatından sonra yok olmuştur. Bu parça, üstündeki yazı ve ebadı not edilmemiş olduğu için “dokundukları bilinenler” arasında yer almamaktadır.

Seccadelerin ortak olan özelliği, tümünün Selçuk halıları stilinde, arabesk süslemeli, Ebuzziya’ nın kufi hattı ile yazılmış sözler içermesi ve kufi yazıların cetvelle çizilmiş kadar düzgün dokunmuş olmalarıdır. Bu duvar seccadelerinin

²²⁴ Gerek serginin tertibi, gerekse teşhir edilen parçalar hakkında, devrin İkdam gazetesinde yedi makale yayınlanmıştır.

dokunuş hazırlıkları, kullanılan tezgahlar, tezgahların ebadı ve tezgahlara Talha Bey' in getirdiği yenilikler hakkında belgelere dayanan bilgiler vardır.²²⁵

Bu dört ayrı ebat ve çeşitteki duvar seccadelerinden, en büyüğü 157 x 323 cm ebadında olanı halen Dolmabahçe Sarayı' ndadır. Halı, Dolmabahçe Sarayı arşivinde, 11/ 1326 envanter numarası ile kayıtlıdır. Halının, atkı ve çözgü ipliği pamuk, ilme ipliği yündür. Halıda İran düğümü (Sine, tek bağlama) kullanılmıştır. Dokumada kullanılan yünler anilin boya (Taş kömürü eterinden elde edilen organik boya) ile renklendirilmiştir. Halının kalitesi 50x60 düğüm/ dm² ' dir.²²⁶

Halının üzerinde "Es-Sultan'ül Muazzam el Gazi Abdülhamid Han-ı Sani Edam' Allahü milkehü (Yüce Sultan Gazi İkinci Abdülhamid Han Allah Mülkünle daim etsin)" yazısı yer almaktadır. Sultan Abdülhamid' e sunulan bu halı, dokunanların arasında en iyi korunmuş olanıdır. Halıya ait ilk fotoğraf, dokunması bitirilince İstanbul' a gönderilmeden önce Talha Bey tarafından çekilmiştir. Fotoğraf filmi icad edilmediğinden Fotoğraflar cam negatiflere çekilmiştir. Varolan resmin 1903' de çekilmiş 18 x 24 cam negatifi bulunmaktadır. Sultan Abdülhamid' e bu halıyı takdim etme fikrinin kimden çıktığı bilinmese de , bu halı ile sultana bir suikastta bulunulmak istendiği bilinmektedir. Bu suikastı yapacak olan kişi, Abdülaziz Konevi Efendi' dir. 20. yüzyıl başında Konya çocuklarına halı dokumasını öğreten ve eski Selçuklu tipi halılar örneğinde halılar dokunabilmesinde büyük katkısı olan ve Ebuzziya' nın "El hükmü li'l- galib (Geçerli olan hüküm daima galib olanındır.) ibareli duvar seccadesini bizzat dokuyarak altına da "Abdülaziz Konevi" imzasını işlemiş olan Abdülaziz Efendi, Konya ulemasından müderris Abdülbasir Efendi' nin oğludur. Hünkara bizzat suikastte bulunmaya karar veren Abdülaziz Efendi büyük olasılıkla bu amacını sır olarak saklamış ve kimseye açmamıştır. Sultan Abdülhamid' in kendisine nadide bir hediye takdim edildiğinde, bunu getireni huzuruna kabul ettiğini ve hediyesini kendi eliyle verdiğini bilen Abdülaziz Efendi, Sultan kendisine hediyesini sunarken onu vurmaya planlamıştır. Abdülaziz Efendi kabul günü tabancasını göğsüne koyarak halısını saraya götürmüştür. Ancak devlet erkani dışında, huzura kabul olunacak olan kimselerin üstleri aranmaktadır. Abdülaziz Efendi' nin üzeri aranınca göğsündeki

²²⁵ Talha Bey Konya' dan İstanbul' da ev hapsinde bulunan kardeşi Velid Bey' e, babası ile halıcılık yapacağını 29 Mart 1318 (14.04.1902) tarihli mektubunda bildirmiştir.

²²⁶ Muammer Obuz' un annesinden, teyzesinden ve Küçük Kazım Bey' den edinilen bilgilere göre halı, Muammer Obuz' un teyzesi Hatice Saydut Hanım, Konya D.P. mebusu büyük Kazım Bey' in kız kardeşi (Belediye Reisi Küçük Kazım Bey' in eşi) Hatice ve küçük kız kardeşi Fatime hanımlar, Abdülhavid Çelebi' nin eşi ve kızı tarafından dokunmuştur.

tabancası bulunmuştur. Durum Sultana arz edilmiş, Sultan yine de huzura gönderilmesini emretmiştir. Halıyı kabul eden Sultan, Abdülaziz Efendi' ye halıyı dokuyanlara dağıtılmak üzere içinde bir miktar altın bulunan hediye kesesini vermiştir. Abdülaziz Efendi huzurdan çıktıktan sonra tutuklanarak hapsedilmiş, bir süre sonra da hapiste vefat etmiştir.

Bu olaydan sonra Vali Ferid Paşa' nın tavsiyesi üzerine Ebuzziya Tevfik, halıcılık faaliyetine son vermiştir.”²²⁷

²²⁷ Ziyad Ebuzziya, “Konya Halıcılığı ve Ebuzziya Tevfik' in Siyasi Mesajlı Halıları”, Türk Halk Edebiyatı ve Folklorunda Yeni Görüşler, Konya Kültür ve Turizm Derneği Yayınları, Ankara-1985,s.465-494

SONUÇ

Tez, Milli Saraylar bünyesindeki tarihi mekanlarda bulunan el halılarına ilişkin restorasyon öncesi, restorasyon aşaması ve restorasyon sonrası yapılan çalışmaları içermektedir. Proje için Milli Saraylar Daire Başkanlığınca, bugün müze-saray olarak işlevini sürdüren, Milli Saraylar yapı grubu içine giren dört mekandan 61 halı seçilmiştir. Tarafımızdan yürütülen çalışmada proje kapsamına giren bu halılardan 21' nin yeni bilgi formları ve hasar tespit planları hazırlanmış, halılardan 7' sinin restitüsyon çalışmaları yapılmıştır.

Teknik analizler yapılırken, konu ile ilgili belgeler ve arşiv kayıtları taranmış, eksik görülen bilgiler tamamlanmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda ele alınan halıların kimlik bilgilerini ve analiz sonuçlarını içeren yeni bilgi formları hazırlanarak, halılardaki mevcut hasarları tanımlayıcı hasar tespit planları ve restitüsyon çalışmaları yapılmıştır. Hazırlanan yeni bilgi formları ve dokumanın mevcut durumu hakkında bilgi veren ölçekli şekillerle, dokumada bulunan yapısal bozulmalar ve dokumaya daha önce yapılan müdahaleler bir rapor halinde belgelenmiştir. Restitüsyonlar, dokumada varolan eksiklik ve hasarları tam olarak anlatacak şekilde kesitler halinde, bütünleyerek ve orijinalde varolan renkten tonal değeri daha düşük bir renkte boyanarak yapılmıştır. Tarihi halıların tespiti yapıldıktan ve hasar nedenleri araştırıldıktan sonra hasarın giderilmesine yönelik yapılması gereken müdahalelerin belirlenmesine geçilmiştir. Halılar üzerinde çalışılırken, onarımın dokumanın özgün yapısına en az müdahale ile gerçekleştirilmesine ve kullanılan tekniklerinin orijinale uygun olmasına dikkat edilmiştir. Onarım çalışmaları süresince onarımı yapılan tüm halıların fotoğrafları çekilmiş, çekilen fotoğrafların bütün hasarları ve önemli ayrıntıları kapsayacak sayıda olmasına ve çekimlerin yakın plandan yapılmasına özen gösterilmiştir. Bu şekilde, incelenen her halı için genelden ayrıntıya giden düzende dizilmiş bir albüm oluşturulmuştur.

Tezde, incelenen tarihi halıların belgelenmesi, durumlarının saptanması, onarım aşamalarının kayda alınması amaçlanmış ve proje kapsamında onarılan bir halının saraya geliş öyküsü belgeler ile ortaya konulmuştur.

Yok edilen bir tarihi geri getirmek olanaksızdır. Bu anlamda kültür varlıklarının araştırılması, tanımlanması, belgelenmesi, koruma altına alınması ve tanıtılması günümüzde insanlığın ortak amacı olmalıdır. Ülkelerin kendilerini tanıma, tanımlama ve tanıtmasında önemli işlevleri olan kültürün maddi ürünlerinin, bilimsel esaslara uygun olarak araştırılması, araştırma sonunda ortaya çıkan bulguların değerlendirilmesi ve değerlendirilen bulgulara göre korumanın yönlendirilmesi gerekmektedir.

Kültür varlıklarının korunması ve belgelenmesi kapsamında yürütülen bu ve benzeri çalışmaların, koruma altına alınan kültür varlığındaki mevcut hasarın belgelenmesi, daha sonraki süreçte izlenmesi, restorasyon kararlarının belirlenmesi ve projelendirilmesi konularında büyük yararları olacağı düşünülmektedir. Bize düşen geleneksel sanatlarımızdan günümüze ulaşan örnekleri saptamak, onları tarihsel gelişimi içinde değerlendirmek ve uygun koşullar altında korunmalarını sağlamaktır.

TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı' nın gerçekleştirdiği Milli Saraylar bünyesinde bulunan tarihi el dokuması halıların restorasyonu projesi çerçevesinde hazırlanan tezin geleneksel sanatların korunması için uğraş verenlere kaynaklık etmesini dilerim.

KAYNAKLAR

Kitaplar

AHUNBAY, Zeynep., Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon, Birinci Baskı, İstanbul, Nisan 1996, "Yapı-Endüstri Merkezi Yayınları"

AL COUFFE, Daniel – TAYLOR, Marthe Bernus., Great Carpets, The Vendome Press, 1996

ALSAÇ, Üstün., Türkiye'de Restorasyon, İstanbul Temmuz 1992, "İletişim Yayınları"
Beylerbeyi Sarayı, İstanbul 1993, 85S., "TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını",

CROWFOOT, Elisabeth- PRITCHARD, Frances-STANILAND, Ray., Textiles and Clothing c.1150-c.1450, Museum of London, The Boydell Press, First Published 1992

DILLE, Arthur U., "Oriental Rugs and Carpets", Philadelphia, Lippincott, 1959

Dolmabahçe Sarayı, TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını, İstanbul 2005, 243S.

GEZGÖR, Vahide., Hereke Fabrika-i Hümayunu' ndan Halı Üretimi, "Katalog", Milli Saraylar Koleksiyonu' nda Hereke Dokumaları ve Halıları, İstanbul 1999, 194-288s.

GÜLERSOY, Çelik., Dolmabahçe- Çağlar Boyu İstanbul Görünümleri III, İstanbul 1984, 224S.

LANDI, Sheli., The Textile Conservator's Manual, Çeviren: Elvan ANMAÇ, Great Britain, 1998, Butterworth Heineman, 340S.

ÖZTÜRK, İsmail., Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş, Ankara 1998, 127S., "Ürün Yayınları",

ÖZTÜRK, İsmail., Doğal Bitkisel Boyalarla Yün Boyama, İzmir 1995, 81S., "Dokuz Eylül Yayınları",

STONE Peter., Oriental Rug Repair, Chicago Illinois, 1981

Yıldız Sarayı, Şale Kasrı Hümayunu, İstanbul 1993, 68 s., "TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını"

Küçüksu Kasrı, İstanbul 1993, "TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını"

Makale ve Bildiriler

ANMAÇ, Elvan., “Tekstil Ürünleri Konservasyonun Temel İlkeleri”, 1. Ulusal Taşınabilir Kültür Varlıkları Konservasyon ve Restorasyonu Kolokyum, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 2000, 75-80s.

ANMAÇ, Elvan – KARAVAR Gonca., “Restorasyon ve Konservasyon Öncesi El Dokuması Halıların Teknik Analizi ve İşlem Aşamaları”, III. Ulusal Türk El Dokumalarının Yaklaşım ve Sorunları Sempozyum Bildirileri, Konya 2000, 166-169s.

ARSEVEN, Haydar., “Feshane Halıları” Türkiyemiz, Akbank Yayını, Yıl: 16, Sayı: 47, Ekim 1985, 16-23s.

AYDIN, Öznur., “Halının Onarım ve Restorasyonu”, Kültür ve Sanat Dergisi, Türkiye İş Bankası, Sayı: 36, Aralık 1997, 49-53s.

AKILLI, Hüseyin., “Restorasyon Eğitiminde Sanat ve Kültür Eğitimi Veren Disiplinlerin Etkileri”, 1.Ulusal Restorasyon Eğitimi Sempozyumu, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, 58-61s.

BALSTON, Michael., “Koruma mı Saklama mı?”, Çeviren: Dilek ŞENDİL, Toplumsal Tarih, Temmuz 2003, 24-29s.

(European Culturel Heritage Review, No:1, 2003, 9-15’ den çevrilmiştir.)

DİNÇBOSTANCI, Sedat., “Tekstil Maddelerine Zarar Veren Mikroorganizmaların Tanımlanması ve Korunma Metodları”, Tekstil Teknik Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 29, Haziran 1987, 32-39s.

Dolmabahçe Sarayı, İstanbul 2002, “TBMM Milli Saraylar Daire Başkanlığı Yayını”,

DURAN, Kerim., “Tekstil Mamullerinde Karşılaşılan Çeşitli Leke ve Kirlerin Giderilmesi”, Tekstil Teknik Dergisi, Yıl:6, Sayı:63, Nisan 1987, 116-122s.

EBUZZİYA, Ziyad., “Konya Halıcılığı ve Ebuzziya Tefvik’ in Siyasi Mesajlı Halıları”, Türk Halk Edebiyatı ve Folklorunda Yeni Görüşler, Konya Kültür ve Turizm Derneği Yayınları, Güven Matbaası, Ankara-1985, 465-494s.

ESEMENLİ, Deniz., “Tanzimatın Sarayı Dolmabahçe”, MS- Tarih, Kültür, Sanat, Mimarlık, Sayı:1, 1999, İstanbul, T.B.M.M. Basımevi-Ankara, 48-75s.

“Halı Tamirle 200 Sene Daha Yaşar”, Röportaj: Perihan YAZICI, Antik Decor, Sayı:13, 1991, 62-63s.

KARADAĞ, Elgin., “Farklı Yapıdaki Tarihi Tekstillerin Temizlik Yöntemleri” Öneri, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:4, Yıl:7, Sayı:15, Ocak 2001, 135-138s.

KARADAĞ, Elgin., “Tarihi Tekstil Konservasyonunda Temizliğin Yeri” Öneri, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt:2, Yıl: 5, Sayı:12, Haziran 1999, 281-284s.

KARAHAN, Recai., “El Sanatlarında Tamir Problemi ve Konya’da Kilim Tamirciliği” III. Ulusal Türk El Dokumalarına Yaklaşım ve Sorunları Sempozyum Bildirileri, Konya 2000,117-121s.

KARAVAR,Gonca., “Halı Kilim Restorasyonunda Kullanılan Teknikler ve Bir Örnek Kuruluş”, 2000’li Yıllarda Türkiye’ de Geleneksel Türk El Sanatlarının Sanatsal, Tasarımsal ve Ekonomik Boyutu Sempozyumu Bildirileri, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları: 2301, Ankara 1999,134-137s.

LEHMANN,D., “Tarihi Tekstil Mamullerinin Korunması”, Çeviren: Meliha ÖZGİRGİN, Sümerbank Dergisi, Sayı: 148, Cilt: 13, 1974, 8-12s.

MERRITT, Jane., “A Considered Choice”, Halı, Volume: 12, Number: 6: Issue: 50, 104s.

ÖLÇER, Nazan., “Sanat Objesi Restorasyonu” Röportaj: Fatoş ÖZ, Acredamento Dekorasyon Dergisi, 1997, Sayı:2, 104-108s.

ÖZTÜRK, İsmail., “Türkiye’de El Halıcılığın Araştırılmasında Değerlendirme Ölçütleri ve Halkbilimsel Bilgilerin Önemi” 2000’li Yıllarda Türkiye’de Geleneksel Türk El Sanatlarının Sanatsal, Tasarımsal ve Ekonomik Boyutu Sempozyumu Bildirileri, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 1999, 231-237s.

PLENDERLEITH,H.S.-WERNWER, A.E., “The Conservation of Antiquities and Work of Art Treatment, Repair and Restoration”, Second Edition, London Oxford University Press, New York,Toronto 1979

“Repair and Restoration”, Rug and News, Volume:4, Issue:12,February 1998, 15-29s.

REYNOLDS, Holy., “Considerations of Restoration”, Oriental Rug Review, Volume:15, Number:6, August / September 1995, 26s.

UYGUR, Ayşe., “Müzelerde Bulunan Tarihi Tekstil Ürünlerinin Korunmasını Etkileyen Koşullar ve Alınabilecek Önlemler”, 1.Ulusal Taşınabilir Kültür Varlıkları Konservasyon ve Restorasyonu Kolokiyumu6-7- Mayıs 1999, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 2000, 65-75s.

WOLF, J. Sera., “Tekstillerin Bakımı ve Koruması” , Çeviren: Doç. Dr. Nevin ENEZ, Antik Decor, Sayı:24, Ekim 1995, İstanbul, 79-83s.

Tez

ÖMÜR, Vildan., “Ege Serbest Bölgesi, Bu Bölgede Faaliyet Gösteren Woven Legends Restoration Verimli Halı Kilim Revizyon San. Tic. Ltd. Şti. Tanıtımı ve Şirket’ te Yapılan Onarım Çalışmaları”, (Yayınlanmamış lisans tezi), Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü, Halı-Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalı, İzmir 2004

KAYNAK KİŞİLER

Kaynak Kişi-1

Adı-Soyadı : Fahri SOLAK

Doğum Tarihi : 06.05.1968

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama : Milli Saraylar bünyesindeki tarihi mekanlarda bulunan halıların onarımını üstlenen Sultansaray Halı' nın beş ortağından biridir. Yaklaşık ilkokul çağılarından beri bu işi yapmaktadır. Halı onarımını ağabeyi ve ustası Ömer Bozdağ' dan öğrenmiştir. Muhammed ve Mustafa Solak' ın da ustası olan Ömer Bozdağ, ilk atölyesini 1974 yılında İstanbul' da açmıştır. 1980 yılında Sultanhanı'nda faaliyete başlayan Sultansaray Halıcılık bünyesinde 70 kadar usta çalışmaktadır. Çalışanların hemen hemen hepsi Aksaray Sultanhanı doğumludur. Yurtdışı bağlantıları olan şirkette onarım dışında boyama, yıkama ve yaklaşık 30 kadar tezgahta da halı dokunmaktadır. Fahri Solak ve Mustafa Solak Aksaray' da, Muhammed Solak, Kemal Bozdağ ve Ömer Bozdağ ise İstanbul' da ikamet etmektedir.

Kaynak Kişi-2

Adı-Soyadı : Recep ASLANHAN ²²⁸

Doğum Tarihi : 17.06.1982

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama : 12-13 yıldır halı onarımı yapmaktadır. Halı onarımını ilkokulu bitirdikten sonra çırak olarak girdiği halı onarım atölyesindeki ustadan öğrenmiştir. Bu işe başlamasına ailesi vesile olmuştur. 14 yaşında İstanbul' a ,17 yaşında İzmir' e gitmiştir. Askere gidene kadar İzmir Gaziemir Organize Sanayi Bölgesi' nde yer alan Woven Legends Restoration Verimli Halı-Kilim A.S.' de çalışmıştır. Askerden sonra tekrar Aksaray Sultanhanı'na dönmüştür. O tarihten bugüne Sultanhanı'nda Sultansaray Halıcılık bünyesinde çalışmaktadır. Ailesinde kendisinden başka bir de kardeşi bu işi yapmaktadır. Kardeşi 6-7 yıldır halı onarmaktadır. Şirkette aylık ücret almaktadır.

²²⁸ Birinci ihalede onarılan halıların onarımında görev almıştır. 01.09.2005 - 02.11.2005 tarihleri arasında projede yer almıştır.

Kaynak Kişi-3

Adı-Soyadı : Ümmet YUMUŞAK ²²⁹

Doğum Tarihi : 01.05.1982

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama : 12 yıldır halı onarımı yapmaktadır. Halı onarımını ilkokulu bitirdikten sonra çırak olarak girdiği halı onarım atölyesindeki ustadan öğrenmiştir. Halı onarımını Aksaray' da öğrenip, Sultanhanı' nda devam etmiştir. Kendisi dışında ailede kardeşi de yaklaşık dört yıldır halı onarımı yapmaktadır. Şirkette aylık ücret almaktadır.

Kaynak Kişi-4

Adı-Soyadı : Mahmut AYHAN ²³⁰

Doğum Tarihi : 03.15.1979

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama :1968 yılından beri halı onarımı yapmaktadır. Halı onarımını ailesel sebeplerden ötürü gittiği Denizli' de öğrenmiştir. Ailede kendisinden başka abisi, kardeşi ve kuzeni (aynı zamanda bacanak) de halı onarımı yapmaktadır. Ağabeyi 7, kardeşi 6, kuzeni ise 8 yıldır halı onarmaktadır. Şirkette aylık ücret almaktadır.

Kaynak Kişi-5

Adı-Soyadı : Hacı Veli AKIN ²³¹

Doğum Tarihi : 15.01.1987

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama :Yaklaşık 8 yıldır halı onarımı yapmaktadır. Halı onarımını Solak'ların yanında öğrenmiştir. Kendisi dışında ailede iki ağabeyi ve kuzeni (aynı zamanda bacanak) de halı onarımı yapmaktadır. Şirkette aylık ücret almaktadır.

²²⁹ Birinci ihalede onarılan halıların onarımında görev almıştır. 01.09.2005 - 02.11.2005 tarihleri arasında projede yer almıştır.

²³⁰ Birinci ihalede onarılan halıların onarımında görev almıştır. 01.09.2005 - 02.11.2005 tarihleri arasında projede yer almıştır.

²³¹ Birinci ihalede onarılan halıların onarımında görev almıştır. 01.09.2005 - 29.11.2005 tarihleri arasında projede yer almıştır.

Kaynak Kişi-6

Adı-Soyadı : Ali NEŞELİ ²³²

Doğum Tarihi : 15.03.1987

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama :Yaklaşık 8 yıldır halı onarımı yapmaktadır. Halı onarımını Solak'ların yanında öğrenmiştir. Ailede kendisinden başka üç kişi daha halı onarımı yapmaktadır. Şirkette aylık ücret almaktadır.

Kaynak Kişi-7

Adı-Soyadı : Hacı Veli AKIN ²³³

Doğum Tarihi : 15.01.1987

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama :Yaklaşık 8 yıldır halı onarımı yapmaktadır. Halı onarımını Solak'ların yanında öğrenmiştir. Kendisi dışında ailede iki ağabeyi ve kuzeni (aynı zamanda bacanak) de halı onarımı yapmaktadır. Şirkette aylık ücret almaktadır.

Kaynak Kişi-8

Adı-Soyadı : Adnan SOLAK ²³⁴

Doğum Tarihi : 20.01.1966

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama :Halı onarımına 1977 yılında başlamıştır. Halı onarımını Ömer Bozdağ' dan öğrenmiştir. Yaklaşık 10 yıldır tesviye yapmaktadır. Şirkette aylık ücret almaktadır.

²³² Birinci ihalede onarılan halıların onarımında görev almıştır. 07.11.2005 - 29.11.2005 tarihleri arasında projede yer almıştır.

²³³ Birinci ihalede onarılan halıların onarımında görev almıştır. 07.11.2005 - 29.11.2005 tarihleri arasında projede yer almıştır.

²³⁴ Birinci ihalede onarılan halıların onarımında görev almıştır. 07.11.2005 - 29.11.2005 tarihleri arasında projede yer almıştır.

Kaynak Kişi-9

Adı-Soyadı : Baki YUMUŞAK ²³⁵

Doğum Tarihi : 20.01.1966

Doğum Yeri : Sultanhanı / Aksaray

Eğitim Durumu: İlkokul Mezunu

Açıklama :16 yıldır halı onarımı yapmaktadır. Halı onarımını ustası Vehbi Söylemez' den öğrenmiştir. İstanbul' da ikamet etmektedir. Solak' ların İstanbul' daki mağazasında çalışmaktadır. Kensisı dışında kardeşi de yaklaşık 14 yıldır halı onarmaktadır. Şirkette aylık ücret almaktadır.

²³⁵ Birinci ihalede onarılan halıların onarımında görev almıştır. 21.11.2005 - 29.11.2005 tarihleri arasında projede yer almıştır.

ÖZGEÇMİŞ

1982 yılında İzmir’ de doğdu. Karşıyaka Atakent Anadolu Lisesi’nden mezun oldu. 2000-2004 yıllarında Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü Halı Kilim ve Eski Kumaş Desenleri Anasanat Dalında lisans eğitimini tamamladı.(fakülte ikincisi ve bölüm birincisi derecesi ile)

İzmir Tariş İplik Fabrikası’ nda iplik, Renk Halı Sanayi A.Ş.’ de dokuma ve Universal Engraving Uluslar arası Gravür A.Ş.’ de baskı stajı yaptı.

Lisans Tezi:

Ege Serbest Bölgesi, Bu Bölgede Faaliyet Gösteren Woven Legends Restoration Verimli Halı Kilim Revizyon San. Tic. Ltd. Şti. Tanıtımı ve Şirket’ te Yapılan Onarım Çalışmaları

Katıldığı Sergi ve Projeler:

Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk El Sanatları Bölüm Sergileri (2000-2004)

23. Dünya Üniversite Yaz Oyunları, 11-21 Ağustos 2005